

OD ROBA DO PREMIJERA

Karlajl B. Hejns

Naslov originala:
God sent a Man
Carlyle B. Haynes

Sadržaj

Predgovor	7
1. U Hevronu	9
2. Ka zemlji Moriji	12
3. Izbavljenje od smrti	17
4. Učitelji i pouke	22
5. Pogled napred	28
6. Značajni snovi	32
7. Prodan kao rob	38
8. Od Hanana do Egipta	45
9. Ka Egiptu i ropstvu	51
10. Od roba do nadglednika	57
11. U skladu sa Beskrajnim	63
12. Godine pripreme za život	69
13. Josifov odgovor na iskušenje	75
14. U tamnici zbog poslušnosti Bogu	82
15. Iskušenje, istrajnost i pobjeda	90
16. Dva Faraonova zatvorenika	95
17. Zaboravljeni čovek	103
18. Od jame u Dotanu do gospodarskog položaja u Egiptu	110
19. Božanska satnica	118
20. Nadglednik	125
21. Josifova braća dolaze u Egipat	131
22. Josifov susret sa braćom	139
23. Bratski poklon	144
24. U Egiptu pred Josifom	150
25. Josif se pokazuje braći	158
26. Josif moj sin još je živ	164
27. Jakov odlazi u Egipat	171
28. Josif i njegov otac	177
29. Josifova smrt	183

Predgovor

K

ada otvorite neku knjigu, iz njenog naslova i sadržaja saznajete temu o kojoj ćete čitati. Zaslužujete da dobijete jasnu i određenu ideju o cilju i nameri pisca.

Nije lako sažeti nameru i temu knjige unutar njenog glavnog naslova i naslova poglavlja. Zato koristim ovaj predgovor da vam na početku objasnim šta želim da postignem u ovoj knjizi.

Želeo bih da u vašem umu stvorim duboko i čvrsto uverenje koje će promeniti vaš pogled na život kao niz beznačajnih i slučajnih promena u nameran i božanski uređen plan.

Želeo bih da poverujete da se čitav svemir i sve što je u njemu, uključujući svaku osobu i celokupno okruženje svake osobe, sve događaje, sva zbivanja, svakom prilikom, bila ona dobra ili loša, zajedno s celokupnom ljudskom istorijom, njenim ratovima, pobedama i porazima, njenim razvojjima i promenama, njenim dinastijama i vladavinama, nalazi u rukama Božjim i pod kontrolom dobrotvornog Boga, i da »oni- ma koji ljube Boga sve ide na dobro, koji su pozvani po namerenju.«

Voleo bih da u to verujete. Voleo bih da u to verovanje uključite i saznanje da se celokupna istorija, kao i vaš lični život, odvija prema božanskom planu koji obuhvata sve vaše poslove, zanimanja i blagostanja. Vaše vreme je u Božjim rukama. Šta više, moguće je da ono bude u skladu s Voljom koja kontroliše i uređuje svemir, kao i najmanji atom u njemu, tako da vaš život može da sledi njegov propisan tok i u svakom detalju ispuni Božji plan i nameru.

Nijedan čovek ne može da živi životom koji je tako ispunjen, tako zadovoljan, tako siguran, kao čovek koji prihvati i sprovede u delo ta-

kvo ubedenje. Ako jednom poverujete da je dobri i svemoćni Bog oblikovao plan za vaš život i da je sasvim sposoban da ga ispuni u vama, ako dovedete sebe u sklad s Njegovom voljom, i u potpunosti verujete i oslanjate se na Njega u svim okolnostima nedozvoljavajući da bilo šta uzdrma vaše ubedenje u Božju brigu za vas, vaš pogled na život, na istoriju, na svakodnevne događaje i na vašu okolinu biće promenjen tako da počnete da živite najizobilnijim životom koji čovek ikada može da ima.

Da bih vam predstavio ovo ubedenje, želim da vam iznesem kazivanje o jednom životu - o životu koji, ispričan u drevnim rukopisima - sadrži najfascinantniju i najimpresivniju priču u literaturi čovečanstva. To je priča o Josifu, Jakovljevom sinu.

Ako vam išta znači ovo čvrsto ubedenje, koje će prožeti čitav vaš život, da su ljudi i narodi u Božjim rukama, da On deluje prema svojoj volji među ljudima na zemlji, da sve ide na dobro onima koji vole Boga, da oni koji Ga slede nisu nikada bespomoćne žrtve okolnosti ili okoline, da okolnosti uvek mogu da se preokrenu u providenje, jer Bog koristi okolnosti da izvede svoj celokupni cilj, da možete da imate život i da živite životom u kome sve ide na dobro i koji vas oblikuje u osobu koju Bog ima na umu, koja je načinjena po Njegovom liku, u potpunom skladu s Njegovom voljom - onda čitajte dalje.

Pisac

1

U Hevronu

Bilo je nečeg impresivnog u tom prizoru, u velikim šatorima od crne kozje kože raširenim na otvorenoj ravnici. Bilo je dva logora, značajno udaljena jedan od drugoga, i mnoštvo odrpanih šatorskih naselja podizalo se oko većeg i lepšeg prebivališta poglavica određenih klanova. Oko svake nastambe, na velikim razdaljinama, bila su rastrkana stada i krda koja su pasla.

Ispred mnogih prostorija velikog centralnog šatora jednog od poglavica, nalazile su se dve figure, jednog starca i jednog dečaka. Starac je sedeo, a dečak je stajao pored njegovih kolena. Dečak je željno gledao u starčevo lice, pažljivo slušajući kazivanje koju mu je pričao njegov deda.

Dečak je došao iz drugog logora, koji je bio njegov dom i pripadao je njegovom ocu. Tokom proteklih sedmica, mnogo puta je prelazio razdaljinu između dva logora, uvek sa žudnjom da čuje još jednu priču o svom narodu koju je deda uživao da mu priča. Ove priče, a izgleda da ih je starac imao u izobilju, duboko su pokretale dečaka. One su mu otkrivale postojanje Boga, jedinog pravog Boga, Stvoritelja svega, koji je izabrao njegovog pradedu Avrama i njegove potomke, da odigraju važnu ulogu u ljudskim događajima. Ovo saznanje o postojanju sveznajućeg Boga, najveća realnost u svemiru, dečak je stekao u svojim ranim godinama i ono je izvršilo ogroman uticaj na njegov um koji je sazrevao.

Isak i Josif

Starac, koji je već dugo boravio u ovoj zemlji, zvao se Isak, Avramov sin. Dečak, pridošlica u ovom susedstvu, zvao se Josif, Jakovljev sin, koji je bio Isakov sin.

U vreme kada se upoznajemo s njima, Isak je imao 163 godine, Jakov 103, a Josif samo 12.

Josif je bio rođen u jednoj dalekoj zemlji, Padan-Aramu. Njegova majka, kojoj je Padan-Aram bio rodna zemlja, umrla je na putu iz njene domovine ka Jakovljevoj. Jakov je više od dvadeset godina odsustvovao iz svoje domovine i stekao je veliko bogatstvo u stadima i krdimama tokom tog perioda, kao i veliku, bučnu porodicu. Josif je bio pretposlednje dete u toj porodici.

Josif je tek kratko vreme poznao svog dedu, ali tokom tog kratkog perioda duboko ga je zavoleo i nežno mu bio privržen.

Ništa nije voleo više nego da posećuje dedu Isaka i da upija priče koje mu je Isak pričao s velikim zadovoljstvom. Isak nije imao mnogo toga na šta bi utrošio vreme i bio je oduševljen što ga posećuje ovaj snažni i dopadljivi dečak.

Isak nije bio samo star, već i slep. Ipak, njegov um je bio živ i voleo je da tumara dugim hodnicima prošlosti, razmišljajući o velikim iskustvima u njegovom dugom životu i načinu na koji je Bog vodio njegovog oca Avrama i postupao prema njemu.

Izgrađivanje karaktera

Josifov otac, Jakov, nedavno nazvan Izrailj, nakon svog dugog izgnanstva u Padan-Aramu, vratio se u Hanan i potražio i dobio potpuno oprostjenje od svoga brata Isava, s kim je mnogo godina bio u svađi. Od Fanuila, gde se dogodilo pomirenje, gde je dobio novo ime i novu prirodu, Izrailj je najpre oputovao u Sokot, a zatim u Sihem. Očigledno je njegova namera bila da se nastani u Sihemu, jer je kupio komad zemlje.

Ipak, njegovu nameru osujetila je izdaja njegovih sinova, Simeuna i Levija, povodom njegove kćeri Dine. Zato su bili proterani iz te divne i rodne doline. Pod Božjim uputstvom najpre je otišao u Vetilj, gde je voljena Rahilja, Josifova majka, umrla rađajući Venijamina. Posle je Izrailj putovao južno, prema Hevronu, gde je još uvek živio njegov otac Isak. Tu je podigao svoj stalni logor, sa svim svojim stadima i krdimama, nedaleko od Isakovog logora.

Tako je Josif upoznao svoga dedu.

Put između dva logora, oca i sina, Isaka i Izrailja, uskoro je postao dobro utaban zbog Josifa. Nešto u dedinim kazivanjima uvek je duboko diralo Josifa, dajući mu saznanje, najpre o slavnoj budućnosti koja je obećana njegovoj porodici, a kasnije o nečem izvanrednom što će oblikovati njegov život.

Isak je bio duboko svestan da će se nešto izvanredno odigrati u životu ovog dečaka koga je zavoleo. To ga je podstaklo da pažljivo bira priče koje mu je prenosio, i da teži da mu iznese poruke, uvek veoma važne, koje su se nalazile u tim pričama.

Priče koje su posebno godile Josifu bile su o njegovom pradedi Avramu, plemenitom patrijarhu i začetniku rodoslova. Te priče Isak je najviše voleo da priča.

Ka zemlji Moriji

Hajde da zamislimo da sedimo s Josifom dok Isak iznosi najuzbudljiviju i najdirljiviju od svih priča koje je do sada ispričao dečaku, priču o svom izbavljenju od smrti od strane oca koji ga je voleo. Ništa do tada nije tako dirnulo najdublja osećanja u Josifovoj duši. On je preživljavao priču dok je Isak pričao, a njegova ljubav i divljenje prema starcu je raslo.

Bog, jedini pravi Bog, veliki i strašni Jahve, rekao je Isak, izabrao je Avrama i izveo ga iz njegove zemlje, Ura Haldejskog, i doveo ga u Hanan, za koji je obećao da će dati njemu i njegovim potomcima u nasledstvo. Avram je poverovao Bogu i postao Mu je tako blizak da je nazvan »prijatelj Božji«. Bog se otkrio Avramu, razgovarao je s njim i dao mu slavna i čudesna obećanja o velikoj budućnosti za njega i njegovu decu. U svemu ovome, stalno iznova stavljan je naglasak na »seme Avramovo.« Trebalo je da Avram ima »seme« i da se kroz njegovo »seme« ispune sva slavna obećanja za budućnost. Stalno iznova Jahve je obnavljao ova obećanja.

Još pre nego što se Isak rodio, Avram je dobio obećanje da će njegovo seme biti bezbrojno kao nebeske zvezde i da će biti blagoslov svim narodima. Posle Isakovog rođenja, Jahve je objavio: »Jer će ti se u Isaku seme prozvati.« Bog je uvek iznova objavljivao: »A zavet svoj učiniću s Isakom.«

Rođenje njegovog sina Isaka i obećanja povezana s tim, donela su Avramu veliku utehu i ogromnu radost. Sve je to Avram ispričao Isaku kako je on rastao ka zreloom dobu. Avram mu je pričao o obećanjima

ma koja je Bog dao u vezi s njim, pričao mu je o veri njegove majke Sare i zaprepašujućem čudu koje je dovelo do Isakovog rođenja. Avram je jasno izrekao da sve svoje nade za budućnost polaže na Isaka. Njegova privrženost, njegova interesovanja, njegovo pouzdanje, njegova najdraža očekivanja - sve je to bilo sabrano u ovom dečaku.

Avram na ispitu

Kada je Isak još bio mladić, Bog se javio Avramu, pozivajući ga po imenu. Avramu je Jahvin glas bio poznat. Zato nikakva sumnja nije obuzela Avramov um kada ga je Bog pozvao: »Avrame!« Znao je da mu se to Bog obraća. Odgovorio je: »Da, Gospode, evo me.«

Nije bilo sumnje da se to Jahve obraća Avramu. Ali, kakva strašna, uznemiravajuća, potpuno neuračunljiva zapovest je tada došla od tog božanskog glasa! Kakav metež zbunjenosti mora da je izazvala u srcu i umu i naklonosti starog čoveka.

»Uzmi sada sina svog, jedinca svog milog, Isaka, pa idi u zemlju Moriju, i spali ga na žrtvu tamo na brdu gde ću ti kazati.«

Nije bilo nikakve greške u značenju zapovesti. Imenovan je onaj koga je trebalo uzeti. Bio je to Isak. Određena je zemlja koju je trebalo posetiti. Bila je to Morija. Jasno je rečeno ono što treba da se uradi Isaku. Trebalo je da on bude prinesen kao žrtva paljenica.

To je za Isaka značilo samo jedno - smrt! I to pre nego što se ostvari bilo koje veliko obećanje. Isak nije imao sina.

Avram je bio iznenađen. Zar Gospod nije rekao: »Jer će ti se u Isaku seme prozvati?« Šta li je sada Bog mogao da misli kada mu je naredio da uzme ovog sina, jedinog kroz koga mogu da se ispune Božja obećanja, i da ga prinese kao žrtvu? Ako Isak umre, neće biti semena!

Pričajući priču, Isak je Josifu jasno objasnio da tada o ovome ništa nije znao. Samo je Avram znao. Mora biti da ga je to strašno uznemiravalo. Ali nije zastao da se pozabavi s pitanjima koja su se rojila u njegovom umu. Bog je rekao, Bog koji je dao sva obećanja, Bog koji ga je vodio čitavog života i Bog koji mu je čudom dao Isaka. Mogao je da uradi samo jedno kada Bog progovori. Božja reč je dovoljna i konačna. Šta vise, ne sme da bude odlaganja, nikakvog čekanja na objašnjenje ili rasvetljenje. Zapovest je glasila: »Uzmi sada svoga sina.«

Avram je odmah poslušao, ne govoreći ništa svom sinu. Otac ranjenog srca »sutradan rano ustavši... osamari magarca svog, i uze sa sobom dva momka i Isaka sina svog; i nacepavši drva za žrtvu podiže se i pođe na mesto koje mu kaza Bog.«

Važnost trenutne poslušnosti

Josif nije mogao da nauči na življi i impresivniji način važnost trenutne poslušnosti Božjem glasu. Mora biti da je zadržavao dah dok je Isak pričao detalje: »Bog je rekao mom ocu, da ide u zemlju. Moj otac je ustao rano i pošao.«

»Bio sam oduševljen što sam mogao da idem s ocem. Uživao sam da provodim vreme s njim. Ništa mi nije rekao o cilju ovog putovanja. Niti je to otkrio dvojici sluga. Mora biti da su oni shvatili, zbog drveta za žrtvu paljenicu i ognja koji smo poneli, da treba da se prinese žrtva. Ali, nisu znali šta treba da se žrtvuje. Nisam ni ja znao. Vidiš, dragi moj dečače, nismo imali pojma šta se događa u očevom umu. Vera je lična stvar. Ne može da se prenese na druge ni da se ostavi kao zaostavština. Ona zahteva ličnu zajednicu s nevidljivim i svemoćnim Jehovom. Niko ne može da veruje za nekog prijatelja ili rodaka. Bog je radio s mojim ocem.«

Bilo je potrebno tri dana da se pređe razdaljina do Morije. Ti dani pružili su Avramu priliku da razreši kovitlac u njegovom umu i srcu i da razmišlja, s onoliko mira koliko je mogao da skupi, o tome da vodi svog sina na brdo Moriju da ga prinese na žrtvu. Kako je uopšte moguće da ubije ovog divnog sina na koga je položio sve svoje nade? Kakav će biti njegov život posle toga?

Josif je, s nepodeljenom pažnjom, slušao reči svoga dede. On nije bio samo duboko zainteresovan za priču o njegovom pretku, »Božjem prijatelju«, već je takođe učio i pouke koje su imale veliku vrednost, pouke koje su činile temelj njegovog obrazovanja i učinile ga velikim čovekom kakav je kasnije postao. On tada to nije shvatao, ali njegov karakter bio je u procesu formiranja dok je upijao ove uzbudljive priče koje mu je Isak pričao.

Pouke koje je Josif naučio

U priči o Isakovom žrtvovanju Josif je naučio važnost potpune vere u Boga i važnost trenutne poslušnosti koja ne zahteva ikakvo raz-

mišljanje, niti objašnjenje od Boga. Ove pouke naučio je za čitav svoj budući život. Nije bilo potrebno da ih ponovo uči.

Isak je nastavio ovo kazivanje o velikom događaju u njegovom životu. Putovanje na brdo Moriju trajalo je tri dana. On je prvog dana postao svestan da ga otac stalno posmatra. Zapažao je starčeve oči na njemu mnogo puta tokom dana. Njegov otac bio je čudno ćutljiv. Avram je voleo svoga sina. Nije on bio samo sin kojeg je dobio u starosti, dugo i željno čekao, on je takođe bio Avramova nada da će se ispuniti Božja obećanja o budućnosti njegove porodice. Dok su hodali putem ka Moriji, Avram je kradom posmatrao Isaka. Posmatrao je izraze njegovog lica, njegovu bezbrižnu sreću što je pošao na ovo putovanje. O, kako je voleo ovog dragog mladića kojeg mu je Bog dao!

Starac je znao da treba da kaže Isaku da mu je Bog, veliki Jehova, naredio da ga ubije i da on, Avram, to mora da uradi. To ga je navelo da se mnogo puta priseti trenutaka kada je ovom dečaku, s velikom radošću i uzbuđenom nadom, pričao o Božjim velikim obećanjima. Da li će sada morati da pronađe neke razloge zašto Bog povlači svoja obećanja? Koji su ti razlozi? On nije znao. Znao je samo šta mu je Bog rekao da uradi - i još nešto: znao je Boga!

Od kada mu je Bog rekao da odvede Isaka na brdo Moriju i prinese ga na žrtvu, Avram je bio svestan da je njegova već ogromna ljubav prema Isaku dostigla nemoćne visine. Skoro da ga je gušila. Nikada pre nije shvatao koliko mnogo voli svog dečaka. Ipak, istrajno je svoje lice usmeravao ka zemlji Moriji. Mora da poslušna Boga kome služi.

Nema sumnje, drugoga dana putovanja Avram je razmišljao o slugama koji su ih pratili. Šta treba da kaže njima u vezi s ovom ljudskom žrtvom? Kakav stav će oni zauzeti kada saznaju za to? Oni su to mogli silom da spreče, ako pozele. Ne sme da im kaže. Žrtva mora da se prinese. Bog je tako rekao.

A sam Isak! On je bio snažan, živahan mladić. Avram je bio star. Isak može da se odupre i da, nema sumnje, spreči svoga oca da ga ubije. Isaku ne sme da kaže - nipošto, sve do poslednjeg trenutka. Božja volja mora da se ispuni. Avram nije imao ni najmanju sumnju. On je istrajno usmeravao svoje lice ka Moriji.

Predavanje onoga što je nepomirljivo Bogu

I tako je došao treći dan i oni su nastavili ka svome odredištu. Sada je nesaglasnost između onoga što mu je Bog obećao i onoga što mu je Bog naredio postala strahovito bolna u Avramovom umu. Kako Isak može da bude seme ako bude mrtav? Ovo dvoje nikako nije moglo da se pomiri. Avram je odustao od pokušaja da to reši i jednostavno je sve to stavio u ruke - sposobne ruke, bezgranične ruke, svemoćne ruke - Boga kojega je voleo i u kojega je verovao - i otišao na brdo Moriju.

Tamo je stigao čistoga uma i sa srcem koje veruje. Sada je znao odgovor. To znanje je pokazao kada je slugama rekao: »Ostanite vi ovde s margarcem, a ja i dete idemo onamo, pa kad se pomolimo Bogu, vrtićemo se k vama.« On nije to rekao zato da bi nešto sakrio od njih, da bi ih prevario. Rekao je to jer je verovao. On i dete vrtiće se opet k njima.

Kako je to moguće ako ubije dečaka? Kako onda obojica mogu da se vrate? Ne, Avram nije lagao. On je izgovarao reči istine i trezvenosti. On je izgovarao reči velike vere. On je verovao da će se obojica vratiti. Avram je konačno rešio poslednju zagonetku. Na kraju krajeva, problem koji je toliko mučio njegov um uopšte nije bio njegov problem. Bio je to Božji problem. Bog mu je rekao da ubije svog sina. Ali, Bog mu je takode dao obećanja o Isaku. Bog je dva puta progovorio, a drugi put bio je u neskladu s prvim. Dobro, Bog će pronaći rešenje. I Avram će Mu to prepustiti. Sada je mislio da zna kako će Bog to da uradi. On će vaskrsnuti Isaka iz mrtvih. Ali Avram će to prepustiti Bogu. To je bio Božji deo. Njegov deo bio je da uradi ono što mu je Bog rekao.

Ovo rešenje do koga je Avram došao u svom umu otkriveno je u Jevrejima 11,17-19:

»Verom privede Avraam Isaka kad bi kušan, i jednorodnoga prinošaše, pošto beše primio obećanje, u kome beše kazano: u Isaku nazvaće ti se seme; Pomislivši da je Bog kadar i iz mrtvih vaskrsnuti; zato ga i uze za priliku.«

Izbavljenje od smrti

S najvećom čežnjom, Josif je očekivao svoju sledeću posetu dedi. Prethodnog puta morao je da ode pre završetka Isakovog kazivanja, jer su senke sumraka počele da se spuštaju, a imao je obaveza koje je morao da obavi u logoru svoga oca.

Iako su prošli sati od kada se vratio kući, njegov um bio je obuzet iskustvima velike Isakove avanture. Stalno je u mislima slušao strašnu i potpuno neočekivanu zapovest Avramovog Boga, da uzme svoga sina Isaka i prinese ga na žrtvu na brdu Moriji. Ponovo je mislio o trenutnoj, nepokolebljivoj poslušnosti patrijarha. U njegovom srcu i umu produbilo se saznanje o putu vere i o važnosti potpune, nepokolebljive poslušnosti, kao i neophodnosti da uvek bude u skladu s božanskom voljom. Duboko je razmišljao o ovim stvarima, a pouke koje su one prenosile postale su učvršćeni i trajni principi u njegovom životu.

Kada je dobio priliku da se vrati Isaku, željno je požurio stazom. Našao je Isaka na njegovom uobičajenom mestu, kako nepomično gleda u svet koji više nije video, a ipak živi u svetu koji je nevidljiv drugima, ali prilično stvaran njemu samome. On je s tihim zadovoljstvom pozdravio svog unuka i Josif ga je odmah podstakao da nastavi sa pričom o njegovom velikom životnom iskustvu.

Kada su ostavili sluge i sami pošli na ostatak putovanja, pričao je Isak, Avram je uzeo drva i položio ih na Isaka, drva na koja će Isak biti položen kao žrtva, ali o tome Isak u tom trenutku ništa nije znao. Avram je uzeo oganj i nož u svoje ruke. Onda su njih dvojica, starac i snažni mladić, zajedno putovali do vrha brda Morije.

Avramov najteži zadatak

Naravno, Avram je sigurno znao, objasnio je Isak, da dolazi vreme kada će konačno morati da otkrije svom sinu da je Bog odredio Isaka kao žrtvu. Mora biti da se užasavao tog trenutka. Odlagao ga je što je duže mogao, zaista, sve dok više nije mogao da odlaže. Jasno je da se Avram suočio sa najtežim zadatkom u svom životu. Svoga sina, koga je voleo iznad svega drugog na zemlji, na koga je polagao sve svoje nade u ostvarenje slavni Božjih obećanja, trebalo je da ubije svojom rukom. Trebalo je da svojom rukom uništi ono zbog čega je njegov sopstveni život bio vredan.

Šta više, dok je to činio, trebalo je da voli i obožava Onoga koji je zapovedio žrtvovanje. Morao je da objasni Isaku, koga je učio da gleda unapred u najlepší, naj srećniji život, da mora da uzme taj život. Bilo je to suprotno svemu što je ikada ispričao Isaku. On je morao da mu kaže da je stasao u mladića samo zato da bi ga, na početku njegove mladosti i odraslog doba, ubio sopstveni otac. O, kakav kovitlac misli mora da je jurio kroz izmučen Avramov um dok su išli prema vrhu Morije.

Verovatno je mislio da Bog želi uzeti najveći dar koji mu je dao. Možda je to zbog nekog neuspeha, neke slabosti, neke krivice, nekog njegovog greha. Mora biti da je pregledao čitav svoj život, pomno istražujući. Gde je pogrešio? Da li je trebalo da njegov sin umre zbog nekog nesvesnog postupka kojim je sagrašio protiv Boga?

Bilo je to tragično putovanje uz brdo Moriju. Ne bi bilo nikakvo čudo da je, u ovom užasu od velike tame, Avramov um postao nestabilan i pokoleban. Ne bi bilo nikakvo čudo da je on uzeo sopstveni život kako bi sebe sprečio da uzme Isakov. On je možda razmišljao da ništa što ga zadesi, ako ne poslušna Boga, ne može da bude strašnije od bola i agonije poslušnosti.

Koliko god da je Josif bio mlad, on je shvatio, u određenoj meri, koliko je ovo iskustvo moralo da bude vrhunsko iskušenje za Avrama, a njegovo divljenje i ljubav prema njegovom velikom pretku veoma je poraslo. Takođe, počeo je da shvata da je, iako je Avram bio heroj ovog ispita, postojao još jedan učesnik koji je prošao kroz podjednako

veliki ispit. Isaku je bilo jasno da će ovo biti izvanredni dan, dan za pamćenje u njegovom životu. Iako je po prirodi bio tih i miran, svaki njegov nerv bio je uznemiren i napet do krajnosti. Iako Avram u svom srcu nije mogao da pronađe snage da svom sinu otkrije cilj ovog putovanja do samog kraja je nastavio da drži Isaka u neznanju o njegovoj ulozi. Dečak je sve više i više postajao svestan da ih očekuje nešto tajanstveno i neotkriveno. Bio je svestan da ga Avram pažljivo posmatra. Isto tako i on je sa većom pažnjom pratio oca. I tako, izveštaj kaže, »otidoše obojica zajedno.«

Da, Isak je nastavio dalje, otišli su zajedno, ali sada su im misli bile drugačije! Očevo srce kidalo se od bola a glavu ispunjavale raznovrsne misli. Sinovljevi um, prilično zaokupljen novim prizorima pored kojih su prolazili, počeo je da postaje svestan čudnog ponašanja i napetosti kod oca.

Nije prošlo dugo pre nego što je Isak pokrenuo opasni razgovor. Približavali su se vrhu planine. Isak je bio iznenađen tihim i ozbiljnim ponašanjem svog oca. Strahovao je da je zbog odsutnosti uma zaboravio da ponese jagnje. Usudio se da skrene očevu pažnju na to.

»Oče.«

»Da, sine moj.«

»Poneli smo ovanj i drva. Ali, gde je jagnje za žrtvu paljenicu?«

Bio je to trenutak od koga se Avram užasavao. Ipak, njegovo snažno srce se pribralo i njegova ponizna vera pomogla mu je da odgovori:

»Sine moj, Bog će se postarati za jagnje, za žrtvu.«

Isak - žrtva

Avram je shvatio da više ne može da krije strašnu istinu pred Isakom. Ali i dalje je odlagao dok je skupljao kamenje da napravi oltar. »Bog će se... postarati za jagnje sebi za žrtvu.« To je rekao Isaku. I u to je verovao. Ali, Isak nije znao da je u umu njegovog oca Gospod već obezbedio sebi jagnje, i da je to jagnje Isak.

Kako je Avram mogao da nastavi dalje sa ovim strašnim zadatkom? Postavljeno je kamenje za oltar. Više nije mogao da odlaže. Kako će Avram reći ono što mora da se kaže? Da li će odustati? Da li će oslabiti? Da li će se slomiti? Zaposlio se ređanjem drva na oltaru. Mi-

slio je: Da, Gospod će se postarati, On se postarao za jagnje za žrtvu. On je izabrao moga sina. On je Božja žrtva. Pa, Isak pripada Bogu. Ne bi bilo Isaka, ne bi moglo da bude Isaka, da ga Bog nije dao. Zato je Bog s pravom mogao da radi ono što želi s Isakom. Ako Mu je bilo ugodno da Isak postane jagnje, On će to učiniti. Isak je pripadao Bogu. Avram je bio pristav, a ne vlasnik, svoga sina. To važi za sve roditelje. To je posebno važno za Avrama.

Sada Avram nije mogao da uradi ništa više da bi odložio otkrivanje istine Isaku. Oltar je bio završen, drva poređana na njemu. Sve je bilo spremno za žrtvu, sve osim žrtve. Sada mora da mu kaže za Božji plan.

S nežnošću koju nikakve reči ne mogu da opišu, Avram je svom sinu rekao šta mu je Bog naredio da uradi. Trebalo je da Isak bude žrtva. Pre nego što je mladić mogao bilo šta da kaže, ili da se povрати iz šoka zbog iznenađenja, otac ga je podsetio na njegovo čudesno rođenje kao odgovor na molitve; istakao je da on pripada Bogu; otkrio mu je Božje pravo da uzme život, isto kao što ga je i dao. Rekao mu je, takođe, kakav je blagoslov on bio Sari i njemu, koliko ga duboko vole, koliko su nežno položili sve svoje nade na njega i kako ga je ova Božja zapovest slomila. Zatim je govorio o svojoj pozitivnoj veri i pouzdanju da Bog namerava da ga ponovo vrati u život tako što će ga podignuti iz mrtvih i sugerisao je Isaku da prihvati tu veru i pouzdanje. Završio je ukazujući da on može da se odupre, da pobegne, ali čineći to odupiraće se ne svome ocu, već Bogu koji mu je dao život. Pozvao ga je da uradi isto što i njegov otac - da ne okleva i čeka da sve poruke budu jasne, već da se stavi u Božje ruke i prihvati božansku volju kao svoju. Bog će izvesti na dobro svu ovu tamu i tajanstvenost. Isak može da bude siguran, kao i Avram, da će ponovo živeti i da će se na njemu ispuniti svako božansko obećanje.

Isak je veoma malo rekao Josifu o onome što je ispunjavalo njegovu dušu dok mu je otac objašnjavao i upućivao poziv. Postojalo je nešto previše sveto u vezi s ovim velikim iskustvom u njegovom životu da bi o tome govorio. Samo je rekao: »Odgovorio sam ocu, da postoji samo jedan put kojim može da se ide kada Bog zapovedi. To je put poslušnosti. Rekao sam da sam razumeo šta mora da uradi i da ga neću sprečiti. Prepustio sam se njegovim i Božjim rukama.«

Pošto je tako stekao pristanak od svog sina, Avram mu je, slaveći Boga u svom srcu što ima takvog sina, vezao ruke i noge i stavio ga na drva na oltaru. Zatim je, s nepoljuljanim poverenjem, verom i nepokolebljivom poslušnošću, podigao nož da ubije žrtvu.

A Josif, dok se dirljiva priča razvijala i dostizala svoj vrhunac, nije znao da li da se više divi odlučnosti oca ili pokornosti sina. Ali, u tom trenutku se u njemu rodila odluka da nikada ne osramoti ovakve pretke koje mu je Bog dao. Odlučio je da će u svemu što ga zadesi, Bog uvek biti na prvom mestu, da će slediti Njegovu volju ako bude mogao da je sazna, bez obzira na posledice.

Jahve-jireh

Isak je završio svoje pripovedanje govoreći da je intervencija samog Boga sprečila ispunjavanje ove neobične žrtve. Vera Njegovog sluga bila je dovoljno ispitana. Začuo se glas sa neba, zadržavajući pad podignutog noža, zaustavljajući fatalni udarac. Nebeski glas rekao je: »Avrame!«

»Da, evo me, Gospode.«

»Ne diži ruku svoju na dete, i ne čini mu ništa; jer sada poznah da se bojiš Boga, kad nisi požalio sina svog, jedinca svog, mene radi.«

Dok je Avram gledao oko sebe, ugledao je ovna čiji su se rogovi upleli u žbunje. Uzeo ga je i prineo na žrtvu paljenicu umesto svog sina.

Isak je svoju uzbuđljivu priču završio govoreći: »I nazva Avram ono mesto Gospod će se postarati« - Jahve-jireh.

Dok se Josif, u kasno poslepodne, vraćao u svoj logor, bio je duboko zamišljen. »Jahve-jireh, Gospod će se postarati!« Kakav životni moto za čoveka! Kakav moto za oblikovanje života, za izgrađivanje života! On će ga prisvojiti za sebe. Ako bude mogao da upozna Božju volju za sebe, Božji cilj za svoj život, onda će sve predati Bogu kako bi ostvario tu volju. Sve će staviti u Božje ruke. U njegovom životu biće Božja volja, a ne njegova. Onda će se Gospod postarati.

4

Učitelji i pouke

Deda Isak nije bio Josifov jedini učitelj i pripovedač tokom njegovih dečačkih godina. I njegov otac, Jakov, dodavao je riznici njegovog znanja. Kada bi se Josif vratio kući iz Isakovog logora, nakon večernjeg obroka, on bi obično podstakao svog oca da mu priča priče o svojim raznim iskustvima. Od Jakova je saznao kako je brzo pobjegao od gneva svoga brata, nakon što mu je Jakov oteo prvenastvo, kao i o prevari kojom je njegov otac prevario svog dedu kako bi dobio i Isavov blagoslov. Jakov se nije trudio da od svog sina sakrije svoj jadni karakter tokom ranih godina. Ali, takođe je verno istakao važne tačke svog iskustva u Božjem postupanju prema njemu, kao i obećanja i providenje koje je dobio.

Tako je Josif naučio uzbudljivu priču o Vetilju, o stepenicama koje su se protezale od zemlje do neba, po kojima su Božji anđeli silazili i penjali se, a Bog je stajao na vrhu i izgovarao velike reči obećanja upućene njegovom ocu. Takođe je naučio i kako je njegov otac upoznao njegovu majku, slušao je o njihovoj ljubavi, lukavstvu dede Lavana, o očevim dugim godinama služenja, njegovoj sve većoj porodici i bogatstvu, odluci da se sa svojom porodicom i imovinom vrati svom starom domu i ocu, kao i o pomirenju s njegovim bratom Isavom.

Bog postaje stvaran

S najdubljim razumevanjem slušao je izveštaj o očevom susretu s Avramovim i Isakovim Bogom kod Fanuila, kao i o novom imenu i novom karakteru koji je tada dobio. Ovo je bilo najinteresantnije i najim-

presivnije od svega. Bog se sreo s njegovim ocem. Bog je promenio Jakovljevu prirodu. Bog ga je vodio, izbavio, blagoslovio, pomogao mu, bio njegov vodič i savetnik. Baš kao što se Bog pojavio u Avramovom životu i poslovima, i u Isakovom, tako se pojavio u životu i poslovima njegovog oca, Jakova. Da li će se Bog pokazati i u njegovom životu?

Bog je postajao veoma stvaran Josifu. Njegov um bio je okupiran mislima o onome što je Bog u prošlosti uradio za njegovu porodicu, šta im je On značio, o velikim obećanjima koja je dao njegovim potomcima, o slavnoj budućnosti koju je prostirao pred njih. Bog je došao u ljudski život, načinio planove za pojedine ljude, pozvao ih da ispune Njegovu volju, upotrebio ih da sprovede svoju nameru i načinio ih svojim slugama u sprovođenju velikih poduhvata i postizanju važnih ciljeva.

U unutrašnjem svetu Josifovih misli razvijala se iskrena i potpuna težnja da sam upozna ovog Boga. Nije mogao da zamisli uzbudljiviji život od onoga koji se događa u službi Bogu koga su poznavali njegovi oci.

Očeve i dedine priče bile su jedino obrazovanje koje je Josif ikada imao. Ono je bilo zasnovano na dve činjenice, na najvećim činjenicama koje dopiru do ljudskog znanja. Prva i najvažnija istina u Josifovo vreme ostaje prva i najvažnija istina u naše vreme - istina o BOGU. Sila koja se nalazi iza svake pomisli vašeg uma, svakog otkucaja vašeg srca, svakog daha vašeg tela - BOG. Sila u kojoj živite i mičete se i jeste - BOG. Konačni, beskrajni i neizbežni vladar vašeg svemira - BOG. Život nijednog čoveka nije pravilno usmeren i centriran ukoliko ta vrhunska istina nedostaje u njegovom životu. Nijedna druga istina ne može da se uporedi, po važnosti za uspešan život, s istinom da postoji dobrotvorni Bog koji sprovodi svoje planove i namere u ljudskim poslovima.

Saznanje da postoji Bog nije dovoljno. Druga istina je da Bog vlada, da On ima kontrolu. To predstavlja razliku između slabosti i snage, između neuspeha i uspeha, između očajanja i sigurnosti, za svaku osobu koja se drži ove činjenice i učini je stalnim ubeđenjem u svom životu.

Ubeđenje u ovu drugu činjenicu, snažno kao čelik, čvrsto kao ste-na i uznemiravajuće kao borbeni klik, izgovorio je Jovan na Patmosu

- te reči imaju u sebi granit koji istrajava u svim vekovima: »Caruje Gospod Bog svedržitelj!« (Otkrivenje 19,6).

U svetlosti ovog ubedenja, Josif je stasao i bio je u stanju da se suoči i pobedi sa svime što mu je život donosio.

Činjenica o Božjoj volji

Pored najvišeg ubedenja da Bog jeste, da vidi i zna, da se brine i vodi - na čemu je Josif izgradio svoj život - položio bih još jednu osnovnu činjenicu koja je uticala na čitav njegov život. To je *Božja volja*. Bog ne samo što postoji, već ima i svoju volju. Ta volja odnosi se na sve što se događa na svetu - na sve ljude, sve događaje, celokupnu istoriju. Ta volja odnosi se na vas - sada i u svakom trenutku u kome dišete. Ako se savetujemo s tom voljom, mi učimo kako da živimo, kako da se mičemo, kada da delujemo, šta da radimo, šta da kažemo. Sve što uradimo i kažemo, svaki pokret koji načinimo, svaki izbor u našem svakodnevnom iskustvu, svaka odluka koju donesemo, ili je u skladu sa Božjom voljom ili joj je suprotna.

Iz trenutka u trenutak, iz dana u noć, iz sata u sat, svaka osoba je ili u skladu sa Božjom voljom ili izvan sklada s njom. Ta volja prožima sve-mir. Nikada ne može da postoji trenutak kada bi bilo opravdano reći: »Bog u ovom trenutku za mene nema nikakvu određenu želju, nikakvu definitivnu nameru. U ovom trenutku mogu da radim ono što želim, bez obzira na Njega i na Njegov plan za mene.« Ovo nikada nije istina.

Josif je polako došao do razumevanja i verovanja da nema važnijeg života kojim bi mogao da živi, većeg dostignuća ka kome bi mogao da teži, od sticanja poznavanja Božje volje da bi svoj život doveo u sklad s njom i da bi je sproveo u svemu što radi. Ako Bog stvarno ima planove u vezi s njim, i njegovim poslovima i njegovom budućnošću, on je iznad svega želeo da zna koji su to planovi, kakva je Božja volja za njegov život, šta Bog namerava da Josif uradi za Njega u sprovođenju Njegovih velikih namera na zemlji.

Tajna uspešnog života

Tajna uspešnog života veoma je jednostavna, veoma jasna; toliko jasna da može u potpunosti da je razume i jedno dete. Pravedno je či-

nuti Božju volju, biti u skladu s Beskrajnim. Ova tajna, koju je Josif naučio rano u životu, učinila je njegov kasniji život uspešnom pripovedi. Ne znam za nešto što više teši, što više osnažuje i više nadahnjuje od ubedenja da Bog misli na mene i misli za mene; da On ima plan za moj život i nameru koja treba da se ostvari u njemu.

Ovo ubedenje došlo je u Josifovo srce kao rezultat dirljivih priča koje su pričali njegov otac i deda. Bilo je to ubedenje koje je podstaklo Pavla da u prvom trenutku svog obraćenja pita, »Gospode, šta želiš da činim?« Bilo je to ubedenje u Davidovom srcu zbog koga ga je Bog opisao kao »čoveka po srcu mom, koji će ispuniti sve volje moje«.

Pravi plan o idealnom hrišćanskom životu postavljen je u ovim rečima Svetog pisma. Koji je to plan? Moramo da imamo definiciju kako bismo mogli da ga znamo. Moramo da imamo opis kako bismo mogli da ga sledimo.

Evo definicije: »Čovek po srcu mom.« Evo opisa kako da živimo: »Koji će ispuniti sve volje moje.«

Slatka opšta istina ovih reči jednostavna je: Najviši životni cilj je ispunjavanje Božje volje.

Mi ne dolazimo da se guramo našim putem, da tražimo uspeh, da stičemo ime za sebe, da postizemo velika dostignuća, da idemo u daleke zemlje, da činimo herkulovske podvige. David je opisao Hristov cilj u životu: »Došao sam da ispunim tvoju volju, o Bože.« Spasitelj je ovo potvrdio kada je rekao: »Jer ne tražim volje svoje nego volju Oca koji me je poslao« (Jovan 5,30).

Čovek poslat od Boga

»Posla pred njima čoveka; u roblje prodan bi Josif. Okovima stegoše noge njegove, gvožđe tištaše dušu njegovu, dok se steče reč njegovu, i reč Gospodnja proslavi ga.« (Psalam 105,17-19)

Ovaj tekst kaže da je on bio Božji čovek. »Posla (Bog) pred njima čoveka... Josifa.« To znači da je on bio Božji čovek. On je bio poslat od Boga - da ispuni određeni zadatak. On je bio poslat pre svoje porodice; on je bio poslat pre svog naroda, jer je Bog imao na umu da nešto uradi s tim narodom, a ovaj sedamnaestogodišnji dečak bio je Božji poslanik u postizanju tog cilja.

Bog ima plan za vaš život

Josif je izričito i duboko bio uveren da Bog ima određeni, pozitivni plan za njegov život, da Bog ima na umu nešto što on treba da postigne, neki cilj koji treba da ispuni, neki program, božanski načinjen, da sprovede, nešto što nikakve okolnosti nisu mogle da uzdrmaju ili promene.

On je uvek, u svim okolnostima, bio svestan da se nalazi pod Božjim vođstvom, pod uputstvom božanskog Duha, te je predao sebe tom Duhu da ga vodi u svakom koraku i u svakoj odluci u njegovom životu. Na sebe je gledao kao na čoveka pod zapovešću, božanskom zapovešću, kao Božjeg čoveka, Božjeg poslanika koji je uvek bio na raspolaganju Božjoj volji.

Jedan od ciljeva ove knjige je da naglasi istinu da će svako ko prihvati učenja Biblije da Bog ima plan za njegov život, i uvek ima tu istinu pred sobom, sigurno videti kako mu se ostvaruju njegovi najdraži snovi i kako se u potpunosti ostvaruje Božja volja za njega. Takva osoba će u okolnostima prepoznati samo oruđa koja Bog koristi da ga oblikuje da bude prikladan za ispunjenje svog zadatka i pokoriće se utiscima i ubedenjima koja dolaze od gore, dozvolivši da ga oni uzdignu iznad događaja koji su neposredno oko njega i s kojima je u dodiru. On će se rado, srećno i pobožno pokoriti takvim uticajima.

Mi živimo u Božjim mislima

Velika je uteha verovati da živite u Božjim mislima, da On u ljubavi planira za vas, da oblikuje vaš život, da vam je odredio da postignete nešto za Njega, da ste Njegovi poslanici u ispunjavanju Njegove namere i da će On kontrolisati svaku okolnost kojoj bude dozvoljeno da vas dodirne kako bi sve izveo na dobro. Da, to saznanje velika je uteha. Šta više, to saznanje dostojno je našeg pouzdanja. I još više, ono je podjednako istinito za vas koliko je bilo i za Josifa.

Neka čovek veruje u to i primenjuje na svaku okolnost u životu, a to će za rezultat imati negovanje lične duhovne prirode, kulture i razvoja duhovnog uma. Taj čovek imaće duboke misli i široko razumevanje Božanskih namera, dalekosežne vizije i umeće prikladno da se prilagodi iznenadnim nevoljama i iznenadnom napredovanju. Taj čovek

ići će čvrsto i sigurno napred, putem koji je Bog odredio za njega, i u mesta koja je Bog pripremio za njega.

Nema slučajnosti u takvom životu

Iako mu se događaju nezgode one nisu tragedija za takvog čoveka. Ništa mu se ne događa slučajno. On je Božji čovek, Božji poslanik, i sve što mu se događa dolazi od Boga.

Ništa ne može stvarno da povredi takvog čoveka. Njegova osećanja mogu da budu povređena, on može da se nađe u strahovitoj žalosti, može da bude šokiran mržnjom braće; ali sve to zajedno deluje za njegovu stvarno dobro, ako veruje Bogu i pokorava se Njegovoj ruci koja disciplinuje.

Božje postojanje je najveća činjenica u svemiru. Bog jeste. Svaki pojedinac ima posla s nevidljivom Osobom koja kontroliše svemir i ima plan za njegov život.

Druga velika činjenica u svemiru je Božja volja. Bog ima volju i sve je pod kontrolom te volje. Ta volja odredila je plan za moj život.

Verovanje u te dve činjenice osposobljava čoveka da živi, osposobljava ga za uspeh, osposobljava ga za dostignuća, osposobljava ga da ispuni Božju volju. Stičite sve što možete, ali nikako nemojte da propustite da steknete ove osnovne istine.

Josif je verovao Bogu; voleo je Boga sledio je Boga i imao je poverenja u Boga. To je bila Josifova suštinska priprema za život, ukupni zbir njegovog obrazovanja. To je bilo sasvim dovoljno.

Obrazovanje bez Boga nekompletno je i neprikladno obrazovanje, čak i za ovaj život. Samo poznavanje Boga i verovanje u Njega, ljubav i poslušnost prema Njemu, prikladno je za uspeh koji je sličan Josifovom.

Pozivam vas da, Gospodnjom blagodaću, razvijate čvrstu kao ste na veru u samog Boga, da Ga uzmete kao vašeg Savetnika, da gledate na Njega kao na vašeg prijatelja, da verujete da On ima plan i nameru koju treba da ispunite, da s pouzdanjem očekujete da će vas On konačno dovesti na mesto službe i konačne sreće koja će vas poistovetiti s Njegovim narodom kroz vekove koji će doći.

Pogled napred

Velika je stvar da neka mlada osoba otkrije za šta je prikladna, kakav treba da bude njen život, šta treba da postigne na svetu i kakvu misiju ima. Ako je, pored svojih ličnih utisaka o tome, ta mlada osoba shvatila i da je ono što treba da uradi sa svojim životom dato od Boga i prikladno za nju, onda je ona dvostruko blagoslovena. Onda može sa sigurnošću da krene na svoj posao i da strpljivo radi svakog dana, čekajući Božje vreme za postizanje Božjih namera i planova.

Takvo otkriće može da poštedi čoveka očajanja i razočaranja, kao i gubitka vremena. Kada rano u životu shvati šta treba da radi, šta je sposoban da postigne, i kakav će tačno biti njegov posao; ako tako analizira svoje lične darove i mesto u životu da uz pomoć nepomračene vizije vidi okolnosti, uslove i probleme koje će ga okružiti u njegovim poznanstvima i odnosima s drugima ili sa svetom, kao i ako nauči da prepoznaje Božju volju koja mu pokazuje za šta treba da živi, on zaista može da načini veliki korak napred.

Utvrđeni pravac

Sve više i više su se Josifove misli usmeravale ka njegovoj budućnosti. On je bio obdaren velikom inteligencijom. U njegovo biće duboko su se usadila istinita iskustva o Božjem postupanju s Avramom, Isakom i Jakovom, koja su mu mesecima prenosili njegov otac i deda. On je imao osetljivo srce i ono je bilo neodoljivo privučeno velikom Bogu njegovog naroda. Doneo je odluku koju je nastavljao da sprovođi čitavog života. Ta odluka bila je izražena rečima: »Jer je ovaj Bog naš Bog uvek i dovek, On će biti vođ naš dovek.«

Jedini od svoje braće doneo je takvu odluku. Oni su imali malo saosećanja prema njemu. Događaji koji su tih dana usledili i iskustva kroz koja je prošao, nagnala su ga da se još više od njih odvoji i čvrsto ukoreniti na Božjoj strani.

Život u domu nije idealan

Josifov život u domu bio je daleko od idealnog i povremeno je sigurno bio veoma neprijatan i težak za podnošenje. Ne u savremenom smislu te reči, ali ipak u veoma stvarnom smislu, on je živeo u podeljenom domu. U Jakovljevom logoru postojale su četiri podele. Istina, to nisu bila zasebna domaćinstva. Možda bi bilo bolje da jesu, barem u smislu održavanja harmonije.

Ove grupe sačinjavale su Lija i njeni sinovi, Zelfa i njeni sinovi, Vala i njeni sinovi, kao i Rahiljini sinovi. Čak i površno čitanje biblijskog izveštaja dovoljno je da se otkrije da Josifovih desetoro polubraće nisu imali nikakvih skrupula u bezobzirnom postupanju prema osećanjima i željama Josifa ili bilo koga drugoga ko bi im se našao na putu.

Ovakvo ponašanje njegove braće, kao i činjenica da je bio bez majke, zajedno s principima i idealima koje je stekao iz priča njegovog oca i dede o istoriji Božjeg postupanja prema njegovoj porodici, prirodno je nagnalo Josifa da bude još usamljeniji i zabrinutiji za svoju braću.

Šta više, Jakov nije bio mudar, ne zato što je više voleo Josifa od ostale dece, već zato što je to tako otvoreno pokazivao. Trebalo je da Jakov zna bolje, zbog svog ličnog iskustva. On je trpeo zato što je njegov otac na sličan način izdvajao Isava, a ništa dobro nije proisteklo ni od toga što je njega majka više volela. Ipak, ludost njegovih roditelja nije ga naučila ničemu te je on, u svojoj porodici, ponovio istu ludost.

Izveštaj kaže: »A Izrailj ljubljase Josifa najvećma između svih sinova svojih.« Ovo je prilično razumljivo i ne treba se čuditi. Josif je bio obdaren, prema rabinskom znanju, znanjem koje je prevazilazilo njegov uzrast. On je bio prvorođeni sin jedine žene koju je Jakov istinski voleo. On je imao prirodnu lepotu ponašanja i ljupkost karaktera i najnežnije je voleo i služio svog oca.

Ta skupa haljina

Zbog svoje velike sklonosti i ljubavi prema omiljenom sinu, Jakov je Josifa izdvojio od ostale braće darujući mu šarenu haljinu. Možda je ona bila, kao što smo mi skloni da mislimo, ogrtač koji se sastojao od mnogih delova u raznim bojama i čudimo se što se odraslim ljudima pomračio razum kada su je videli. Ali, bilo je u tome nešto više od toga.

Jedan drugi prevod kaže da ga je njegov otac »obukao u ogrtač koji se sav sastojao od veza«. Bila je to odeća koju su nosili samo imućni i plemići, carski sinovi, a posebno oni koji nisu imali potrebe da rade za život. Ukratko, bila je to odeća za princa. Ona je bila data Josifu da označi njegovo preimućstvo, da načini razliku između njega i njegove grube braće. Nije nikakvo čudo što su se oni tako naljutili na njega!

Kada je Jakov dao takvu haljinu Josifu, to je za ostalu braću značilo samo jedno i oni nisu mogli da misle ni na šta drugo. Ona nije izazvala njihovo ruganje, kao što je moglo da se očekuje. Ona je izazvala njihovu zavist, njihovu ljubomoru, njihovu duboku mržnju. U tim danima, očeva volja bila je zakon. Prema tome, kada su oni videli da je Josif odvojen od njih ovim ogrtačem, ovim istinski skupocenim odevnim predmetom, oni su razumeli da njihov otac, ustvari, objavljuje da će ovaj najmlađi sin dobiti najbogatije nasleđstvo, pravo prvenaštva i da je određen za poglavara, dok oni moraju da se zadovolje životom provedenim u radu. Zato nas ne čudi što izveštaj kaže: »A braća videći gde ga otac ljubi najvećma između sve braće njegove, stadoše mrzeti na nj tako da mu ne mogahu lepu reč progovoriti.«

Ova mržnja prema Josifu bila je još više podstaknuta njegovom otvorenošću, njegovim iskrenim govorom. »Donošaše Josif zle glasove o njima ocu svom.« Neki su zbog ovoga tumačili da je Josif bio tužibaba, da je činio sve što je mogao kako bi um svog oca otrovao protiv svoje braće. Ipak, to nije bila istina i ne uklapa se u izveštaj o Josifovom karakteru, jer on nije bio onaj koji je navodio braću na takvo postupanje. Stoga takvo shvatanje ne može da se prihvati. Mnogi biblijski istraživači veruju da istorija pokazuje da je Josif bio postavljen iznad sinova Zelfe i Vale, koji su bili pastiri, i da je zato bio odgovoran ocu da ga, kao nadglednik, obaveštava o stanju stada i da daje veran izveštaj o načinu na koji svaki brat obavlja svoje dužnosti.

Njegova vernost protumačena kao tužakanje

Kao posledica toga, »zli glasovi« koje je Josif donosio svome ocu, umesto da ukazuju da je on bio tužibaba koji je težio da svoju braću dovede u nevolju, otkrivaju da su postojale okolnosti koje su ne samo opravdavale, već čak i zahtevale razotkrivanje zlog ponašanja ovih ljudi. Bilo je nerazumno što je otac stavio Josifa na položaj nadglednika, ali pošto se našao na tom mestu, Josif je bio odgovoran da ocu podnese izveštaj o njihovom ponašanju. Budući da je Josif čuvao porodično ime koje su oni, prema izveštaju, već omrazili »narodu ove zemlje«, on je verovao da ne treba da sakrije njihovo zlo ponašanje, njihovo zanemarivanje dužnosti, kao ni njihove neprikladne postupke, već da svom ocu treba da stavi do znanja kako stvari stoje. To je i učinio, a njegova braća strašno su se razbesnela.

Uvek je tako. Možda ste doživeli nešto slično. Doživete to ako živite u skladu s principima. Zlo uvek mrzi dobro. »Jer svaki koji zlo čini mrzi na videlo«. Tako je u svetu.

Može da nam bude neugodno kada nas svet oko nas, kao i društvo u kojem živimo, voli i dobro govori o nama. Onda smo u opasnosti. Mi kao Gospodnji sledbenici treba da budemo so koja je karakteristično čista i peče, usred iskverenosti sveta. Kada naš život vidljivo stoji nasuprot svetu, oni smišljaju ukor, a taj ukor pobuđuje nasilnu mržnju.

Ovo je možda bilo vaše iskustvo. Ako je tako, onda sledite Josifov primer. Nastavite da činite ono što je dobro. Nemojte da dozvolite da počnete da žalite sebe i budete potišteni. Vaše iskustvo nije ništa drugačije od iskustva Gospoda koga sledite. On je pretrpeo isto ponašanje od svojih. Ipak, kada su Ga psovali, On nije uzvraćao psovke. On nije odgovarao ili pretio. On se pokorio Bogu, koji pravedno sudi. Vaše vreme će konačno doći i Bog će vas opravdati i zameniti vaše suze za radost. »Uzdaj se u Gospoda i tvori dobro... Utišaj gnev, i ostavi jargost; nemoj se dražiti da zlo činiš. Jer će se istrebiti koji čine zlo, a koji čekaju Gospoda nasleđiće zemlju.« »I izvešće kao videlo pravdu tvoju, i pravicu tvoju kao podne.«

Značajni snovi

Nakon razmišljanja o prošlosti, Josif je počeo sve više i više da razmišlja o budućnosti. Njegove misli u tom pravcu najviše su usmeravali njegovi impresivni snovi. Šta više, njegovi snovi bili su uzrok produbljanja mržnje kod njegove polubraće.

»Uz to usni Josif san i pripovedi braći svojoj, te oni još većma omrznju na nj.« (1.Mojsijeva 37,5)

S naivnošću i nevinošću svojih godina, ne shvatajući koliko ga braća već mrze, bez svesti o tome kakav će uticaj ovo pričanje snova imati na njih, Josif je nastavio da opisuje svoj san.

Kazao je da je sanjao kako su on i njegova braća radili zajedno u polju, vezujući snoplje. Odjednom se snop koji je on vezivao podigao i uspravio, na šta su se snopovi njegove braće okupili oko Josifovog snopa i poklonili mu se.

Braća su razumela značenje ovog sna. Naljutili su se i grdili ga. Njihove reči bile su: »Da nećeš još biti car nad nama i zapovedati nam?«

Ali, nije se tu završilo. »Posle opet usni drugi san, i pripovedi braći svojoj.« Ovoga puta rekao im je da je usnio kako mu »se sunce i mesec i jedanaest zvezda klanjahu«. Čak je i njegov otac pomislio da je otišao predaleko. Ukorio je Josifa govoreći: »Kakav je to san što si snio? E da li ćemo doći ja i mati tvoja i braća tvoja da se klanjamo tebi do zemlje?«

Ipak, njegov otac, iako je bio pokrenut da javno ukori Josifa, bio je zadivljen odglednim značenjem sna. Izveštaj kaže da »otac njegov čuvaže ove reči«, jer nije mogao a da se ne pita šta Gospod ima na umu za njegovog voljenog sina.

Odreden za veću čast

Ovim snovima je Bog ukazivao Josifu da je određen za veću čast. Doći će dan kada će mu se pokloniti čitava njegova porodica.

Rečeno je da Josif nije bio mudar i da je bio indiskretan kada je sve to otkrio svojoj braći, jer trebalo je da shvati kakav će to uticaj imati na njih i kako će produbiti njihovu zavist i mržnju. Moguće je da je to istina, ali čak je i ova odsutnost takta očigledno bila deo božanskog plana. Bez duboke i goruće mržnje, oni ne bi imali prikladan podsticaj da preduzmu korake koji su Josifa odveli u Egipat, a Božji planovi pokazuju da je bilo sasvim neophodno da Josif ode u Egipat. Mržnja i zavist toliko su zaslepili ove ljude da su planirali da se oslobode ovog umišljenog sanjara čiji su im snovi bili tako mrski. Od tog trenutka pa nadalje, oni su neprekidno smišljali kako da se oslobode ovog brata koji im zadaje nevolje i tako spreče da se ostvare njegovi snovi.

Josifovi snovi imali su za cilj da pokrenu njegove misli o budućnosti. On je bio vrlo inteligentan. Mogao je da razume da ga je Bog odredio da ispuni neki važni zadatak koji će mu doneti veliku čast. Mora biti da je postao svestan svojih sposobnosti koje su se sve više razvijale. Nije mogao da bude ravnodušan prema svojoj sudbini. Sam stav braće prema njemu, kao i stav njegovog oca, mora da su učinili da postane svestan sebe i da analizira svoje postupke. Očigledno su oni mislili da ovi snovi imaju neku veliku važnost. I on je osećao to isto. Njegov otac očigledno je smatrao da u njemu postoji nešto nadmoćno. Odatle i skupocena haljina koja je toliko razbesnela njegovu braću. Ova haljina, zajedno s njegovim snovima, bila im je neverovatno nepodnošljiva. Bili su to grubi ljudi, bez skrupula koje je neprekidno mučilo osećanje da je Josif iznad njih. Jedva su dočekali priliku da nešto povodom toga urade. Zato su gajili svoju ljutnju, dok je Josif čuvao svoje snove.

Trebalo je da započne najveća avantura u životu ovog mladića. On nije znao - nije mogao da zna - šta ga čeka. Ali, Bog ga je pripremao za to. Bog je imao na umu jedan od najvažnijih događaja u istoriji, a ovaj mladić trebalo je da bude Njegov predstavnik u njegovom sprovođenju.

Ljudska istorija, i prošlost i budućnost, otvorena je pred očima Božanskog Vladara sveta. On mnogo unapred planira svetske događaje i

pažljivo bira svoje slugе. Njegovi planovi i namere načinjeni su mnogo ranije kako bi se Izrailjeva porodica preselila u Egipat. Kroz Josifa, On je pokretao događaje koji će dovesti do tog preseljenja.

To preseljenje iz Hanana u Egipat bilo je jedan od najvećih događaja u istoriji Božjeg postupanja prema ljudima i sprovođenja njegovih dugovečnih namera o ljudskom spasenju. Ono je bilo okruženo ogromnim poteškoćama i bile su potrebne izvanredne mere da bi se ovo preseljenje ostvarilo. Za pripremu je bilo potrebno čak oko dvadeset godina.

Ovo uklanjanje Izrailja iz Hanana i odvođenje u Egipat nije bio neki novi ili užurbani Božji plan. To je odavno bilo nameravano. I Avram je bio svestan ovog plana. Bog mu je rekao: »Znaj zacelo da će seme tvoje biti došljaci u zemlji tuđoj, pa će joj služiti, i ona će ih mučiti četiri stotine godina. Ali ću suditi i narodu kome će služiti; a posle će oni izaći s velikim blagom« (1.Mojsijeva 15,13.14).

Brojni su razlozi zašto je Bog planirao da izvede izrailjski narod iz Hanana i nastani ih u Egiptu. Neki su prilično očigledni. Jedan od glavnih razloga naveo je sam Bog kada je ohrabrio Jakova u vreme ostvarivanja preseljenja. »Ne boj se,« rekao je starcu koji je strahovao i bio nesiguran zbog napuštanja Obećane zemlje i odlaska u stranu zemlju. »Ne boj se otići u Misir; jer ću onde načiniti od tebe narod velik.«

Božji planovi

Ova Božja namera za Izrailj nije mogla da se ostvari u Hananu. Teškoće su bile prevelike. Zato je u dalekosežnoj nameri Božjoj za Njegov narod bilo neophodno da se oni presele iz Hanana. Hanan je bio primitivan i poluvarvarski. Više od dva veka su se Avram i njegovi potomci premeštali po njemu kao hodočasnici i nomadi litalice. Još nije bilo dokaza o ostvarivanju Božjeg obećanja da će zemlja biti njihova. To obećanje bilo je o zemlji i o potomstvu. Zemlja, očigledno, nije bila njihova. I Avramovo potomstvo, daleko od toga da bude bezbrojno kao morski pesak i zvezde na nebu, sastojalo se jedva od četrdesetak do šezdesetak ljudi. Svi su mogli da stanu u jedan logor. Veliko povećanje brojnosti bilo je deo tog božanskog obećanja koje se još nije ostvarilo.

Sve dok su bili u Hananu, velika je bila i verovatnoća da će imati nevolja. Baš u proporciji s njihovim brojčanim rastom, povećavalo se i

neprijateljstvo okolnih plemena. Sama njihova veličina izazvala bi sumnje i pobudila ljubomoru i mržnju kod njihovih suseda, koji bi bili brzi u stvaranju pritisaka protiv njih kao naroda koji raste, s čudnim oblicima bogoslužjenja, stranim običajima i drugačijim Bogom. Sudar između njih i okolnih plemena postao bi neizbežan, posebno kada se otkrije kakav je njihov stvarni karakter, pretenzije i očekivanja. Neće moći dugo da ostane tajna da oni očekuju da osvoje Hanansku zemlju i postanu gospodari.

U takvom sudaru između nekoliko desetina nomada, čije su ih ambicije i ciljevi navodili da traže prevlast, i naroda oko njih, koji bi morao da bude potčinjen ako se takve ambicije ostvare, rezultat bi bio rat do njihovog istrebljenja.

Kako bi se izbegla takva propast, kao i osiguravanje rasta Izrailja u naciju bez takvih nepredviđenih situacija, Bog će ukloniti Jakovljevo domaćinstvo iz Hanana u zemlju u kojoj će biti i odvojeni i imaće zaštitu. U zemlji Gesem biće bezbedni od zlostavljanja, i zbog carske zaštite i zbog predrasuda kasti koje su vladale među Egipćanima koji su mrzeli sve strance, a posebno pastire. Tu su mogli da postignu takav napredak i da napreduju tako brzo i steknu veličinu nacije koja će, kada dođe Božje vreme, moći da se vrati u Hanan i pod Božjim vođstvom sprovede ostvarivanje božanskih obećanja u vezi sa Hananskom zemljom. U Gesemu će oni steći svaku prednost kako bi od velike porodice postali veliki narod.

Izrailj odlazi u Egipat

Prema tome, božanska je namera bila da Jakov i njegova porodica odu u Egipat. Josifovi snovi, skupocena haljina, ljubomora, zloba i zavist njegove braće, sve je to bio deo priprema da se omogući preseljenje Jakovljevog doma.

Boravak Izrailja u Egiptu ispuniće drugu nameru od velike važnosti. Ona je porodicu koja je rasla povezala je sa najcivilizovanijim narodom drevnih vremena i tako im pomogla da prerastu svoje poluvarvarstvo. Oni su bili pastiri i nisu imali, koliko mi znamo, čak ni osnovno poznavanje civilizacije. Imali su samo najosnovnije pojmove o zakonu i pravdi. Bilo je malo toga što ih je držalo zajedno osim bledeg očekivanja da ih je Bog odredio za vođstvo i uzvišenost.

U Egiptu će oni doći pod uticaj zemlje u kojoj je vlada odavno uspostavljena i zakoni tako temeljno sprovedeni da su život i imovina postali bezbedni, gde je nauka uveliko napredovala i gde je svaka umetnost bila naširoko primenjivana. Bila je to škola koja je sve većoj izrailjskoj porodici preko bila potrebna; tu su dobili prikladnu disciplinu i obučavanje kao i prostor za rast, kako bi bili spremni za ispunjavanje Božjih namera za njih. To je bio deo Božjeg plana da Jakovljeva porodica siđe u Egipat.

Ne smemo da zanemarimo još jedan razlog zašto je izrailjski narod morao da ode iz Hanana. Trebalo je da oni budu narod odvojen od sveta. Trebalo je da budu Božji narod, da prime Božji zakon i Božju Reč. Od njih je trebalo da nastanu učitelji, pevači, pesnici, proroci. Iz njih je, takođe, trebalo da dode Mesija, Iskupitelj sveta i Njegova religija iskupljenja. Prema tome, oni moraju da budu svet narod, odvojeni narod, narod neizmešane krvi. U Hananu to nije bilo moguće. Okolna plemena mešala bi se s njima, tražila njihove kćeri za svoje sinove i Jakovljeve sinove za svoje kćeri.

U Gesemu će oni imati mesto na kome će biti zaklonjeni od svega ovoga. Tu neće postojati iskušenje za mešovite brakove. Egipćani su bili ponosni i isključivi. Oni nisu hteli da imaju nikakve veze sa strancima, a posebno ne s pastirima. Jakovljeva porodica biće izdvojena, potpuno isključena. Oni u Gesemu nisu imali drugog izbora nego da rastu zajedno, odvojeni od svih drugih naroda.

Prema tome, Božji plan bio je da se porodica ukloni iz Hanana i dođe u Egipat, u izolovanost i izdvojenost Gesema.

Kako je ovo moglo da se ostvari? Josif, mladić od sedamnaest godina, bio je izabran kao Božji poslanik da dovede do ovoga. On to nije znao. Mi retko znamo kada nas Bog koristi da sprovede božanske ciljeve. I nije ni potrebno da to znamo. Treba samo da se postaramo da svoj život predamo Njegovoj poznatoj volji, da hodamo Njegovim poznatim putevima. Onda možemo biti potpuno sigurni da nas On koristi u ostvarivanju božanskih ciljeva.

Iako Josif nije ni sanjao o veličini Božjih namera u kojima će poslužiti kao instrument ostvarivanja, njegovi snovi dali su mu neku zamišao o velikim budućim događajima u kojima treba da odigra važnu

ulogu. On je stekao utisak, mada bled, ali ipak prilično određen, kako bi postao siguran da ga je Bog izabrao da postane blagoslov drugima, njegovoj porodici i da bude daleko iznad svoje braće kako bi oni gledali na njega i klanjali mu se kao da on vlada nad njima.

Nije bilo nikakvog dokaza da je takvo otkrivenje i takvo shvatanje u njemu razvilo bilo kakvu trunku ponosa. Umesto toga, jasno je da je on bio uveren da svoje moći treba da upotrebi na korist svojoj braći. Važnu ulogu koju su mu snovi otkrivali da će imati trebalo je da dobije kroz službu toliko važnu da mu njegova porodica oda čast. Vrhunski talenti i prilike koje su mu date nije trebalo da koristi za sebe, već na korist drugima.

Ako bismo svi mogli da steknemo takvu viziju - da naši prirodni talenti i darovi, kao i naše stečene sposobnosti treba da služe na korist drugima i da smo mi samo njihovi pristavi - verovatno bismo bili potpunije i celovitije upotrebljeni od strane božanskog Duha u ostvarivanju Božjih namera.

Josif nije ništa znao ni mislio o putu kojim će ga Bog povesti u postizanju važne uloge na koju su ukazivali njegovi snovi. Ipak, neće proći mnogo vremena pre nego što bude shvatio da put koji mu je određen za njega nije ni lak ni kratak. Upravo se spremao da napravi prvi korak na tom putu.

7

Prodan kao rob

Ljudi koji neguju mržnju brzo uoče i iskoriste priliku da iskažu svoju zlobu nad predmetima svoje mržnje. Nije prošlo dugo pre nego što se takva prilika, sasvim neočekivano, ukazala Josifovoj polubraći.

Jakovljevi logor u Hevronu bio je velik i bogati pašnjaci širili su se na sve strane. Ipak, koliko god da je bilo pašne, ona je bila nedovoljna za ogromna stada patrijarha i njegovih sinova. Jakovljevo bogatstvo u stadima i krdima bilo je veoma veliko. Prema tome, s vremena na vreme, bilo je neophodno da braća potraže druge, udaljene pašnjake. To je značilo veliku seobu ovaca i stoke u potrazi za odgovarajućom pašom.

Ubrzo nakon što je Josif sanjao snove, dok su njegova braća još uvek gorela od mržnje prema njemu, postalo je neophodno da povedu svoja stada izvan glavnog logora u Hevronu i da potraže pašu. Dok su o ovome razgovarali sa svojim ocem, setili su se bogatih pašnjaka kod Sihema, oko sedamdeset i pet kilometara prema severu. Poznawali su tu zemlju, jer se Jakov najpre tu nastanio posle svog povratka iz Padan-Arama. Tu su Jakovljevi sinovi veoma ožalostili narod Sihema i ogrešili se o njih braneći čast svoje sestre Dine. Od tada oni se nisu usuđivali da se približe Sihemu, strahujući da će se njegovi stanovnici protiviti njihovom dolasku i oterati ih.

Ipak, ovoga puta ništa drugo nije odgovaralo osim da potraže pašu u Sihemu, bez obzira na rizik. Zato su krenuli na taj poduhvat, prkoseći gnevu Sihemljana, i oterali su svoja stada i krda do ove bogate pašne. Nema izveštaja o onome što se dogodilo, ali nešto se dogodilo, jer zna-

mo da su oni napustili Sihem i otišli da potraže pašu dvadesetak kilometara severnije, u Dotamu.

Jakovljeva sve veća briga

Kako su dani prolazili u domaćem logoru, bez ikakvih vesti od njegovih sinova, Jakovljevi nemir se povećavao. Očigledno je prošlo mnogo sedmica od kada je primio bilo kakve vesti o njima. Uspomena na prošlost izazvala je sve veću brigu u očevom umu. Ovo je postalo toliko snažno da ga je navelo da uradi nešto što ne bi ni pomislilo da uradi pod normalnim okolnostima. Odlučio je da pošalje Josifa u Sihem.

Dva Rahiljina sina, Josif i Venijamin, ostali su sa svojim ocem u Hevronu. Voleći ih istom dubokom odanošću koju je osećao prema njihovoj majci, on ih je ostavio kod sebe. Sada, pak, pošto je njegova zabrinutost za odsutne sinove i stada rasla, posle mnogo oklevanja, odlučio je da pošalje Josifa da ih pronade i donese mu vesti o njihovoj bezbednosti. Pozvao je Josifa i rekao mu: »Ne pasu li braća tvoja stoku kod Sihema? Hajde da te pošaljem k njima.«

Josifov odgovor bio je: »Evo me.«

Nije bilo nikakvog oklevanja s Josifove strane. Jednako brzo kao što je njegov otac izrazio svoju volju, i on je izrazio spremnost da je poslušati. To nije bilo zbog toga što je bio nesvestan opasnosti koje su ga očekivale. On je znao da ide u stvarnu opasnost. Ne samo što su postojali opasni potoci koje je trebalo preći, razbojnici i divlje zveri, usamljene noći, već je postojalo i neprijateljstvo njegove braće. On je bio prilično svestan njihove mržnje. Njegov otac želeo je da on ide. To je bilo dovoljno. Pošao je. Ne samo zato što je to bila očeva volja, već i zato što je voleo svoju braću, bez obzira na njihovu mržnju.

Ostarelom ocu nije bilo lako da pošalje svog omiljenog sina na ovaj zadatak. Ipak, natovario ga je potrebnim namirnicama za braću i poslao ga da ih pronade i donese mu vesti o njima. Nije ni sanjao da će proći više od dvadeset godina pre nego što ponovo bude video ovog dragog momka. Da li mi ikada znamo, čak i kada se sasvim uobičajeno rastajemo, da ćemo ponovo videti naše mile i drage? Oni nam nestaju s vida kada skrenu iza ugla ulice, ili kada uđu u voz. Tada nesta-

ju, a mi ne znamo da li se radi o satima, danima ili godinama! Ponekad to bude i zauvek. Niko od nas to ne zna.

Josif je konačno stigao u Sihem. Susreo se s dubokim razočarenjem. Braća nisu bila tamo. Jedan čovek ga je našao kako luta poljima i kada je saznao šta traži obavestio ga je da su njegova braća ranije bila tu, ali da su otišla u Dotam. Tako je Josif krenuo prema Dotamu.

Mržnja njegove braće

Braća su ga videla kako preko polja ide k njima. Videli su ga, kaže izveštaj, »iz daleka; i dok još ne dođe blizu njih«. Najpre su videli njegovu skupocenu haljinu, svu izvezenu. Njihova mržnja ponovo je buknila. »Stadoše se dogovarati da ga ubiju.« Jedan drugome su govorili: »Gle, evo onog što sne sanja. Hajde sada da ga ubijemo i da ga bacimo u koju od ovih jama, pa ćemo kazati: Ljuta ga je zverka izjela. Onda ćemo videti šta će biti od njegovih snova.«

Najpre su mu svukli njegovu ukrašenu haljinu, oznaku očeve naklonosti i Josifove posebnosti. Očigledno da su grubo postupali prema njemu dok su mu svlačili omraženu haljinu.

Bez sumnje, Josif bi odmah bio ubijen, a njegovo telo bačeno u jamu da nije bilo najstarijeg brata koji je molio milost za njega. Ruvim, koji je planirao da ga kasnije izbavi od njih, rekao je: »Nemojte, nemojte ljudi, nemojte da dozvolite da krivica krvi padne na nas. Konačno, on je naš brat. Hajde da ga bacimo u jamu, ali živog, ne mrtvog.«

Ne smemo da zanemarimo da je ovo bilo više nego velikodušno od Ruvima, onoga koji je »nestabilan kao voda.« Jer Ruvim, prvorođeni Jakovljevi sin, imao je veće pravo na prvenstvo od ostalih. Njemu je prvenstvo bilo uskraćeno zbog odvratnog greha s Valom, ženom njegovog oca. Prema tome, moglo je da se očekuje da njegova mržnja prema Josifu, za koga je verovao da mu je zauzeo mesto, prevazilazila mržnju ostalih. Ipak, njegova bolja priroda pokazivala se povremeno i ovo je bio jedan od tih trenutaka. On je bio impulsivan čovek. U trenutku je smislio da spasi Josifa od zlobe njegove braće, da ga spusti u jamu kako bi ga izbavio da ne bude ubijen od njihove ruke i da ga kasnije izvadi i vrati ocu.

Braća su se složila s njegovim predlogom. Svakako će se prikladno otarasiti Josifa. Oni nisu bili nevoljni da ubiju svog brata, ako je to neo-

phodno, kako bi se oslobodili ovog problematičnog sanjara. Ali, ostavljanje da sam umre od gladi bilo je bolje od ubistva, barem po njima. Zato su spustili Josifa u jednu od bezbrojnih cisterni koje su bile uobičajene u Hananu i u kojima su se, kao što je to bio slučaj s Jeremijom, ponekada držali zatvorenici. Jedan istraživač te zemlje, poručnik Anderson, iz palestinskog istraživačkog poduhvata, piše o ovim jamama: »Bezbrojne u stenama isklesane cisterne koje se nalaze svuda bile bi odgovarajuća jama u koju su mogli da ga bace, a pošto su ove cisterne oblikovane kao boca, s uskim otvorom, bilo bi nemoguće da iko zarobljen u njima izađe bez nečije pomoći« (*The Land and the Book: Central Palestine and Phoenicia*, p. 168).

Josifove misli

Više puta razmišljao sam o tome kakve su bile misli i osećanja ovog sedamnaestogodišnjeg mladića dok su ga ovi ljudi, sinovi njegovog oca, spuštali u jamu. To su bila njegova braća, ljudi s kojima je živio čitavog života. On je imao dva značajna sna o njima i verovao je da mu je Bog dao te snove. Ovi snovi jasno su govorili da će doći vreme kada će on imati prevlast nad svojom braćom i kada će mu se oni pokloniti. A sada su ga ti isti ljudi zgrabili i bacili u jamu, kao svog zatvorenika. Ovo je bilo veoma daleko od onoga što je očekivao.

U samom izveštaju ne postoji ništa što bi nas obavestilo kakve su bile Josifove misli. Ipak, dugo posle toga dobijamo nagoveštaj o iskustvu slomljenog srca. Kada su njegova braća došla u Egipat, tražeći žito da prehrane svoje porodice, njihova kriva savest podsetila ih je na njihovu nemilosrdnost prema njihovom bratu i jedan drugom su rekli: »Doista se ogrešismo o brata svog, jer videsmo muku duše njegove kad nam se moljaše, pa ga se oglušismo; zato dođe na nas ova muka« (1.Mojsijeva 42,21).

»Kada nam se moljaše.« To je reč koja sve otkriva. Kada su namislili da ga ubiju, on ih je molio. Kakvu sliku to stvara! Ovaj mladić, u okrutnim rukama ljudi koji su odlučili da mu uzmu život, čije su se muke ogledale u njegovom licu i glasu, molio ih je. I kada su ga oni primorali da se spusti u tu mračnu, strašnu i vlažnu zatvorsku jamu, i možda mu je na pamet pala slika njegovog oca i pomisao o njemu sa-

mom koji umire tu, u tami. Suze su počele da teku i on ih je molio. A oni nisu hteli da čuju. Nije teško da zamislimo taj prizor.

Ekstremna okrutnost

Njegova braća su se okrenula, a izveštaj kaže da »sedošu da jedu.« Služeći se svim poslasticama koje je Josif doneo od oca, nisu se brinuli za brata koga su ostavili da umre! Bilo je to izražavanje ekstremne okrutnosti i neosetljivosti. Čak i kasnije nisu mogli da izbace iz svojih misli. Ovaj prizor ostao im je u mislima i mučio ih tokom narednih godina. Oni su stekli naviku da sve što im je išlo loše pripišu strašnom delu koje su učinili.

U međuvremenu, Josif je utihnuo i smirio se u svom tmurnom zatvoru. Shvatio je da se ne nalazi u većoj opasnosti od one u kojoj je bio njegov deda Isak onog dana, na brdu Moriji, kada mu je Bog poslao izbavljenje. Niti je bio u većoj opasnosti od njegovog dragog oca, dok je čekao da se sretne s Isavom. Podsetio se da je u oba slučaja Bog njegovih otaca obezbedio izlaz. I uveliko se oraspoločio. Prisetio se svojih snova i njihovog uverenja o budućoj službi za njegovu porodicu i o njegovoj sopstvenoj ulozi. Setio se kako je njegov predak, Avram, nazvao Moriju kada je Bog pružio izbavljenje za Isaka - »Jehova-jireh« - »Gospod će se postarati.« Uteha je ispunila njegovo usamljeno srce. Bog koji se starao za njegove očeve staraće se i za njega. Doći će neki vid izbavljenja. Bol u njegovom srcu se smanjio. Prisetio se da je za svoj život prisvojio moto: »Jahve-jireh: Gospod će se postarati.« On će se osloniti na Gospoda da se postara.

Nije se oslonio uzalud. Gospod se postarao. Nakon što je video da se ostvario njegov predlog da Josifa bace u jamu, Ruvim je negde otišao, planirajući da se vrati u vreme kada će ostali biti odsutni i da izvadi Josifa iz jame i vrati ga ocu.

Bog je imao druge planove

Ali, nije tako ispalo. Bog je imao druge planove. On je upotrebio Ruvima da Josifa spase od neposredne propasti. Sada je uredio da potpuno izbavi Josifa iz njihovih ruku i da ga pošalje tamo gde će se njegovi snovi konačno ispuniti, a njegova uloga razjasniti.

Ipak, nećemo napustiti izveštaj o ovom periodu Josifovog života a da ne shvatimo da sprovođenje Njegovih namera, kao Vladara sveta, nije ugroženo zlobom, mržnjom, okrutnošću, smrtonosnim neprijateljstvom i odlučnim namerama i aktivnostima zlih ljudi. Zaista, daleko od toga da su ove stvari okrenule božanske planove, nebeski Bog je, ustvari, pronašao put da zle motive i namere okrene u svoju korist. U Bogu sve ide na dobro onima koji Ga vole. Bog je Josifov život izveo na dobro u ovoj situaciji, kao i u svim drugim situacijama u njegovom životu.

Dok su braća s nemilosrdnom ravnodušnošću sela da jedu, a Ruvim otišao nešto da obavi, naišao je jedan karavan trgovaca koji su putovali u Egipat da istovare svoju robu. Njihov put vodio ih je pored Dotana. Juda je podigao glavu i ugledao kako prilaze; odmah je shvatio ko su oni. U njegovom umu odmah se javila ideja za rešavanje problema s Josifom koja je bila mudrija od zamisli da ga ostave da umre od gladi u jami. Istovremeno, ona je pružala priliku da nešto zarade iz te situacije.

Obratio se svojoj braći i rekao: »Kakva će biti korist što ćemo ubiti brata svog i zatajiti krv njegovu? Hajde da ga prodamo ovim Ismailjcima pa da ne dižemo ruke svoje na nj, jer nam je brat, naše je telo.«

Ah, to je bila bolja ideja od Ruvimove. Štaviše, ona je podrazumevala ličnu dobit. Zato su je braća odmah prihvatila. Prodavanje Josifa činilo se mnogo boljim rešenjem od njegovog ubistva toliko blažim da su mogli doslovno da se slože da je to praktično vrlina u odnosu na bratoubistvo. Skoro da su se dobro osećali što su mogli da se tako ugodno postaraju za ovu neugodnu stvar.

Zato »oni izvukoše i izvadiše Josifa iz jame, i prodadoše Josifa Ismailjcima za dvadeset srebrnika.« Pošto su podelili novac među sobom, smatrali su da su obavili dobar posao i da su se jednom zauvek otarasili svog problematičnog brata i najuspešnije sprečili ostvarivanje njegovih preteranih snova. Naravno, oni nisu, niti su to mogli, shvatiti da ne samo da nisu sprečili ostvarivanja njegovih snova, već i da su učinili najvažniji korak ka njihovom potpunom ostvarivanju.

A potom, pošto su mislili da su se trajno otarasili Josifa, braća su otkrila da je neophodno da odgovaraju pred ocem za ono što su uradi-

li. Bilo je mnogo toga o čemu je trebalo da razmisle; morali su da sklope priču, da pruže objašnjenja. Morali su da sastave slučaj, a sastavljanje slučaja nije uvek lako, posebno kada je njegova namera da prevari. Ruvim se do tada vratio i bio je tako bolno razočaran kada je otkrio da je njegova dobro smišljena zavera propala i da je Josif otišao. On je iskidao svoju odeću u silini svoje žalosti. Ali, kao i uvek Ruvimovo raspoloženje brzo se promenilo i on se pridružio svojoj braći smišljajući izveštaj o Josifovom nestanku koji će sakriti istinu od njihovog oca. Svi moraju da kažu isto; ne smeju da dozvole da se nikakva nepodudarnost uvuče u njihovu priču.

Njihov lažni izveštaj

U iznošenju svog lažnog izveštaja dobro su iskoristili omraženu šarenu haljinu. Ubili su jedno jare, sakupili njegovu krv, umočili prezrenu haljinu u krv, doneli je pred svoga oca i sa izrazom nevine zbunjenosti rekli:

»Nadosmo ovu haljinu, vidi je li haljina sina tvog ili nije.«

Efekat je bio strašan. Žalost se spustila na patrijarha. Poznao je haljinu. Zaista je bila Josifova. Priča njegovih sinova bila je u potpunosti potvrđena. On je zaplakao: »Sina je mog haljina; ljuta ga je zverka izjela; Josif je doista raskinut.« Sav njihov trud da ga uteše bio je uzaludan. On je odbio da bude utešen. Svetlost njegovog života bila je ugašena.

U međuvremenu, dok je tugovao za Josifom kao da je mrtav, njegov dragi voljeni sin nalazio se s karavanom na putu za Egipat.

8

Od Hanana do Egipta

Započelo je Josifovo sekundarno obrazovanje. Suočivši se s ubistvenom mržnjom braće koja su ga bacila u jamu i s prodajom u ropstvo, on je upisao kurs obučavanja koji će mu pružiti direktnu pripremu za veliku karijeru koja će ispuniti njegove snove i njegov život. On nije stupio u neku laku školu. Sigurno je nije sam izabrao. Ali pouke koje je bilo potrebno da nauči, iako veoma teške, bile su u potpunosti neophodne za kasnije delo koje je trebalo da postigne.

Šta vise, njegovo ranije obrazovanje, koje može da se nazove osnovnim ili elementarnim kursom, osnovni, temeljni principi koje je naučio pod tutorstvom Isaka i Jakova, pružili su prikladnu pripremu za shvatanje mnogo težih pouka koje je morao da nauči. Prethodne pouke preplavile su njegov um dok se suočavao s novim i zastrašujućim razvitkom događaja koji su se brzo odvijali i one su poslužile da ga održe čvrstog i pouzdanog u danima koji su prolazili.

Lancima vezan za druge robove, da ne bi mogao da pobjegne, Josif je bio deo ismailjskog karavana. Dok je karavan nastavljao svojim laganim putovanjem ka velikoj egipatskoj tržnici, kretao se južno od Dotana. Nakon dva ili tri dana, sledeći uobičajenu karavansku maršrutu, on se približio Hevronu, gde su se nalazili logori Jakova i Isaka, iz kojih je Josif nedavno krenuo da poseti svoju braću. Josif je znao da se samo malo dalje ka istoku, iza niskog lanca brda s njihove leve strane, nalazi njegov bezbedni dom. Tu, tako blizu, bili su otac i deda. Kada bi samo nekako mogao da im pošalje vest, kako bi se sve brzo promenilo za njega i kako bi brzo bio izbačljen.

Tamo, tako blizu, njegov otac očekivao je da se vrati iz potrage za braćom. Tamo ga je čekala topla dobrodošlica, ljubav i sve drage stvari njegovog doma. Bio je tako blizu. Da li će izbavljenje doći? Čeznjivo i s nadom gledao je brda koja su se nalazila između njega i šatora od crne kozje kože koje je tako dobro poznao.

Izbavljenje nije došlo

Ali, izbavljenje nije došlo. Ljudi, kamile i robovi, polako su nastavili ka Egiptu, ka okrutnosti ropstva u koje su ga braća prodala, ka nepoznatoj budućnosti. Poznata brda uskoro su nestala s vidika Josifovih suzama zamagljenih očiju. A s njima se povećavala razdaljina, sa svakim korakom, od oca, od njegovog doma, od svega što je poznao i voleo. Stupao je u novi život, zastrašujući novi život kao i potpuno novi svet. Šta li će mu doneti? Trudio se da svoj um usmeri ka budućnosti, ali ona nije bila dobra. Budućnost je sva bila prazna, mračna i zastrašujuća. Okrenuo se od nje i usmerio svoje misli ka prošlosti, baveći se onim što je poznao, poukama koje je naučio od oca i dede.

Veliki Jahve doveo je njegovog pradedu u ovu zemlju, negovao ga je, vodio i sačuvao u njoj. On mu je, takođe, dao najdivnija obećanja o velikoj i slavnoj budućnosti, i za njega i za njegovo potomstvo. Njegovo potomstvo treba da bude ogromno tako da ga bude kao peska morskoga i kao zvezda na nebu.

Njegov deda, Isak, takođe je primio slična obećanja od Jahvea. I on je, takođe, bio izbavljen od smrti kako bi se ispunilo obećanje dato Avramu: »U Isaku će ti se seme prozvati.«

Njegov otac, Jakov, takođe je bio primalac ovih dragocenih obećanja. Njemu je bio dat pogled u nebo, video je anđele koji su se penjali i silazili po blistavim stepenicama koje su povezivale zemlju s nebom. Bilo mu je rečeno na najozbiljniji način da će Bog biti s njim kuda god da ide i da će ga blagosiljati sve dok se obećanja ne ostvare. Bog je njegovog oca blagoslovio velikim bogatstvom, izvojevao mu je divno izbavljenje od strica Isava, javio mu se one noći u Fanuilu i dao mu drugo srce i drugu prirodu.

Šta će ropstvo značiti?

Nije bilo nikakve sumnje da je Bog izabrao njegovu porodicu i njegov rodoslov da ih učini svojim narodom, kao i da je imao planove za

njihovu budućnost koji su značili brojčano uvećavanje i veličinu. Josif je u to verovao svim svojim srcem. On je imao potpuno pouzdanje u Boga svojih otaca. Štaviše, tu su bili i njegovi snovi. Oni su bili od Boga, u to je bio siguran. Nešto su značili. Božja je namera bila da uradi nešto veliko za svoj narod kroz Josifa. To je bilo jasno. Šta bi onda ova sadašnja situacija - okolnosti koje su ga okruživale, okrutnost njegove braće, putovanje u Egipat i ropstvo - mogla da znači? Kako sve ovo može da ima mesta u Božjim planovima za njega i njegovu porodicu? On je bio istrnut iz svoje porodice. Odlazio je u Egipat.

Egipat! Ta reč je u njemu budila osećaj da je nešto čuo o Egiptu što je imalo veze s njegovim narodom. Kopao je po svom sećanju i iznenada se setio da mu je njegov deda Isak pričao kako je Jahve rekao Avramu:

»Znaj zacelo da će seme tvoje biti došljaci u zemlji tuđoj, pa će joj služiti, i ona će ih mučiti četiri stotine godina. Ali ću suditi i narodu kome će služiti; a posle će oni izaći s velikim blagom« (I.Mojsijeva 15,13.14). Isak je rekao da je Avram verovao da je ovaj narod, u kojem treba da budu stranci i kojem treba da služe, egipatski narod. I tako se on, Josif, nalazio na putu u Egipat! Bio je na putu da služi! Da li je sve to imalo veze s planovima koje je Jahve sprovodio? Počeo je da veruje da je tako. Ta pomisao veoma ga je ohrabrila.

Draga brda doma postajala su sve bleđa u daljini dok su oni nastavljali svoj put. Više puta se osvrtao da ih gleda, sve dok nisu u potpunosti nestala. Neće biti nikakvog izbavljenja. Njegov otac nije znao da je Josif tako blizu. Ali, nekako se bolje osećao. Duboka uznemirenost misli, zastrašujući šok koji je osetio kada je bio spuštan u jamu nakon što je gledao usplamtele, ubilačke oči svoje braće, popustili su pred sigurnošću da se nalazi u rukama moćnog Boga njegovih otaca, koji je nešto činio za njega i njegov narod što će biti njima na korist. Bog će se, kao što je i ranije uradio, postarati. On je bio Jahve-jireh; On će se postarati. Josif se oslonio na to. Na svoje postdiplomske studije ulazio je pravim putem i s ispravnim duhom.

Pouka za nas

Ako neko vreme ostavimo Josifa, otkrićemo da je korisno da ukratko pregledamo pouke koje nam iznosi njegovo iskustvo. Zanimljiv iz-

veštaj o njegovom životu nije samo obično pripovedanje. Postoje vredne pouke koje ne smemo da propustimo. Sigurno na nas ostavljaju utisak nesigurnosti života s kojima se svakodnevno suočavamo. Ko zna šta dan donosi? Josif je krenuo da obavi jedan posao za svog oca, u potpunosti očekujući da se brzo vrati kući i nastavi s normalnim i uobičajenim poslovima domaćeg života. Umesto toga, on se nikada više nije vratio u očevo logor, a prošlo je više od dvadeset godina pre nego što je ponovo video svog oca.

Takve nesigurnosti nisu svojstvene samo Josifu. One okružuju i nas. Postoje oni koji se svakoga jutra olako opraštaju sa svojim milima i dragima, očekujući da će ih ponovo videti uveče, ali više ih nikada ne vide. Događaju se saobraćajne nesreće, iznenadni požari, panika u velikim gužvama, železničke nesreće u kojima mnogo ljudi gubi život, ili iznenadne bolesti koje su smrtonosne. Sve ovo, i još mnogo toga, događa se na sve strane. To što se događa nije uvek planirano, ili očekivano. Stalno pred sobom vidimo koliko je istinita i tačna, stara izreka: »Neočekivano se događa.«

Šta onda? Moramo li da nastavimo da živimo zastrašeno i s pomračenim srcem, pod senkom strašne nesigurnosti? Naravno da ne moramo. Tako bi naš život neprekidno bio jadan i bedan, a naš voljeni Bog ne želi da tako živimo. Nesigurnosti života koje nam se svima događaju treba da nas podstaknu, baš kao i Josifa, da se obratimo Bogu. Treba sve vreme da budemo spremni da se prilagodimo okolnostima koje Bog dozvoljava da nas zadese, znajući da je naše vreme u Njegovim rukama i da ne može da nam se dogodi ništa što ne potiče od Njegove dobre ruke koja sve kontroliše. Moramo da naučimo najvažniju pouku - da živimo dan za danom, shvatajući da je svakom danu dosta zla svojega. Treba uvek da dozvolimo Bogu da nas nauči da svaki radni dan završimo kao celinu, jer je Bog rekao: »Ne mislite šta će biti sutra, jer ne znate šta dan može da donese.«

Greh se umnožava

Ovo iskustvo takođe treba da nas nauči kako se greh umnožava kada jednom popustimo pred njim. On raste s povlađivanjem. Na početku su Josifova braća bila samo zavidna; zatim su bili ljubomorni; ljubo-

mora je vodila ka mržnji, a mržnja se produbljavala i izmicala kontroli, sve dok konačno nije dovela do okrutnosti i pokušaja ubistva. Jedan greh nikad ne bude samo jedan greh. On vodi ka drugom grehu, a ovaj ka trećem. Zavist, kao u ovom slučaju, vodi do nameravanog ubistva. Ali, ni tu ne prestaje. Uopšte ne prestaje, kao što ćemo videti. Nameravano ubistvo i prodaja njihovog brata u ropstvo dovela je do laži i dugih godina života u prevari.

Postoji još jedna i najvažnija pouka koju treba da naučimo iz ove priče. To je da ljudi ne mogu da zbate, poraze ili izmene Božje namere i ciljeve. Kada namere da to urade, sasvim neočekivano i potpuno izvan njihovog znanja, događa se da, ustvari, počinju da pomažu da se Božji planovi ispune. Josifova braća bila su sigurna kada su ga prodala u ropstvo da su tako sprečili ostvarivanje njegovih snova i radosno su čestitali jedan drugome. Ali, to nije bilo sve što su uradili. Oni su, ustvari, gurnuli svog brata jedan korak bliže ka njegovom uzdizanju. Ali to nisu znali. To su saznali tek skoro četvrtinu veka kasnije.

Zajednički rad na dobro

Evo čudesnog Božjeg delovanja. Ruvim je mislio da je ideja da se Josif ne ubije već baci u jamu u potpunosti njegova. On je imao svoje planove. Juda je mislio da je njegova ideja da predloži da se Josif proda kao rob Ismailjcima. On je imao svoje planove. Zloba braće, mržnja i smrtno neprijateljstvo bila su njihova sopstvena osećanja. Niko ih nije prisiljavao na to. Ali, nebeski Bog, koji ima svoje planove, od ovih složenih okolnosti, različitih ljudskih planova, zavisti, ljubomore, okrutnosti, neosetljivosti i mržnje, učinio je da sve bude u skladu s Njegovom ličnom dobrom namerom - učinio je da svi rade zajedno na dobro. To je dobra pouka koju treba da naučimo i da pamtimo čitavog života.

Postoji još jedna pouka koju treba da naučimo iz Josifovog iskustva. Mi se ne oslobađamo svojih odgovornosti tako što ih prikrivamo. Braća su mislila da su u potpunosti završila s Josifom kada su ga prodali u ropstvo. Tek mnogo godina kasnije, saznali su koliko su pogrešili. Oni nisu bili završili s njim. Trebalo je da se ponovo suoče s njim. Bili su odgovorni za svoje ponašanje prema njemu. Oni su mislili da nikada

neće biti odgovorni, ali bili su. Nastaće žalosni dan obračuna za svaku izbegnutu odgovornost.

Uz još jednu primedbu o korisnoj pouci koju treba da naučimo, ostavićemo Josifa i dozvoliti mu da nastavi svoje bolno putovanje u lancima, prema ropstvu u Egiptu. Ali, ponovo ćemo mu se kasnije vratiti. Voleo bih da još jednom razmislite o životnim nesigurnostima i našem nedostatku znanja o onome što dani pred nama donose. Voleo bih da verujete da je tako najbolje. Bolje je da ne znamo nego da znamo šta nam sutra donosi. Kada bismo znali, verovatno bismo kvarili plan koji Bog ima za nas.

Skrivena budućnost

Pretpostavimo da je Josif, kada je krenuo preko polja napuštajući očev logor, znao šta će mu se dogoditi. Pretpostavimo da je znao kako će ga braća dočekati, kako će se ponašati prema njemu, šta će mu uraditi. Pretpostavimo da je znao za njihovu mržnju, njihovu odluku da ga ubiju, da ga bace u jamu, da je znao sve o usamljenosti i prodaji Ismailjcima, sve o svom ropstvu. Može li iko da sumnja da bi se on, da je znao, povukao, da bi bio užasnut, da ne bi otišao? On bi ostao kod kuće, bezbedan i siguran. Ne bi krenuo iz utočišta očeve zaštite.

Da se sve to dogodilo, da on nije otišao, o, kako bi slavna priča bila upropaštena! Kakav slavan životni put uništen!

Ne, bolje je da ne znamo šta leži pred nama. Bolje je da ostavimo dane koji dolaze u sposobnim i ljubaznim rukama svezajućeg, svemudrog, svemoćnog i sveprisutnog Boga, koji nas voli i čije su namere prema nama dobre i daleko mudrije i bolje od onih koje sami možemo da imamo. Štaviše, jedno od Njegovih imena je Jahve-jireh, »Gospod će se postarati.« Bolje je da naučimo da mu dozvolimo da se postara. On će to uraditi - uvek.

9

Ka Egiptu i ropstvu

Mnogi karavani s istoka polako su putovali prema Egiptu, donoseći robu i robove. Sada je dolazio jedan koji će imati veći uticaj na ovaj veliki narod od bilo kog drugog karavana koji su dočekali. U ovom karavanu nalazio se jedan mladi rob, prodan od svog naroda, pastirskog naroda koji je živeo u Hananu. A Egipćani su prezirali pastire. Egipat to nije znao, a sasvim izvesno nije znao ni mladi rob. Ali, onaj koji je sada ulazio u Egipat iznenađenih očiju za trinaest kratkih godina postaće gospodar čitavog Egipta. Koliko god neverovatno da ovo zvuči, ipak je bilo istinito.

Zemlja u koju je mladić bez majke došao da bude prodan kao rob smatrala se najmoćnijom nacijom u to vreme. Ona je dostigla viši nivo civilizacije od bilo koje druge nacije. Bila je to najstarija nacija. Bila je prva u većini slobodnih umetnosti. Organizovala je vladu i uspostavila zakone. Njen narod sagradio je velike gradove i bavio se naprednom zemljoradnjom. Čak i kada je Josifov karavan ulazio u Egipat, gradila se velika piramida. To je dokazivalo vičnost naroda u mehanici. Bili su upoznati s hijeroglifskim pismom i polako su napredovali ka alfabetu.

U takvu zemlju je doveden siromašni jevrejski momak, Josif. Mora biti da je s čuđenjem gledao oko sebe na veličanstvenu arhitekturu velikih gradova i na veliko mnoštvo ljudi na ulicama. Sigurno se pitao o Božjoj nameri koja ga je dovela u ovu najveću od svih nacija. Šta li je, uopšte, mogao da postigne u ovoj masi ljudi, posebno u tako niskom i ponižavajućem položaju u kojem se nalazio.

On je bio rob, lancima vezan za druge robove. Uskoro će s ostalim robovima biti izložen na prodaju, na otvorenoj pijaci. U čitavom Egiptu nije bilo nikoga ko bi položajem bio niži od njega. Šta li može da bude njegov zadatak u ovoj zemlji?

Na pijaci robova

Doveden je na pijacu robova. Bio je kupljen i odveden od strane čoveka čija je imovina postao - Petefrija, Faraonovog službenika i zapovednika straže. On je bio imućan čovek i imao je visok položaj, bio je dvorski službenik s velikom odgovornošću. Josifovo pouzdanje u Boga bilo je neuzdrmano. I dalje se držao svog verovanja da Bog namerava da ga upotrebi da ispuni neki važan cilj. Kada je video svoje odredište i kada je dobio svoje dužnosti, odlučio je da prihvati situaciju kao da dolazi od Boga i da se korisno prilagodi novim okolnostima.

Kad god mislim o Josifovom dolasku u Egipat i zatim o onome šta je to značilo, ne samo za njega već i za Egipat i za izrailjski narod, setim se reči iz Jevanđelja po Jovanu: »Posla Bog čoveka« (Jovan 1,6). Ako je ikada neki čovek bio poslat od Boga, onda je to bio Josif.

Nije teško da zamislimo da su velike vođe koje se spominju u Bibliji - Mojsije, Isus Navin, Danilo, David, Solomun, Isaija, Jeremija i mnogi drugi - bili poslani od Boga. Možda nam je lako da pogledamo Kira, Aleksandra, Cezara, Karla Velikog, Vašingtona, Linkolna i druge značajne ljude koji su podignuti da postignu velike zadatke. Svi smo upoznati s velikim imenima, izvanrednim reputacijama, ljudima takvih plemenitih dostignuća koja čine da sve ostalo izgleda obično, čak beznačajno. Ali, dečak-pastir koji je prodat u ropstvo! Poslat od Boga! Zvuči neverovatno.

Svi ljudi poslani od Boga

Voleo bih da verujete da je svaki čovek poslat od Boga. Svi koji se rode na ovom svetu rođeni su s nekom namerom koju treba da ispunе, sa zadatkom koji treba da ostvare. Ljudski život nije beznačajan. Josif je verovao da to važi za njega. To je bilo verovanje koje ga je održalo čvrstog i hrabrog kroz dane i godine koje su se protezale, od dana

ropstva do dana slave, ne izuzimajući obeshrabrujuća iskustva koja su dolazila jedno za drugim.

Ovo verovanje učiniće isto i za vas. To je verovanje koje svako Božje dete opravdano treba da prisvoji, jer je jednako istinito za vas kao što je bilo za Josifa. On je bio čovek poslat od Boga. I vi ste.

Jedan od najvećih osvajača drevnih vremena bio je Kir, persijski car, koji je zbacio Vavilon i postavio se za gospodara sveta. Ako otvorite svoju Bibliju u Isaiji 45,1-6, videćete da ga je više od 100 godina pre njegovog rođenja, Bog pozvao po imenu, odredio mu zadatak koji treba da ostvari i dao mu autoritet i nalog da to uradi. On je bio izabran čovek.

Slično iskustvo imale su mnoge značajne ličnosti. Isus je to prepoznao u sebi i izrazio ovim rečima: »Radi ovoga sam rođen, i radi ovoga sam došao na ovaj svet.« Avram je bio pozvan iz Ura, zemlje Haldejske, da postigne određeniji cilj. Josif, godinama nakon što je ušao u Egipat kao rob, izrazio je istu istinu kada je svojoj braći rekao: »I tako niste me vi opravili ovamo nego sam Bog.« Bog je rekao za apostola Pavla da je njegov »izabrani sud« koji će odneti jevanđelje neznabošcima.

Osećaj za misiju

Sve osobe mogu da imaju ovu svest o Božjem pozivu, osećaj za misiju, za poseban zadatak. Postoji određen životni plan, božanski oblikovan, za svako ljudsko biće. Svako od nas treba da uradi nešto određeno i okolnosti u našem životu smišljene su da nas pripreme da to ostvarimo. Pravi značaj i slava našeg života biće ostvarivanje onoga što je Bog odredio za nas.

Ipak, većina ljudi nikada ne misli o tako nečemu za sebe. Život nema nikakvog značenja za njih. Oni smatraju da nisu dovoljno važni da bi Vladar sveta imao posebni zadatak za njih. Ako poverujete da Bog ima plan za vaš život, ako taj plan učinite svojim, to će vas nemerljivo uzdignuti.

A treba da budete sposobni da poverujete u to, jer je nebeski Bog rekao da je to istina. Kroz Njegovog Sina, On je objavio da je svakom čoveku dao svoj posao. Šta više, u parabolama koje je Isus ispričao, jasno je da su dostignuća svakog čoveka božanski određeno delo, jer nam je Bog dao sve talente.

Zato nije važno gde ste sada, ili koliko ste siromašni ili poniženi, Bog ima plan za vaš život. Svi ljudi i žene poslani od Boga, čije su biografije zabeležene u Bibliji, na svom početku bili su siromašni i beznačajni. Pomislite na Davida među njegovim ovcama, na Jelisija koji je orao za volovima, ili na Nemiju koji je bio peharnik, na Anu, Elkaniinu suprugu, na Samuila, hramskog dečaka - svi oni bili su ponizni, na niskom položaju. Ali ipak, sa životom koji je Bog isplanirao, svi su bili poslani od Boga, baš kao vi i ja.

Plan za vaš život

Dok razmišljamo o ovoj istini i dozvoljavamo joj da se usidri u našu najdublju svest, sve dok ne postane veliko ubeđenje u našem životu, stići ćemo do shvatanja da sve što nam se događa u okolnostima koje nas okružuju i iskustvima ima za cilj sprovođenje Božjeg plana, da nam je poslato ili je dozvoljeno da se dogodi kako bi nas oblikovalo i pripremalo da bolje postignemo božansku nameru. Nevolje i razočaranja, povrede koje nam neprijatelji, pa čak i dobri prijatelji, zadaju, životne teškoće i ograničenja, žalosti i tuge koje moramo da podnosimo, slomljeno srce i gubitak koji doživljavamo, sve ima svoju misiju od Boga da nas pripremi da sprovedemo Njegov plan u životu. Talenti koje On daje, bilo da ih je mnogo ili malo, darovi koji su prirodno naši, sposobnosti koje stičemo, sve je to od Njega i smišljeno je da se primeni u ostvarivanju našeg životnog plana.

Pošto je sve to istina, nikada ne sme da bude bilo kakvog prostora u našem životu za očajanje i razočaranje. Mi smo u Božjim mislima i sve što ulazi u naš život ima određeni cilj, a taj cilj je Božji plan. Kako život postaje slavan samo kada verujemo u to! Naš život odražavaće lepotu, snagu, značenje i oduševljenje dok prisvajamo ovu veliku istinu i učimo da živimo po Božjoj volji.

Možda ste imali priliku da vidite i čujete kako izgleda ceremonija krunisanja nekog engleskog vladara. Verovatno je na vas ostavio utisak duboko religiozni ton i značenje procedura. Možda se prisećate reči koje je kanterberijski nadbiskup izgovarao dok je stavljao krunu na glavu: »Džordž, milošću Boga, kralj«; »Elizabeta, milošću Boga, kraljica.« I možda ste se skeptično smeškali zbog ovog izražavanja verovanja da Bog ima bilo kakve veze s biranjem vladara.

Ali, ovde nema mesta formalizmu. Izraz »milošću Božjom«, što znači božanskim izborom i uređenjem, *važi* za sve vladare, ali podjednako važi i za vas.

Milošću Božjom

Mogli bismo jednako da kažemo: »Daglas Mek Kejn, milošću Božjom, kolporter«; »Ruta Burdžes, milošću Božjom, medicinska sestra«; »Džems Elis, milošću Božjom, učitelj«; »Džon Eplgejt, milošću Božjom, zemljoradnik«; »Herijet Robinson, milošću Božjom, domaćica.« Zašto da zemljoradnik ili medicinska sestra ne budu postavljeni od strane Božje milosti, sa životom koji je Bog planirao, baš kao i car, sveštenik ili prorok?

Čovek ili žena, mladić ili devojka, koji stupa u život s tim duhom i ubeđenjem može da ide napred, suočavajući se s bilo kakvom olujom, suočavajući se sa svim nevoljama, susrećući bilo kakvo razočaranje, uzdižući se iznad svake nepravde i čuvajući sigurnost za kojom teži pesnik u sledećim redovima:

»Samo kad bih znao da je put kojim gazim
put koji je određen za mene.«

Shvatanje i prihvatanje ove istine da nas je Bog pozvao i da nam je dao misiju, da smo poslani od Boga, produbljuje sposobnosti našeg uma i otvara naša srca ka sticanju znanja i vežbanju inteligencije. Istorijska čovečanstva puna je divnih ilustracija o rađanju svesti o povezanosti i zajednici s Bogom u prethodno uspavanim umovima koji su se probudili i o oživljavanju mrtvih srca i njihovog dovođenja u sklad s Beskrajnim.

Misija koju treba ostvariti

Pomislite na Džona Banjana, siromašnog, jadnog, pijanog čoveka koji je krpio kotlove u malom gradu Bedfordu, u Engleskoj. On je bio gradska pijanica, nepoznat, o kome se niko nije brinuo. Banjan nije ni sanjao, a niko ko ga je poznavao nije mogao da zamisli da on ima um koji je vredan negovanja. Ali, iznenada je ovaj čovek postao jasno uveren da je sagrašio protiv Boga. Osetio je, kao nikada pre, da je odgovoran pred Bogom. Pod stresom i delovanjem ovog novog osećanja, obra-

tio se Isusu Hristu i zatražio oprostjenje. Srećno je bio obnovljen iz svojih greha, počeo je novi način života, dobio je novu svest o njegovoj zajednici s Bogom, novo ubedenje da Bog ima delo koje treba da ostvari i misiju koju treba da postigne.

Kakav je bio efekat? Bilo je to kao kada uzmete grubu, pokidanu lukovicu koja je bila zatvorena mesecima u stisku zime, i stavite je u toplo, prijateljsko tle, sa sunčevom svetlošću i kišom koji je neguju s neba, sve dok ne probije svoj omotač i izraste u prekrasan, mirisan, živopisan život, život ljiljana.

Čak je i uspavani, pijanstvom umrtvljeni intelekt Banjana bio promenjen. U njemu je nastala takva promena, umnih sposobnosti, kakvu ni on ni njegovi bližnji nikada nisu ni mogli da zamisle. On je sanjao snove. Video je vizije. I to kakve vizije! Opisao ih je jednostavnim, divnim i dirljivim jezikom koji danas ljudi izučavaju radi upoznavanja literarnog stila.

Mnogi koji bi se obratili Bogu u iskrenom pokajanju za greh i s iskrenom željom da upoznaju i ostvare Božju volju - težeći u odanosti i iz ljubavi da žive životom koji je Bog odredio za njih - bili bi iznenađeni kada bi otkrili koliko umnih sposobnosti leži uspavano u njima i kakve divne darove su nasledili, darove koji nikada ne bi izašli na svetlost dana, ali koji u novoj nebeskoj toplini zajednice s Bogom mogu da probiju svoj omotač i procvetaju u koristan život pun vrline. Oni nikada neće znati kakav neverovatno potencijal i kakve mogućnosti leže u njima ukoliko se u potpunosti ne predaju Božjoj volji, u ljubavi i u strahopoštovanju.

Josif je to uradio. Dok je započinjao svoj život roba u stranoj zemlji, okružen stranim ljudima i suočavajući se s nepoznatim nevoljama, njegovo mlado srce poseglo je i oslonilo se na velikog Boga njegovog naroda, Boga koji je izveo i štitio njegove pretke i za koga je bio siguran da sada vodi i štiti njega. S tim je bio zadovoljan. Želeo je samo da zna šta je Božja namera za njega. Nije morao dugo da čeka.

10

Od roba do nadglednika

Josif nije došao nekim lakim putem do uzvišenog položaja do kojeg je konačno stigao. Umesto toga, prošao je kroz niz teškoća i nevolja, nesreća i sukoba, razočaranja i patnji. A kada dođemo do kraja njegovog iskustva i pogledamo unazad put koji je morao da pređe, kao i mnoge periode njegovog života, možemo da vidimo da teškoće s kojima se suočio, odlaganje očekivanja, situacije pune iskušenja kroz koje je prošao, neverovatne nepravde koje je pretrpeo, nisu samo Josifa stavile na probu, već su bila i sredstva kroz koje se pokazalo i sazrelo sve što je bilo ljudsko, i snažno i nežno u njegovom karakteru. Kroz ovaj proces, on je pripreman za veliko delo za koje je bio određen.

Tokom godina njegovog ranog života, Josif je bio vaspitavan u okruženju koje ga je štitilo od nevolja i teškoća. Bio je zaklonjen od mukotrpnog rada i grubih uvreda. Bio je omiljeni sin svoga oca, koji ga je obasipao svakim mogućim luksuzom. A onda je bio uklonjen od tih uslova i susreo se sa gorućom i smrtonosnom mržnjom svoje braće. Bio je bačen u jamu da umre, a zatim prodat u sramno ropstvo.

U tom ropstvu, bio je odveden u zemlju koja mu je bila nova i nepoznata. U njoj nije imao ni jednog jedinog prijatelja. Nije znao jezik kojim su govorili svi oko njega. Nije imao nikakvo znanje niti je bio vešt u nekom zanatu koji bi ga učinio vrednim u Egiptu. Bilo mu je uskraćeno sve osim života, njegove vere u Boga i njegovog izričitog poverenja da ga je Bog izabrao za službu. Bilo je to najgore i najteže upoznavanje s novom zemljom u koju je ušao i s novim životom koji je trebalo da započne.

Kada se otkriva karakter

Kada je bilo koji čovek pogođen uvredom, dodirnut nepravdom i ranjen okrutnošću, njegov pravi karakter pojavljuje se u stavu koji zauzme prema svojoj okolini, prema ljudima i prema životu u takvim okolnostima. Ako je čovek po prirodi slab, onda će on, kada je prevaren i okrutno povređen, postati mrzovoljan i iznenada izgubiti svaku nadu u sve što je dobro. On će, verovatno, da se izduva na sve oko sebe i ljutito da odgovori na okrutnost drugih.

Ako je čovek ponosan po prirodi, on će se, verovatno, sabrati i uzvratiti svaki udarac, usko gledajući i odlučno radeći da otkrije način da se prikladno osveti.

Šta više, ako je čovek po prirodi zao, on će, verovatno, prihvatiti ono što se dogodilo, ali težiće da olakša svoju povredu upuštanjem u cinične, zlobne i bolne primedbe o nedostacima i slabostima ljudskog života, neće biti u stanju da vidi bilo šta dobro u bilo kome, dok istovremeno pohlepno bude tražio i prihvatao sve beznačajne nagrade koje može da dobije.

Ipak, Josif po prirodi nije bio ni slab ni ponosan ni zao, a ubeđenja koja su u njemu rasla iz njegovih snova i pouzdanja u Boga njegovih otaca spasila su ga od želje da reaguje na bilo koji od ovih nesrećnih načina na iskustva koja su ga zadesila. Njegovo vrhunsko zdravlje, kao i svakodnevni Božji blagoslovi koji su ga pratili, osposobili su ga da se s teškoćama sretne strpljivo, da se odupre uticajima koji bi ga odveli u očajanje, kao i da sačuva pozitivan stav prema svetu i životu.

Madijanski trgovci, koji su kupili Josifa od njegove braće, konačno su stigli u Egipat. Odveli su ga na pijacu robova, gde su ga izložili za prodaju, zajedno s mnogim drugim robovima. Verovatno su ostali robovi poticali iz područja Gornjeg Nila i Centralne Afrike, koja su tada, kao i mnogo vekova kasnije, bila izvor za nemilosrdnu i nehumanu trgovinu robljem.

Poglavar carske policije

Josif, mladić bele puti, sigurno se upadljivo isticao među crnomanjastim sinovima i kćerima tropskih zemalja. Čovek koji ga je kupio

bio je Petefrije, »zapovednik stražarski«. Neki bi ga nazvali »glavnim maršalom«, a drugi »zapovednikom konja«. Istraživač dr Kito, u svojoj knjizi »Biblijska istorija Svete zemlje«, pisao je o njemu kao poglavaru carske policije. On kaže:

»Petefrije je, bez sumnje, bio poglavar nad dželatima; ali ovo je visoka služba na istoku, kao dvorska služba, jer takvi dželati nemaju nikakve veze s izvršenjem zakona u običnom smislu, već samo s carskim naređenjima. Prema tome, to je služba s velikom odgovornošću; i da bi se obezbedilo njeno pravilno sprovođenje, ona se poveravala nekom službeniku dvora, koji je neophodno pod svojom komandom imao ljude čija je dužnost bila da sačuvaju red i mir u palati i njenom okruženju, da prate i čuvaju carske ličnosti prilikom javnih pojavljivanja, kao i da pod uputstvom svog poglavara izvršavaju onakve kazne kakve bi car odredio za one koji mu nisu bili po volji... Funkcija koja je kombinovala sve ove dužnosti u jednoj osobi možda ne bi mogla bolje da se opiše od »poglavara nad carskom policijom.«

Prema tome, Petefrije je imao veoma odgovoran položaj čuvara vladara. On je bio egipatski grenadir, pripadnik egipatske aristokratije, uzvišen i u svojoj službi i u naklonosti cara. Nema sumnje da je njegovo vlasništvo, koje su održavali mnogi robovi, bila jedna od onih veličanstvenih i prostornih palata koje su otkrili ašovi arheologa. Možete da zamislite kako je Josif, kao mladi rob, naviknut na jednostavnost pastirskog doma i nežnu ljubav oca, morao da gleda oko sebe strahujući dok je prolazio kroz kapije koje su čuvalе sfinge i hodao ulicom pod stubovima koja ga je odvela do odmorišta ove velike, čudne egipatske palate. Tamo su svi razgovarali među sobom nekim čudnim jezikom i sve oko njega bilo je novo i drugačije.

Božje prisustvo i zaštita

Bez obzira na sve ove čudne stvari, Josif nije izgubio osećaj o prisutnosti i zaštiti Boga njegovog oca. Ovaj osećaj preplavio je njegovu dušu, umirio njegove nemirne misli i sačuvao ga u savršenom miru. Izveštaj kaže da »Gospod beše s Josifom«. Josifu je u Egiptu bilo bolje, iako mu je, možda, bilo teško da u to poveruje, nego njegovoj braći u Hananu s krvlju umrljanom haljinom u rukama i osećanjem krivice u

duši. On se održao misleći na Boga kojeg je naučio da voli i poštuje. Njegov um obuzimale su priče koje su mu pričali Isak i Jakov. Njegov veliki pradeda, Avram, takođe je bio pozvan iz svog doma da ostvari Božje namere. Njegov otac, Jakov, prošao je kroz iskustvo izgnanstva, bio je begunac i prognanik iz svoga doma. Setio se vizije o kojoj mu je Jakov pričao, koju je dobio kada je bežao iz šatora svog oca Isaka. U vreme najveće potrebe došli su mu Božji anđeli i on ih je video na blistavim stepenicama koje su zemlju povezivale s nebom. Štaviše, javio mu se Božji glas, uveravajući ga u sigurnost vođstva, utehe i zaštite. Velika obećanja data su Jakovu u njegovoj nevolji i Josif je znao da su se ona ostvarila.

Ove price o Božjem postupanju prema njegovim precima duboko su bile urezane u Josifovom umu i hrabrile su ga i snažile čineći ga spremnim da se sretne s novim uslovima i okolnostima u koje je iznenada bio bačen. Sve ove priče bile su žive pred njim. On nije sumnjao da će Bog njegovog oca biti i njegov Bog i da će ga voditi na isti način, s istom zaštitom i s istim izbavljenjem koje je uvek pružao Avramu, Isaku i Jakovu.

On će biti veran Bogu

Dok je mislio o ovim stvarima doneo je odluku da se u potpunosti stavi u ruke Čuvara Izrailja, koji je uvek bezbedno čuvao njegove pretke. On će biti veran Bogu u ovoj zemlji njegovog progonstva. I on će slediti vođstvo Jehove-jireha, Boga koji će se postarati. Bio je siguran da Bog nije izgubio kontrolu nad njegovim poslovima, da u ovoj tami ropstva Bog pazi na njega i da će oblikovati događaje i izvesti ih sebi na slavu. Bio je oduševljen u duši dok se predavao u visokoj odluci da pronade Božju volju u svemu ovome i da je sprovede dostojanstveno i verno. Njegovo srce biće nepodeljeno u ovoj vernosti i službi nebeskom Bogu. Nevolje koje su ga zadesile u ovom ropstvu susreće hrabro. Dužnosti koje su se zahtevale od njega obavljaoće verno.

Prema tome, umesto da ga slome i dovedu do očajanja, nepravde i nevolje koje su zadesile Josifa povele su ga sasvim suprotnim smerom. Krhki dečak postao je čovek, i to čovek koji je bio promišljen, hrabar i potpuno pribran. On je čvrsto verovao da Bog ima misiju koju on tre-

ba da ispuni, zadatak koji on treba da ostvari. Josif je išao negde i bio je na pravom putu. Suočavanje sa životom u takvom duhu čini da se napravi velika razlika između onoga što ćete uraditi sa životom i što ćete dozvoliti da život uradi vama.

Bog je zaista poslao čoveka u Egipat da pripremi put za Njegov narod. Na jednostavan način, David opisuje ovaj događaj: »Posla pred njima čoveka; u roblje prodan bi Josif. Okovima stegoše noge njegove, gvožđe tištaše dušu njegovu, Dok se steče reč njegova, i reč Gospodnja proslavi ga« (Psalam 105,17-19). On više nije bio dečak, očevo miljenik. Nekoliko dana nevolje, okrutnosti i nepravde stvorili su od njega čoveka. Sada je bio spreman za ono što je dolazilo. On je bio čovek, pravi čovek, snažan čovek, čovek poslat od Boga, neustrašivi čovek, jer je znao da je Bog s njim.

Okružen idolopoklonstvom

Kada je Josif započeo novi život, ne smemo da zanemarimo da je sa svih strana bio okružen idolopoklonstvom. To ga je izložilo iskušenju i velikom uticaju sa strane. Lažni bogovi obožavani su s pompom i slavom, zajedno s bogatstvom i kulturom. Bez obzira na to, Josif je utvrdio svoju veru u Boga i bio je u stanju da sačuva svoju jednostavnost i svoju vernost Bogu. Nije ni pokušavao da sakrije svoje principe. On se nije stideo svojih verskih ubeđenja niti obožavanja pravoga Boga.

Takva vrsta odanosti mora da ima iste rezultate bilo gde da se pokaže. »I Gospod beše s Josifom, te bi srećan, i živeše u kući gospodara svog Misirca. I gospodar njegov vide da je Gospod s njim i da sve što radi Gospod vodi u napredak u ruci njegovoj.« Petefrije je bio zadivljen dok je posmatrao Josifa. Njegovo poverenje u njega raslo je svakoga dana. Konačno mu je predao kontrolu nad čitavim svojim imanjem i domom, postavljajući Josifa za svog pristava, upravnika svega što je imao. »I Josif steče milost u njega, i dvoraše ga; a najposle postavi ga nad celim domom svojim, i šta god imaše njemu dade u ruke... I ostavi u Josifovim rukama sve što imaše, i ne razbiraše nizašta osim jela koje jeđaoše.«

Gospod je bio s Josifom i on je napredovao. Izveštaj kaže: »I Gospod beše s Josifom, te bi srećan!« Nešto se ovde ne podudara; ove dve

stvari kao da ne idu jedna s drugom. Ali, značenje jasno govori da je to Josif radio i da je sve što mu je gospodar poverio izlazilo na dobro. U svemu što je radio bio je uspешan, zato što »Gospod beše s Josifom.« Njegova senka nije ga sledila bliže ili upornije od uspeha. Petefrije i čitavo njegovo domadnstvo stekli su naviku da ovaj mladi jevrejski rob može da reši sve probleme, odveže svaki čvor, rasplete svaku zamku, u složenim aktivnostima i rutinskim poslovima velikog domaćinstva i imanja, kao i da sve, pa čak i najintrinsicnije poslove, dovede do uspешnog rešenja.

Tajna njegovog uspeha

Tajna njegovog veličanstvenog uspeha bila je dvostruka. Najpre bila je to činjenica, koja je ranije spomenuta, da Josifu, iako mu je bila uzeta njegova skupocena haljina, nije bio oduzet njegov skupoceni karakter. On je zadržao svoj integritet i poverenje u Boga. On sebi nije dozvolio da postane ogorčen. On je bio preduzimljiv, pripravan, brz, vredan, poslušna i poverljiv. Ostali robovi su mogli da dangube i traće svoje vreme i vreme svog gospodara; Josif je svaki trenutak provodio u aktivnostima. Drugi su, možda, bili zadovoljni samo površnim radom. Ali ne i Josif. On je bio promišljen i vešt. On nije radio samo da bi izbegao kaznu ili grdnju. On je najpre radio da bi zadobio simpatije svog nebeskog Gospodara, za čije je oko verovao da je uvek na njemu, pred kojim je stalno stajao. Čovek koji svesno živi u Božjoj prisutnosti uvek će napredovati, uvek će biti »srećan.«

Prema tome, prosperitet koji je označavao sve što je Josif radio nije bio posledica nekog božanskog čuda. Umesto toga, njegovo brižno staranje da dobro obavi posao, njegovo dosledno interesovanje za dobrobit njegovog gospodara, donelo je nebeske blagoslove nad onim što je radio. Josif je znao da je uspешan zbog Božje naklonosti. Čak je i Petefrije prihvatio to objašnjenje kao tajnu zadržavajućeg prosperiteta koji je pratio sve što je Josif radio. »I gospodar njegov vide da je Gospod s njim i da sve što radi Gospod vodi u napredak u ruci njegovoj.« Rezultat je bio da Petefrije »ostavi u Josifovim rukama sve što imaše, i ne razbiraše nizašta osim jela koje jeđaaše.«

11

Uskladu sa Beskrajnim

Josif je deset godina ostao u Petefrijevom domu. Njegova vernost, kao i Božji blagoslov koji je ležao na njemu, bili su takvi da je došlo vreme kada Petefrije na njega više nije gledao kao na roba, već kao na sina, i tako se ponašao prema njemu, postavljajući ga da upravlja svime što je imao.

Josif je napredovao u svemu. Zadržavam se na ovoj činjenici jer je tako bogata značenjem i sadrži tako dragocene pouke. Mnogi su načini na koje je Gospod sa svojim slugama. Mnogi su načini na koje ih blagosilja. To ne mora da bude, i zaista retko i jeste, neki spoljašnji simbol. Nije to neki vidljivi bedž koji možemo da vidimo i pročitamo - ništa slično nošenju zlatnog krsta ili nekog verskog ukrasa. Bog je često s čovekom u mislima, u nadahnuću uma, u podsticanju izbora, u vođenju ka odluci, u odlučnosti volje, u uzdizanju visokog, plemenitog, nebeskog osećanja, u upravljanju njegovim koracima, u izboru njegovih reči, davanju pravih odgovora u pravo vreme i pravim okolnostima. Bog čini da čovek napreduje tako što mu daje obrazovanje koje ne može da se stekne u nekoj naučnoj instituciji, obučavajući ga za Božju posebnu nameru metodama i procesima o kojima ljudske škole nikada nisu ni sanjale, čineći ga tako prikladnim instrumentom za delo za koje ga je Bog odredio. Ideje, kao i novac, dar su od Boga. Predlozi u upravljanju i administraciji, spasonosne misli u vreme krize, podsticaji na tišinu kada je ona bolja od reči, vodstvo u rečima kada će one postići mnogo više od ćutanja - sve su to darovi koje božanski Duh daje ljudima koji su se u potpunosti predali Gospodnjoj volji.

Život usmeren na Bogu

Josif je bio rob pod Petefrijem. Ipak, Gospod je bio s njim i on je napredovao. Nijedno Božje dete ne može da se susretne s takvim poteškoćama i okolnostima da je izvan dodira i područja Gospodnjeg blagoslova. Ne postoje okolnosti koje mogu da spreče blagoslove koje Bog daje. Gledano očima čoveka koji nema duhovno razumevanje, ne bi izgledalo da je Josif uspešan čovek. On je bio rob. Bio je u ropstvu. On je bio nečiji posed. Njegovo vreme nije pripadalo njemu. On nije imao slobodu da deluje po volji ili izboru. Bio je odvojen od svog oca i od svog doma. Ipak, Gospod je bio s njim i on je napredovao u svemu.

Tajna je bila u tome što je njegov život bio usmeren ka Bogu. On nije bio usmeren na sebe. Nije bio zaokupljen okolnostima. Nije bio zaokupljen trenutnom situacijom. Nije se bavio spoljašnjim stvarima. Kada ljudi žive u spoljašnjim stvarima onda ne može da bude pravog napretka, čak i kada su okruženi bogatstvom. Kada čovek mora da sabere svu svoju ušteđevinu u band i svoje deonice i menice kako bi video da li je napredovao i da li stvarno može da uživa, takav čovek nema pravo razumevanje toga šta čini pravu radost ili šta podrazumeva pravi napredak. Ljudi koji žive prema svojim štednim knjižicama i stvarima ovoga sveta nemaju pravu predstavu o tome šta život znači. Ljudi ne mogu da žive samo od hleba, ili od zlata, ili od spoljašnjih stvari. Kada čovek otkrije da je nemoguće da živi unutar sebe i izvlači motivaciju iz duhovnih stvari, onda on uopšte ne živi, u pravom smislu te reči. On postaje loptica u svakoj nepredvidivoj situaciji, igračka u promenljivim okolnostima. Bilo kakav zvuk telegrafске tipke može da sruši u njemu sve nade; bilo koji zvuk telefona može da učini kraj njegovoj imperiji snova. Kišni dan od koga je težio da se sačuva može da uznemiri čitav njegov život i donese očajanje i tamu njegovoj budućnosti.

Josif nije bio opterećen spoljašnjim okolnostima. Da jeste, njegovi dani bili bi provedeni u suzama, a noći u očajanju. On je živeo u Bogu. Hranio se nadom. Bog je bio s njegove desne strane. Sva njegova očekivanja bila su u Bogu. »Gospod beše s Josifom.« On je živeo religiozno, posvećenim životom. On je živeo u Bogu, s Bogom i za Boga. On je hodao s Bogom. On je život svoje duše poistovetio s Bogom.

Nije bio rob okolnostima

Okolnosti nisu vladale njime. One ga nisu kontrolisale. One su bile pod njegovim nogama. On se uzdigao iznad njih. Mogao je da bude Petefrijev rob, ali nije bio rob okolnostima. On ih je koristio; one nisu koristile njega. Takav je on bio čovek. A kada znate to o čoveku, imate ključ za čitav njegov život. Ako je čovek ispravno povezan s Bogom, čitav njegov život je siguran, bezbedan, usmeren. Uznemirenosti u njegovom spoljašnjem životu - njegove nejednakosti, njegova poremećenost, nepravda i okrutnost - ne uznemiravaju ga. Sigurnost čuva njegovu srce, bez obzira na spoljašnje nemire; svetlost i mir vladaju njegovim umom, bez obzira na neverovatne ishode nepravednih situacija. Velike krize u životu ne odvrćaju ga od Boga. Onda je moguće da on bude prognanik, rob, odvojen od doma, oca i prijatelja, a da i dalje bude napredan čovek, da bude »srećan«. Takav je bio Josif. Čovek u njemu, usmeren ka Bogu, bio je mnogo više od roba. To ga je osposobilo da se uzdigne iz svog ropstva i živi u drugom svetu - u svetu Duha, Božjem svetu, stvarnom nebeskom carstvu.

Ne smemo da napustimo ovaj period Josifovog života a da ne zapazimo nešto što ima veliku važnost. To je deo izveštaja da »gospodar njegov vide da je Gospod s njim i da sve što radi Gospod vodi u napredak u ruci njegovoj« (1.Mojsijeva 39.3). Ovo je nešto zaista divno. Čovek čiji je život usmeren ka Bogu ima nešto što se ne nalazi kod drugih ljudi. Nereligiozni ljudi posmatraju Boga koji je u njemu i na njih je izvršen uticaj. Njegov način života zadivljuje čak i njih, ljude nezna-bošce, idolopoklonike kao što je bio Petefrije, mnogo više od bilo čega što bi moglo da se kaže. Oni, možda, ne čuju nijednu reč, ali vide život i pokrenuti su njime. Naša zajednica s nebom, naš stav prema Bogu, ubeđenje koje kontroliše naš život, naše religiozno verovanje može da se vidi i ljudi oko nas ga posmatraju - nereligiozni ljudi, bezbožni ljudi, svi ljudi. To je nešto što moramo da imamo na umu.

Religiozni život nikada nije sakriveni život

Petefrije nije poznavao pravog Boga. Ali, ovaj idolopoklonik video je nešto u ovom jevrejskom robu, ovom mladiću bele puti i veselog du-

ha, što nije video ni u kome drugom. Viši život u čoveku, istinski religiozni život, život usmeren ka Bogu, nikada nije nevidljivi život. On blista kroz čoveka. On ne može da se sakrije. On se otkriva i oseća. Petefrije nije video da je Gospod s Josifom zato što je Josif to rekao, ili zato što je Josif držao duge verske govore. On nije video da je Gospod s njim zato što se Josif prepirao s njim oko pogrešnosti njegovog idolo-pokloničkog verovanja i kritikovao njegove neznabožačke običaje; niti zato što se Josif trudio da mu objasni ko je pravi Bog i koji je pravi način bogoslužnja. Ne, Petefrije je video da je Gospod s njim jer je Josif napredovao u svemu što je radio. On je zaključivao iz stvari koje je video o nevidljivim stvarima. Neprekidni napredak koji je pratio sve što je Josif radio nešto je značio. Mora biti da je postojao razlog. Nije bilo nikakvog objašnjenja za takvo stanje poslova osim religioznog razloga. On mora da se nalazio u zajednici roba s Božanstvom koje je obožavao. Ovaj čovek bio je Jahveov sluga. I Jahve ga je odobravao i zato činio da napreduje u svemu što radi.

Koliko dugo mi možemo da se mešamo s ljudima, da radimo pored njih, da služimo bilo kom čoveku, radniku, prijatelju, saradniku, a da sakrijemo da postoji Bog kome služimo? Koliko dugo ste bili u službi svog poslodavca, živeli pored svog suseda, svakodnevno dolazili u dodir sa svojim trgovcem, neprekidno se družili sa svojim prijateljem, a da on nije saznao za vašu veru u Boga kome služite i istinu u koju verujete? Kako ove stvari mogu da se sakriju kada čovek ima Boga u svom životu i srcu? Morate da znate da postoje finoće pokreta, izražavanja, pogleda, određene tajne u ponašanju, koje ljudi objašnjavaju samo uz pomoć verskih temelja, samo zato što živimo svoj život prema standardima i idealima koji dolaze od gore, od Boga kome služimo. Postoje osobe u čijem prisustvu ne možete da provedete ni pet minuta a da ne budete bolji zbog toga i znate da ste bili blagosloveni. Tako je bilo i s Josifom. Petefrije je video da je Gospod s njim. Tako može da bude i s vama. Tako treba da bude sa svima koji istinski služe nebeskom Bogu.

Kada Bog istinski prebiva u čoveku i kada čovek istinski preda sebe da služi Bogu, ova služba pokazaće se drugima. Božje prisustvo u životu ogleda se na načine koji nisu skriveni, već otvoreni, da ih svi mogu videti. To može da bude izraz lica, pogled oka, ton glasa, male

učtivosti u životu, u korisnom i lepom ponašanju - sve su to male stvari, ali bogate su značenjem koje lako može da se protumači.

Neki ljudi šire svetlost oko sebe. Njihove reči pune su sjaja. Neki nas ljudi posrame kada u njihovom prisustvu uradimo bilo šta što je zlo ili kukavičko, lukavo ili nedostojno, sumnjivo ili uvređujuće. Njihov karakter svetli kroz njih. Oni, možda, ne izgovore nijednu jedinu reč, već samo pogledaju. Oni ne propovedaju niti osuđuju. Bez išta takvog, mi odmah i intuitivno možemo da znamo nešto o njihovoj iskrenosti i plemenitosti. Mi prepoznamo, kao što je Petefrije prepoznao u Josifu, da je Gospod s njim.

Jedan čovek blagosloven zbog drugoga

Postoji još nešto što treba da zapazimo pre nego što pređemo na kasnije događaje iz Josifovog života. Blagoslov koji je Bog dao Josifu nije se zaustavio na Josifu. Prosperitet koji je došao robu podelio je i gospodar. izveštaj kaže: »A kad ga postavi nad domom svojim i nad svim što imaše, od tada Gospod blagoslovi dom toga Misirca radi Josifa; i blagoslov Gospodnji beše na svemu što imaše u kući i u polju« (L Mojsijeva 39,5).

Zbog jednog čoveka, blagosloven je bio i drugi. Blagoslov vernosti jednog čoveka odražava se i na drugom čoveku. Neće biti izgubljeno vreme ako malo razmislite o ovome. Čovek može da pogleda svoj prosperitet i da zaključi da mu je Bog naklonjen, a prosperitet sve vreme može da bude zbog vernosti skromnog sluge koji radi za njega, nekog saradnika ili partnera u poslu, posvećenog druga u njegovom domu, ili nekog kome nikada nije ni sanjao da treba da pripiše svoju dobru sreću. U Petefrijevom slučaju, gospodar je bio blagosloven zbog dobrog roba. I on je to znao. Mnogi danas to ne znaju. Sa samozadovoljstvom oni razmišljaju i broje svoje blagoslove, ubeđeni da su ove prednosti dobili zbog svojih veština, sposobnosti i pameti. Čovek na njih gleda kao na genijalce u poslu - lukave, potpuno budne, pripravne, koji znaju kada treba da deluju, a kada ne treba. Takvi ljudi misle da je sav njihov prosperitet nagrada za njihove izuzetne sposobnosti. Oni bi bili ljuti kada bi im rekli da je to, ustvari, nagrada za posvećenost i vernost nekog sluge ili nekog njihovog saradnika koji je zaslužan za njihovo blagostanje, i koji vrši neke dužnosti bez mnogo odgovornosti.

Postoje mnogi ljudi koji su blagosloveni, napredni i sačuvani od nesreće jer imaju sreće da su oženjeni ženom koja se za njih moli. Oni to ne shvataju. Sami nikada ne idu u crkvu - suviše su zauzeti zarađujući za život; smatraju da je religija za žene i decu, a da oni moraju da zarađuju za sve njih. Ali, njihove supruge ne propuštaju bogoslužjenja, niti da se mole za njih. Oni ne znaju ko je zaslužan za njihov prosperitet i da svaka zasluga pripada njihovim skromnim suprugama koje se mole, čijoj religiji se oni možda i rugaju. One nikada ne prestaju da se mole za svoje muževe. Kada bi to učinile, na njih bi mogli da se sruče svi sudovi neba. Oni o tome ništa ne znaju. Oni propuštaju da shvate da su blagosloveni zbog svojih vernih žena. Nije u pitanju njihova sposobnost, njihova genijalnost. Izvor njihovog prosperiteta, su njihove žene koje se mole.

So zemlji

Tako su u svakom veku Božje pravedne sluge bile so zemlji. Bog je blagoslovio jednog čoveka radi drugoga, jer je blagosiljao Petefrija radi Josifa. Deset pobožnih ljudi u Sodomu sačuvali bi život svih bezbožnih ljudi u tom bezbožnom gradu. Muž je blagosloven zbog pobožnosti svoje žene. Čovek čiji su usevi bogati i izobilni blagosloven je možda zato što ima malu, obogaljenu devojčicu koja se moli u njegovom domu, koja veruje u Boga i moli se za svog oca i tako taj dom povezuje s nebom. Sve što on ima duguje njoj. A on to ne zna.

Uvek je bilo tako. Pravedni, istiniti, oni koji vole Boga i boje se Njega, nisu samo so zemlji, već i svetlost svetu. Bez njih svet do sada ne bi bio ništa drugo već čestice uglja koje lete svemirom. Bez njih bi Bog odavno zdrobio ovu malu planetu, pretvorio je u prah i razduvao vetrovima svoga gneva. Ljudi molitve, Božji ljudi, održali su njen život. Prisutnost apostola Pavla na brodu na olujnom moru spasila je sve koji su bili na njemu. Prisutnost Božjih slugu čuva svet od munjevith izliva suda. I kao što smo videli, zbog Josifa je bio blagosloven Petefrijevo dom. Štaviše, u Petefrijevom slučaju, on je imao dovoljno razuma da prepozna tu činjenicu i oda joj priznanje.

Tako je Josifov život, koji je bio usmeren ka Bogu, delovao na njega i održao ga u skladu s Bogom. Takav život sigurno će prosuti blagoslove na sve koji ga dodirnu, kao što je bilo u Josifovom slučaju. Tako može da bude i sa svakom osobom čiji je život usmeren ka Bogu.

12

Godine pripreme za život

Godine Josifovog ropstva nisu Petefrijevom domu donele samo blagoslov i prosperitet, već su bile i od ogromne koristi za Josifa. One su mu pružile obrazovanje, obučavanje i pripremu za njegovo životno delo, njegov položaj egipatskog premijera. Josif se prilično rano u životu posvetio Božjoj volji, kao što smo videli. Razvoji događaja nije doveo do bilo kakve promene u njegovoj odlučnosti da bude veran Bogu svojih otaca. Njegova odluka bila je doneta. Svoj život živeo je potpuno svestan Božje prisutnosti. U svakoj zajednici u životu, u svakoj odluci koju je trebalo da donese, nije propuštao da se posavetuje s Božjom voljom u vezi sa svojim stavovima i ponašanjem. Zato je bio napredan čovek. Bog poštuje i proslavlja čoveka koji održava blisku zajednicu s Njim i uvek teži da zna i čini Njegovu volju. Takav je bio način Josifovog života dok je godinama služio u Petefrijevom domu. Pouzdanje gospodara u njegovo poštenje i sposobnost stalno je raslo. Petefrije je ovom jevrejskom mladiću davao sve veće odgovornosti. Došlo je vreme kada ga je postavio nad svim svojim domaćinstvom i nad svim svojim poslovima, uključujući i upravljanje njegovom palatom i njenim svakodnevnim obavezama i poslovima.

Kontakt sa važnim osobama

U ovom svojstvu upravnika velikog imanja, Josif je stalno dolazio u kontakt s važnim osobama. Ljudi na visokim položajima u vladi posećivali su Petefrijevu palatu - ljudi od položaja, učeni ljudi, naučnici, religiozni ljudi, sveštenici, Faraonovi savetnici, službenici raznih dr-

žavnih odeljenja i biroa, ljudi odgovorni za sprovođenje javnih poslova, kao i ličnosti na uzvišenim društvenim položajima.

Na položaju upravnika domaćih poslova, Josifov zadatak bio je da planira i organizuje sve za ovakva okupljanja i bankete, konferencije i društvene događaje. Tako je naučio mnogo o egipatskom javnom životu, o egipatskoj politici, egipatskoj nauci i kulturi i društvenom životu, kao i o onome što se događa u velikom svetu oko njega. On je određeni broj godina živio okružen ovom atmosferom i ovim aktivnostima pre nego što je morao da se suoči s padom koji ga je otrgnuo od svega i doveo do sramote i tamnice.

Tokom godina blagostanja, Josif se razvijao i sazrevao na svaki način. Mnogo je učio iz razgovora koje je slušao, iz diskusija koje su se obavljale pred njim, u druženju s ljudima na visokim položajima, čak i kada je bio na položaju sluga. Njegove misli i um bavili su se velikim stvarima; postao je svestan uzroka koji su doveli do određenih problema u državi, mnogo je naučio o načinima na koje ljudi vladaju, načinu na koji se na njih vrši uticaj da krenu određenim pravcem. Sve više i više je razumevao ekonomske, društvene i političke poslove. Zaista, Petefrijevo dom postala je korisna škola za Josifa i pružila mu veoma široko obrazovanje i pripremu za ogromne odgovornosti premijera u ovoj najvećoj civilizaciji toga vremena.

Nije bila slučajnost što je Josif bio u Petefrijevom domu

Nema sumnje, ovo je bio razlog zašto je Josif bio postavljen tamo gde se nalazio i zašto je napredovao sve do tačke koja mu je donela ovu važnu priliku. Nije bila nikakva slučajnost što je prodat u ropstvo. Nije bila nikakva slučajnost u tome što se našao na pijaci robova i što ga je kupio Petefrije. Nije bila nikakva slučajnost što je napredovao u Petefrijevoj službi i bio postavljen za upravnika Petefrijevog domaćinstva. U svemu tome vide se dokazi o božanskom planu. Ove godine služenja u Petefrijevom domu nisu bile izgubljene godine za Josifa. Zaista, ništa što mu se dogadalo - iako većina toga izgleda neverovatno nepravedno, nepoželjno i okrutno - nije bilo bez koristi za njega.

Tako je uvek s pravim Božjim detetom. Njegovo vreme je u Božjim rukama. Stvari koje mu se događaju nisu slučajne. Postoji namera u nji-

ma. One ne dolaze proizvoljno. Postoji značenje u njima. One su dozvoljene i smišljene da se nešto postigne. A ono za šta su smišljene ima koristi za Božje dete. One nisu smišljene da povrede, već da blagoslove.

Josif nije bio povređen

Tako je bilo i s Josifom. Nije bio povređen kada je bio bačen u jamu. Da, bilo je neugodno. Sasvim sigurno zastrašujuće. Ali, nije bio povređen. To što je bio prodat u ropstvo nije ga povredilo. To, zapravo, nije bila nevolja, već više prilika. To što je kupljen kao komad imovine bilo je ponižavajuće, ali ga nije povredilo. Josif nije pretrpeo nikakav gubitak zbog toga. Naprotiv, od toga je dobio veliku korist. Ništa ne može da povredi čoveka koji se predao da sledi Boga. Njegov život je u Božjim rukama i sve što mu se događa mora da dođe od Božje ruke i, prema tome, da ima Božje odobrenje. Sve što dolazi od Božje ruke i dobija dozvolu da dodirne život Njegovih slugu oblikovano je i smišljeno od strane te ruke da blagoslovi, a ne da povredi.

Istina je da se u Svetom pismu nalazi rečenica koja govori da je Josif bio povređen u svom kasnijem iskustvu u tamnici. Ona je zabeležena u Psalmu 105,17. i 18: »Posla pred njima čoveka; u roblje prodat bi Josif. Okovima stegoše noge njegove, gvožđe tištaše dušu njegovu.« Tačno, njegove noge bile su povredene. Ali, Josifa nisu činile samo noge. Po mnogo čemu, Josif se uzdigao iznad svojih nogu. Josif nije bio povređen. Sasvim je moguće da su njegova osećanja bila povredena, ali ne i on sam.

Ne želim da napustim ovu važnu pouku, a da je prethodno ne utisnem duboko u vaše misli. Možda to mogu da uradim ako vas pozovem da date oduška svojoj mašti. Pretpostavimo da je u ranim godinama, na početku Josifovog ropstva, on preuzeo stvari u svoje ruke i tražio priliku da pobjegne i to i uradio. Pretpostavimo da je uspešno izbegao potere i da je konačno uspeo da stigne do Hanana, u očevo logor. Možemo da zamislimo radost koja bi tada nastala. Ali, možemo li da zamislimo neke druge stvari?

Da je pobjegao iz ropstva, ne bi bilo tamnice, ni predskazanja za peharnika i pekara, ni tumačenja Faraonovih snova, ni uzdizanja do visokog položaja i velike moći, ni sabiranja žita, ni spasavanja, života, ni

odlaska Jakovljeve porodice u Egipat, ni zemlje Gesem, ni rasta Izraelja u veliki narod, ni izbavljenja, ni davanja zakona, ni osvajanja Hanaana, ni sistema ispravnog bogoslužjenja, ni Davidovog prestola, ni Božjeg obećanja Davidu, ni Mesije, ni hrišćanske crkve, ni? O, do kakve velike promene u svetskoj istoriji bi došlo da je pobjegao jedan siromašni jevrejski rob iz Egipta!

Božansko nadgledanje

Jedan pisac je, pre mnogo godina, pustio svojoj mašti na volju pišući o sličnoj temi kako bi naglasio božansko nadgledanje u priči o Josifu. On je napisao knjigu koja opisuje jednog čoveka, koji se, gledajući na siromašnog jevrejskog mladića koga Madijanci odvođe u Egipat, sažalio na siromašnog roba. Ovaj saosećajni čovek video je da je Josif sposoban, inteligentni mladić hrabrog, avanturističkog duha, i kako je uspeo da pronađe način da pobjegne iz karavana one prve noći kada su ga braća prodala i kada Madijanci nisu bili daleko od logora njegovog oca. Uspeo je da pobjegne iz logora kada je jedan žuti pas počeo da laje. Ljudi koji su ga čuvali probudili su se na pasji lavež. Odbegli rob ponovo je bio uhvaćen i vraćen.

Priča nastavlja da opisuje razmišljanje posmatrača. On je želeo da ubije psa pre nego što je probudio Josifove čuvarе. Josif bi tako mogao da pređe svoj kratki put do očevog doma. Tako bi se sprečila velika Jakovljeva žalost, velika Josifova patnja i otkrila bi se okrutnost i dvoličnost braće, a na kraju bi svi dobili ono što im pravedno pripada.

Ruke dalje

Ali, kada je posmatrač hteo da ubije psa i tako pomogne Josifu da pobjegne, njegov čuvar je rekao: »Ruke dalje.« I da bi ga nadahnuo o tome kakvo će zlo nastati zbog posredovanja, on ga je, u duhu, podigao u svet gde je mogao da uradi ono što je zamislio da uradi - da ubije psa i pomogne u bekstvu - i gde je mogao da vidi rezultate svoje intervencije. U ovoj varijanti on je ubio psa, pas nije zalajao, njegovi čuvari nisu se probudili, Josif je pobjegao i bezbedno stigao kući. Njegov otac se radovao; njegova braća, najpre razočarana, konačno su smirila savest. To je izgledalo mnogo bolje od ropstva.

Ali, posle mnogo godina, kada je naišla glad, u Egiptu nije bilo Josifa da je predvidi i pripremi se za nju. Nije bilo hrane spremljene u žitnicama. Palestina, Egipat i druge zemlje bile su opustošene glađu. Ljudi su umirali u velikom broju. One koji su bili pošteđeni uništila su varvarska plemena Hetita. Egipat je bio zbrisan. Civilizacija se unazadila za više vekova. Grčka i Rim nisu napredovali iz varvarske faze. Istorija celog sveta se promenila. Nastala su mnogobrojna zla - i to sve zbog toga što je neko ko nije bio dovoljno mudar ubio jednog žutog psa kako bi spasio jednog odbeglog roba od trenutne nevolje, na njegov lični gubitak i na gubitak čitavog sveta.

Pisac ove maštovite knjige duboko skicira pouku da je bolje da sklonimo svoje ruke s Božjeg providenja. Mnogi veličanstveni Božji planovi bili su upropašteni ljudskim mešanjem. Vi koji čitate Bibliju setičete se kako je Petar želeo da spreči Isusa da ode na krst. Pretpostavimo da je uspeo u tome! Mnogo puta, bez sumnje, podsticaji ljubavi sačuvali su neki život od teškoća, savetovali protiv neke žrtve, spasili neku osobu od patnje, a da nisu ni razmislili da su, istovremeno, razorili život, uništili sudbinu, pokvarili Božji plan.

Sigurno da imamo saosećanja prema Josifu zato što je bio prodat u roblje, zato što je bio ponižen i kasnije bačen u klade i zaboravljen. Ali, ne treba da propustimo da shvatimo, da ako bi ljudsko saosećanje u to vreme moglo da ga izbavi i spasi od sramote, poniženja i ropstva, slavno finale koje je usledilo, sa svom njegovom blagoslovenom službom ljudima svih vekova, bilo izgubljeno.

U Božjim rukama

Ipak, Josif se nije trudio da se izbavi. On se stavio u Gospodnje ruke. On je verovao da Bog vodi, iako nije mogao da razume smer ovog vođstva. Bog će se postarati. On je to uvek učinio za njegove pretke. On će to učiniti i sada. On nikada nije izneverio. On neće ni sada izneveriti. Josif će sve prepustiti Bogu. On je verovao, i to s pravom, da je Jahveov štićenik. On je prihvatio situaciju u kojoj se našao kao da dolazi od Gospoda. Kao posledica toga, prilagodio se sa zadovoljnim umom, čineći voljno i najbolje što je mogao, sve što se od njega zahtevalo.

Ovakav njegov stav razvio je poverenje gospodara u njega. Nije prošlo dugo pre nego što je Petefrije otkrio da je za njega korisno da sve više i više odgovornosti stavlja u ruke ovog vrednog i preduzimljivog roba. Konačno, kao što vidimo, ništa nije zadržao od njega, poveravajući sve u Josifove ruke. »Šta god imaše njemu dade u ruke.«

Zbog ovog shvatanja da ono što mu se događa dolazi od Gospoda, pred Josifom su se otvorile vredne prilike dok je bio upravnik Petefrijevog doma. Bilo je u skladu s Božjom voljom da bude rob i bio je odlučan da bude zadovoljan ničim manjim osim da bude najbolji mogući rob. Šta god da se od njega zahtevalo, on je radio svom svojom snagom i svim svojim srcem, kao da radi za Gospoda. Ovakav duh može čak i ropstvo da pretvori u priliku za napredovanje i prosperitet. Nevolje, razočarenja i nepravde mogu da se pretvore u prilike.

Čovek koji ima takav duh uči najvredniju tajnu u životu. U školi Petefrijevog doma i u iskustvu u tamnici koje je sledilo, Josif je naučio kako da bude premijer najvećeg carstva na svetu. Još bolje, naučio je kako da se susretne s nepravdom, pogrešnim delima, okrutnošću, nehumanim ponašanjem, iskušenjem i nesrećom tako da mu oni ne naškode; kako da sačuva svoje srce da bude čisto i nežno, da svoj um sačuva čistim i bistrim, a duh snažnim i hrabrim i kako da održi čistu i jasnu veru u Boga. Škola koja daje takvo obrazovanje ima najveću vrednost. Josif je sigurno zauvek sačuvala u svom srcu osećaj zahvalnosti za ovu visoku školu.

13

Josifov odgovor na iskušenje

Kako je Josif u godinama napredovao, kada je prošao njegov dvadeset i prvi rođendan, tako je rastao u znanju i zdravom rasuđivanju. On se razvijao brzo, kako je odgovornost za odgovornošću stavljana na njega. Dobio je izgled zrelosti, ali je sačuvala mnogo lepote i šarma mladosti. Iskreni karakter, zajedno s lepotom uma i srca, obično se odražavaju i u izgledu i u ponašanju. Tako je bilo i u Josifovom slučaju. On nije bio samo uspešan čovek, bio je i neuobičajeno lep.

Ovaj mladi rob bio je jedinstven i stoga veoma privlačan. Priče koje je čuo u šatorima svoga oca i dede za njega su bile više od običnih saznanja. One su razvile ljubav prema poslušnosti. Kako je raslo njegovo ubeđenje da je izabran da ostvari neki važan zadatak za Boga, precizno ostvarenje onoga što je smatrao da je Jahveova volja postalo je sastavni deo njegovog života.

Postojalo je nešto veoma upadljivo u ovoj čvrstini i iskrenosti u vezi s njegovim verskim životom, bogoslužjenjem i posvećenjem. Kvaliteti vernosti, integriteta, poštenja, istinitosti i nežnosti ogledali su se u svim njegovim poslovima i postupcima, i nikada se nisu promenili, kroz čitav njegov život. Ti kvaliteti učinili su od Josifa čoveka čvrstih, nepromenljivih principa, a ti principi bili su ukorenjeni u religiji, u njegovoj zajednici s Bogom koga je obožavao i kome je služio.

Ljudi bez standarda

Postoje ljudi - a svi ih znamo - koji kao da žive bez ikakvih principa. Oni nemaju nikakve životne standarde kojima su verni, ni ideala ka kojima teže, nikakvog sidra da ih zadrži i sačuva od plutanja i pro-

mene sa svakom plimom i životnom strujom. Oni se ne drže nekog čvrstog i usmerenog pravca, već se uvek ljujaju i menjaju smer svog kretanja, zavisno od uticaja koji ih draže, mame i privlače njihova čula. Oni žive oslanjajući se na svoja čula; njihova priroda je senzualna i njima je moguće da olako odbace standarde po kojima se drugi vladaju i upravljaju. Nije tako bilo s Josifom. On je bio čovek koji je, uz pomoć principa, upravljao svojim životom. Njegovi standardi bili su uzvišeni i on nije hteo da odstupa od njih.

Već nekoliko godina bio je kod Petefrija. Njegove sposobnosti i mogućnosti, kao i njegova vernost interesima njegovog gospodara bila je takva da se uzdigao do najvišeg mogućeg položaja za jednog roba. Bio je pristav, upravnik svega što je pripadalo Petefriju. Njemu se verovalo i bio je počastvovan gospodarevim poverenjem, pa čak i naklonošću.

Ipak, ništa u datim okolnostima nije mu dalo nekog nagoveštaja da će se njegovi snovi ispuniti. Te snove stalno je imao na umu. Oni su obećavali veliku budućnost, podizanje na uzvišeni položaj širokog uticaja, ali sigurno ne u ropstvu, mislio je. I nije pred njim bilo nikakve vidljive mogućnosti, osim ropstva. Kako se stvari nisu menjale dok je bio u Petefrijevom domu, mora da je stekao neki osećaj razočaranja koji ga je sigurno tištao. Kako su godine prolazile, ovo osećanje ga je sigurno sve više i više mučilo. On se nije manje trudio za blagostanje gospodara. Njegova efikasnost u obavljanju mnogih zadataka nije se smanjila. Ali, možda je povremeno bio razočaran dok je razmišljao o obećanjima iz svojih snova i poredio ih sa svojom sadašnjom situacijom.

Pogled na privlačni put

U to vreme ukazala mu se najneočekivanija prilika da napreduje ka višem položaju. Bio je podstaknut da pogleda niz privlačan i nezamisliv put koji bi mogao da se pokaže kao put ka ostvarivanju obećanja iz njegovih snova. Da li je moguće da je priznanje koje je stekao, napredovanje koje je postigao, unapređenje koje je dobio, imalo za cilj da ga dovede do prilike koja se sada otvarala pred njim? Veza sa ženom njegovog gospodara mogla bi da dovede do visokog položaja za koji je mislio da ima razloga da očekuje. Istina da nikada nije ni sa-

njao da će se to dogoditi tako. Ali, nikada nije ni sanjao da će ga prodati u ropstvo njegova braća, oni koje je očekivao da će se »pokloniti« pred njim.

Ova prilika nije nastala njegovim izborom. Nije to bilo nešto što je on tražio ili uređivao da se dogodi. To mu je bilo ponuđeno. Ipak, možda bi to bilo nešto u čemu se nalaze najveće mogućnosti u pravcu ostvarivanja njegovih snova. Da li da nastavi da strpljivo i pasivno čeka da Bog razreši njegovu situaciju ili da uradi ono što je u njegovoj moći kako bi to ostvario? Žena njegovog gospodara otvorila mu je put delovanja koji bi mogao da bude put koji će ga uzdići iznad statusa roba. Sasvim sigurno je znao da bi i drugi ljudi, bez ikakvog razmišljanja, krenuli takvim putem.

Iz izveštaja jasno je da iskušenje koje je došlo Josifu nije bilo privlačno samo sa senzualne strane. Nema sumnje da je to, na neki način, privlačilo tu stranu njegove prirode. On je bio mlad, živahan, zdrav, sa željama i strastima koje su uobičajene za mladiće. Nema sumnje da je, kada se žena njegovog gospodara »zagledala« u njega, pristupila mu i konačno iznela svoj zavodljivi predlog, njegova niža priroda bila pokrenuta. Ali on je bio čovek koji se kontroliše. Nije bio oboren s nogu i preplavljen strahom. On se odupreo, prepirao, trudio se da je urazumi i navede da shvati zašto ne može da stupa u tako grešnu aferu.

Druga strana njegove prirode

Ovaj poziv bio je upućen potpuno drugoj strani njegove prirode. Ovde se nalazila ponuđena prilika - ona koja bi mogla za rezultat da ima veliko napredovanje, koja bi mogla da pomogne u ostvarivanju njegovih snova. Stupanje u aferu sa ženom koja se zaljubila u njega i koja, očigledno, nije prezala ni od čega kako bi dobila naklonost koju je želela od njega, nosilo je sa sobom mogućnost da bude postavljen na mesto svog gospodara, mogućnost da Petefrije bude potpuno isključen a Josif uzdignut da nasledi svog gospodara u tom domaćinstvu. U moralnim stavovima koji su prevladavali u Egiptu, nije bilo ničega zbog čega bi ovo bilo nemoguće ili neverovatno. Štaviše, Josifu je sigurno palo na pamet da bi mu bilo korisno da je u dobrim odnosima

sa ženom svog gospodara. Ugađanjem njoj, on bi se zauzimao za svoje interese i mnogo učinio da obezbedi svoje napredovanje. Ako bi je naljutio i odbio da se pokori njenim željama, on bi postao njen neprijatelj i verovatno bi upropastio svoje nade za budućnost. Popuštanje pred iskušenjem moglo bi da mu donese uticaj koji bi kasnije mogao da upotrebi za postizanje najboljih rezultata. Našao bi se na položaju gde bi mogao da napreduje u ostvarivanju Božje namere.

Ljudi su često skloni da tako razmišljaju, a moguće da je i Josif bio u iskušenju da ovako razmišlja. Ovo je politički način razmišljanja, celishodan. Međutim, sa druge strane gotovo uvek, kada se poslušna, donosi propast. Tako bi bilo i u Josifovom slučaju da je svoje interese stavio ispred principa. Zaista, on je mogao da uveća svoj uticaj u Petefrijevom domu. Mogao je da ga nasledi. Ali, to ne bi trajalo. I on nikada ne bi postao ono što je Bog imao na umu za njega - egipatski premijer. On nikada ne bi postigao ono što je Bog planirao za njega - spase-nje i uzdizanje njegovog naroda.

Iz dana u dan

Petefrijeva žena bila je uporna. Izveštaj kaže da je ona ponavljala svoj poziv, »svakog dana«. Ona je nameravala da ispuni svoju volju s ovim čovekom koji je bio pobožna i poštena osoba. Nema sumnje da ona nije bila navikla na odbijanje i da ni ovog puta nije nameravala da bude odbijena. Želela je Josifa i namerila je da ga dobije.

Bez obzira na uznemirenost njegovih misli, Josif je pokušao da je urazumi. On je istakao kako bi bilo strašno da on popusti pred njenim pozivima. Njegov gospodar, rekao je, stavio ga je na položaj ukazujući mu veliko poverenje i odgovornost. Petefrije nije čak ni znao gde se šta nalazi u kući. Sve je prepustio Josifu. Verovao mu je. Ništa nije čuvao od njega osim nje, jer mu je bila žena. Bio bi to nezamislivi greh da ukrade ženu svog gospodara, čak i s njenim pristankom. Bilo bi to strašno zloupotrebljavanje poverenja.

Njegove reči nisu imale nikakvog uticaja na Petefrijevu ženu. Verovatno nije ni čula šta je govorio. Nju nije bilo briga za ono što je ispravno i pogrešno u čitavoj stvari. Ona je odbacila Josifovo razumno objašnjenje. Nastavila je da ga nagovara. Ali, ništa nije vredelo. Josif je znao

kako treba da se ponaša i šta je njegova dužnost. To je jasno pokazivao kako je žena postajala sve napadnija i sve upornija, on je postajao sve odbojniji. Nije mogla da ga slomi. Bez obzira na svo njeno navaljivanje, on nije hteo da popusti. Nije hteo ni da je sluša.

Ali, bilo je neophodno da ode još dalje. Odbio je čak da se »bavi kod nje«. Držao se daleko od nje, podalje od njenih pogleda, podalje od kuće. To je uvek korisno, da se sklonimo iz dosega iskušenja. U Josifovom slučaju to nije moglo trajno ili u potpunosti da se uradi. On je to znao, a i žena njegovog gospodara je znala da on mora da se vrati u kuću. Njegove dužnosti su to zahtevale. Bio je odgovoran za sve u kući, za ono što se u njoj događa. Ona je znala da će njeno vreme doći.

Drugačiji način razmišljanja

U međuvremenu, Josif se bavio drugačijim mislima. Glavni element u situaciji s kojom se suočavao nije bila privlačnost ovog predloga, iako ni to nije bilo zanemarljivo. Umesto toga, bila je to mogućnost da odbaci svoje stanje ropstva i da, možda, zauzme mesto čoveka na položaju. To je bilo veoma privlačno.

Ponovo je razmišljao o okolnostima koje su ga okružavale. Nikakvi njegovi planovi nisu doveli do situacije u kojoj se nalazio. Štaviše, bilo je tu mnogo stvari koje su samo još više otežavale njegovu nevolju. Postojale su, u ovom predlogu, mogućnosti od velike važnosti, mogućnosti koje bi mogle da doprinesu ispunjenju velikih obećanja iz njegovih snova. Zatim, bio je daleko od uticaja doma i milih i dragih. Nije bilo očiju majke, oca ili sestre koje bi ga čuvale, podstičući ga na sve što je čisto, istinito i plemenito. Pouzdanje i očekivanja koje naši mili i dragi imaju od nas mogu da nas drže podalje od zla i svega što je nisko i nedostojno..

Zatim, Josif se nalazio u neznabožačkoj zemlji. Moralni standardi oko njega bili su niski. Takve veze, poput ove s kojom se suočavao bile su uobičajene. Drugi su učestvovali u takvim delima. Mogao bi i on. To bi bilo sasvim uobičajeno. Malo razmišljamo u kojoj meri nam visoki ideali i standardi ponašanja koje nalazimo oko sebe, pomažu u održavanju vrline kao i o izvesnosti da će izvesni naši propusti u pona-

šanju dovesti do sramote i osude od strane društva. Ova društvena ograničenja nisu postojala u Josifovom slučaju.

Ipak, na mnogo višem terenu od ovoga, Josif se susreo s velikom moralnom krizom u svom životu. Njegov odgovor na iskušenje nije bio zasnovan na onome što bi drugi mogli da misle o tome, kao ni na onome šta bi on mogao da izvuče iz toga, ili šta bi mogao da izgubi. Kazivanje njegovog oca i dede upoznala su ga s Bogom. On je upoznao Boga. On se predao Bogu, da izvršava Njegovu volju, a ne svoju. Zato je njegov odgovor na veliko iskušenje bio takav.

Dve kratke reči

Josif je jasno mogao da vidi suštinu velikog ispita koji je bio pred njim. Ona je bila krajnje jednostavna. S jedne strane bio je greh. S druge strane bio je BOG! Bog je bio Josifov odgovor na iskušenje.

Uvek postoji odgovor, jedini pravi odgovor, jedini istiniti odgovor, jedini vrhunski prikladan odgovor. Kušač je prišao ovom mladom robu kako bi ga uklonio s njegovog pravog puta i Josifov izbor bio je Bog! Zavodnica je stajala pred njim, davala je sve od sebe, ulažući u svoju privlačnost, da ga navede na nečistotu. Njegov izbor bio je Bog! »Kako bih učinio tako grdno zlo i Bogu zgrešio?« U takvom slučaju, čovek mora da se vrati svojim verskim principima; mora da se vrati osnovnim stvarima, večnim stvarima, čvrstim, sigurnim stavovima. Mora da se vrati Bogu. Nije dobro da u takvo vreme čovek odlučuje šta je celishodno ili necelishodno, ili da se poziva na primer nekog drugog čoveka koji je prošao kroz to isto iskušenje pre njega. On mora da se pozove na Boga!

S tog nivoa, on mora da odgovori na iskušenje. Kada to učini s visine Božjeg trona, on će biti više od pobjednika. Svi smo mi suočeni s iskušenjem. Srećemo ga sve vreme, svuda i u svakom obliku. Ono se suočava s nama iza svakog ugla na ulici i pojavljuje se u donošenju svake odluke, u neprekidnom lavirintu svakodnevnih okolnosti. Iskušenja se pojavljuju kada ih ne očekujemo, kada spuštamo štitove. Ona dolaze iznenada i neočekivano; ona dolaze primamljivo upućujući nas niz hodnike laskavih mogućnosti. I nema pravog, pobjedničkog, prikladnog odgovora na iskušenja velikog neprijatelja naše duše osim Jo-

sifovog odgovora - Bog! Kada tako odgovorite, kada svako iskušenje odnesete Bogu i susretnete ga u Bogu, onda mogu da vas uverim da nema bitke u koju ćete ikada stupiti, ni oluje ni potopa, ni prevelikog iskušenja, u kojima ćete biti bez Božje zaštite i sile za pobjedu.

Njen poslednji pokušaj

Kada Josif vise nije mogao da izostaje iz kuće i kada se opet sreo sa ženom svog gospodara, otkrio je da je odlučila da svoju dugu potragu dovede do uspešnog kraja. Ako njeno ubeđivanje nije bilo dovoljno da postigne svoju volju, ona će upotrebiti uverljivost, reči, verbalne pozive i fizički kontakt. Upotrebiće svoje telo da razbije njegovo oklevanje, da savlada njegov otpor.

Čekala je svoju priliku. Vrlo je verovatno da je sama uredila svoju priliku, jer izveštaj kaže da, kada je došlo njeno vreme, »ne beše niko od domaćin u kući.« Da bi se to postiglo u tako velikom domaćinstvu potrebna je određena priprema. I kada se pojavio Josif, sam s njom u kući, ona je ponovila svoj poziv. On ju je ponovo pozvao da sagleda situaciju onako kako je on vidi. Njegov gospodar mu je verovao, dao mu je odgovornost nad čitavim domaćinstvom, neograničeno je imao poverenja u njega. Ono na šta ga je ona pozivala značilo bi izdavanje tog poverenja i ne treba da ga namamljuje na taj greh. I zatim je dodao svoj poslednji, vrhunski argument: »Kako bih učinio tako grdno zlo i Bogu zgrešio?«

Ona nije slušala. Ona se nije brinula zbog neverstva Petefriju. Kršenje poverenja njoj ništa nije značilo. Ona je bila ravnodušna prema svakom »grdnom zlu«. Nije ništa znala niti se brinula zbog greha. Ona nije bila upoznata s Bogom i nije imala nikakvu želju da se upozna s Njim. »Ona ga uhvati za haljinu.« Nameravala je da ga zagrlji. »Ali on ostavivši joj u rukama haljinu svoju pobeže i otide.« Josif se oslobodio, ostavljajući svoju haljinu u njenim rukama. Pobjegao je od nje i iz kuće.

Ona je tako stajala, iznervirana i prezrena žena. Njeni pozivi bili su odbijeni. Žrtva je pobjegla iz njenog stiska. Sjajna svetlost strasti u njenim očima ugasila se - da bi je zamenila goruća žar mržnje i osvete koja ga čeka. Josif će platiti za ovo.

14

Utamnici zbog poslušnosti Bogu

Josif je pobjegao iz kuće i od ove zavodnice što je brže mogao. Njegov um sigurno je bio pun pitanja o ishodu situacije u koju je upao.

Petefrije nije bio kod kuće, bio je zauzet negde drugde. Kada se bude vratio i saznao šta se dogodilo, šta će da uradi? Kakvu akciju će da preduzme? Da li će saznati šta se *stvarno* dogodilo? Šta će mu biti rečeno? Nije bilo za očekivati da će Petefrijeva žena svome mužu da otkrije svoju sramotu. Josif ju je dovoljno dobro poznao da bi shvatio da od nje može da očekuje da će sve ispričati Petefriju tako da izvrne istinu i prikrije prave činjenice. Ipak, on nije mogao da zna koliko će daleko ona otići u tome. Bio je ispunjen tako nemirnim mislima da je zaboravio svoju odeću.

U međuvremenu, Petefrijeva žena nije gubila vreme u postavljanju pozornice za povratak svoga muža. Njen prvi korak bio je da uzbuni domaćinstvo, da pozove sluge koje je ranije poslala iz kuće. Ona je morala da pripremi predstavu, da odglumi ulogu. Dok se Petefrije ne vrati, ona je želela da čitavo domaćinstvo zuji od priče o nepoštovanju koje joj je pokazao ovaj jevrejski rob, i o nasilju koje je pokušao da sprovede nad njom.

Mašući Josifovom odećom, ona je počela da vrišti dok je Josif bežao iz kuće. Vrištala je i dozivala pomoć. Sluge su dotrčale sa svih krajeva, zureći u zaprepašćenju u njihovu uznemirenu gospodaricu, koja je stajala pred njima mašući Josifovom odećom dok je glasno jadikovala i tužila zbog napada na njenu vrlinu i zbog strašne stvari koju je ovaj jevrejski rob navodno uradio.

»Vidite,« rekla je pružajući Josifov ogrtač, »šta se dogodilo zato što je gospodar postavio ovog Jevrejina da nadgleda njegove poslove i sve vas. To mu je udarilo u glavu. On je nasilno ušao u moju sobu i pokušao je da me siluje. Tako sam snažno povikala da se uplašio i pobjegao iz kuće. Ali, zgrabila sam njegov ogrtač dok se okretao od mene i evo ga da sada svedoči protiv njega. Petefrije mora da sazna za ovu sramotnu stvar i pravda treba da se sprovede nad tim jevrejskim bednikom.«

Tako ih je otpustila, znajući da će oni preuveličati sve što je rekla protiv Josifa. To je i želela. Zaista je patila od izliva sramote kao što je tvrdila. Ali, ta sramota nije bila naneta njenom osećanju časti, već zato što su njeni ljubavni nasrtaji bili odbijeni. I to još od strane roba! Što je više razmišljala o tome, to je bila odlučnija da Josif treba da nauči lekciju. »I ona ostavi haljinu njegovu kod sebe dok mu gospodar dođe kući.«

Mora biti da je u domaćinstvu bilo veoma napeto tokom tog vremena dok su svi čekali da se gospodar vrati. Josif je sigurno shvatio da se suočava s još jednom velikom krizom u svom životu. Nije mogao da zna šta će biti rečeno Petefriju. Nije mogao da zna šta će on da uradi kada sazna. Mogao je samo da čeka. Ali dok je čekao, imao je zadovoljstvo spoznanja da je postupio časno. Nije izdao svog gospodara. Njegovi motivi bili su čisti, a posebno dva. On ih je izgovorio u protestu koji je uputio Petefrijevoj ženi. Jedan je bila odanost Petefriju. Gospodar mu je verovao, imao je bezrezervno poverenje u njega. Sve što je imao poverio je Josifu na staranje. Josif nije izdao to poverenje. On nije bio kriv za greh protiv gospodara na koji ga je pozivala gospodareva žena. Nije bilo neverstva s njegove strane prema čoveku koji se pouzdao u njega. On nije izdao svog prijatelja. Bez obzira na posledice uvrede prema ovoj ženi visokog ranga, on nije skrenuo s puta dužnosti. On je, održao svoju čast neukaljanom. Zbog toga se osećao čistim.

Josifovo procenjivanje greha

Drugi motiv koji ga je pokretao bila je njegova vernost Bogu. On je Petefrijevoj ženi rekao: »Pa kako bih učinio tako grдно zlo i Bogu zgrešio?« Sada je bio srećan što je to rekao. On je bio veran Bogu. On nije popustio pred iskušenjem. U njemu je raslo pouzdanje da će se Bog po-

starati za njega. Podsetio se da je Bog kome služi, Bog njegovih otaca, Jahve-jireh. Ponavljao je tiho u sebi: »Gospod će se postarati.«

Ne smemo da predemo preko ovog događaja u Josifovom životu a da ne naglasimo činjenicu da je on imao bistre oči da vidi da greh koji ga je kušao, i koji je izbegao, nije bio samo greh protiv Petefrija ili njegove žene. Bio je to greh protiv Boga. Treba da shvatimo da je svaki greh, greh protiv Boga. On će nam postati još odvratniji ako ga sagledamo u pravom svetlu. David je to shvatio kada je u vreme svog pokajanja rekao: »Protiv Tebe, samo protiv Tebe sam zgrešio.« Svako delo u našem životu ima veze s Bogom. Što se Josifa tiče, izdaja Petefrija bila je greh protiv Boga. Bio je u pravu. Kada grešimo protiv nevinosti i čistote, mi grešimo protiv Boga. Nikada ne možemo da se uklonimo od naše zajednice s Bogom u bilo kom našem delu, bez obzira kakvo je ono. Neverstvo prema drugima ne zaustavlja se ovde. Ono je takođe i greh protiv Boga. Biće nam veoma korisno ako prihvatimo način na koji je Josif prosuđivao greh.

Ali, iako je Josif bio zadovoljan što nije izdao svoga gospodara, niti sagrešio protiv Boga, istovremeno je bio svestan da je načinio večitog neprijatelja od žene svog gospodara. Jedan veliki pesnik rekao je da ni sam pakao nije vatren kao uvređena žena. Ipak, Josif nije mogao da zna koliko će daleko Petefrijeva žena otići u traženju osвете. Ona je odlučila da ga u potpunosti uništi. Ona se više neće ugodno osećati sve dok je on živ. Ona će biti zadovoljna jedino njegovom smrću.

Dok je posmatrala odeću koju je zgrabila s njegovih ramena, mislila je kako je dobila priliku za osvetu. Kada je Petefrije konačno došao, ona je ispričala svoju priču i izgradila ju je oko tog ogrtača. Ovako je zabeležena njena lukava priča:

»Sluga Jevrejina, koga si nam doveo, dođe k meni da me osramoti; A ja povikah glasno, te on ostavi haljinu svoju kod mene i pobeže.«

Da li je Petefrije poverovao svojoj ženi?

Ta priča bila je smišljena da muža podstakne na takav izliv besa da ubije roba koji je izmakao kontroli. On je to mogao da učini bez straha od posledica po sebe. Josif je bio njegovo vlasništvo. On je s njim mogao da uradi šta god je hteo. Priča koju je čuo, o pokušaju napada

na njegovu ženu, bila je smišljena da u njemu zapali ubilačku strast i da ga podstakne da izda trenutna naređenja o Josifovom pogubljenju. Ali, taj cilj nije bio ispunjen. Petefrije nije naredio da se Josif ubije. Da li zato što nije poverovao groznoj priči koju mu je žena ispričala?

Petefrije je godinama živeo s ovom ženom. On je temeljno poznao njen karakter. Bio je svestan njenih sposobnosti i umešnosti da prevari. U njemu se pojavila sumnja da ona traži osvetu nad njegovim omiljenim slugom zbog nekog stvarnog ili zamišljenog nipodaštavanja. Šta više, on je godinama živeo s Josifom i verovao je da poznaje ovog jevrejskog mladića prema kome je razvio pravu privrženost. Ono što mu je žena ispričala bilo je sasvim suprotno onome što je znao o ovom robu, sasvim suprotno svakoj crti karaktera koju je on pokazao tokom deset godina njihovog poznanstva. Poznao je svoju ženu i nije imao poverenja u nju. Takođe je poznao Josifa i imao je potpuno poverenje u njega.

Zato je on mogao da održi svoj gnev pod kontrolom. Ipak, nije imao izbora već da se načini da je poverovao svojoj ženi i morao je da odbrani njenu čast tako što će, na neki način, kazniti čoveka koga je ona optužila da je pokušao da je napadne. Ali, nije imao nameru da dozvoli da on bude kažnjen smrću. Čast njegove žene mora da se odbrani. Njegova lična uvreda mora da bude plaćena. Josifov život mora da bude spašen. To je bila složena situacija s kojom se Petefrije suočavao.

I on se na prilično zadovoljavajući način postarao za to. To jest, na prilično zadovoljavajući način za sve uključene, s izuzetkom Josifa. Pa čak i u Josifovom slučaju, utamničenje je bilo bolje od gubitka života - jer utamničenje je bila sudbina koja je dodeljena Josifu u rešenju ove situacije.

Tamnica na vidiku

Petefrijeva žena verovatno nije bila u potpunosti zadovoljna, jer njenu mržnju i zlobu moglo je da zadovolji samo Josifovo pogubljenje. Nije mogla da podnese pomisao da je ovaj rob koji ju je odbio i dalje živ. Ali, znala je da ne sme previse da vrši pritisak na Petefriju. Bila je svesna poverenja koje je on imao u Josifa i nedostatak poverenja prema njoj. Nije želela da vrši pritisak da njen muž ne bi zahtevao is-

tragu. Ona se već plašila onoga što bi Josif mogao da kaže njenom mužu i strahovala je da će on pre poverovati Josifovim rečima nego nje-
noj priči. Zaista, čudila se zašto Josif već nije zatražio saslušanje i
opravdanje. Odlučila je da je najbolje da sve prepusti Petefrijevoj odlu-
ci, nadajud se da će Petefrije sve ostaviti na miru. Smatrala je da je ta-
ko najbolje za nju.

Zašto je Josif ćutao o onome što se dogodilo? Zašto se nije oprav-
dao pred svojim gospodarem otkrivajući mu sve pojedinosti? Ništa nije
teže od života pod lažnim i ponižavajućim optužbama. Josifov ka-
rakter bio je pogrešno predstavljen, a njegova reputacija uništena zbog
lažnog izveštaja Petefrijeve žene. To će, sasvim sigurno, da onemogućiti
bilo kakvo dalje napredovanje kojem se nadao. To je sasvim sigurno
bilo smišljeno da unazadi, ako ne i potpuno uništi, ostvarivanje njego-
vih snova. On je mogao da svom gospodaru kaže istinu. Zašto je okle-
vao da to uradi?

Zašto je Josif ćutao?

Josif je osećao da mnogo duguje Petefriju za ljubaznost koju mu je
gospodar pokazao i za poverenje koje je imao prema njemu. On je
znao da će mu Petefrije verovatno poverovati ako mu ispriča šta se
stvarno dogodilo. On je mogao da iznese sasvim drugačiju sliku u od-
nosu na ono što je ispričala Petefrijeva žena. Ali, on se na vreme zau-
stavio. Kada bi to učinio, osramotio bi i ožalostio jedinog čoveka u
Egiptu koji mu je ukazao ljubaznost i dobrotu. Kazati ovom čoveku
istinu o njegovoj ženi značilo je naneti mu bol. Josif je radije izabrao
da spasi ovog čoveka od istine i da pretrpi kaznu. Razotkrivanje Pete-
frijeve žene bilo bi udarac za gospodarevu čast.

Umesto da izgovori i jednu reč koja bi mogla da povredi Petefrija,
on je izabrao sramotu za sebe. Dopustio je da se u njega sumnja da je
odvratno zgrešio protiv čoveka koga je najviše trebalo da štiti. I on je
taj plemeniti stav zadržao i nakon svog dugog utamničenja i uzdizanja
na visoki položaj. Kada je imao u svojoj vlasti moć da kazni ženu koja
se tako okrutno ogrešila o njega, on to nije učinio. U čitavoj ovoj pri-
či, on nije samo zadržao čistotu svoje duše, već je pokazao i najviše
kvalitete milosti. Zato on nije izgovorio nijednu reč osude protiv ove

zle žene, već je tiho podneo njenu zlobu. On se nije trudio da još neko-
ga zarobi u svojoj nesreći.

Što se tiče Petefrija, sve što se od njega očekivalo kao čoveka koji
brani svoju čast i čast svoje žene sprovedeno je kada je poslao roba u
tamnicu. On je to učinio, ali poslao ga je u tamnicu koja je bila pod
njegovim nadzorom. Bila je to carska tamnica, »gde ležahu sužnji car-
ski«. Pisac Kito, u knjizi »Dnevne biblijske ilustracije« (tom 1, strana
382), opisuje takvo mesto kao »zgradu ili deo službene gospodarske
kuće, uglavnom ispod zemlje, čiji se krov, ili svod, podizao s površine
zemlje i imao je oblik kao izvrnuta posuda.« Tako je izgledala ova tam-
nica. Kito dodaje da se »takve tamnice i dalje, pod sličnim okolnosti-
ma, koriste na istoku, kao i da one, obično, na vrhu imaju otvor kroz
koji dolazi svetlost i vazduh i kroz koji se spuštaju zatvorenici. Oni su
uvek pod upravom poglavara straže ili magistrata.«

Kažnjen kao krivac

Na takvo mesto, na imanju svog gospodara, bio je doveden Josif i
spušten kroz otvor na vrhu, a zatim stavljen u okove. U Psalmu 105,18.
piše: »Okovima stegoše noge njegove, gvožđe tištaše dušu njegovu.«
Izveštaj o takvom grubom postupanju trebalo je da se proširi kroz čita-
vo naselje, lečeći povređena osećanja i zadovoljavajući, do izvesne me-
re, rasplamsalu mržnju gospodarice tog mesta, ostavljajući utisak da
je Petefrije kaznio ovog roba koji je uvredio njegovu ženu. Petefrije se
nadao da će se čitava stvar uskoro zaboraviti i da će Josifu biti malo
lakše kada se misli svih okrenu u nekom drugom pravcu, ka nekom
drugom skandalu koji će, možda, nastati.

Činilo se da je to rdava situacija. Josif nije sagrašio, ali bio je ka-
žnjen kao krivac. Mora biti da mu je bilo teško da to razume. On je
uradio ono za šta je znao da je ispravno. A morao je da pati zbog to-
ga. On je sačuvao svoj karakter pred velikim iskušenjem. On nije iz-
dao svog gospodara, niti je izneverio njegovo poverenje. On je bio
pošten i iskren, i nije uprljao svoju dušu nečistotom. Ali, prema nje-
mu su se ponašali kao da je bilo suprotno. Da li se zaista isplatilo da
služi Jahveu?

Moglo je da bude gore

Koliko god da je bilo loše, ipak je moglo da bude još gore. Bilo je dovoljno loše što je nevin bio u tamnici. Moglo je da bude gore - mogao je da bude u tamnici - kriv. Josif je i dalje mogao da podiže pogled ka Bogu kroz otvor nad kupolom njegove tamnice i da se tiho moli Onome kome su služili njegovi očevi. On je mogao da traži od Boga da ga opravda pred ljudima i da ga izvede s tog mesta.

On je to i učinio. On nije gubio svoje pouzdanje i nije postao ogorčen. Nema sumnje da je jedno vreme bio neraspoložen, izbezumljen, zbunjen. Ali, držao se svojih principa. Bog je delovao u tami. Ovaj očigledni poraz poslužio je, što će kasnije razumeti, u ostvarivanju Božjih planova. Josif se oslonio na svoje staro pouzdanje i utehu. On je bio u službi velikog Boga Avramovog, Isakovog i Jakovljevog - u službi Jahve-jireh, Gospoda koji će se postarati. Ponovo je sve stavio u Božje ruke - i čekao.

Kako se vratilo njegovo pouzdanje u Boga i on ponovo postao raspoložen i vedar, njegovo ponašanje promenilo se od očajanja u hrabrost. Promena je bila tako značajna daje, kao što je nekada stekao Petefrijevo poverenje, sada toliko ostavio utisak na tamničara koji je naredio da mu se uklone okovi i da se prema njemu postupa bolje nego prema ostalima. Zaista, on je postao tamničarev poverljivi sluga. Čuvar tamnice prepustio je Josifu brigu o svim ostalim zatvorenicima. Opet je bio na putu da postane vođa.

Karika u lancu

Ovaj događaj o Josifovom iskušenju i utamničenju zapisan je u Svetim spisima zato što ima posebnu važnost. I drugi Božji ljudi bili su kušani. I drugi su bili nepravedno u tamnici. Ovo je zapisano jer čini jednu važnu kariku u lancu događaja koji su Josifa doveli pred Farao-na i učinili ga vladarem na čitavom egipatskom zemljom.

Josif se sigurno pitao kakav cilj su imale okolnosti u kojima ga je zadesila tolika nepravda. I mi smo skloni da postavljamo isto pitanje. Zašto sve izgleda tako pogrešno? Odgovor je da je Josif morao da bude u tamnici kako bi ispunio Božje providenje. Ubrzo će se u toj tam-

nici naći još dva važna zatvorenika. Da Josif nije bio tamo gde se nalazio, bio bi na gubitku.

Zato, kada redosled događaja i okolnosti izgledaju tako okrutno, tako nepravedno, tako nepoželjno, znajte da sve ima svoj cilj. Sve je to bilo deo Božjeg plana. Josif je u tamnici bio na pravom mestu. On je tamo bio u pravo vreme. Svaki korak u procesu bio je pod božanskom kontrolom. A ishod, kao što ćemo videti, bio je vrhunski dobar. Bog zna šta radi. On zna kako da to uradi. On ne greši. Svaki pokret je kontrolisan pokret. A kada se stavimo u Njegove ruke i tamo ostanemo, samo onda i samo u Njegovim rukama, možemo da budemo sigurni i bezbedni. On je Gospod koji će se postarati.

15

Iskušnje, istrajnost i pobeda

Priča o Josifu zapisana je u jednom od najstarijih rukopisa na svetu. Tri hiljade godina prošlo je od kada se ona dogodila. Tokom tih vekova, bila je čuvana i cenjena. Prelazila je iz generacije u generaciju, kao jedno od najlepših i najljupkijih književnih dela na svetu. Postala je deo knjige koja je prevedena na hiljade jezika i čita se širom sveta. Knjiga je poznata kao Sveto Pismo. Ova knjiga sačinjena je od šezdeset i šest spisa ili knjiga, a priča o Josifu nalazi se u prvoj, koja se zove Knjiga postanja ili početaka, ili Prva knjiga Mojsijeva.

Ova knjiga, Sveto Pismo, puna je pouka. Ali, ona je više od toga. To je knjiga puna ilustracija. To je serija slika koje se sastoje od reči i koje ilustruju njene pouke. Njeno učenje najvrednije je učenje na svetu. Osoba koja ima to učenje, koja ga sluša i sprovodi u delo, osposobljena je da se uspešno susretne s bilo kakvim okolnostima, od rođenja do smrti.

Iskustvo o Josifu više je od fascinantne priče. Ako se ispravno razume, ona je priručnik za pravedan život. Ona je dragocena i sada kao što je bila u trenutku pisanja. Ona je riznica s blagom za podučavanje mladih danas, kao što je to bila i kroz vekove. Mnogo propuštamo ako dozvolimo da naše interesovanje za priču zamrača naše zapažanje značenja koje ona nosi.

Iskušnja su zajednička svim mladima

Iskušnja koja su bila zajednička mladima u Josifovo vreme zajednička su i mladima danas. S onim s čime se Josif suočio, pitanje moralne čistote, suočavate se i vi danas. Svi mladi suočavaju se s tim. Uvek

je postojao problem čistote koji je povezan s mladošću. Uvek je bilo mladih koji su doživeli gorki poraz i sramotu jer su popustili pred iskušenjem. Uvek je bilo i mladih koji su osvojili slavnu pobedu nad ovim iskušenjima i iz njega izašli kao Josif, neuprljani i snažni. Josifovo iskustvo predstavlja priručnik o pobiđi nad nečistotom. U ovoj priči, mladi danas imaju dragocenu knjigu uputstava o načinu pobeđi nad telesnim željama, a nju prate najživlje ilustracije. Današnjoj omladini potreban je takav priručnik isto toliko, ako ne i više, nego mladima iz prošlih vekova. Oni se ne razlikuju od mladih iz svih vekova, još od kada ljudi i žene postoje na zemlji. Telesni gresi su zloslutniji i moćniji nego ikada.

Oni koji poznaju vreme u kojem žive, posebno oni koji su upoznati sa stanjem u školama i na fakultetima, u domovima i na poslovnim mestima, veoma dobro znaju da mladi danas imaju problem s čistotom ogromnih razmera. Šta više, u nekim vitalnim aspektima on je drugačiji od problema prošlih dana. Svuda je prisutan i sveobuhvatan. To je problem za koji ne postoji rešenje, osim onoga za koje je Bog osposobio Josifa da ga pronade, koje je sam Bog dao i koje je Božje rešenje. To rešenje zasnovano je na savetima koje je Bog dao u Svetom pismu i ilustrovao u dirljivoj priči o Josifu.

Put ka čistoti

Ovi saveti nalaze se u posebnim odlomcima u Svetom pismu. Upućeni su mladima. Prvi je:

»Kako će mladić očistiti put svoj? Vladajući se po Tvojim rečima.« (Psalam 119,9)

Voleo bih da pretpostavim, a mislim da ne grešim u tome, da je svaka mlada osoba koja čita ove reči željna da otkrije put ka čistom životu. Bilo bi dobro da zapazite da odlomak kaže da *ne možete spontano da otplovite u čist život*. Da biste postigli takav život, morate najpre da obratite pažnju. Mnoge stvari u životu zahtevaju pažnju. Ali ništa ne zahteva više pažnje od teme o čistom životu. Ovde ništa ne sme da se prepusti slučaju ili nejasnom razmišljanju i nesigurnom mišljenju. Ništa od toga ne sme da bude prepušteno našem rasuđivanju, osećanjima, emocijama ili impulsima.

Stih nas uči da postoji samo jedan način obraćanja pažnje. To je »vladajući se po Tvojim rečima.« To ne može da znači ništa drugo nego da se u Božjoj reči nalaze veoma pozitivna, veoma precizna učenja o značenju čistog života i kako on može da se živi.

Vladajte se

Drugi tekst kaže:

»Pisah vam, oci, jer poznaste Onog koji je od početka. Pisah vam, mladići, jer ste jaki, i reč Božija u vama stoji, i nadvladaste nečastivog. Ne ljubite sveta ni što je na svetu. Ako ko ljubi svet, nema ljubavi Očeve u njemu. Jer sve što je na svetu, telesna želja, i želja očiju, i ponos života, nije od Oca, nego je od ovog sveta. I svet prolazi i želja njegov; a koji tvori volju Božiju ostaje dovek.« (1. Jovanova 2,14-17)

Ovo je upućeno mladim ljudima koji su snažni i čisti jer su obratili pažnju i vladaju se prema Božjoj reči. Ta reč ostaje u njima i zato su savladali velikog neprijatelja svojih duša. Ipak, i oni moraju da budu upozoreni. I oni moraju da obrate pažnju. Pred njih se postavlja veliki kontrast između Božje ljubavi i ljubavi prema svetu, između Božje volje i ispunjavanja želja sveta. Pošto je Božja ljubav bila na prvom mestu u Josifovom srcu, pošto je on Božju volju stavio ispred svega drugog u svom životu, on je stekao pobedu nad nečistotom.

Potpuna pobeda

U ovom tekstu apostol Jovan spominje tri stvari kao zaključak svega »što je na svetu«. On objavljuje da su te tri stvari »telesna želja, i želja očiju, i ponos života«. To su tri oblika u kojima se ispoljava ljudski greh. Kao posledica toga, to su tri velika greha svih ljudi na zemlji i svakog ljudskog srca - požuda, žudnja ili želja i ponos.

Ljudske želje pokazuju se u tri glavna područja. Postoji želja da se uživa u stvarima, želja da se nabavljaju stvari i želja da se rade određene stvari.

Želja da se uživa u stvarima ima veze sa svim apetitima našeg tela, s onim u čemu možemo da uživamo kroz naša čula.

Želja za posedovanjem stvari ima veze sa svetom izvan nas samih, sa stvarima koje možemo da steknemo.

Želja da radimo određene stvari ima veze sa svim što možemo da postignemo da bismo uticali na svet izvan nas samih.

Mladi ljudi žele dobro da se provode, da uživaju u životnim zadovoljstvima. Oni žele da zarađuju novac. Imaju ambiciju da postignu najbolje u svom životu. Sve je to u potpunosti u redu, sasvim prirodno i sasvim normalno.

Ali, kada se želja za uživanjem u stvarima pokaže u upotrebi telesnih apetita na način koji je suprotan Božjoj volji, onda ono postaje telesna želja.

Kada se želja za posedovanjem stvari, za upotrebom novca, ostvaruje na način koji je suprotan Božjoj volji, on postaje »želja očiju« ili pohlepa.

Kada nas najviše ljudske težnje, koje se nazivaju ambicijama, želje da se nešto postigne, da najbolje iskoristimo svoje sposobnosti i kapacitete, povedu ka životu u kome Bog nije centar, onda im dajemo ime ponos, uzaludna slava života. To je potraga za stvarima koje proslavljaju sebe, a ne Boga.

On je bio protiv greha

Kalvin Kulidž, nekadašnji predsednik Sjedinjenih Država, bio je čovek koji je malo pričao. Dok je bio u Beloj kući, jedne nedelje otišao je u crkvu bez svoje žene. Kada se vratio kući, gospođa Kulidž se ponadala da će od svog supruga dobiti informacije o propovedi. Kada su seli da ručaju, očekivala je neki komentar o jutarnjem bogoslužju. Ali, on nije govorio ništa. Konačno, pomalo iznervirana, pitala je: »Kalvine, da li je propoved bila dobra?«

»Jeste.«

»Da li je bila dugačka?«

»Nije.«

Zatim, posle pauze, pitala je: »Pa, o čemu je bila propoved?«

»O grehu.«

»Pa, šta je propovednik rekao o grehu?«

»Bio je protiv njega.«

Ako uz Božju pomoć, i uz pomoć pouka o Josifovom iskustvu, uspem da vas navedem da budete protiv greha, ova knjiga neće biti uzalud napisana.

Pre izvesnog vremena, u jednoj knjižari, video sam da su izložene neke knjige lepo urađene pored kojih je bilo obaveštenje u kome je pisalo: »Malo uprljane i zato imaju nisku cenu.« Mnogi mladi životi postaju takvi - malo uprljani, a cena im je uveliko smanjena. Greh to čini.

Zato psalmista postavlja veliko i važno pitanje: »Kako će mladić očistiti put svoj?« Što znači, kako mladi mogu da ostanu na putu čistog života, kako mogu da ostanu čisti i neuprljani. Ova bitka zaista je žestoka, mnogo žešća danas nego u Josifovo vreme. I to ne samo u spoljašnjem svetu posla i zabave, društva i rekreacije, već i iznutra. Postoji tvrđava koju neprijatelj naše duše uvek napada. On nikada ne prestaje. Uz pomoć direktnih kao i potajnih napada, on pokušava da razbije otpor i zarobi naše srce. Postoje trenuci kada on veoma primamljivo prikazuje nečistotu. On poziva na izvesno popuštanje u principima, određeno žrtvovanje ideala, malo spuštanje standarda. Često su napadi potajni, lukavi i iznenadni. Slično akciji snajperista s nekog udaljenog i skrivenog mesta, ili kao delovanje otrovnog gasa, njegov napad dolazi tajno, tiho - i razara, parališe i zagaduje i sam vazduh koji udišemo.

Pronađen je put pobeđe

Josif je pronašao put pobeđe. On nije bio u njemu samom. On je otkrio da je neophodno da gleda izvan sebe, na Boga. Činjenica je *da ja nikada ne može da pobedi sebe*. Josifov način nije samo najbolji način, već i jedini način. Ako krenete bilo kojim drugim putem, doživete propast. »Pa kako bih učinio tako grdno zlo i Bogu zgrešio?« To je bio Josifov put. Gledajući na Boga, on je stekao pobeđu. Taj put doneće pobeđu i vama.

Ali, ne smemo da zanemarimo činjenicu da potpuno oslanjanje na Boga da pobedi u našim bitkama ne znači da smo oslobođeni odgovornosti da se odupiremo iskušenju. Poziv Svetog pisma da se pokorimo Bogu dolazi odmah posle poziva »protivite se đavolu.« Nijedan čovek nije sam pobedio greh. Josif to nije učinio. Kada se protivio iz dana u dan, on je bio utvrđen, kao što smo i mi uvek utvrđeni uz pomoć Božje direktne sile. Kao i u Josifovom slučaju, to je uvek siguran put ka pobeđi.

16

Dva Faraonova zatvorenika

Kapetan careve straže, carski izvršilac, bacio je svog roba Josifa u tamnicu. Ali, Josif nije otišao sam. Izveštaj kaže: »Ali Gospod beše s Josifom i raširi milost svoju nad njim i učini te omile tamničaru. I poveri tamničar Josifu sve sužnje u tamnici, i šta je god trebalo onde činiti on uređivaše. I tamničar ne nadgledaše ništa što beše u Josifovoj ruci, jer Gospod beše s njim; i šta god činjaše, Gospod vođaše u napredak.«

Ponavlja se stara priča. Kao što je bilo u Petefrijevom domu, tako je bilo i u carskoj tamnici. Vernost, preduzimljivost, vedar duh, prilagodljivost i spremnost donose svoju nagradu, i to brzo. Samo voljom karaktera, Josif je došao do dužnosti upravnika tamnice, umesto da ostane samo još jedan zatvorenik. Čuvar zatvora, naviknut na sve vrste kriminalaca i na različite osobe s kojima je imao posla, brzo je u Josifu prepoznao osobu koja ima drugačiju ličnost i koja može da se pozabavi onima koji su joj predati na staranje. Vrlo je verovatno i on zapazio da Petefrije nije onoliko gnevan koliko bi moglo da se očekuje u takvim okolnostima. Čuvar je možda lukavo pogodio da je Josif, umesto da bude kriv za greh, ustvari bio žrtveni jarac za nekog drugog. Pravi predmet Petefrijeve ljutnje nije bio Josif, a moguće je da je Josif bio bačen u tamnicu samo spoljašnjeg izgleda radi, kako bi se zaštitio neko drugi.

Takvo vedro raspoloženje i Josifovo ponašanje otkrivalo je poverenje koje je imao u Boga. On je pokazao takvu spremnost da posluži i pomogne ostalim zatvorenicima da nije prošlo dugo da bi postao nadzornik za-

tvorenika i svih njihovih aktivnosti. Sve mu je predato pod nadzor. Njegovi okovi bili su uklonjeni; on je mogao slobodno da se kreće i bile su mu poverene mnoge odgovornosti koje obično obavlja čuvar tamnice.

Peharnik i hlebar

U međuvremenu, u velikom svetu iznad njega događale su se stvari od velike važnosti za Josifa, iako on to nije znao. Na Faraonovom dvoru otkrili su se određeni elementi zavere, verovatno protiv cara. I pre nego što je istraga bila sprovedena, neki dvorski službenici bili su bačeni u tamnicu, dok se stvar ne rasvetli do kraja i dok se sasvim sigurno ne odrede krivci.

Dvojica ovih službenika koji su dopali pod sumnju bili su dovedeni u tamnicu u kojoj se nalazio Josif. Oni su bili stavljeni pod Josifov nadzor.

U izveštaju se spominju kao Faraonov peharnik i hlebar. Ipak, ove titule prilično su neprikladne u prenošenju ideje o važnosti i dostojanstvu koje su ove službe imale. Kada se doslovno prevedu, ove titule znače »poglavar nad peharnicima« i »poglavar nad kuvarima.« Poglavar nad peharnicima imao je službu od zaista neobične važnosti. Sam Faraonov život bio je poveren njemu i takva služba dodeljivala se samo nakon najpažljivijeg ispitivanja kako bi se odabrala osoba koja je dostojna poverenja. Njegov položaj, blizu cara, omogućio mu je da bude čovek poverenja i onaj koji ima uticaj. Takav položaj stalne bliskosti caru bio je veoma primamljiv i poveravao se samo osobama u koje su car i njegovi savetnici imali krajnje poverenje. Njegova dužnost zahtevala je da ispita svaku tečnost koju je car trebalo da popije, da prvi okusi i proveriti da piće nije otrovano. Njegov lak pristup caru činio je da ga traže zainteresovane osobe koje su želele da privuku carsku pažnju na bilo šta i da zadobiju carsku naklonost u svojim poslovima. Kao posledica toga, ova osoba je često bila u prilici da se uplete u intrige ili zavere koje su organizovali oni koji su bili deo carske porodice na dvoru.

Poglavar nad carskim kuvarima imao je sličnu dužnost, ali povezanu s carevom hranom, a ne s pićem. I on je imao položaj od velike od-

govornosti i morao je da ima poverenje svog carskog gospodara. Carske kuhinje, zajedno s celokupnim kulinarskim uređenjem palate, bile su pod njegovim nadzorom.

Josifovo saosećanje

S ova dva pojedinca, dvorska službenika, susreo se Josif godinu dana nakon svog utamničenja. Niko ne zna šta su oni uradili ili šta se sumnja da su uradili. Iznošene su pretpostavke da je neko pokušao da otruje cara, a pri sumnji svih koji su bili povezani s hranom na njegovom stolu, naravno, bila su dovedena i ova dvojica. Moguće je da su takve pretpostavke bile tačne zbog užasne kazne koja je zadesila hlebara nakon istrage. Samo pretnja monarhovom životu zahteva tako strašnu presudu.

Ovi novi zatvorenici u tamnici ubrzo su pokazali takvo stanje iščekivanja i zabrinutosti da su privukli ne samo Josifovo interesovanje, već i saosećanje. On nije mogao a da ne vidi njihov depresivan izgled dok je posmatrao nelagodnost i strah u njihovom ponašanju. On je tražio načine da olakša teret njihovih misli, pokazujuć im svaku ljubavnost i saosećajno staranje.

Josif nije mogao da zna kakav će uticaj ova dva čoveka imati na njegovu budućnost. Nije on to imao na umu kada im je ukazivao ljubavnost i trudio se da olakša njihove brige. Ali, s njihovim dolaskom počeo je sudbonosni razvoj u Josifovom životu.

Značenje ovog događaja dobro je razumeo veliki propovednik iz Londona, Džozef Parker, i to je zapisao u svome komentaru o Prvoj knjizi Mojsijevoj:

Sve u životu ima značenje

»Nijedan čovek ne živi sam za sebe. Nastaje mali nered u carskoj kući, a na neki način to će se povezati sa svim događajima koji se odvijaju malo kasnije. U mraku natrčite na nekog čoveka; on vam prigovori uznemirenim tonom, a u tom uznemirenom tonu prepoznate glas svog odavno izgubljenog brata. Prelazite ulicu a da ne znate zašto ste je prešli i susrećete osobu svog života. Malo dete vam ispriča svoj san, a taj san budi blaženu uspomenu koja baca svetlo na neka mračna me-

sta u vašem životu. Neki ljudi ne veruju u drame, ne znajući da je čitav život drama koja se uvek odvija. Peharnik daje Faraonu čašu u kojoj se nalazi muva, a hlebar nije dobro zamesio svoje pecivo. Sve to može da se doda još nekim stvarima, a iz ove kombinacije nastaje jedan od najčudnijih i najlepših događaja koji može da se nađe u celokupnoj riznici istorije. Mi ne znamo šta se događa oko nas i kako ćemo biti povezani s tim događajima. Nайдete na nekog čoveka i počnete da razgovarate s njim, a od njega saznate nešto za šta biste platili zlatom, da ste znali da može da se pronađe. Sve u životu ima svoje značenje, pa čak i greške. Nijedan čovek ne može bez svojih bližnjih. Zaista je žalosno što u bilo kom smislu treba da budemo zahvalni peharniku ili hlebaru. Ali, tu ništa ne možemo. Ne možemo da se naselimo u nekoj bajkovitoj zemlji gde možemo da imamo sve prema svojoj volji i želji. Radnik na ulicama, dete u predgrađu, siromašni koji pate - svi oni, zajedno s carevima i sveštenicima, imaju deo u velikom planu i tajanstvenom ishodu onoga što nazivamo ljudski život. Bog nam uvek dolazi neobičnim putevima, neočekivano nas susreće, kao kada je grm počeo da gori i postao hram Njegovog prisustva. Odlazimo da potražimo magarice svog oca, a vraćamo se kao krunisani ljudi. Postoje ljudi koji ne vole religiju zato što je tajanstvena, ne znajući da je njihov život tajna koja se stalno odvija. Ako žele da se izbave od prisustva tajne, moraju da se izbave od samog svog postojanja.«

Dolazak ova dva plemića mnogo je značio Josifu, još pre nego što su oni sanjali svoje značajne snove. Oni su se kretali u dvorskim krugovima. Znali su šta se događa u zemlji. Bili su bliski s velikim ljudima; upoznati s državniciima, dvoranima, vojnim licima, sveštenicima i naučnicima, a svi su često posećivali Faraonov dvor. U svakodnevnom dodiru s ovim ljudima, Josif je sebi otvorio priliku da stekne veoma vredne informacije koje je dobro primenio kada se kasnije pridružio dvorskim krugovima. On je mnogo naučio o carevom karakteru, o običajima i praksama života na dvoru, o uticajima koji su privlačili javno mišljenje, o detaljima vladavine i opštem stanju u naciji i među narodom. Osramoćeni dvorski službenici bili su komunikativniji o državnim poslovima od dvorskih službenika koji uživaju naklonost, a posebno su bili otvoreni prema osobi kakav je bio Josif.

Faraonov rođendan

Postojao je običaj da se na dan Faraonovog rođendana donose odluke o sudbini političkih zatvorenika - da se oslobode oni koji treba da budu oslobođeni i da se pogube oni koji treba da budu pogubljeni. Nije nikakvo čudo što su se, kako se rođendan približavao, peharnik i hlebar sve više i više brinuli. Tri noći pre Faraonovog rođendana, oba čoveka sanjala su snove za koje su verovali da imaju veze s njihovom sudbinom. Ali, koliko god da su ih ponavljali, nisu mogli da dođu do njihovog pouzdanog značenja. Obojica su imali utisak da su im snovi proročkog karaktera.

Sledećeg jutra, kada ih je Josif posetio, video je da su zamišljeniji nego obično, čak i žalosni. Pošto je i sam poznavao žalost, izrazio je saosećanje prema ovim zatvorenicima i pitao ih: »Što ste danas lica neveselog?«

Oni su odgovorili: »San usnismo obojica, a nema ko da nam kaže šta znače.«

Josif se već susretao sa snovima. Odmah je bio zainteresovan. Želeo je da pomogne ovim ljudima. Možda će ga Bog osposobiti da to učini tako što će mu dati naročito razumevanje njihovih snova. Nije mogao da zna koliko je ovaj trenutak bio važan za njega. Ali je, kao i uvek, potražio Boga i zatražio Njegovu pomoć. Bio je naveden da kaže: »Šta znače, nije li u Boga? Ali pripovedite mi.«

Govoreći to, on nije ni pomislio da tvrdi da je Bog, niti čak da ima Božju mudrost. Ipak, on je želeo da uradi sve što može da pomogne ovim ljudima. Govorio je iz uverenja da će ga Bog osposobiti da im pomogne i da će mu dati uvid koji će mu omogućiti da protumači šta su sanjali.

Josif nije izgubio veru

Iz Josifovog odgovora ovoj dvojici uznemirenih ljudi jasno je da on nije izgubio svoju veru. On je i dalje verovao u svoje snove. Prema tome, on je i dalje verovao u Boga, bez obzira na duge godine razočaranja i izneverenih očekivanja. Posle takvog iskustva, mnogi ljudi bi rekli: »Zaboravite na snove. Izbacite ih iz misli. Oni ništa ne znače i što im manje pažnje poklanjate to ćete biti mirniji. Snovi su obične obma-

ne. I ja sam sanjao, a vidite dokle sam stigao. I ja sam nekada mislio da možda postoji proročko značenje u njima. Naučio sam da to nije istina. Oni su samo obmane koje vas zavaravaju. To se dogodilo meni. To će se dogoditi i vama.«

Ali, Josifov stav nije bio takav. On nije postao ogorčen. On nije izgubio nadu. On je održao svoje poverenje u Boga. Snopovi koji se klanjaju i pobožne zvezde i dalje su mu nešto značile, čak i nakon svih ovih očajnih godina čekanja i stalnih razočaranja. On nije olako shvatao svoje snove. Prema tome, on nije olako shvatio ni snove ovih zabrinutih, uznemirenih ljudi. Oni su nešto značili. Nadao se da znače nešto dobro za njih, pa možda i za njega samoga. U toj veri i s tom nadom, nežno je progovorio ovoj dvojici uplašanih ljudi i ponudio se da im protumači snove. Čineći to, potpuno nesvesno, on je preduzeo još jedan korak ka ostvarivanju svojih snova.

Peharnikov san

Josifova ljubaznost i saosećanje osvojili su srca ovih ljudi i oni su mu spremno ispričali svoje snove. Prvi je govorio peharnik. On je rekao:

»Snih, a preda mnom čokot; I na čokotu behu tri loze, i napupi i procvate, i grožđe na njemu uzre; A u ruci mi beše čaša Faraonova, te pobrah zrelo grožđe i iscedih ga u čašu Faraonovu, i dodadoh čašu Faraonu.«

Dok se, uz reči peharnika, u Josifovom umu otkrivala slika, značenje mu je postalo jasno. Nije bilo oklevanja u njegovom tumačenju. On je bio sasvim siguran, dok je peharniku objašnjavao da će ga za tri dana, na svoj rodendan, car vratiti na njegovu dužnost. On je pokazao svoje izričito pouzdanje da će se to sigurno desiti, dodajući molbu i želju. Rekao je peharniku:

»Ali nemoj zaboraviti mene kad budeš u dobru, učini milost i pomeni za me Faraonu, i izvedi me iz ove kuće. Jer su me ukrali iz zemlje jevrejske, a ovde nisam ništa učinio da me bace u ovu jamu.«

Ova molba pokazuje Josifovu ljudsku prirodu. Iako se dosada uzdržavao da ne iskaže svoje razočarenje zbog dugih godina čekanja, zbog strašnih nesreća koje su ga zadesile jedna za drugom, iako nije dozvo-

ljavao da se njegovo očajanje i nestrpljenje pretvori u divlji protest ili u pokušaj da se opravda, ipak, u ovoj jednostavnoj molbi upućenoj peharniku, jasno je da je on bio umoran od odlaganja i nepravde. »Pred tobom je dobra budućnost,« kaže on. »I ja bih želeo da me isto očekuje. Voleo bih da budem izbavljen iz ove tamnice. Istina je da sam postavljen nad svim ovim zatvorenici. Ipak, i ja sam sam zatvorenik. I ja sam u ropstvu, a to je nepravedno. Postao sam odgovoran za druge, ali tamnica je tamnica i ja ovde ne pripadam. Kada se nađeš u dobru, nemoj da me zaboraviš. Pokaži mi ljubaznost tako što ćeš uraditi ono što je u tvojoj moći da me odavde izbaviš.« A peharnik, radostan zbog dobre budućnosti koja mu je pri ruci, spremno je obećao da će uraditi ono što je Josif tražio.

San hlebara

Poglavar nad kuvarima slušao je šta je peharnik sanjao. Takođe je slušao i Josifovo tumačenje. A pošto je tumačenje imalo dobar ishod, bio je ohrabren da ispriča svoj san, nadajući se jednako srećnom ishodu. Rekao je:

»I ja snih, a meni na glavi tri kotarice bele; I u najgornjoj kotarici beše svakojakih kolača za Faraona, i ptice jeđahu iz kotarice na mojoj glavi.«

Josifovo lice mora da se rastužilo dok mu se otkrivalo značenje ovog sna, još dok ga je hlebar pričao. Tumač kome Bog otkriva snove uvek ima veoma važan zadatak koji nije tako ugodan. Ponekad on mora da slomi nečije srce. On nema uvek dobre vesti. Postoje trenuci kada mora da objavi propast. Tako je bilo i u ovom slučaju. Josif je, možda, tražio reči da ublaži udarac koji je morao da zada, ali ih nije našao. Morao je otvoreno da kaže. Nije oklevao: »Kroz tri dana faraon će te obesiti.«

Konačno, to nije bilo Josifovo tumačenje. Bilo je Božje. Kao što je Josif istakao, tumačenje je Božje. Josif je samo bio Božji govornik. Božji govornik mora da govori samo ono što mu Bog da da kaže. On mora da govori o propasti kao i o spasenju. On mora da govori o Božjem gnevu kao i o Božjoj milosti. Biti Božji glasnik uvek je važan i plemenit posao. To nije uvek lak posao. Josifu ovom prilikom nije bilo lako.

Božji tumači, Njegovi govornici, ne mogu uvek da govore reči koje su ugodne. Ali, oni uvek treba da govore istinu. Istinite reči nisu uvek ugodne za slušanje. One nisu bile ugodne za hlebara. Ipak, one su bile istinite, kao što je hlebar saznao tri dana kasnije.

Dogodilo se tako kako je Josif rekao. Peharnik je bio proglašen nevinim i bio je vraćen na svoju dužnost i položaj; hlebar je bio proglašen krivim i bio je obešen. A Josif je bio ostavljen u tamnici. Peharnik je odmah zaboravio Josifa, zajedno sa svojim obećanjem da će ga se setiti. Vreme je prolazilo: još godina prošlo je preko Josifa, dajući mu dovoljno vremena da razmišlja o pitanjima koja su ga obuzimala.

17

Zaboravljeni čovek

Bila je to dirljiva i patetična molba koju je Josif uputio peharniku kada mu je rekao da će biti oslobođen iz tamnice i opravdan od svake sumnje da je bio nelojalan Faraonu i da će biti vraćen na njegovu dužnost peharnika. U radosnom olakšanju koje je peharnik osetio, on je usrdno obećao da će se setiti Josifa i da će raditi na njegovom oslobađanju. Nema sumnje da je on u to vreme tako i mislio, ali u ogromnoj radosti koja je pratila njegovo opravdavanje i vrtoglavom obrtu događaja zbog njegovog vraćanja na položaj, sve misli o Josifu nestale su iz njegovog uma. On nije čak ni želeo da razmišlja o užasnoj tamnici ili o bilo čemu što je bilo povezano s njom. Izveštaj kaže: »I starešina nad peharnicima ne opomenu se Josifa, nego ga zaboravi.«

Hajde da ne krivimo previše starešinu nad peharnicima što je zaboravio čoveka koji mu je u tamnici ukazao ljubaznost i dao nadu. To je veoma ljudski propust. Bilo bi dobro da se, pre nego što izlijemo gnev na starešinu nad peharnicima, prisetimo nekih naših propusta i zaboravljenih obećanja. Peharniku je bilo lako da dozvoli da Josif isklizne iz njegovih misli. On je žurno vraćen iz tamnice u carevu palatu, okružen svim gala uzbuđenjima carske rođendanske proslave i čestitanjem njegovih prijatelja i saradnika, ponovo se sastao s članovima svoje porodice, ponovo je dobio oznake svog položaja, okružen dvoranima, u vrtlogu radosti i sreće. Tamnica mu je izgledala veoma daleko, kao ružan san. Peharnik je uronio u sva uzbuđenja svog novog života, zapravo starog života koji mu je blaženo bio vraćen. Ugodni pozdravi njegovih starih saradnika odzvanjali su mu u ušima i mogao je da završi sve zanemarene poslove koji su se skupili tokom njegovog utamničenja.

Osećao je veliku zahvalnost što je izbegao sudbinu svog kolege, starešine nad hlebarima, i što je iz očajanja tame i mučne nesigurnosti u tamnici bio vraćen na položaj kao uvažena, poštovana i aktivna ličnost. Uzimajući sve ovo u obzir, možemo da razumemo zašto je zaboravio obećanje koje je dao tom jadnom jevrejskom zatvoreniku.

Starešina nad peharnicima zaboravlja

Verovatno je bilo prilika kada se, u sred svojih poslova, peharnik setio Josifa i svog obećanja. Ako je bilo tako, možda je ubedio sebe da samo čeka neki pogodan trenutak da kaže nešto u njegovu korist. Možda je mislio da, na kraju krajeva, njegov dug prema Josifu baš i nije tako velik, jer je on samo protumačio ono što je on sanjao. On nije ni na koji način doprineo njegovom oslobođanju. Štaviše, možda se u njegovom umu pojavila sumnja da bi mogao da bude, do izvesne mere, osramoćen ako bi se saznalo kako je bio blizak s ovim zatvorenikom, koji je bio osuđen i nalazio se u tamnici zbog zla koje je naneo drugom dvorskom službeniku.

I tako, »starešina nad peharnicima ne opomenu se Josifa, nego ga zaboravi.« On je postao toliko zauzet aktivnostima u palati, dok je Josif trunuo u tamnici. Dok se jedan ponovo našao u slavi i sjaju dvorskog života, uživajući još jednom u carskoj naklonosti, drugi je čekao, čekao i čekao u sumornoj tamnici. Iz dana u dan, u Josifovom srcu javljala se nada da će danas možda doći izbavljenje za kojim je čeznuo. Kako se svaki dan završavao a da nije stizala nikakva vest, njegova nada se gasila i tama ga je ponovo obuhvatala. Na kraju svakog dana, ta tama bila je sve dublja. Konačno, više nije ni očekivao da će čuti vesti. Kako je nada mogla da se održi u susretu s tako grobnom tišinom?

Tada su Josifa obuzele teške misli. On je proveo deset godina u ropstvu, a zatim i dve godine u tamnici. Imao je 29 godina. Godine su mu prolazile. On nije imao nikakvih izgleda da će ikada biti oslobođen iz tamnice. Prolazio je dan za danom, a godine nepravde iza njega izgledale su beskrajne, jednako kao i one koje su se nazirale pred njim. Njegovi snovi? Šta se dogodilo s njegovim snovima? A Bog. Šta se dogodilo s Bogom? Da li su ti snovi stvarno znali ono što je on mislio da znače? Šta ako sve vreme nije bio u pravu?

Neostvorena očekivanja

Ništa nije ispalo onako kako je on mislio. Svaki događaj koji je doživljavao, kao da je činio da sve bude još gore, a ne bolje. Njegova očekivanja nisu se ostvarila. Verovanja koja je izgradio kao rezultat onoga što su mu otac i deda govorili o delovanju i karakteru Boga njegovog naroda sada su izgledala pogrešno. Ona se nikako nisu ostvarila. Teorija za koju je verovao da je istinita, koju su njegov otac i deda sa sigurnošću zastupali, bila je ona koju su prihvatili kao istinitu svi koji su bili sluge pravog Boga - napredak i uspeh uvek su rezultat vernosti u služnju Bogu; dobro će doći onima koji su dobri, zlo i nevolje zadesiće one koji su zli.

Ali, nije bilo tako s njim. Bilo je sasvim suprotno. Što je vernije služio Bogu, to mu je bilo gore. On se sasvim sigurno trudio da bude dobar. Uvek je bio poslušan i svom zemaljskom i svom nebeskom ocu. Verovao je da će dobiti božansku naklonost i da će biti nagrađen nebeskim blagoslovima zbog svoje vernosti. Razumeo je da su nevolje oznaka božanskog gneva i negodovanja. Ali, njega nije okružilo blagostanje, nije dobio božanski blagoslov. Bile su to nevolje koje su ga neprekidno okruživale već dvanaest godina. Kakve je on imao koristi od svog poštenja? Šta je stekao zbog svoje vernosti Bogu? Samo ovo - ubistvenu zavist i goruću mržnju svoje braće, ropstvo i progonstvo u stranoj zemlji. Kakve je koristi imao što je bio veran Bogu ako mu je to bila nagrada?

Štaviše, kada se lepa egipatska zavodnica, na visokom položaju, bacila pred njega, i kada je izazvala strasti koje su bile na vrhuncu u njegovom mladom telu, zar on nije, da bi bio veran svojoj zajednici s Bogom, odbio njene nasrtaje i njene zavodljive pozive jer nije želeo da sagrađi protiv Boga? Šta je dobio zbog toga? Prekor da je počinio delo kome se odupro i kaznu zato što nije učinio ono što mu je bilo veoma teško da odbije. Njegova kazna bila je u potpunosti nezaslužena.

Da li ima dobra u služnju Boga?

Ponovo, on je bio ljubazan i saosećajan prema ostalim zatvorenicima. Slušao je njihove priče. Pokušavao je da ih uteši. Trudio se da ih oraspoloži. I šta je time postigao? Koliko je on mogao da vidi, ništa.

Mogao je i da zadrži svoju ljubaznost za sebe. Bilo bi mu isto. Uzmite, na primer, onu dvojicu s dvora. On je učinio sve što je mogao da ih ohrabri. Protumačio im je snove. Starešina nad peharnicima mu se usrdno zahvalio, žarko mu se zahvalio, obećavajući da će učiniti sve što je u njegovoj moći da ga oslobodi iz tamnice. Šta je ispalo od toga? Ništa. Starešina nad peharnicima ga je zaboravio. Ništa nije uradio za njega. Prošlo je dovoljno vremena i bio je siguran da on neće ništa uraditi za njega. Sve je ispalo veoma loše. I to od samog početka. Godinama. Što je više dobra činio, to je više patio zbog toga.

Kakve je onda imao koristi što je bio dobar? Da li je njegov otac pogrešio kada ga je učio da dobro dolazi dobrima, a zlo zlima? U svom dugom iskustvu, video je da važi suprotno. Zli su napredovali, a dobri su bili kažnjeni. Tako je bilo s njim. A on je imao dovoljno vremena da to utvrdi. Dvanaest godina. Zar nije bolje da pronade neku drugu, uspješniju filozofiju za život? Da li je moguće da, na kraju krajeva, nema Boga koji pravedno sudi između dobra i zla na zemlji? Da li je sve vreme grešio? Da li su Avram, Isak i Jakov takođe pogrešili?

Takve su bile neke misli i iskušenja koja su sigurno prolazila kroz Josifovu glavu kada je nestala sva nada da će ga zadesiti neko dobro zalaganjem peharnika. Dani koji su prolazili sigurno su bili veoma crni za Josifa.

Još dok je bio dečak, svi su se prema njemu ophodili s nežnošću. Njegov ostareli otac učinio je sve što je bilo u njegovoj moći da ga razmazi. Josif je uživao u svojoj ukrašenoj i skupocenoj šarenoj haljini. On je, možda, dozvolio da predskazana veličina, obećana u njegovim snovima, preuveliča njegovu važnost. Njegove misli bile su usredsređene na njega samog. Bilo je potrebno mnogo da se promeni takav njegov stav izgrađen u mladosti. Ali, ta promena je nastala kroz dugi niz godina u kojima je Bog vodio ovog mladića dopuštajući da prođe kroz probleme kako bi postao čvrst čovek. Josif se veoma promenio. I bio je spreman.

Osnovno školovanje dobio je u šatorima, dok je slušao pripovedanje svog oca i dede.

Srednje školovanje stekao je u Petefrijevom domu, tokom godina ropstva.

Fakultetsko obrazovanje, koje se bližilo diplomiranju, stekao je u tamnici, u koju je sasvim nepravedno bio bačen.

Temeljno je naučio svoje životne pouke. On je bio vredan i poslušan učenik. A njegov Nastavnik, od samog početka, kao i njegov starešina i stalni Učitelj, bio je i dalje Bog njegovih otaca, Jahve-jireh, Onaj koji će se postarati. Izveštaj kaže: »I baci ga (Josifa) u tamnicu... Ali Gospod beše s Josifom.«

Da, Gospod je bio s njim. On je uvek bio s njim. U šatoru njegovog oca, na putovanju u Dotan, u jami, na putovanju u Egipat, na pijaci robova, u Petefrijevoj kući, za vreme iskušenja, u tamnici, Gospod ga nikada nije ostavio. Čak i dok je prolazio kroz razočarenje koje je izazvala zaboravnost starešine nad peharnicima, Gospod je bio s Josifom.

Bog koristi čak i nezahvalnu zaboravnost

Ne bi bilo dobro za Josifa da je starešina nad peharnicima odmah bio uspešan u njegovom oslobađanju iz tamnice. To bi bilo štetno, a ne korisno. Bilo je dobro za Josifa što ga je peharnik zaboravio. Bog može da upotrebi čak i nezahvalnu zaboravnost u sprovođenju svojih planova, kao što je upotrebio mržnju, zlobu i nepravdu Josifove braće.

Razmislite za trenutak šta bi se dogodilo da se starešina nad peharnicima setio Josifa, postarao se da savlada svoje prirodno oklevanje i posredovao za ovog jevrejskog zatvorenika. Pretpostavimo da je bio uspešan u tome i da ga je izbavio iz tamnice. Kakav bi onda bio ishod? On je i dalje bio Petefrijev rob, ali nikada više ne bi mogao da se vrati u Petefrijevu kuću. Ponovo bi dospeo na pijacu robova i bio prodat drugom gospodaru, verovatno da radi u kamenolomu ili na nekom drugom teškom mestu.

Ali, pretpostavimo da je Faraonova dobra volja otišla toliko daleko da ga je u potpunosti oslobodio i dozvolio mu da ode iz Egipta i vrati se svojoj zemlji i narodu. Takav ishod bio bi dobrodošao i pričinio bi veliku radost Jakovu i Josifu. Ali, konačno, to bi značilo samo povratak čuvanju ovaca, poslovima vezanim za stočarstvo, kao i stalnom oprezu zbog moguće zavere braće. To ga ne bi povelu u pravcu ispunjavanja njegovih snova, već samo nekom jadnom kraju u njegovom životu.

U tom slučaju, kada bi došle rodne godine, u Egiptu ne bi bilo Josifa koji bi nadgledao raspodelu i skladištenje hrane za godine gladi. Egipat ne bi imao nadglednika za hranu koji zna da dolaze godine gladi za koje treba da se pripreme. Kada bi došla velika glad, u Egiptu ne bi bilo Josifa koji bi spasio taj narod i nahranio i druge narode oko njih. Kada bi glad zadesila i Jakovljevu porodicu, u Egiptu ne bi bilo Josifa od koga bi dobili hranu neophodnu da se održe u životu. Ne bi bilo Josifa u Egiptu da pruži bezbedno mesto svom narodu, kako bi oni izrasli u veliko mnoštvo. Ne, bilo je najbolje za Josifa da ga starešina nad peharnicima zaboravi i da još malo ostane u tamnici. Iako je to bilo veoma teško, Josif time nije bio oštećen.

Teške, ali korisne godine

Prošle su dve godine od kada je starešina nad peharnicima bio oslobođen i vraćen na svoj položaj u carskoj palati. Bile su to završne godine Josifovog obrazovanja i pripreme. One su mnogo učinile za njega. U njegovom umu ponovo su se utvrdili osnovni principi koje je naučio u ranom detinjstvu i učvrstili temelji njegove vere. Bez obzira na okruženje u kome se nalazio i naizgled beznadežnu situaciju u kojoj nije bilo izgleda da će se nešto promeniti, on je mogao da stavi Boga na prvo mesto u svojim mislima i Božju volju na prvo mesto u svojim očekivanjima. Zaista, mora biti da je bilo veoma teško posmatrati kako se starešini nad peharnicima brzo ispunjava njegov san, dok onome koji je otkrio značenje tog sna, onome koji je toliko dugo čekao, ostaje da i dalje čeka. Mora biti da je bilo još teže da ostane potpuno bez prijatelja, kada je otišao starešina nad peharnicima, i nije bilo nikakvog načina da se ponovo spoji s velikim svetom izvan zidova tamnice.

Zaista su to bile teške godine. Ipak, to su bile najplodnije godine za razvoj Josifovog karaktera koji je sazrevao. Dostojanstvo koje je imao, impresivno pouzdanje, čvrsto uverenje u poznavanju Božje volje i lako vladanje situacijom koje je pokazao kada je tako neočekivano i iznenada bio pozvan pred Faraona, imali su svoje korene u ovim dvema godinama tišine i čekanja. Josif je bio primoran da pronađe neki osnovni princip koji će ga održati i provesti kroz ovo vreme čekanja, koji će ga usmeriti usred razočarenja i velike zbunjenosti. On je taj princip

pronašao u uverenju koje je tokom godina raslo u njemu, koje je postalo jasno i duboko usađeno, bez obzira na veliku tamu, u kojoj je bio. Bilo je to uverenje da je Božja volja i sprovođenje Božje namere suštinska stvar koju treba sprovođiti i postizati na ovom svetu. Neka bude Božja volja, poznata ili nepoznata, neka se ispuni Božja namera, vidljiva i razumljiva, ili skrivena i nerazumljiva. Tako će se dogoditi i sve ostalo što treba da se dogodi.

Štaviše, Josif je došao do čvrstog uverenja da je čovek koji najbolje ispunjava Božju nameru i sprovodi Božju volju onaj koji, bez zabrinutosti ili nestrpljivosti, jednostavno čeka Božje vreme i obavlja obične dužnosti svakog sata koji prolazi. Iako nije znao kakva je Božja namera za njega ili kada će nastati Božje vreme da se to ostvari, on je naučio najvažniju pouku da sve to stavi u Božje sposobne ruke i da prihvati duboku, voljnu i aktivnu pokornost sveznajućoj volji Večnoga. On je, posle ovih godina intenzivnog učenja, bio potpuno u skladu s Beskonačnim.

Bog je imao velike koristi od čoveka koji je bio tako pripremljen i usmeren. I kao što je Josif bio spreman da bude upotrebljen, Bog je bio spreman da ga upotrebi. Josifovo vreme učenja je prošlo. Došao je njegov veliki trenutak.

18

Od jame u Dotanu do gospodarskog položaja u Egiptu

Velike promene i događaji u Josifovom životu uvek su se zbivali zaprepašujućom brzinom. Tako je bilo i tada.

Godinama je bio očevo miljenik, zaštićen, mažen i siguran. Odjednom, bez upozorenja, zaprećeno mu je smrću i bio je bačen u jamu.

Iznenada je bio odvojen od doma, očeve ljubavi i zaštite i prodat u ropstvo - odveden u Egipat i stavljen na pijacu robova.

Pošto je u Petefrijevom domu napredovao i bio postavljen za nadzornika nad čitavim imanjem, iznenada se našao u tamnici, s lancima koji su zveckali i okovima na nogama.

A potom je, posle godina provedenih u čekanju, jednako brzo, uz pomoć Božjeg providenja, bio uzdignut da vlada najnaprednijim narodom na svetu.

Sve što se Josifu događalo zbivalo se neočekivano i iznenada, donoseći promene koje su bile zaprepašujuće.

Tri godine je bio u tamnici. Njegovo utamničenje bilo je u potpunosti nezasluženo. On nije imao nikakvog načina da dobije odštetu. Nikada nije imao pošteno suđenje. Nije bilo načina na koji bi mogao da dokaže svoju nevinost. S ljudske tačke gledišta, njegov slučaj bio je beznadežan.

Bog nikada nije na gubitku

Ono što se dogodilo Josifu može da nam pruži pouku koju treba uvek da imamo na umu. Ne postoji situacija, koliko god očajna bila, iz

koje Bog ne može brzo da nas izbavi. Nema stanja u koje možemo da dođemo, a da budemo izvan dohvata našeg nebeskog Oca. Nemojte da dozvolite da vas bilo kakav sklop okolnosti, bez obzira koliko izgledalo komplikovano i nerešivo, navede da poverujete da je Bog izgubio sposobnost da vam pomogne, da vas izbavi, da promeni vaše beznadežno ropstvo u slavnu pobjedu. Kada dođe Božje vreme, On može da učini da nestane svaka poteškoća. On može da ukloni svaku prepreku. Ništa, bukvalno *ništa*, ne može da Mu stane na put u ostvarivanju Njegovih namera, u ispunjavanju Njegove volje. A Božja intervencija kojom će potpuno da promeni okolnosti vašeg života može da bude trenutna.

Nije važno ako vi ne vidite nikakav izlaz iz beznadežne situacije. Bog može da vidi ono što vi ne možete. Vi se, možda, nalazite u velikim nevoljama koje predstavljaju naočigled nesavladive prepreke. To je, možda, izazvano gubitkom neke voljene osobe, ili nekim sramotnim okolnostima, ili nekim drugim nevoljama. Možda mislite da je vaša situacija beznadežna i ne možete da vidite nikakav izlaz.

Ako i kada nastane takvo vreme za vas, nemojte da izgubite poverenje u Boga kome ništa nije nemoguće, iako je svaka ljudska pomoć bezuspešna. Njegova ruka nije se skratila da ne može da spasi. Njegovo uho nikada nije otežalo da ne može da čuje. Vaša teška situacija može da bude Njegova prilika. Njemu nikada ne nedostaju sredstva uz pomoć kojih će sprovesti svoje milostive namere.

Josif je bio spreman

Bila je to Božja volja i namera da Josif, jevrejski rob koji je bio zatvorenik u tamnici, bude uzdignut na položaj najvišeg dostojanstva i moći u egipatskoj zemlji. On je objavio ovaj dekret kako bi se ispunila Njegova namera za Njegov narod. Sada je nastavio da sprovodi svoj dekret, da ostvaruje svoju nameru. Konačno je došlo vreme, vreme određeno večnom Božjom namerom, da se otkrije ono što je Bog imao na umu za Josifa.

Josif nije dobio nikakav nagoveštaj da se približilo njegovo izbavljenje i uzdizanje. Događaji su se odvijali brzinom koja ostavlja bez daha i zatekli su ga potpuno nesvesnog. Ipak, oni ga nisu zatekli nespremno. On je bio spreman.

Dok je Josif dremao u tamnici, u velikom svetu Faraonove palate, odvijali su se događaji koji će imati ogroman značaj. Car je sanjao san. Relativno beznačajna stvar. Ipak, to je veoma uzburkalo sve poslove u Egiptu. Nije to bio običan san. Ustvari, bio je to dvostruki san. Bio je to način na koji je Bog ovom caru otkrio neke stvari koje treba da zna o budućnosti, kako bi mogao da bude pravi otac svom narodu.

Faraonovi snovi

U svom snu, car je stajao pored reke. Iz reke je izašlo sedam debelih krava koje su počele da pasu na livadi. Dok je posmatrao, iz reke je izašlo sedam mršavih, izgladnelih krava i pojele su one debele, dobro uhranjene krave. Kada su ih pojele, ostale su jednako mršave kao i pre. Zatim je car, u svom snu, video sedam divnih, dobrih, punih klasova žita, posle kojih je došlo sedam jadnih, praznih klasova. Prazni klasovi odmah su pojeli pune klasove. Ali, čak su i tada ostali jednako prazni i suvi kao i pre.

To je car video u svom snu. Više nije mogao da spava. Bio je uznemiren. Osećao je da ovi snovi imaju neke veze s blagostanjem njegovog carstva. Takođe je imao utisak da su snovi božanskog porekla. Veoma se zabrinuo. Pojavili su se njegovi strahovi. Bio je veoma uzbuđen. Nije umeo da protumači snove. Nije znao šta oni znače. Ipak, bio je siguran da je njihovo značenje veoma važno. Znao je da neće moći da se opusti dok ne sazna njihovo značenje. S velikom zabrinutošću čekao je jutro, kada je mogao da pozove svoje savetnike i da otkrije nekoga ko će moći da mu protumači ove snove koji su ga mučili.

Došlo je jutro. S njim su došli i pozivi koji su se preneli u svim pravcima, tražeći da carevi savetnici brzo dođu u dvor i odmah odu kod cara. Veliki grad se probudio, dok su se ulice punile užurbanim kočijama koje su dovozile vodeće ljude carstva u palatu. Bilo je svima očigledno da se događa nešto od velike važnosti za zemlju. Dvorski službenici, oni koji su imali visok položaj u društvu, bili su probuđeni i takođe su požurili na dvor. U palati je nastalo opšte komešanje. Velika radoznalost prešla je u sve veće uzbuđenje dok su mnogi ljudi tražili informacije o onome šta se događa i šta sve to znači.

Skup savetnika

Savetnici su dovedeni pred cara. Oni su se skupili ozbiljnog i sumornog izraza na kome se jasno ogledala zabrinutost koja je ovog puta uzela širokog maha. Pažljivo su slušali dok je car objašnjavao zašto ih je pozvao da dodu tako brzo. Objasnio je da je duboko ubeđen da se ova stvar tiče blagostanja čitave zemlje. Zatim je ispričao šta je sanjao.

Ispostavilo se da nijedan carev savetnik nije mogao ni najmanje da rasvetli značenje snova. Svi su bili nemoćni. Lako možemo da shvatimo da se car zbog toga još više uznemirio. Dok je posmatrao preplašena lica ljudi koji su bili njegovi poverljivi savetnici, shvativši da niko od njih ne može da otkrije ovu tajnu, njegovo osećanje nelagode postalo je tako snažno da je znao da ne može da ima mira sve dok se ovo ne razjasni.

Zajedno su odlučili da pozovu i druge koji nisu pripadali njihovom skupu - naučnike okultnih nauka, sveštenike, mađioničare, naučnike, mudrace, ljude koji su se bavili istraživanjem baš takvih misterija. I tako su poslali glasnici da skupe najbolje umove u čitavom Egiptu. Pono vo su kroz ulice žurile mnoge kočije kada su počeli da stižu učeni ljudi koji su želeli da pomognu caru.

I oni su saslušali kako car priča svoje snove. Niko od njih nije mogao da pomogne. Svi su bili podjednako smeteni. Car je bio uznemiren. Njegova uznemirenost širila se među njegovim saradnicima i dvoranima. Dovoljno informacija poteklo je sa savetovanja da je narod koji se skupljao oko palate i u okolnim ulicama mogao da razume šta se događa. Među onima koji su saznali za novonastalu situaciju bio je i starešina nad peharnicima, zaboravan čovek. Pre dve godine i on sam je imao takvo bolno i zabrinjavajuće iskustvo. Sećanje mu se naglo vratilo. Sličnost slučaja njega i njegovog kolege hlebara snažno ga je pogodila. Odmah je pomislio na onog mladog Jevrejina koji je tako tačno i tako lako protumačio njihove snove. Setio se kako se tumačenje precizno ispunilo. Palo mu je na pamet da od svih ljudi u carstvu, on možda ima moć da reši carev problem. Odmah je tražio način da se pojavi pred carem. Uspeo je u tome.

Josif je brzo pozvan

On je caru i okupljenim savetnicima ispričao svoju priču. On je to učinio veoma vešto. Brzo je prešao preko sramotne činjenice da je uopšte bio u tamnici, kao i preko okolnosti koje su ga tamo dovele. Ali, jasno je rekao da je tamo upoznao jedno mladog čoveka koji je neverovatno talentovan za tumačenje snova, da je taj čovek, Jevrejin po nacionalnosti, protumačio san njemu i starešini nad hlebarima i da se to tumačenje obistinilo do najsitnijih detalja. Ono što je tumač rekao da će se dogoditi, zaista se dogodilo, u svakoj pojedinosti.

Završio je svoj izveštaj i uzdržao se od davanja bilo kakvog predloga, zadovoljan što je ispričao svoju jednostavnu priču. On nije posavetovao da se Josif pozove. Bilo je moguće da Josif možda ne bude tako brilijantan u ovom slučaju kao u njegovom. Ako bi se to dogodilo, za njega je bilo najbolje da ne daje nikakve savete. Ali, njegova priča izazvala je željeni efekat. Car je žurno poslao glasnike u tamnicu. Bio je nestrpljiv, kao i savetnici, da vide čoveka o kome su slušali tako izvanrednu priču.

I tako je kloparanje kočija doprlo do unutrašnjosti tamnice, budeći svakog zatvorenika u nadi da možda pozivaju njega. Uzbuđenje u palati postalo je uzbuđenje u tamnici. Koga su pozvali? Ušao je carev glasnik. Josif je bio pozvan i morao je da požuri pred cara. Izveštaj kaže da ga »brže izvedoše iz tamnice«. Značenje ovog izraza je da su ga naterali da potrči, što pokazuje da je napetost i uzbuđenje vladalo na sve strane.

Ali, nisu ga naterali da trči tako brzo da izgubi ravnotežu. On je održao svoju staloženost i samokontrolu, bez obzira na zbrku koja je bila oko njega, što nam otkriva činjenica da se obrijao i presvukao pre nego što je izašao pred Faraona. Opšte uzbuđenje nije pregazilo Josifa. On je sačuvao hladnokrvnost. Car, koliko god da je bio nestrpljiv, morao je da sačeka da se obave neophodne pripreme.

Pored drugih stvari koje je Josif naučio u svom druženju s Faraonovim službenicima bilo je da dvorska etika zahteva savršenu čistoću i prikladnu odeću. U umu Egipćana to je bilo tako važno da su se inače važne stvari odlagale sve dok se ovo ne dovede u red. Tako je Josif, po-

sle tri godine u tamnici, mogao mirno da odbije da ga požuruju izričiti pozivi cara, sve dok se ne obrije i ne nabavi i obuče prikladnu odeću. Kada je došao veliki Josifov trenutak, on je bio spreman u svakom smislu.

Mora biti da je to za Josifa bilo uzbudljivo iskustvo. Tek što je izašao iz tamnice, zakoračio je u palatu i ugledao beskrajne hodnike ukrašene statuama i stubovima, s najluksuznijim nameštajem i ukrasima od dragocenih metala i kamenja. Mora biti da je začuđeno posmatrao okupljeno plemstvo ove najveće nacije na svetu dok je žurio u carsku salu za primanje.

Car objašnjava

Ipak, nije samo Josif bio začuđen. Sa sličnim čuđenjem su car i njegovi dvorani i savetnici posmatrali ovog lepog, pribranog mladića, tridesetogodišnjaka, koji je stajao pred njima čist i obrijan, pravilno opremljen, čekajući s tihom učtivošću da mu se kaže zašto ga je car pozvao.

Carevo objašnjenje bilo je jednostavno i direktno. Rekao je: »Usnih san, pa mi niko ne ume da kaže šta znači; a za tebe čujem da umeš kazivati sne.«

Bila je to impresivna i divna stvar, kao i otkrivanje Josifovog pravog karaktera, kada je na samom početku istakao Boga u svom prvom razgovoru s Faraonom i u svom prvom pojavljivanju pred vladajućom klasom u Egiptu, čak i u prisustvu visokih sveštenika egipatske idolopokloničke religije. Na careve reči da je pozvan zato što je car shvatio da on ima izvanrednu sposobnost da tumači snove, on je skromno odgovorio: »To nije u mojoj vlasti.« Odmah zatim dodao je da je Bog izvor svakog znanja koje on može da ima o tome i da je uveren da će »Bog javiti dobro Faraonu.«

Uz tu utešnu sigurnost, Faraon je još jednom ispričao, radi Josifove informacije, detalje svojih snova. Kada je završio s pričanjem, Josif je odmah dao objašnjenje. Pre svega, ono je privuklo pažnju na pravog Boga. Usred ovog skupa uticajnih idolopoklonika visokog ranga na egipatskom dvoru, Josif se nije stideo da govori o svom Bogu i za Njega. Rekao je: »Bog javlja Faraonu šta je naumio.«

Josifovo tumačenje

Sedam debelih krava, nastavio je, predstavljaju sedam godina. Sedam dobrih klasova takođe predstavljaju sedam godina. Sedam mršavih krava predstavljaju sedam godina. Sedam suvih klasova žita takođe predstavljaju sedam godina. Značenje ovog sna bilo je jednostavno: U Egiptu će nastati sedam godina izobilne žetve i neobičnog prosperiteta. Posle njih doći će sedam godina ekstremne gladi, tako strašne da će se zaboraviti i izbrisati prethodnih sedam rodni godina, glad će biti tako široko rasprostranjena i očajna da će »satrti zemlju.«

»A što je dva puta uzastopce Faraon snio, to je zato što je zacelo Bog tako naumio, i na skoro će to učiniti Bog.«

Pošto je trebalo da se brzo ostvari ono što su snovi otkrivali, Josif je pretpostavljao, na osnovu onoga što će se dogoditi i hitnosti stvari, da svom tumačenju treba da doda i malo savetovanja. »Neka«, rekao je on, »potraži Faraon čoveka mudrog i razumnog, pa neka ga postavi nad zemljom misirskom.« Zatim je nastavio da daje plan za očuvanje hrane u naciji i za skupljanje i čuvanje ogromnih količina proizvoda tokom sedam godina izobilja, kako bi ovaj višak hrane bio na raspolaganju za godine velike gladi koje će doći posle toga. Takođe je dao i nacionalni plan za podelu hrane i opšte blagostanje tokom gladnih godina, »da ne propadne zemlja od gladi.«

Sve je to dalo caru i njegovim državicima pune ruke posla. Ipak, pošto su od ovog čudesnog i mudrog mladog tumača, koji je odavao utisak da govori za Boga i s Božjom mudrošću, dobili zadivljujući sažet plan onoga što je najbolje da se uradi za blagostanje nacije, oni su brzo doneli svoju važnu odluku, koju je objavio sam car. Ono što je Josif preporučio bilo je »dobro Faraonu i svim slugama njegovim.« Pitam se da li je takva jednoglasnost ikada bila postignuta na savetovanju državnika u Egiptu.

Josif podignut na drugo mesto

Faraon je rekao: »Možemo li naći čoveka kakav je ovaj, u kome bi duh bio Božji?« Pošto niko to nije doveo u pitanje, car se obratio Josifu i rekao: »Kad je tebi javio Bog sve ovo, nema nikoga tako mudrog i razumnog kao što si ti. Ti ćeš biti nad domom mojim, i sav će ti narod

moj usta ljubiti; samo ću ovim prestolom biti veći od tebe... Evo, postavljam te nad svom zemljom misirskom... Ja sam Faraon, ali bez tebe neće niko maći ruke svoje ni noge svoje u svoj zemlji misirskoj.«

Ovo zaista ostavlja bez daha! Ujutro u tamnici - uveče u palati! Osuđeni rob na početku dana - gospodar sveg Egipta na kraju dana. Ujutro se probudio da proživi još jedan dan bez nade - uveče se osvrtao na dan blistave slave, oslobađanja i ispunjavanja najdražih nada svih godina!

Josifu je sigurno bilo teško da zaspi te noći. Nalazio se u carskoj palati. Dobio je carsku moć. Bile su mu poverene najviše časti kao poklon ove najveće nacije na svetu.

Bog će se postarati

Kao što biste i očekivali od Josifa, u njegovom Bogo-centričnom životu i s takvom obukom koju je on imao, njegove misli nisu se usmerile na njegovu slavu ili na njegovu veliku čast - već na Jahvea, Boga njegovih otaca, koji je sve to učinio. On je zaista bio Bog koji će se postarati. Kako se On divno postarao za sve.

Josif se sigurno prisećao svojih snova. Tokom dana bio je zauzet Faraonovim snovima. Ali, kasnije je mogao da misli o svojim sopstvenim snovima. Oni su predviđali neku veliku službu - službu njegovom Bogu, službu njegovoj porodici, službu Božjem delu na zemlji, službu koja će pomoći u ostvarivanju Božjih velikih namera. On će budno paziti na to. Snopovi njegove braće su mu se klanjali. Sunce, mesec i jedanaest zvezda se poklonilo. Bog još nije završio s njim. Ono što mu se toga dana dogodilo bilo je samo početak, a ne kraj. Bio je to deo, a ne celina. Bio je tek početak. Ali kakav početak! I Josif je konačno zaspao.

Petefrije! Mora biti da je i on bio među carskim savetnicima i dvoranima. Ovo je sigurno bila prilika u kojoj zapovednik carske straže nije smeo da bude odsutan. Da li ga je Josif prepoznao? Da li je Petefriju bilo neugodno zbog onoga što bi Josif mogao da kaže caru o njemu?

A tek kada je Petefrijeva žena saznala šta se dogodilo toga dana! Mogu da zamislim kakvi su se uzbuđeni razgovori vodili u egipatskim otmenim kućama te noći dok je umorni i proterani mladić iz Hanana uživao u svom odmoru!

19

Božanska satnica

Hajde da predahnemo nakon vraćanja na one neverovatne događaje. Dok paziramo, postarajmo se da u ovom izvanrednom izveštaju ne propustimo neke druge stvari koje su njegov suštinski deo, ali koje mogu da ostanu skrivene ukoliko na njih ne obratimo posebnu pažnju.

Istraživali smo seriju divnih providenja. Uzbudujuće interesovanje za detalje događaja može da nas zaslepi za pouke koje se u njoj nalaze; ali te pouke, ako se dobro nauče, imaju ogromnu vrednost. Želeo bih da skrenem vašu pažnju kako biste dobro razmislili o tome da Bog rukovodi svakim događajem u Josifovom iskustvu na takav način kao da sprovodi veliki plan koji je od samog početka bio u božanskom umu. Želim da vidite da je, kako je Božja namera polako sazrevala u velikom svetu, izvan Josifovog vidokruga, sazrevao i Josifov karakter, na sličan način, tokom tih godina ropstva i utamničenja, u čvrstini i samodisciplini koja će ga oblikovati u prikladan instrument za sprovođenje onoga što je Bog imao na umu. Bog uvek oblikuje ljude i žene, iskustvima koje On dozvoljava da dođu na njih, u oruđe koje je prikladno za Njegovu upotrebu.

Božje divno nadgledanje

Hajde da ponovimo izvanredne događaje iz Josifovog života. Braća su ga bacila u jamu. Njihovo ponašanje i mržnja koja ih je nadahnula bili su zli. Ali, Josif nije bio povređen. Bog može da upotrebi čak i mržnju i zlobu ljudi i da je pretvori u dobro. Braća su ga prodala u rop-

stvo, što je zaista strašna stvar. Ali, Bog je to upotrebio da Josifa stavi na mesto gde može da se obučava za veliku službu.

Odvratna laž Petefrijeve žene preljubnice o Josifu poslala ga je u tamnicu. Bila je to strašna nepravda. Ipak, Božja ruka koja kontrolise upotrebila je ove teške okolnosti da odvede Josifa tamo gde će primiti obučavanje i usavršiti karakter koji će ga učiniti prikladnim za buduću službu od velike vrednosti.

Nezahvalnost starešine nad peharnicima, u njegovoj zaboravnosti i zanemarivanju, potpuno je bez izgovora. Zbog toga je Josif dugo vremena patio u tamnici i činilo se da će to biti beskrajn period bolnog čekanja. Ali, Bog je upotrebio čekanje da dalje pripremi svoj izabrani instrument za ono što mu je namenio i držao ga je pri ruci do vremena kada će biti potreban za delo koje ima ogromnu važnost.

Tako možemo u svemu da vidimo Božje divno staranje. Svaka kari-ka u lancu uklapa se na svoje mesto i to veoma precizno. Nijedan događaj ne dolazi prerano. Nikome nije dozvoljeno da odugovlači i stigne prekasno. Božje providenje slično je Božjoj prirodi. U Njegovim delima nema slučajnih pokreta. U svemiru, Sunce, Mesec, zvezde i planete, kreću se s velikom preciznošću po svojoj orbiti. Njihov prolazak, putanje, elipse, sve je sračunato pre mnogo godina i poznato je do najmanjeg delića sekunde. Nikada Sunce ne izlazi previše kasno. Nikada zvezde ne zalaze prerano. Njihovo kretanje je pod božanskom kontrolom. Po božanskom providenju, sve ima svoje određeno vreme. A Božji sat je uvek tačan - ne kasni ni sekundu, ne žuri ni sekundu.

Nema mesta za slučajnosti

Slučajnost nema nikakvog udela u tome. Može li savršenstvo koje se vidi svuda oko nas u prirodi i njenim zakonima da bude samo slučajnost? Pogledajte čudesnu lepotu i preciznost providenja. Da li je moguće da je sve to samo beskrajni niz srećnih slučajnosti? To bi bilo neverovatno. Postoji Bog na nebu. On je načinio složenu mašineriju svemira. Njegova ruka upravlja tom mašinerijom i kontrolise njene aktivnosti. Taj Bog je naš nebeski Otac. U centru svemira kuca jedno srce. To srce je srce ljubavi. On je uredio da sve ide na dobro onima koji ljube Boga.

Tako je u Josifovom životu postojala božanska kontrola, kao što postoji i u vašem. Uz savršeno i precizno uklapanje, svaki pa i najmanji događaj u Josifovom iskustvu imao je tačno vreme i vodio je ka konačnom cilju. Neosetljiva i nehumana zloba njegove braće, kada su ga prodali u ropstvo, mrska laž Petefrijeve žene koja ga je poslala u tamnicu, nezahvalnost i ravnodušnost starešine nad peharnicima koji ga je ostavio da dugo bude u tamnici - sve ove nepravde od strane drugih bile su pod božanskom kontrolom i bile su pretvorene u blagoslove.

Da li prepoznajete Božje providenje?

Nije teško da mi sada, dok posmatramo Josifov život, prepoznamo Božje providenje u njegovom životu. Ali, da li treba da pretpostavimo da se način na koji je život ovog dečaka pastira bio u Božjim rukama ne odnosi i na nas? Da li u našem životu ima manje božanskog nadgledanja nego što je bilo u Josifovom? U vreme kada je prolazio kroz svoja iskustva, Josif to možda nije video, zaista nije prepoznao Božju ruku. Kasnije je video da je Bog od samog početka kontrolisao sve što mu se događalo. Kada se otkrio svojoj braći, olakšao je njihove strahove govoreći: »Ja sam Josif brat vaš, kog prodadoste u Misir. A sada nemojte žaliti niti se kajati što me prodadoste ovamo, jer Bog mene posla pred vama radi života vašeg... A Bog me posla pred vama, da vas sačuva na zemlji i da vam izbavi život izbavljenjem prevelikim. I tako niste me vi opravili ovamo nego sam Bog.« Jednom drugom prilikom, Josif je rekao svojoj braći: »Vi ste mislili zlo po me, ali je Bog mislio dobro, da učini šta se danas zbiva, da se sačuva u životu mnogi narod.«

Tako je i s nama. Teške udarce u okolnostima koje nas sada okružuju i iskušenja koja jačaju naš karakter možda ne vidimo odmah onakvim kakvi jesu. Kako je bilo s Josifom, tako je i s nama; tek kasnije vidimo da su naša razočarenja, nevolje, iskušenja, nesreće, i zlo koje su nam učinili drugi samo ispunjenje Božjeg providenja za naš život. Samo u toj retrospektivi možemo da ih vidimo kao instrumente za sprovođenje Božje namere u našem životu. Sigurno ćemo to videti ako čvrsto i verno težimo da ostvarimo Božju volju, ako se čuvamo da ne ugrozimo Njegov plan tako što ćemo svoj život preuzeti u svoje ruke.

Imajte uvek na umu da Bog nikada ne žuri. On radi polako imajući na umu usavršavanje našeg karaktera.

Gledali smo Josifov život i iskustva koja možemo da svrstamo u teške godine. Od sada ćemo posmatrati njegova iskustva u kojima kao da nema ničeg drugog osim sjaja i napretka. Pre nego što sa starog pređemo na novo, bilo bi korisno da razmislimo o nekim poukama koje možemo da dobijemo iz Josifovog života.

Zaista je obično da ljudi, i mladi i stari, smatraju da su uradili nešto što nije bilo ugodno Bogu kad naiđu teška iskušenja, da su uradili nešto pogrešno i da je On poslao ove nevolje da pokaže svoje nezadovoljstvo i da kazni njihove grehe. Ovo ne mora da bude tako. Postoje nevolje koje svemudri Bog i Otac dozvoljava da zadese Njegove učenike kako bi ih ispitao i kako bi im se razvio karakter. Često se nepotrebno uznemiravamo misleći da Bog kome služimo nikada ne bi dozvolio da se dogodi tako zla stvar nama ili našim milima i dragima, osim da nas kazni za neko zlo koje smo učinili.

Takva filozofija je pogrešna. Te nevolje su ispiti, a ne kazne. To su ispiti vere, strpljenja, čvrstine, a ne palice koje treba da nas tuku zato što smo bili zli. Božji narod prolazi kroz kušanje i probu. On se razvija i oblikuje za delo na koje je pozvan. On nam je rekao da Gospod kara one koje voli. Prema tome, nevolje nisu uvek dokaz Božjeg nezadovoljstva. One mogu da budu dokaz Njegove ljubavi i staranja.

Nevolje mogu da budu blagoslov

Nevolje mogu da budu blagoslov. One su bile blagoslov Josifu. Ali, blagoslov se ne nalazi u nevoljama, već u načinu na koji se s njima suočavamo i kako ih podnosimo. Ako ih podnosite nestrpljivo, uz gundanje i mrmljanje, nevolja će biti prokletstvo a ne blagoslov i biće vam na zlo umesto da vam budu na dobro. Patnja koja je smišljena da nas obogati, ako se nestrpljivo podnosi može da nas osiromaši. Ali, ako naučimo da strpljivo podnosimo svoje nevolje, jer ih je dozvolio Otac koji nas voli kako bi nas poučio stvarima koje ne možemo da naučimo na drugi način, onda će Njegova ruka na nama biti dragocena i ono što nam Bog kaže uz pomoć ovih nevolja biće muzika u njihovim poukama i doneće utehu koja će oživeti i obradovati naše srce.

Bilo bi dobro da imamo na umu da Bogu nikada ne nedostaju načini i sredstva da naše ropstvo pretvori u oslobođenje. Možda ne vidimo nikakav način za bekstvo od teških uslova koji nas muče, ali Božje razmišljanje nije ograničeno. Pošto mi sami ne vidimo izlaz, skloni smo da mislimo da ga nema, da je naše stanje beznadežno. Treba da naučimo da podignemo svoje oči s uslova koji su za nas sasvim nemogući i da ih usmerimo na našeg Boga, kome ništa nije nemoguće. Ljudska pomoć možda ne može da dođe do nas, ali On uvek može da nam pomogne.

Čitajući kako Bog postupa prema ljudima, i posmatrajući Njegovo providenje na delu u našim životima, treba da razumemo i verujemo da Bog uvek ima moć da ostvari svoju nameru, bez obzira na sve protivne okolnosti. Najneverovatniji i najne očekivaniji događaj može da posluži u Njegovim milostivim namerama i da postigne ono što ljudsko oko nikada nije moglo da vidi.

Pomoć mora da se nađe samo u Bogu

Treba da se istakne, kao u Josifovom slučaju, da Božje sluge nikada ne doživljavaju lepši put ka izbavljenju i sreći nego kada strpljivo čekaju Boga i pokoravaju se Njegovoj volji. Sve što je povezano s Josifom otkriva da je on bio u potpunosti posvećen Božjoj volji, prilično spreman da čeka da Bog deluje. Istina je da je u vreme oslobađanja peharnika dozvolio sebi da nešto očekuje od drugog čoveka. Dve naredne godine ljudske nezahvalnosti uverile su ga da pomoć mora da nađe samo u Bogu. Kada je svoj pogled skinuo s čoveka i usmerio ga u potpunosti na Boga, brzo je dobio veliku nadoknadu za sve što je pretrpeo. Skinuo je svoju zatvorsku odeću, a s njom i svoju tugu. Potlačen i ponižen rob postao je dobročinitelj i spasitelj čitave nacije.

Naš najbolji put je da se prepustimo u Božje sposobne ruke i da samo od Njega očekujemo da se postara, pokoravajući se u svemu Njegovoj mudrosti. Što pre naučimo da kažemo: »Ne moja volja, nego Tvoja,« to ćemo pre ostvariti želje svog srca. To je velika pouka koju treba da naučimo i ona nosi veliku nagradu. Potrebno je mnogo učenja. Ali, kada dragovoljno pokorimo sebe u svemu Bogu, naučićemo kao i Josif da, bez obzira koliko dugo trajale naše nevolje, Bog može da ih izvede za naše dobro.

Josifova nagrada

Josif je stavio sebe u Božje ruke. On je strpljivo čekao Božje vreme. Sada je dobio svoju nagradu. U jednom potezu, on se uzdigao iz tamnice i stao u podnožje prestola. Prezir njegove braće bio je zamenjen radosnim primanjem od strane najponosnijeg dvora na svetlu. Ruke ogrubele od ropskog rada bile su ukrašene pečatnim carskim prstenom. Rane na njegovim nogama bile su zamenjene zlatnim lancem koji je monarh stavio oko njegovog vrata. Skupocena haljina koju mu je dao otac i haljina ostavljena u rukama preljubnice bile su zamenjene odećom od finog platna iz carske garderobe. Njega su prezreli i gazili njegovi tlačitelji, ali je potom čitavom Egiptu bilo naređeno da se pokloni u njegovom prisustvu, dok prolazi u drugoj kočiji, poglavar nad Egiptom, drugi posle cara. Kako je to bilo daleko od stada u Hevronu i šatora od kozje kože njegovog oca!

Blistavo svetlo sija iz ove dirljive priče iz starine koje treba da obasja mnoge živote, donoseći sa sobom zrake raspoloženja i nade za one koji možda čekaju Boga usred teških okolnosti. Drago srce nebeskog Oca kuca u životu iskustva u svakom od Njegovih učenika. Ruka svemudrog Boga kod svakog Njegovog deteta sprovodi plan koji je zacrtan od početka. Čas za potpuno otkrivanje možda još nije otkucalo na velikom Božjem časovniku. Ali on će otkucati, u to nema sumnje. Vaše vreme je u Njegovoj velikodušnoj ruci. Na slavu Božju, i za vaše dobro, vaš nebeski Otac poziva vas da položite svoj teret brige. Sve poverite Njemu. On je već vodio nebrojene milione kroz život. On može da vodi i vas. Sve čak i sada ide na vaše dobro. Predajte svoj život u ruke Zapovednika vašeg spasenja.

Dozvolite da završim ovo poglavlje usmeravajući vašu pažnju na divan i koristan komentar o ovoj ranoj fazi Josifovog života koji je zapisala Elen Vajt u knjizi »Stvaranje, patrijarsi i proroci,« strane 194. i 195.

»Kako je Josif uspeo da stekne takvu primernu čvrstinu karaktera, takvo poštenje i takvu mudrost? U svojim ranim godinama uvek se pitao šta mu je dužnost, a ne šta bi želeo da čini; a poštenje, jednostavno poverenje, plemenita priroda mladog bića doneli su svoje plodove u obliku dela odraslog čoveka. Neporočan i skroman život doprineo je snažnom razvoju njegovih fizičkih i intelektualnih sposobnosti. Veza

sa Bogom preko Njegovih dela i razmišljanje o velikim istinama koje su poverene onima koji su sačuvali veru, sve to uzdiglo je i oplemenilo njegovu duhovnu prirodu, proširilo i izoštrilo njegov um bolje od ikojeg drugog proučavanja. Verno obavljanje dužnosti na svakom položaju, od najnižeg do najuzvišenijeg, osposobilo je sve njegove snage da obave najvišu službu. Onaj koji živi u skladu sa Stvoriteljevom voljom omogućuje najpravilniji i najplemenitiji razvoj svoga karaktera. *Gle, strah je Božji mudrost, i uklanjati se oda zla jeste razum.* (O Jovu 28,28)

Retki su oni koji shvataju koliko nevažne sitnice u životu utiču na razvijanje karaktera. U stvari, ništa od onoga sa čime se srećemo u životu nije zaista nevažno. Različite okolnosti s kojima se iz dana u dan suočavamo treba da iskušaju našu vernost i da nas osposobe za veće odgovornosti. Poštujući načela u svakodnevnim poslovima, psihički se privikavamo da zahteve dužnosti uzdižemo iznad svojih zadovoljstava ili svojih sklonosti. Tako disciplinovan um ne koleba se između dobra i zla, ne podrhtava kao trska na vetru; on je veran dužnosti, jer je navikao da bude uz vernost i istinu. Vernošću u onome što je najmanje, on stiče snagu da bude veran u onome što je veliko.

Častan karakter je vredniji od zlata iz Ofira. Bez njega se niko ne može uzdići do časti i slave. Međutim, karakter se ne nasleđuje. On se ne može kupiti. Moralno savršenstvo i plemenite duhovne osobine ne nastaju slučajno. Ni najdragoceniji darovi nemaju vrednosti ukoliko se ne iskoriste. Oblikovanje plemenitog karaktera je delo celog života i mora se postići samo marljivim i istrajnim naporima. Bog daje prilike; uspeh zavisi od njihovog korišćenja.«

20

Nadglednik

Izveštaj kaže da »beše Josifu trideset godina kad izade pred Faraona cara misirskog.« Dug je bio put kojim je putovao od kada je napustio kuću svog oca pre trinaest godina, kada je, prema očevom zahtevu, pošao da traži braću kako bi se raspitao o njima i kako bi ocu doneo vesti o njima. Mnogo toga dogodilo se tokom tih trinaest godina, a sve ga je to vodilo do mesta na kome je sada stajao - do podnožja prestola.

Nije mu bilo lako da podnosi nevolje koje su ga zadesile - ali svaka od njih imala je ulogu u njegovom približavanju slavnom trenutku. Vatreno iskušenje kojem se odupro, odvrtna laž njegove zavodnice, nepravedno utamničenje i tumačenje snova drugim zatvoreniciima - sve je to bilo neophodno da bi on stigao pred Faraona i sve je to zapisano u izveštaj da bi nama bilo jasno kako je Josif predstavljen Faraonu i kako se upoznao s dvorskim životom u Egiptu. Njegova spremnost da postane tumač snova drugim ljudima, čak i kada nije imao nikakvu obavezu da im pomogne, dovela ga je do mesta gde je mogao da pruži značajan doprinos svojim sopstvenim snovima koji su dugo bili odlagani.

Tako je iznenada pozvan da postane Božji tumač Faraonu. On je to činio s impresivnim dostojanstvom i ubedljivom pozitivnošću. Čineći to, on je pokazao takvu mudrost u tumačenju značenja Faraonovih snova da je stvorio duboko ubeđenje, ne samo kod cara već i među njegovim dvoranima i savetnicima, da je čovek, i to jedini čovek, koji može uspešno da sprovede sažeti plan koji je bio predložen kako bi se spasila zemlja.

Više nego što je očekivao

Josif nije mogao ni da sanja, kada je predložio Faraonu da potraži čoveka koga će postaviti nad važnim poslom upravljanja nacionalnim projektom sakupljanja i čuvanja viška hrane tokom sedam izobilnih godina, da će on biti taj izabrani čovek. Njegovi snovi nisu ga nosili tako daleko. On je bio Jevrejin, stranac. Štaviše, bio je rob. Još gore, bio je zatvorenik koji je bio izveden iz tamnice samo za ovu priliku. Ni njegove najambicioznije misli nisu mogle da ga navedu da zamisli da će Faraon zaobići sve ove proverene službenike i odlučiti se za neiskusnog mladića iz tamnice, nekoga ko je potpuno neproveren, iz drugog naroda, druge religije i uz to još zatvorenik. To je moglo da bude veoma mrsko narodu i uvredljivo za njegove savetnike.

Sasvim je moguće da se Josif nadao, i da je možda čak i očekivao, da će zadobiti prijateljstvo i dobru volju Faraona kako bi bio oslobođen iz tamnice. Možda se čak i nadao da će da dobije neki podređeni položaj na kojem bi mogao da počne svoj život iznova. Ipak, sasvim je neverovatno da su njegove nade posezale dalje od toga dok je stajao ispred monarha, navodeći ono što će Bog uskoro sprovesti i dajući svoje mudre savete o najboljem suočavanju s velikom krizom koja će uskoro zadesiti zemlju.

Njegova jedina misao bila je o Bogu

Dok je stajao pred carem, jedino što je rekao o sebi bilo je ponizno. Nije od njega zavisilo da li će protumačiti careve snove. To je zavisilo od Boga. On nije sebe preporučivao carevoj pažnji, niti je govorio o nekoj svojoj sposobnosti koju je imao za opisani položaj, ili za bilo koji drugi položaj. On je pažnju ovog dvora usmerio na Boga, a ne na sebe. On je mogao da upotrebi ovu priliku, kada je otkrio značenje carevih snova, da caru stavi do znanja da su ga u ropstvo prodala sopstvena braća, da ga je Petefrijeva žena, uz pomoć odvratne laži, poslala u tamnicu (nema sumnje da se jedan koji je slušao plašio ovoga). Mogao je da moli za slobodu. On ništa od toga nije uradio. Njegova jedina misao bila je da uzdigne Boga, a ne da se bori za svoje interese.

Slično Danilu mnogo godina kasnije, ali u sličnoj situaciji, on je rekao: »Darovi tvoji neka tebi, i podaj drugom poklone svoje.« »A meni

se ova tajna nije objavila mudročću koja bi u mene bila mimo sve žive, nego zato da se javi caru šta san znači i da doznaš misli srca svog.« »Onaj koji objavljuje tajne pokaza ti šta će biti.«

Čovek potpuno predan Bogu

Car, državni ministri, dvorani koji su se okupili u velikoj sali za prijeme, svi su zajedno prepoznali nešto posebno plemenito i dostojno divljenja u ovom mladiću koji je stajao sasvim sam, a ipak je zadržao najvišu odanost svom Bogu, potpuno bez razmetanja, već s tihim dostojanstvom i prirodnošću koja je pokazivala da poseduje veliku snagu. Utisak koji je ostavio govorio je o potpunoj predanosti interesima Boga kojem je služio, a ne svojim interesima. To je navelo sve koji su ga slušali da poveruju da je Bog s njim i da je on čovek poslat od Boga.

S malo ili nimalo oklevanja, Faraon i njegovi savetnici došli su do tog zaključka, i to očigledno jednoglasno. Složili su se da nijednom drugom čoveku ne bi mogli bezbednije da povere svoju zemlju u pripremi za hitnu situaciju koja se približavala, koju su predskazali faraonovi snovi. Možda nas čudi što su ovi iskusni carevi savetnici bili podstaknuti da urade nešto više za ovog čoveka, umesto da mu samo daju neku nadoknadu za njegovo utamničenje, da mu vrate slobodu, ili da mu možda daju neku velikodušnu nagradu. Nešto ih je podstaklo da idu mnogo dalje od ovoga i da u njegove ruke stave blagostanje svoje države, postavljajući ga za poglavara, drugog do cara, uzdižući ga na položaj i dajući mu prestiž i moć koja je bila daleko iznad njihove. Jasno je da je Josif ostavio dubok utisak na njih. Kroz njega su oni osetili Boga. Ovaj čovek koji je došao niotkud, čudesno se pojavio pred njima u njihovoj očajnoj hitnoj situaciji, bio je poslat, u to su bili sigurni, ne samo da ih prosvetli i upozori, već i da ih spasi. Zato su ga i postavili tamo gde je mogao da radi na tom spasavanju. Josif se toliko odricao sebe, držeći se stalno izvan pogleda, pokazujući se samo kao posrednik, da su se u njegovoj prisutnosti ovi državnici i velikani Egipta osećali kao da su u samoj Božjoj prisutnosti.

Gospodar sveg Egipta

Takvu je odluku doneo Faraonov dvor i sam Faraon. Nadahnuće kaže za Faraona u ovoj prilici: »Postavi ga gospodarem nad domom svo-

jim, i zapovednikom nad svim što imaše. Da vlada nad knezovima njegovim po svojoj volji, i starešine njegove urazumljuje« (Psalam 105,21.22). U prisutnosti čitavog dvora, Faraon je s velikim ubedenjem objavio: »Kad je tebi javio Bog sve ovo, nema nikoga tako mudrog i razumnog kao što si ti.« Car je tako otkrio da veruje da je nadmoćni Bog izabrao Josifa da se postara za ovaj problem, jer je bio mudar u srcu.

Faraon je nastavio, bez odlaganja, da Josifu poverava sve časti njegovog novog položaja. On je bio obučen u državničku odeću. Težak zlatni lanac stavljen oko njegovog vrata označavao je da je drugi posle Faraona. Faraon je stavio svoj prsten na njegovu ruku, prenoseći mu tako svoj autoritet. Predstavio ga je čitavom dvoru da bi dobio saglasnost dvorana i naroda, stavlajući im do znanja da je sada Josif superioran nad svim dostojanstvenicima, prinčevima i državicima u Egiptu.

Josif je, koliko je to bilo moguće, bio prihvaćen kao jedan od Egipćana. Dobio je egipatsko ime, koje je Egipćanima bilo lakše za izgovaranje, mada nama sigurno tako ne izgleda - Psontomfanih, ime koje je možda bilo samo službena titula. Značenje tog imena različito je tumačeno. Neki smatraju da znači - »onaj koji otkriva tajne«. Drugo tumačenje je - »guverner prebivališta onoga koji živi« ili - »guverner okruge mesta života«. Car je nastavio dalje sa svojim nagradama tako što je Josifu dao egipćanku za ženu, Asenetu, kćerku Potifere sveštenika. Tako je Josif postao povezan s jednom od najuticajnijih porodica u naciji i bio je prihvaćen u najvišoj egipatskoj kasti, kasti sveštenika.

Apsolutni autoritet

Autoritet koji je car dao Josifu bio je apsolutan, u to nema sumnje. Faraon je rekao: »Bez tebe neće niko maći ruke svoje ni noge svoje u svoj zemlji misirskoj.« Njegova prva i trenutna odgovornost bila je da se pripremi za glad koja je dolazila. Da bi to učinio, on je između ostalih dužnosti preuzeo i dužnost upravnika za hranu u Egiptu. Njegovo pravilo bilo je da jednostavno ekonomiče tokom sedam godina izvanrednog izobilja do te mere da se ostavi dovoljno hrane za sedam godina strašne gladi koje će potom doći. Njegov plan bio je da se jedna petina letine tokom rodni godina ostavlja, iz godine u godinu. To je trebalo da bude dovoljno da se narod prehrani tokom godina gladi. Ova pe-

tina kupovana je u carevo ime od ratara, a nema sumnje da je bila kupovana po jeftinoj ceni koja je sigurno prevladavala u vreme izobilja.

Da bi se postarao za višak iz rodni godina, Josif je pokrenuo izgradnju lanca velikih žitnica. Izgradnja ovih gradevina počela je s prvom rodnom godinom. Načinjeno je prikladno uređenje u ovim žitnicama, koje su bile rasejane po važnim centrima u naciji, za očuvanje viška žitarica od žetve svake godine. To pravilo bilo je sprovedeno bez popuštanja, tokom svih sedam godina izobilja. Kada su prošle godine izobilja, skupljena količina žita bila je ogromna. »Tako nakupi Josif žita vrlo mnogo koliko je peska morskog, tako da ga presta meriti, jer mu ne beše broja.«

Porodični život

Tokom godina pripremanja za glad, Josif je sebi organizovao i porodični život. Njemu i Aseneti rodila su se dva sina. Obojici je dao jevrejska imena. Možemo da vidimo nešto od osećanja koja su uticala na njegov život kada pogledamo značenje imena koje je dao ovim dečacima. Prvorodenog je nazvao Manasija, što znači »zaboravljanje«. On je razmišljao: »Jer mi Bog dade da zaboravim svu muku svoju i sav dom oca svog.« Ne smemo iz ovoga da shvatimo da je prestao da razmišlja o svom dečačkom domu u Hevronu, da je ikada prestao da, ga se uz duboku privrženost, seća. Kako bi i mogao? Tamo je naučio ono što je oblikovalo čitav njegov život - stekao je versko ubedenje koje je upravljalo njegovim ponašanjem i koje nikada nije napustio, kao i ideale i principe koji su oblikovali njegov karakter. Ne, on nije zaboravio ni očev dom ni oca. Njegov kasniji život je to pokazao.

Značenje ovoga zasnovano je na istom principu koji prožima Isusove reči u Novom zavetu: »Ako ko dođe k meni, a ne mrzi na svog oca, i na mater... ne može biti moj učenik.« Štaviše, to je podudarno s rečima prosca koji u Psalmu 45,10. kaže onoj koju želi za ženu: »Čuj, kćeri, pogledaj i obrati k meni uho svoje, zaboravi narod svoj i dom oca svog.« Ovde se koristi preuveličavanje. Sve u Josifovom životu posle ovih događaja - posebno u njegovom raspitivanju za očevo zdravlje kada su braća došla da kupe hranu, kada je sa suzama u očima primio starog oca kada je on došao u Egipat, nežno staranje koje mu je pru-

žio u zemlji Gesem, kao i njegov zahtev na samrti da se njegove kosti vrate u Hanan - sve to pokazuje koliko se s ljubavlju starao za svog oca i koliko je cenio svoj dom iz detinjstva.

Ono što je hteo da kaže kada je svom sinu dao ime Manasija bilo je da, po prvi put nakon što je bio prodat u ropstvo, ima svoj dom, svoju porodicu, svog sina, kao i da su oni bili centar njegovog života, da su mu nadoknadili i ispunili nedostatak njegovog naroda.

Svom drugom sinu dao je ime Jefrem, što znači »rodan«. Rekao je: »Jer mi Bog dade da rastem u zemlji nevolje svoje.« Egipat nikada nije mogao da bude Josifu bilo šta drugo osim »zemlja nevolje.« On nikada nije zauzeo mesto Hanana. Ali ipak, u Egiptu je Bog učinio da on napreduje. On nije propustio da prepozna, čak i u svom prosperitetu, da sve što ima, svi njegovi blagoslovi, dolazi od Boga kome uživa da služi. »Jer mi Bog dade da zaboravim svu muku svoju.« »Jer mi Bog dade da rastem u zemlji nevolje svoje.« Bog ga je održavao u njegovim nevoljama; Bog ga je čuvao da ne upadne u očajanje, u jami i u tammici; Bog je išao s njim kada je put bio težak; Bog je i dalje bio s njim dok je napredovao, jer je i njegov napredak bio od Boga, čuvajući ga od ponosa kada je, drugi posle Faraona, dobio veliku moć i bio podignut na visoki položaj. U svim Josifovim očekivanjima i u njegovom karakteru, ništa se ne ističe jasnije od njegove vere u Boga, njegovog života koji je bio usmeren k Bogu. To se nije menjalo u promenljivim okolnostima. I u nevolji i u blagostanju, Bog je bio sam centar njegovog života.

Kraj izobilja

Konačno se završilo sedam godina izobilnih žetvi. Egipatske riznice bile su prepune viška žitarica. Josif je imao trideset i sedam godina, bio je poglavar nacije, glava porodice. »I nastala sedam godina gladnih, kao što je Josif napred kazao.« Ta nestašica nije pogodila samo Egipat. Nestašica je bila u svim zemljama. Proširila se na susedna carstva i narode. Zaista, »posta glad u svakoj zemlji.«

S dolaskom godina gladi, došlo je i Božje vreme da počne da ispunjava Josifove snove. Josif je bio u Egiptu, prognan iz svog doma, više od dvadeset godina. Bio je spreman da ga Bog u potpunosti iskoristi. I Bog je bio spreman da sprovede planove koje je imao na umu kada ga je odveo iz šatora njegovog oca i poslao u Egipat.

21

Josifova braća dolaze u Egipat

Glad koja je besnela u Egiptu uticala je i na Hanansku zemlju. Postalo je posebno teško u području gde su živeli Jakov i njegovi sinovi. Počeli su da osećaju veliku oštricu gladi. Karavani koji su se vraćali iz Egipta donosili su informaciju da tamo ima žita. Zaista, žito je moglo da se nabavi uz određenu cenu. Sve više i više karavana prolazilo je pored Jakovljeveog logora. Neki su odlazili u Egipat, nadajući se da će se snabdeti iz njihovih rezervi, a drugi su se vraćali natovareni žitom za svoj narod. Jakovljevi sinovi veoma su oklevali da učine isto.

Vest da je žito bilo na raspolaganju u Egiptu veoma je uznemirila Jakovljev logor. Da je žito moglo da se nabavi bilo gde drugde, čak i mnogo dalje od Egipta, Jakovljevi sinovi ne bi oklevali da idu i da ga donesu. Ali Egipat! Oni nisu želeli da idu u Egipat. Oni nisu imali nikakve želje za bilo kakvo poslovanje s Egiptom. Smatrali su da je Egipat za njih izvan domašaja. Pre mnogo vremena, pre više od dvadeset godina, oni su svog mlađeg brata prodali jednom karavanu koji je išao za Egipat. Nisu to zaboravili. Taj greh ležao je na njihovoj savesti još od tog vremena. Koliko god da su pokušavali, uspomene nisu htele da se obrišu. Njih je Egipat podsećao na Josifa. Bilo im je potrebno žito. Moraće da nabave žito. Ali, sama pomisao na Egipat učinila je da se neugodno osećaju.

Griža savesti je od njih stvorila kukavice

Nisu oni očekivali da će u Egiptu sresti Josifa. Bili su sigurni da je Josif rob, ako je još uvek u životu. Bilo je sasvim verovatno da je Josif umro. Robovi nisu uživali u dugom životu. Josifovo prisustvo sigurno

ih neće uznemiravati. Ali, pomisao na Josifa i ono što su mu uradili jeste ih uznemiravala. Njihova savest više od dvadeset godina nije prestala da ih uznemirava zbog Josifa. Strahovali su da će griža njihove savesti postati još veća u Egiptu. Oni uopšte nisu hteli da idu u Egipat - ni radi žita ni radi bilo čega drugog.

Jakov nikada nije saznao šta se dogodilo s Josifom. Ostali sinovi nadali su se da on to nikada neće ni saznati. Jakov je mislio da je Josif mrtav. On nije znao da je on odveden u Egipat. Za Jakova, Egipat je značio žito. Za njegove sinove, Egipat je značio Josifa. Oni su bili odbojni prema Egiptu. Drugi mogu da idu u Egipat po žito, ali ne i oni. Ako samo uspeju da se održe još malo, glad može da prođe, a s njom i potreba da se ide u Egipat. Njima bi se to dopalo.

Od Josifovog uzdizanja u Egiptu, tokom svih sedam godina izobilja, braka, početka porodičnog života i velikog dostojanstva koje je dobio da je odmah posle Faraona, on se nije potrudio da stupi u kontakt sa svojim ocem, da ga obavesti da je živ, ili da ga poseti. Nema sumnje da bi on to uradio da je smatrao da je tako najbolje. Bilo bi lako da glavni izvršni službenik u Egiptu, zadužen za nacionalne poslove, pošalje glasnika, ili čitavu grupu izaslanika u Hanan, da njegovom ocu odnese vesti da je on dobro i da se nalazi na visokom položaju. On je mogao sam da ode i odnese tu poruku. Ali, on to nije učinio. Nije otišao. Nije poslao poruku.

Josif nije bio neozbiljan

Ovaj očigledan propust da komunicira sa svojim ocem uznemiravao je mnoge čitaoce ove priče. Činilo se kao da je to veliki nedostatak u njegovom inače divljenja vrednom ponašanju, mana na inače savršenom karakteru. Tokom godina ropstva i utamničenja nije bilo načina za bilo kakvu komunikaciju. On je bio potpuno odsečen od svog starog doma. Ali, sve prepreke koje su sprečavale komunikaciju bile su uklonjene kada je bio postavljen na ovaj visoki položaj i dobio vlast i autoritet. A ipak, on se nije potrudio da dođe u dodir s Jakovom ili sa svojim starim domom.

Ipak, ovo nije bio neki detinjasti postupak, kao što neki misle. Nije to bio rezultat nedostatka ljubavi. Josif je naučio da čeka na Boga. On

nije pokretao nikakav važan projekat sve dok ga Bog ne bi uputio. On je naučio da ne veruje svojim željama. Želeo je da pošalje vesti svom starom ocu, koji više od dve decenije ništa nije znao. Bio je željan da njegov otac sazna za njegov uzvišeni položaj u Egiptu, kao što je kasnije i pokazao.

Ali, nešto ga je sprečilo. Božje vođstvo, koje je Josifu postalo veoma stvarno, nije ukazivalo u tom pravcu. Josif je želeo da pošalje vesti. Ali, bilo mu je jasno da Bog to ne želi - ne još. Bog je imao svoje vreme, a ono još nije bilo došlo. On je želeo da Josif čeka Njegovo vreme.

I Josif je čekao, koliko god da je želeo da deluje. Veoma je korisno da budemo u skladu s Beskrajnim. Kakva divna priča, kakvo divno providenje bi bilo upropašteno da je Josif sledio svoje prirodne instikte! Bog je vodio ka ispunjenju svih Josifovih težnji, na svoj način. Nijedna težnja nije mu bila uskraćena. Njegov put je uvek najbolji. Josif je na kraju ostvario sve svoje snove, ali na Božji način i u Božje vreme. To je uvek najbolji način i najbolje vreme, kao što je Josif naučio. I tako se Josif prepustio Božjim rukama, ostao je pod Božjom kontrolom, pokorio je sebe Božjem upravljanju, verujući da će se Jahve-jireh, Bog kome je služio, postarati.

To je važna pouka koju treba da naučimo - najvažnija pouka u životu - da čekamo u strpljivoj pokornosti dragocenoj, svemudroj, dobrotvornoj Božjoj volji koja sve zna unapred.

Jakov pokreće sinove na akciju

Jakov je video nevoljnost svojih sinova. Bilo mu je teško da razume. Druga plemena slala su ljude u Egipat po žito. Njegovi sinovi, čvrsti, aktivni, energični ljudi, navikli da ispunjavaju potrebe svojih porodica, svojih stada i svojih domova, sada su oklevali i kao da su bili bespomoćni u suočavanju s ovom hitnom situacijom. Stisak gladi postajao je sve jači. Sigurno je da moraju da se preduzmu neki koraci da se glad olakša. A njegovi sinovi ništa nisu radili.

Konačno je Jakov sazvao porodični sastanak. Više nije moglo da bude nikakvog odlaganja. Situacija je zahtevala trenutno delovanje. On je jasno rekao da je dobio informaciju da u Egiptu ima žita. Njihov logor, njihove porodice morale su da dobiju žito. Zašto oni okleva-

ju? U Egiptu mogu da dobiju žito isto kao i ostali. Šta ih sprečava? Zatim ih je upitao: »Šta gledate jedan na drugoga?«

Jakov nije želeo ništa drugo nego da ih pokrene na akciju. On nije ni sanjao koji je razlog njihove očigledne plašljivosti i oklevanja. On je mislio na žito. A njih je mučila savest zbog Josifa.

Žito u Egiptu

Jakov je morao da ih osramoti da bi ih pokrenuo na akciju: »Šta gledate jedan na drugoga?« Da li je njihov otac postao sumnjičav? Da li je nešto znao? Da li je saznao njihovu tajnu o krivici? Ako je tako - onda će mu u Egiptu biti bolje nego kod kuće. Njihov otac je bio star čovek. Tokom proteklih godina vidljivo je propadao. Pokazivao je sve veću slabost. To nije bilo samo zbog godina koje su polako prolazile, već i zbog žalosti. Jakov je u svom srcu nosio ožiljke od mnogih udaraca, a najveći je zadobio kada je izgubio svog voljenog Josifa. Njegovi koraci postali su usporeni. On je patetično govorio o svojoj sedoj kosi. U sebi je nosio bol koji se nije smanjivao s godinama - taj bol morao je da nosi sam. Korak za korakom, on se približavao kraju svog života, tugujući za svojim sinom. Ništa nije moglo iz njegovog sećanja da izbriše prizor haljine umrljane krvlju, jedine uspomene koja mu je ostala od njegovog dragog sina za koga je mislio da ga nikada više neće videti.

»Šta gledate jedan na drugoga?... Eto čujem da u Misiru ima žita; idite onamo te nam kupite otuda, da ostanemo živi i ne pomremo.« U suočavanju s ovim okolnostima, braća nisu dobila mogućnost izbora. »Idite onamo, da ne pomremo«. I tako »desetorica brace Josifove otiđoše da kupe žita u Misiru.«

Došlo je vreme kada je Bog želeo da upotrebi ove ljude kako bi ispunio svoje velike ciljeve. On je odlučio da od njih načini veliki narod. Kao što je pripremao Josifa, kroz duge godine obučavanja, da bude prikladan instrument za ispunjavanje Njegove volje, tako je pripremao i Josifovu braću da sprovedu Njegovu nameru. Oni nisu ni mogli da sanjaju kakvo ih divno duhovno iskustvo čeka u Egiptu. Bog je mučio njihovu savest kako bi otvorio njihova srca za Njegovo milostivo vođstvo i doveo ih pod snažno delovanje Duha da promeni njihovu prirodu. Oni su se pripremali da se sretnu s Josifom, kao i za velike promene u

njihovom životu koje će izmeniti njihov karakter. Trebalo je da postanu drugačiji ljudi od onih koji su svog brata prodali u ropstvo.

Venijamin nije pošao

Treba da zapazimo da je Jakov poslao *deset* svojih sinova u Egipat. On nije ostalima poverio da se brinu za Venijamina. Venijamin u to vreme više nije bio dete. Mora biti da je imao između dvadeset i trideset godina. Ali, Jakov je oklevao i odbio da u Egipat pošalje jedinog preostalog sina njegove voljene Rahilje. Pretpostavlja se da je Jakov odvek sumnjao da je Josif doživeo neku nesreću u rukama svoje braće. Ja to ne mogu da znam. Izveštaj ništa ne govori o tome. U svakom slučaju, jasno je da je, od kada je Josif nestao, Venijamin zauzeo njegovo mesto i osvojio očevu ljubav. Zato je Jakov odlučio da ne prepusti svog najmlađeg sina na milost i nemilost starije braće. Venijamin je ostao kod kuće.

Tako su desetorica braće, sa natovarenim životinjama i svojim slugama, bez Venijamina, krenuli u Egipat. Nije nam rečeno da li su putem razgovarali o Josifu, ili razmenjivali primedbe o zajedničkoj nelagodnosti i mučnoj savesti. Ali, nema sumnje da su mislili na Josifa. On je stalno bio u njihovim mislima. Nisu očekivali da će ga videti. To se činilo neverovatnim. Ipak, oni će posebno posmatrati svaku družinu robova koja radi na polju ili se znoji u ciglanama, pripremajući materijal za piramide.

Kada su pitali gde treba da idu da bi kupili žito, uputili su ih ka Josifu. Iako on sam nije vodio posao prodavanja žita egipatskom narodu, izgleda da su svi moliozi iz drugih zemalja morali da prođu rutinu ličnog ispitivanja radi bezbednosti. Josif je na sebe preuzeo takvo ispitivanje stranaca.

Čovek na položaju

Oni su bili dovedeni pred ovog čoveka na položaju. Rečeno im je da je on gospodar nad čitavim Egiptom. Sedeo je kao i obično na svom mestu, okružen svom zbrkom i bukom istočnjačke tržnice. Njegovu pažnju odmah je privukao ulazak grupe od desetorice ljudi koji su, očigledno, bili stranci i kojima je bilo nelagodno. Za trenutak je zu-

rio u njih, a njegovo srce je divlje tuklo. Bio mu je potreban samo jedan dobar pogled. Izveštaj jasno kaže: »Pozna ih.«

O, da, on ih je prepoznao. On je znao kakvi su ljudi oni bili. Pitao se da li je u njima nastala bilo kakva promena, da li su još uvek oni isti ljudi kakve ih je poznavao. Znao je da su došli zbog žita. Tako je saznao da je glad stigla i do Hanana - do Jakova. Njegovo srce poskočilo je u očekivanju da će, posle dvadeset i dve godine, saznati nešto o svom ocu.

Oni njega nisu prepoznali. Kako bi i mogli? Od mladića od sedamnaest godina, on je izrastao u čoveka koji se približavao četrdesetoj. Bio je odeven u čisto belo platno, zlatni ukrasi označavali su njegov čin, a njegova odeća možda se i nije mnogo razlikovala od skupocene haljine u kojoj su ga videli pre nekih dvadesetak godina. Oni su bili bradati ljudi, grubo obučeni, na kojima se videlo da su dugo putovali. On je bio čisto obrijan, kao što je bio običaj kod ljudi koji su pripadali visokim kastama i imali važan položaj. On je bio upravitelj zemlje.

Oni su se poklonili

Potpuno nesvesni da ispunjavaju Josifove davne snove, oni su se poklonili pred njim, licem do zemlje. Nije teško da zamislimo uzbuđenje koje je Josif morao da oseti dok ih je posmatrao i prisećao se svojih snova. Mora da je osećao da mu je Bog veoma blizu, Bog koji mu je dao snove i koji je konačno doveo do njihovog ostvarenja. Bio je to jedan od vrhunskih trenutaka u njegovom životu.

Kako su ova desetorica ljudi bili daleko od spoznaje, da ispunjavaju snove svoga brata! Oni se nisu sećali svog ruganja i zlih reči davno izgovorenih: »Gle, evo onog što sne sanja... Hajde sada da ga ubijemo i da ga bacimo u koju od ovih jama, pa ćemo kazati: Ljuta ga je zverka izjela. Onda ćemo videti šta će biti od njegovih snova.« Bližio se trenutak kada je trebalo da vide šta je bilo s njegovim snovima. Ali, ono što su mogli da vide bilo je veoma drugačije od onoga što su oni planirali.

Pre nego što budemo videli kako je Josif primio svoju braću, voleo bih da vašu pažnju skrenem na veoma važne stvari u vezi s ovim dugo očekivanim trenutkom u Josifovom životu. Svaki učesnik u ovoj životnoj drami radi na svom karakteru i upravlja svoje ponašanje i svoja de-

la po slobodnoj volji. Niko ništa ne radi pod prinudom. Štaviše, na neki nevidljivi način, svi oni ujediniuju se u ispunjavanju jednog velikog cilja. Sve što su uradili ujedinjeno je u sprovođenju jednog nadmoćnog plana.

Tako je bilo u čitavoj istoriji. Tako je i sada. Bog je bio u istoriji od samog početka - u ličnoj istoriji kao i u nacionalnoj. To ne treba da bude ni najmanje neverovatno ili iznenađujuće. Bog je zaista u životu svake osobe. Za nas bi bilo strašno da propustimo da razumemo ovu činjenicu i tako zanemarimo osnovnu poruku ove životne price.

22

Josifov susret sa braćom

Dok su braća stajala pred njim klanjajući se do zemlje, Josifovo budno oko prelazilo je s jednog na drugog, na brzinu ih procenjujući. Najpre je želeo da vidi da li je njegov brat Venijamin s njima. Zatim je želeo da ih proceni. Nije ih video više od dvadeset godina. Da li su isti onakvi kakve ih je poznao ili su se promenili? Njegov stav prema njima zavisiće od odgovora na to pitanje.

Njegov prvobitni stav smatra se nepotrebno grubim i nepoželjnim, ali Josif je tačno znao šta radi i nastavio je da na najbolji način postiže ono što je imao na umu. On nije nameravao da bude grub ili okrutan. Samo je želeo informacije. Odlučio je da ih dobije na način koji će otkriti šta se nalazi u srcu ovih ljudi.

Primetio je da Venijamin nije s njima. Da li je moguće da su se ovi ljudi otarasili svog mlađeg brata slično kao što su želeli da se otarase njega? Da li je Venijamin mrtav, ili možda prodat u roblje? A njegov stari otac? Šta je bilo s njim? Da li je još živ? Da li je zdrav? Josif je morao da zna. Ovi ljudi pred njim - kakvi su sada postali? Nije morao da se raspituje kakvi su bili pre dvadeset godina. To je znao. Bilo je potrebno da sazna da li je u njima nastala neka promena.

Kakvi ljudi?

Pojavljivanje braće u Egiptu bilo je sasvim neočekivano za Josifa. Od kada su došli pred njega da ih on ispita bezbednosti radi, on nije imao priliku da sprovede bilo kakve planove koji bi se odnosili na njih. Kada su konačno došli u drugu posetu, bio je daleko bolje pripremljen i imao je predloge za koje je smatrao da je dobro da ih iznese.

Ali, prvi put uopšte nije bio spreman. Nije znao želi li da ovi ljudi budu blizu njega, u Egiptu. Nije ih poznao, nije znao kakvi su ljudi, kakve su njihove misli.

To je bio razlog zašto je tako oprezno nastavljao s njima, zašto se čudno ponašao, zašto se prurušio i koristio prevodioca kao da ne može da ih razume, zašto je pošao tako zaobilaznim putem kako bi došao do svog cilja. On je želeo da dobije uvid u njihov karakter. Želeo je da sazna da li su ostali onakvi kakvim ih je poznao. Želeo je da otkrije da li je bezbedno da ih upita i da li će biti ugodno da ih ima, da dođu i žive blizu njega, u Egiptu. U svemu tome morao je da bude siguran. Put koji je preuzeo da bi sve ovo otkrio bio je jedini put koji mu je bio na raspolaganju, a istovremeno bio je to najbolji put da ih primora da pogledaju u dubinu svog srca.

Da li su se kajali?

Tamnica bi bila najbolje mesto da malo razmišljaju i istražuju svoju dušu. Tako je bilo s njim. On će to isprobati na njima. Nije bilo osвете u ovome, nikakve osvetoljubivosti. On nije želeo da se sveti. Njegova najdublja želja bila je da pomogne ovim ljudima. Saosećao je s njima. Ali, jedno veliko pitanje ga je mučilo. Da li su oni dostojni pomoći? To je morao da vidi.

On je imao jednu veliku prednost nad njima, dok su stajali pred njim, i odlučio je da je u potpunosti iskoristi da bi ispitao njihov karakter. Prepoznao ih je, a oni nisu prepoznali njega. Ono što će na kraju da uradi s njima zavisilo je od rezultata ovog ispitivanja. Želeo je da zna da li su se oni kajali ili žalili zbog svog grubog i okrutnog postupanja prema njemu. Zato je nastavio da skriva svoj identitet dok je istovremeno zahtevao da oni otkriju svoj. Odlučio je da pred njima odglumi ulogu koja će ih navesti da se sete svog greha. Odlučio je da se tako ponaša prema njima da se oni sete kako su se ponašali prema njemu. Nakon toga, bilo je moguće da donese zaključak o njihovom karakteru, koji mu je pomogao da donese odluku kako da se ponaša prema njima.

Oni su svoju okrutnost prema njemu, pre mnogo godina, opravdali tvrdeći da je on uhoda koga je otac poslao da špijunira njihovo ponaša-

nje i da mu prenese njihova zla dela. Pa dobro, odatle će početi. Pitao je odakle su došli i kakve poslove imaju u Egiptu. Odgovorili su da dolaze iz Hanana i da žele da kupe hranu. Zatražio je da se identifikuju.

»Vi ste uhode!«

Zatim je, iz vedra neba, prekinuo svoje ispitivanje i grubo i veoma strogo ih optužio da su došli u Egipat, ne u miru, već u neprijateljstvu. Rekao je da su oni došli u Egipat da uhode njihovo odbrambeno stanje na severoistočnoj granici i da odnesu izveštaj koji će Hananeje podstaći da pokrenu invaziju u onom trenutku kada je sva egipatska snaga usmerena na borbu protiv gladi.

Zagrmeo je: »Vi ste uhode; došli ste da vidite gde je zemlja slaba.«

Najgorčenije i najiskrenije oni su odgovorili na ovu optužbu i uplašili su se zbog nje. Evo nečega što nisu očekivali. Rekli su: »Nismo, gospodar; nego sluge tvoje dodoše da kupe hrane.« I da bi dali verodostojnost svojim rečima, dodali su: »Svi smo sinovi jednog čoveka, pošteni ljudi, nikada nisu sluge tvoje bile uhode.«

Bio je to dobar odgovor, koji bi, za službenika koji nije glumio svoju ulogu, verovatno bio dovoljan. On je jasno govorio da je njihov zadatak vezan za porodične potrebe, a ne za neke nacionalne ambicije.

Ipak, to nije bilo dovoljno za istražitelja koji ih je ispitivao. On još nije saznao ono što je želeo. Grubo im je odgovorio: »Nije istina, nego ste došli da vidite gde je zemlja slaba.«

Pre dvadeset i više godina, on je upućivao iste proteste o svojoj nevinosti, kada se nalazio u njihovim rukama, a oni su odbili da slušaju. Sada je on odbio da sluša njih. Zato su nastavili da daju dodatne dokaze.

Rekli su: »Nas je bilo dvanaest braće, sluga tvojih, sinova jednog čoveka u zemlji hananskoj; i eno, najmlađi je danas kod oca našeg, a jednog nema više.« To je već bilo bolje. Josif je sada dobijao informacije koje je želeo. Venijamin je bio živ, slobodan i kod kuće. Jakov je još uvek bio živ. U Josifovom srcu nastalo je veliko olakšanje. Dobijao je rezultate. Ali, nije bilo dovoljno. I dalje je morao da zna kakvi su oni ljudi. Nastaviće dalje. Ipak, pre nego što je nastavio, iznenada su ga pogodile neke njihove reči.

Mislili su daje Josif mrtav

»Jednog nema više,« rekli su. Mislili su da je on mrtav! To mora biti da je izazvalo suze u njegovim očima. Rekli su to s nežnošću, kao da žale zbog toga. A tu je bila i izjava: »Nas je bilo dvanaest braće.« Dok je mislio na to, savladale su ga emocije. Da li je moguće da su u dragom logoru njegovog oca, u njegovom domu, oni i dalje razmišljali o porodici kao o celini, iako su smatrali da je on mrtav? On je i dalje tamo pripadao, bez obzira na ono što se dogodilo; on je i dalje imao mesto u njihovim mislima, u njihovim srcima. On je bio jedan od njih. »Nas je bilo dvanaest braće,« ne jedanaest.

Da bi sakrio svoje emocije, da bi suzbio izliv nežnosti koji je pretio da ga savlada, on je prsnuo u gnevno preuveličavanje: »Kažem ja da ste vi uhode.« To jest, baš kao što sam rekao, vi ste uhode. I pronaći ću način da vas ispitam i to dokažem.

Nastavio je strogo: »Nego hoću da se uverim ovako: tako živ bio Faraon, nećete izad odavde dokle ne dođe ovamo najmlađi brat vaš.« Da bi dokazao njihovo uveravanje da su svi iz jedne porodice, on će dozvoliti da se jedan od njih vrati u Hanan i dovede Venijamina. U međuvremenu, ostala devetorica ostaće u tamnici, do Venijaminovog dolaska. A sve to da se vidi »je li istina šta govorite; inače ste uhode, tako živ bio Faraon.«

Zatim je naglo završio ispitivanje i naredio da ih odvedu u tamnicu, kako bi mogli da procene svoju situaciju i razmisle da li će pristati na njegove uslove.

Oni su ga bacili u jamu. Sada su se prilike okrenule. On njih baca u tamnicu. Ljudi u tamnici imaju vremena za ozbiljno razmišljanje, a ovi ljudi su takođe mnogo razmišljali. Za to vreme, Josif je mirno čekao rezultate.

Ostavio ih je tri dana u tamnici. Zatim je pozvao da ih izvedu pred njega. Tvrdio je da je popustio do izvesne mere. Njihova priča i dalje treba da se proveri. Ali, pomislio je na njihove porodice i na njihovog starog oca. Smatrao je da je pravedno i milostivo da pusti da se njih devetorica vrata u Hanan, noseći hranu, a ne samo jedan. On će jednog zadržati kao taoca, kako bi se uverio u povratak devetorice s njihovim najmlađim bratom. Na taj način, pokazaće svoju istinitost i odanost i moći će da se oslobode optužbe da su uhode.

Kao razlog za promenu svog plana, on je naveo da se boji Boga, što znači da nije želeo da bilo kakva nepravda opterećuje njegovu savest.

Oni to nisu primetili u tom trenutku, ali kasnije su shvatili. Nisu mogli da misle ni na šta drugo osim na predlog koji je dao da se njih devetorica vrate kući sa žitom. Bili su spremni da to prihvate. Bilo je to mnogo bolje rešenje nego da devetorica ostanu u tamnici, a da se jedan vrati. Ipak je bilo teško, ali pre nego što je imao priliku da se predomisli, oni su pristali.

Trebalo je da donesu odluku o tome ko će da ostane u Egiptu kao talac. Skupili su se da zajedno donesu tu tešku odluku. Tihim glasom su razgovarali, ne pazeći previše da li će ih upravitelj čuti. Bili su sigurni da on ne može da ih razume. Tada su govorili jedan drugome o značenju nevolje s kojom su se suočili. Bila je to kazna, bili su sigurni u to, za ono što su pre mnogo godina uradili svom bratu Josifu. Okrutno su se ponašali prema Josifu, optužili su ga da je uhoda, bacili su ga u jamu, prodali madijanskim trgovcima, slagali su svog oca o tome šta se dogodilo. Možete lako da razumete Josifovo interesovanje kada je čuo kako govore: »Doista se ogrešismo o brata svog, jer videsmo muku duše njegove kad nam se moljaše, pa ga se oglušismo; zato dođe na nas ova muka.«

Prisetili su se svog greha

Josifova namera bila je ostvarena. Dok su se ovi ljudi suočavali s mogućnošću iste izolacije i uskraćivanja slobode kojoj su izložili Josifa, oni su se setili svog greha protiv njega i bili su podstaknuti da jedan drugome govore o tome i da svoju nevolju shvate kao osvetu za svoj greh. Setili su se kako su Josifu uskratili milost kada je molio, te stoga ne treba da očekuju nikakvu milost u svojoj nevolji.

Ipak, jedan među njima odbio je da se pridruži zajedničkom priznanju. Ruvim je rekao: »Nisam li vam govorio: Nemojte se grešiti o dete? Ali me ne poslušaste; i zato se evo traži od nas krv njegova.«

Oni nisu nimalo sumnjali u to da je upravitelj, možda, razumeo svaku njihovu reč. Bilo mu je teško da sakrije svoje emocije dok ih je slušao, kao i da spreči suze da poteku. Morao je da ih ostavi na neko vreme, dok se borio sa suzama. Još nije bio spreman da im otkrije svoj

identitet. Želeo je da zna još nešto. Želeo je da sazna kako su se oni ponašali prema Venijaminu. Kako bi stekao dalje informacije, smatrao je da je potrebno da još zadrži svoju masku. Ipak, on je odlučio da sam izabere taoca koji će ostati u tamnici dok ostala devetorica idu u Hanan. Uzeo je Simeuna, vezao ga pred njihovim očima i naredio da se vrati u tamnicu.

Zašto baš Simeuna? Možda je to bilo zbog toga što je znao za Simeonovo neobično okrutno ponašanje u Sihemu. Moguće je da je i Simeun prednjačio među braćom u njihovom okrutnom ponašanju prema njemu.

Pošto je to uradio, Josif je naredio svojim slugama u žitnicama da napune vreće žitom, onoliko koliko mogu da ponesu, zajedno s malim posudama hrane za njihovo putovanje, kao i da u vreću svakog čoveka stave novac kojim su platili žito. Zatim ih je poslao na putovanje u Hevron.

23

Bratski poklon

Devetorica ljudi, Josifova braća, krenuli su u Hanan, s nemirnim mislima. Simeun je bio u tamnici. Da bi ga oslobodili, morali su da zatraže od oca da pusti da se Venijamin vrati s njima u Egipat. Sumnjali su da će moći da nagovore Jakova da pristane na to. Nisu s mnogo radosti očekivali svoj povratak kući.

Pošto su okončali svoj prvi dan putovanja prema Hananu, zaustavili su se na prvom odmorištu. Jedan od njih imao je priliku da otvori svoju vreću sa žitom. Nije to bila mala vreća, već velika, i obično se ona ne bi otvarala dok se putovanje ne završi. Izenadio se kada je povrh žita našao svoju vrećicu s novcem. To otkriće odmah je privuklo pažnju sve braće i dodatno je uznemirilo njihov već uznemireni um. Bili su veoma zbunjeni, strahujući da su postali žrtve neke vrste zaverre koja im je želela zlo kada dođe vreme da se vrate u Egipat. Rekli su: »Šta nam to učini Bog?« Njihova pomisao bila je da je ovo, nekako, dodatak njihovoj kazni i da će morati da odgovaraju zbog toga kao lopovi. Barem su videli Božje providenje na delu. Bog je video njihove grehe, obeležio je njihovo ponašanje i strahovali su da ih sada kažnjava zbog toga.

Njihov povratak u Hevron

Otac je zabrinuto očekivao njihov povratak u Hevron. Bili su odsutni duže nego što je on izračunao. Kada su stigli, čitav logor uzavreo je kao košnica. Stanovnici svih šatora, pripadnici svake porodice, skupili su se oko njih kada su se zaustavili pred Jakovljevim šatorom. Žud-

no su slušali kada su oni počeli da pričaju o svemu što ih je zadesilo. Kada je Jakovu ispričano o neprijateljskom stavu i grubom ponašanju egipatskog upravitelja, među njima se proširila uzrujanost. Slutili su neko zlo, neku zlu nameru. Ovi strahovi bili su potvrđeni kada su otvorili svoje vreće sa žitom. U svakoj vreći pronašli su svoj novac.

Kada je Jakov saznao šta se dogodilo sa Simeunom, više nije mogao da se kontroliše. Njegova duboka uznemirenost izbila je na površinu u tužnim rečima: »Potrste mi decu; Josifa nema, Simeuna nema, pa hoćete i Venijamina da uzmete; sve se skupilo na me.«

Bio je to veoma ogorčeni ispad, ali veoma netačan. Evo jednog starca koji ne zna o čemu govori. Jer cela rečenica, od početka do kraja, ne sadrži nijednu jedinu činjenicu. Ona je u potpunosti pogrešna. Međutim, koliko je Jakov znao, ona je bila tačna. Ali, Jakov nije sve znao. Njemu deca nisu bila oduzeta. Josif nije bio mrtav. Simeun nije bio izgubljen. Iako će odvesti Venijamina, oni će ga takođe i vratiti. Ništa od ovoga se nije skupilo na njega. Naprotiv, sve je radilo za njega. Sve će se završiti na njegovu korist. Sve je išlo ka njegovom dobru, a ne ka njegovoj šteti.

Kako smo skloni da dozvolimo da na nas utiče ono što je prividno, da donosimo brze zaključke i izgovaramo sud na osnovu nepotpunih informacija. Jadan Jakov! Sigurno se on smeškao u svojim kasnijim godinama kada se prisećao svojih reči. Ali, u tim trenucima su mu bile veoma stvarne. Ne treba da se čudimo što je posebno naglasio: »Neće ići sin moj (Venijamin) s vama, jer je brat njegov umro i on osta sam, pa ako bi ga zadesilo kako zlo na putu na koji ćete ići, svalili bi ste me stara s tugom u grob.«

Oni ne smeju da povedu Venijamina

Možemo dobro da razumemo zašto je patrijarh to rekao i sasvim je izvesno da možemo da saosećamo s njim. On nije znao pravo stanje stvari. On je mislio samo na svoje sinove. On nije mislio na Boga. U čitavoj ovoj rečenici, Bog se ne spominje. On govori svojim sinovima kao da su oni sve to uradili. »Potrste mi decu.« »Svalili bi ste me stara s tugom u grob.« On ne spominje Onoga koji mu je jedne značajne noći u Vetilju obećao: »I evo, ja sam s tobom, i čuvaću te kuda god po-

deš.« Za trenutak je Jakov zaboravio Božju milost, zaboravio je kako ga je Gospod vodio u Lavanov dom i dao mu da napreduje u godina-ma koje je proveo u Padan-Aramu, zaboravio je kako se Gospod starao za njega nakon odlaska od Lavana, zaboravio je kako je Bog doveo do pomirenja između njega i Isava, zaboravio je kako ga je blagoslovio kod Fanuila, posle borbe koja je trajala čitave noći, zaboravio je zašti-tu kada je nasilje njegovih sinova moglo da dovede do toga da postanu žrtve Sihemljana.

Trebalo je da se Jakov seti

Trebalo je da se Jakov seti da, kao što je Bog bio s njim u njegovim predašnjim nevoljama, tako će biti s njim i u njegovim sadašnjim nevoljama. Da je to imao na umu, ne bi izgovorio ono što je rekao. To što je popustio pred strahovima samo je učinilo da je njegova nevolja bila još teža za podnošenje, jer ju je podnosio bez Boga.

Ipak, njegov zaborav bio je samo trenutak. Posle izvesnog vremena, kao što ćemo videti, on se vratio svom predašnjem poverenju u Boga. Kada je došao da se oprost sa svojim sinovima, prilikom njihovog drugog putovanja u Egipat, on je ponovo bio onaj stari i molio se: »A Bog Svemoguću da vam da da nađete milost u onog čoveka, da vam pusti brata vašeg drugog i Venijamina.« Jakov se oporavio. Ubrzo je video da, umesto da sve ide protiv njega, sve ustvari ide ka njegovom dobru. Njegove suze, strahovi i zabrane bile su potpuno nepotrebne, jer su nastale zbog brige o zlu koje nikada nije došlo. Negativna osećanja nastala su u očekivanju događaja koji se nikada nije zbio.

Ruvim se potrudio da uveri svog oca o Venijaminovoj bezbednosti, ako mu Jakov dozvoli da ga povede u Egipat. »Dva sina moja ubij«, rekao je naglo, »ako ti ga ne dovedem natrag; daj ga u moje ruke, i ja ću ti ga opet dovesti.« Ovaj impulsivni govor nije mogao da utiša Jakovljevi strah. On je glatko odbio da dozvoli da Venijamin ode u Egipat.

Ali, dani su prolazili i zalihe hrane iz Egipta su nestajale, a glad se nastavljala i postajala sve gora. Kada je žito koje su imali skoro nestalo, Jakovljevi sinovi bili su ubeđeni da će morati ponovo da idu u Egipat kako bi obnovili zalihe žita. Takođe su bili ubeđeni da bi takvo putovanje bilo uzaludno ukoliko im ne bude dozvoljeno da sa sobom po-

vedu Venijamina. Očajnički su želeli da otac pristane na to. Situacija se činila nemogućom. Sve što su mogli da urade bilo je da čekaju da ih otac ponovo pošalje u Egipat.

Jakov popušta u vezi s Venijaminom

Senka velike potrebe i gladi spustila se na sve njih. Hodali su neveseloge i zabrinutog lica, čekajući odluku starog čoveka koji je delovao nesavitaljivo. Došlo je vreme kada je starac video patnju na njihovom licu i strah od još veće patnje koja ih očekuje. Konačno je omekšao. Pozvao je svoje sinove i molio, »Idite opet, i kupite nam malo hrane.«

Juda je govorio u ime braće. Rekao je svom ocu: »Tvrdo nam se zarekao onaj čovek govoreći: Nećete videti lice moje, ako ne bude s vama brat vaš. Ako ćeš pustiti s nama brata našeg, ići ćemo i kupićemo ti hrane. Ako li nećeš pustiti, nećemo ići, jer nam je rekao onaj čovek: Nećete videti lice moje, ako ne bude s vama brat vaš.«

Problem je bio nerešiv. On nije želeo da pusti Venijamina. Oni nisu mogli da idu bez Venijamina. Jakov ih je gledao. Oni su gledali u njega. I dok su ga posmatrali bilo im je jasno da se on koleba. Juda je odmah iskoristio situaciju. Rekao je: »Pusti dete sa mnom, pa ćemo se podignuti i otići, da ostanemo živi i ne pomremo i mi i ti i naša deca. Ja ti se jamčim za nj, iz moje ga ruke išti; ako ti ga ne dovedem natrag i preda te ne stavim, da sam ti kriv do veka. Da nismo toliko oklevali, do sada bismo se dva puta vratili.«

Jakov je popustio. Nije mu bilo lako da to uradi, ali znao je da su oni u pravu. Njihove zalihe moraju da se dopune ili će svi doživeti katastrofu. Situacija je zahtevala trenutno delovanje. Već su izgubili mnogo vremena, kao što je Juda istakao. Pošto je popustio, Jakov je preuzeo zadatak planiranja putovanja, kao i diplomatije kojom je trebalo da se upravitelj umilostivi. Odgovarajući Judi, Jakov je rekao:

»Kad je tako, učinite ovo: uzmite šta najbolje ima u ovoj zemlji u svoje vreće, i ponesite čoveku onom dar: malo tamjana i malo meda, mirisavog korenja i smirne, urme i badema. A novaca ponesite dvojnomo, i uzmite novce što behu ozgo u vrećama vašim i odnesite natrag, može biti da je pogreška.«

Zatim je došao do glavne teme, a glas mu se uozbiljio dok je primoravao sebe da izgovori reči: »I uzmite brata svog, pa ustanite i idite

opet k onom čoveku.« Ovoga puta Bog je bio u njegovim mislima, kao i dragoceno obećanje koje mu je Bog dao. »A Bog Svemogući da vam da da nađete milost u onog čoveka, da vam pusti brata vašeg drugog i Venijamina; ako li ostanem bez dece, nek ostanem bez dece.«

Dirljiv prizor

Bio je to dirljiv prizor, ovo savetovanje između starog patrijarha i njegovih sinova, dok su razgovarali o sredstvima koja treba da se primene da bi se postigla njihova tri glavna cilja - oslobađanje Simeuna, povratak Venijamina, kao i prikupljanje još jedne i dovoljne zalihe hrane. Oni nisu znali da je težak oblak brige koji je pritiskao njihovu dušu i donosio im ogromnu nelagodnost bio sasvim nepotreban. Oni nisu znali da strašni egipatski upravitelj ne zahteva nikakvo umirivanje s njihove strane, već da je sasvim dobro raspoložen. Oni nisu znali da je Bog išao ispred njih i sve pripremio kako bi dobili ono što im srce želi, i još više od toga. Oni nisu mogli ni da sanjaju o čudima koje će sresti na ovom putovanju u Egipat. Trebalo je da pronađu svoj put do blagostanja, blagoslova, stvaranja velikog naroda i veličanstvene budućnosti, dok su se s oklevanjem upravljali prema Egiptu. U svom sveznanju i svojoj milosti, Bog je zatvorio sva druga vrata osim ova kroz koja je On želeo da oni prođu. Oni nisu imali izbora nego da idu u Egipat.

Hanan još nije bio spreman da ga izrailjski narod osvoji. Ni izrailjski narod još nije brojčano narastao onoliko koliko je bilo potrebno da osvoje i zadrže zemlju. Za rast je bilo potrebno vreme i prilika. Čak i kada budu stekli ovo, moraće da prođu kroz vatru iskušenja i probe kako bi se spojili u jedan narod. Zato je bilo potrebno da odu u Egipat i tamo prebivaju. Ove velike Božje namere bile su daleko iznad njihovog razumevanja. Oni nisu mogli da ih sagledaju. Mogli su da vide samo ono što im je bilo direktno pred očima. Oni su se užasavali ovog putovanja u Egipat.

Novo vodstvo

Pre nego što je počelo njihovo putovanje, kao da je među njima došlo do promene vođe, promene koja nije bila nimalo beznačajna za budućnost. Razlika između suprotnih ličnosti i kvaliteta vođstva Ruvi-

ma i Jude snažno se vidi u njihovom postupanju prema ocu. Ruvim, prvorođeni, i kao takav prirodni vođa, dao je plahoviti predlog Jakovu, predlog koji je bio sasvim besmislen. Rekao je: »Dva sina moja ubij, ako ti ga (Venijamina) ne dovedem natrag.« On nije mislio ono što je rekao. Njegova naglost pokazala je da se u njega ne može imati poverenja.

S druge strane, Juda nije dao svoje sinove kao garanciju za Venijamina. On je rekao: »Ja ti se jamčim za nj, iz moje ga ruke išti; ako ti ga ne dovedem natrag i preda te ne stavim, da sam ti kriv do veka.« On nije založio svoje sinove, već sebe. I Jakov je bio ubeđen u njegovu iskrenost i odlučnost da, bez obzira na sve opasnosti, ispuni svoj zavet. I Juda je kasnije, na najplemenitiji način, opravdao poverenje svog oca. Judi je Jakov poverio jedinog sina koji mu je preostao od Rahilje.

Čitav logor je mahao dok su oni kretali na svoje putovanje u Egipat - deseterica ljudi sa zebnjom i strahom i srcu, ne znajući šta ih očekuje. Taj čovek, upravitelj. Hoće li im verovati sada kada je Venijamin s njima? Hoće li osloboditi Simeuna? Hoće li se kroz nekoliko dana vraćati ovim putem za Hanan kao ujedinjena porodica, svi na broju? Nisu ni sanjali ko će sve spadati u ovaj broj. Njihove misli bile su uznemirene dok su putovali prema Egiptu.

24

U Egiptu pred Josifom

Koliko god da su se braća plašila, ipak su dobro napredovali ka Egiptu. Išli su napred žustro, kao da žele da što pre obave ovu mrsku dužnost. Izveštaj kaže: »Tada uzevši dare i novaca dvojinom, uzevši i Venijamina, podigoše se i otidoše u Misir, i izađoše pred Josifa.«

Braća su bila iznenađena što sastanak s upraviteljem nije bio onoliko težak koliko su oni mislili da će biti. On ih je primio odmah i to ljubazno. Nije bilo ni traga njegovoj grubosti. Kada su došli pred njega, njegove oči pomno su prelazile s jednog na drugog brata, kako bi se uverio da je Venijamin došao. »A Josif kad vide s njima Venijamina, reče čoveku koji upravljaše kućom njegovom: Odvedi ove ljude u kuću, pa nakolji mesa i zgotovi, jer će u podne sa mnom jesti ovi ljudi.«

Trebalo je da idu na gozbu! I to u kući upravitelja! Oni nisu očekivali ništa slično. Trebalo je da budu ushićeni. To je ličilo na povoljno otvaranje njihovih pregovora za Simeunovo oslobađanje. Ali, oni nisu osećali ushićenje, već strah. Ovo nije bilo normalno. Nije bilo razumljivo. Bilo je misteriozno. Kakva zamka im se sada postavlja?

»A oni se bojahu kad ih čovek vođaše u kuću Josifovu.« Bilo im je neugodno što su ceremonijalno bili uvedeni u impresivnu palatu. Sa zebnjom su gledali oko sebe. Velike prostorije, vajarstvo, nameštaj, draperije - sve je to bilo veoma daleko od njihovih prostih šatora, zaista daleko od svega na šta su bili navikli. Osećali su da tu ne pripadaju, bilo im je čudno i neugodno. Nisu bili obučeni za gozbu u ovoj palati. Bili su u situaciji na koju nisu bili navikli. Njihovi strahovi su rasli. Oni sigurno nisu bili dovedeni tamo samo da bi jeli, već da budu ka-

žnjeni. Ponovo se probudila njihova savest i mučila ih zbog Josifa. Kada ih je Josifov domaćin ostavio same, oni su rekli:

»Za novce koji pre behu metnuti u vreće naše vodi nas, dokle smisli kako će nas okriviti, da nas zarobi i uzme naše magarce.«

Kako griža savesti čini da svi budemo kukavice! Ovi ljudi su mislili samo na krivicu, svoju sopstvenu krivicu. To im je onemogućavalo da bilo šta vide u jasnom svetlu. Sve je bilo iskrivljeno, izvrnuto, zastrašujuće. Oni su brzo zaključili da je bolje da što pre spomenu taj novac u vrećama, pre nego što Josif to upotrebi da bi ih optužio za nepoštenje. Nervozno su očekivali povratak njegovog pristava. Kada je došao, rekli su mu:

»Čuj, gospodaru; došli smo bili i pre, i kupismo hrane; Pa kad dođosmo u jednu gostionicu i otvorismo vreće, a to novci svakog nas behu ozgo u vreći njegovoj, novci naši na meru; i evo smo ih doneli na trag; A druge smo novce doneli da kupimo hrane; ne znamo ko nam metnu novce naše u vreće.« Eto! Barem su sprečili da ih optuže za nepoštenje. Smatrali su da je to bio pametan potez.

»Novci su vaši bili u mene«

A bili su iznenađeni domaćinovim odgovorom. On je rekao, i mislim da se smeškao dok je to govorio: »Budite mirni, ne bojte se; Bog vaš i Bog oca vašeg metnuo je blago u vreće vaše; novci su vaši bili u mene.«

Zadržali su dah. Ovaj pristav, upraviteljev verni sluga, znao je sve o njihovom novcu. On je znao da je vraćen u njihove vreće. Novac je bio kod njega. Oni nisu znali ko je to učinio. On je znao, tako im je rekao. Bog je to učinio. Njihov Bog i Bog oca njihovog!

Ovo je trebalo da bude gozba iznenađenja. Pristav je ponovo žurno otišao i kada se vratio doveo je Simeuna iz tamnice, da im se pridruži. Možete da zamislite srećan susret, uzvike, žagor, kretanje, ispitivanje o porodici i o gozbi.

Sve je to bilo prekinuto daleko pre nego što su oni mogli da se obaveste o svemu. Došao je pristav da ih pripremi za upraviteljev dolazak i za gozbu. Žurno su pripremili poklon za upravitelja koji su poneli na Jakovljeve predlog.

»I kad Josif dode kući, iznesoše mu dar koji imahu kod sebe, i pokloniše mu se do zemlje.« Ponovo su se poklonili svom bratu, kao što su njegovi davni snovi prorekli. Josif nije mogao a da ne misli na ove snove dok su se braća klanjala pred njim. Ovo je bio trenutak koga su se užasavali, da se ponovo sretnu s upraviteljom. On je ranije bio grub prema njima. Kakav će sada da bude?

Josifova ljubaznost

Bili su prijatno iznenađeni njegovim dobrim raspoloženjem. Najučtivije se raspitao za njihovo zdravlje i blagostanje i kao da je bio istinski zainteresovan. »A on ih zapita kako su.« Rekli su mu da su dobro i da su dobro putovali. Zatim je izrazio interesovanje za ono što su zatekli kod kuće. »Kako je otac vaš stari, za koga mi govoriste? Je li još živ?« On je žudeo da dobije odgovor na to.

»A oni rekoše: Dobro je sluga tvoj, otac naš; još je živ.« I ponovo, »pokloniše mu se.« U tom trenutku on je pogledao Venijamina, sina svoje majke i rekao je: »Je li vam to najmlađi brat vaš za kog mi govoriste?« Kada su ga ubedili da je tako, on je savladan emocijama mogao jedino da kaže: »Bog da ti bude milostiv, sinko!« Zatim je žurno izašao, jer je znao da više ne može da izdrži ni trenutka. Njegova duša čeznula je za mlađim bratom. Još nije bio spreman da se otkrije svojoj braći. Bilo je još mnogo toga što je moralo da se obavi pre nego što se bude otkrio. Ali, još jedan trenutak u Venijaminovoj prisutnosti i on bi se slomio i sve otkrio. To nije smelo još da se dogodi.

Zato je požurio da ode iz prostorije. »Te brže potraži gde će plakati.« Mora da nađe neki ventil za emocije koje su ga savladale. »Ušavši u jednu sobu plaka onde.« To su trenuci kada su suze jedino olakšanje za snažna osećanja. To je bio jedan od tih trenutaka. Njegova braća su ostala sama dok se on dobro isplakao. Prošlo je više od dvadeset i dve godine od kada je poslednji put video svog brata i druga iz detinjstva, koji je sada bio odrastao čovek. O, kako je voleo ovog dragog brata.

Tri odvojena stola

Zatim, kada je konačno ponovo ovladao svojim emocijama, »umiv se izade, i ustežući se reče: »Dajte jelo.« Pošto su u Egiptu postojali za-

koni kasti koji nisu dozvoljavali Egipćanima da jedu s pripadnicima drugih naroda, s tuđincima, postavljena su tri posebna stola. Jevreji su imali svoj sto. Egipćani iz Josifovog domaćinstva sedeli su za drugim stolom. Upravitelj je, zbog svog visokog ranga, jeo sam, deleći hranu, kako se ona najpre iznosila za njegov sto.

Kada je jedanaestoro braće posedalo i kada se pred njima poslužila hrana, oni su gledali jedan drugoga i iznenada ih je pogodila misao da su raspoređeni po tačnom redosledu svojih godina, »stariji po stareštvu svom a mlađi po mladosti svojoj.« Zaprepašćeni pogledi izmenjivani su za stolom, a njihova čela nabrala su se od čuda. Ko ih tako dobro poznaje da bi ovo mogao da uradi?

Ali, njihovu pažnju brzo je privukla još jedna neobična stvar. Oni to nisu znali, ali od trenutka kada su bili postavljeni za sto bili su podložni podrobnom ispitivanju koje je upravitelj smislio da bi dobio od njih informacije koje su mu bile potrebne da bi odredio kakvi su ljudi.

Ranije, oni su bili bolesno ljubomorni na njega, jer mu je otac ukazivao posebnu naklonost. Bio je siguran da je njegov otac, u kasnijim godinama, pokazao posebnu naklonost prema Venijaminu. Da li su ovi ljudi gajili istu ljubomoru prema Venijaminu? On će ih iskušati u tome. Želeo je da zna da li je, nakon što su ga prodali u ropstvo, nastala neka promena kod njegove braće, da li su oni ostavili svoje zle puteve. Ako se pokaže da su podjednako ljubomorni na Venijamina zbog naklonosti koja mu je ukazana, onda će možda odlučiti da svog mlađeg brata zadrži pored sebe u Egiptu umesto da mu dozvoli da se vrati kući. Ako se pokaže da je stara ljubomora nestala i da se njihova stara priroda promenila, onda je možda moguće da se otvori put da mu se sva njegova braća, zajedno s njegovim starim ocem, pridruže u Egiptu. On mora najpre da sazna da li su oni takvi ljudi da bi ih on pozeleo pored sebe, ili su još uvek ostali isti kakvi su bili ranije.

Njihova ljubomora je nestala

On je imao dobar metod da to otkrije. Počeo je da šalje Venijaminu porciju hrane koja je bila pet puta veća od porcija koje je slao drugima. To je bilo dovoljno. Ovim postupkom on je pokazivao upadljivu naklonost, baš kao što je otac pokazao naklonost prema njemu kada

mu je dao skupocenu šarenu haljinu. Ako su ovi ljudi ljubomorni na Venijamina, to će se odmah pokazati.

Braća su i dalje imala pogrešnu ideju da je Josif Egipćanin i da ne može da ih razume, pa nisu oklevali da slobodno razgovaraju za stolom, i to u Josifovoj prisutnosti. Tako je Josif dobio priliku da otkrije njihova prava osećanja. On je pažljivo slušao, ali nije čuo nikakve ljubomorne ili zlobne primedbe. Zaista, izgledalo je kao da su braća zadovoljna što je Venijamin tako počastvovan. Ovi ljudi su se stvarno promenili. Josif je bio veoma zadovoljan. Gozba se nastavljala i bila je veoma skladna i srećna. Gruba formalnost s kojom je počela ubrzo je nestala, popuštajući pred prijateljskom učtivošću. Izveštaj kaže: »I piše i napiše se s njim.«

Ali, Josif još nije bio spreman da im otkrije svoj identitet. Želeo je još nešto da zna pre toga. I on je smislio načine na koje će dobiti odgovore na pitanja koja je imao na umu. On ih je pozdravio i dozvolio im da odu na počinak. Trebalo je da obave mnogo priprema pre nego što narednog jutra krenu na put.

Grupa radosnih ljudi

Bila je to grupa radosnih ljudi koja je narednog jutra rano krenula na putovanje kući. Napetost pod kojom su bili proteklih dana sada je popustila i oni su bili oduševljeni što su Simeun i Venijamin s njima. Stići će kući kao ujedinjena grupa. Nadali su se da su za sva vremena završili s Egiptom. Njihovi magarci bili su natovareni žitom koje će ispunjavati njihove potrebe za dugo vremena. Imali su svaki razlog da budu zadovoljni datom situacijom. A povrh svega drugog, išli su kući.

Nisu znali da je Josifov pristav, pod naređenjem svog gospodara, pretvarajući se da im pomaže u pripremanju za odlazak, stavio novac svakog čoveka, dvostruku količinu novca, ponovo u vreće s žitom, a pored toga, u Venijaminovu vreću stavio je i srebrni pehar posebne izrade. Smatralo se da ovaj pehar ima osobinu da otkriva otrov kada se u njega uspe bilo koja tečnost koja ga sadrži. Pehari ovog kvaliteta bili su veoma cenjeni kao čuvari protiv pokušaja ubistva njihovih vlasnika.

Lakog srca, Jakovljevi sinovi krenuli su na put. Ipak, jedva da su izašli iz grada kada su postali svesni buke užurbane potere. Sustigao ih je Josifov upravitelj s očiglednom sumnjom, nepoverenjem i grd-

njom, zaustavio ih je i žustro upitao: »Zašto vraćate zlo za dobro?« On je nastavio s objašnjenjem da pehar njegovog gospodara, srebrni i najdragoceniji, ne može da bude nigde drugde nego u njihovim rukama. Dodao je: »Nije li to čaša iz koje pije moj gospodar? I neće li po njoj zacelo poznati kakvi ste? Zlo ste radili što ste to učinili.«

Odbijene optužbe

Jakovljevi sinovi su ogorčeno pobili ove optužbe. Pristav je bio previše smeo kada ih je optužio za takvu zloću. Oni nisu lopovi. Oni nisu ukrali upraviteljev pehar. Nisu ni pomislili da mu na takav način vrate za njegovu ljubaznost. Kao dokaz svog poštenja, rekli su: »Zašto govoriš, gospodar, takve reči? Sačuvaj Bože da sluge tvoje učine takvo šta! Eno smo ti doneli natrag iz zemlje hananske novce koje nadosmo ožgu u vrećama svojim, pa kako bismo ukrali iz kuće gospodara tvog srebro ili zlato?« Takva optužba bila je gnusna laž. Oni su pokazali svoje poštenje kada su doneli novac koji im je bio vraćen.

Lepe reči, odgovorio je pristav, ali negde u njihovom prtljagu krije se taj pehar. Da li su spremni da dozvole pretragu? To će imati više težine od njihovih protesta da su nevin.

Naravno da su se ljutito složili. On može da pretraži njihova dobra onoliko detaljno koliko želi. Štaviše, bili su sigurni u svoju nevinost pa su rekli: »U kog se između sluga tvojih nađe, onaj neka pogine, i svrh toga mi ćemo biti robovi gospodaru mom.«

Kakav nagao govor, zaista veoma nagao. Niko od njih nije znao šta se nalazi u njihovim vrećama. Niko nije znao šta se nalazi u Venijaminovoj vreći. Ali, bili su sigurni da je svako od njih nevin u ovoj zloj radnji. Dozvolili su mu da sve pretraži misleći da neće ništa da pronađe.

Pristav se složio da je to je pošteno: »Neka bude kako rekoste.« Ipak, i on je želeo da bude pošten. Zato je rekao da samo onaj »u koga se nađe, onaj da mi bude rob, a vi ostali nećete biti krivi.«

Pošto su se svi složili, počela je potraga, bez daljeg odlaganja. »I brže poskidaše svi na zemlju vreće svoje, i razrešiše svaki svoju vreću.« Pristav, pošto je dobro znao šta će pronaći, jer je sam to stavio u vreće, ali želeći da protegne ovu farsu što je više mogao, počeo je s Ruvimovom vrećom, nameravajući da pretraži od najstarijeg ka najmlađem, znajući gde će se pojaviti pehar.

Pehar pronađen

Možete da zamislite šok i nevericu koja je nastala kada su oni koji su pretraživali u Ruvimovoj vreći pronašli vrećicu s dvostrukom količinom novca, za koju nisu znali da se tamo nalazi. To je bilo dovoljno loše. Ali, srebrni pehar se još nije pojavio. Polako je pristav pretraživao vreću po vreću. U svakoj je bila vrećica s novcem. A u Venijaminovoj vreći nije bio samo novac - već i srebrni pehar!

Ljudi su je posmatrali, zaprepašćeni, šokirani, nemi. Čitav svet kao da se rušio pred njihovim očima. Pre nekoliko trenutaka bili su srećni što idu kući, svome ocu, svojoj deci, s dovoljno žita za sve. Venijamin je bio s njima. Simeun je pevao od radosti što ponovo udiše slobodan vazduh. Radosno su iščekivali očevu sreću kada bude saznao za Venijaminovu bezbednost, za Simeunovu slobodu, za carsku zabavu koju im je pripremio egipatski upravitelj i kako se on velikodušno ponašao prema njima. Mislili su da će, ako vrate Venijamina, nadoknaditi Jakovu zato što su mu uzeli Josifa. O, bili su srećni.

A sada ovo! I od svih njih, Venijamin! Oni nisu mogli da znaju da je on nevin. Zaista, zar ovo nije bio dokaz da je kriv? Pored svega, to je bio taj njihov brat koga otac nije hteo da pusti! To je dragoceni miljenik čiji život se smatra vrednijim od života svih njih zajedno! Tako im ovaj maženi miljenik vraća za ljubav i staranje čitave porodice! Tako on vraća naklonost i neobičnu pažnju od strane upravitelja! Ovim jednim naglim, nepoštenim, detinjastim delom krađe, ovaj maženi mladić, barem naizgled, doneo je na Jakovljevu kuću i porodicu sramotu koja se ne može popraviti, a možda i potpuno zatiranje.

Da su ovi ljudi bili isti onakvi kakvi su bili pre dvadeset i dve godine, verovatno bi njihovi spremni noževi odmah sredili Venijamina. A ako ne bi otišli toliko daleko da ga ubiju, oni bi ga brzo predali pristavu, u ropstvo. Ali, promena koja se dogodila u njihovom karakteru videla se u načinu na koji su postupili.

Oni su se zauzeli za Venijamina

Oni nisu nameravali da svog brata predaju pristavu i da svom starom ocu odnesu još jednu krvavu priču. Među njima je vladala svest da ih je ova katastrofa zadesila zbog njihovog greha prema drugom

Rahiljinom sinu. Oni to više nisu želeli. Bili su svi krivi. Oni će biti jedinstveni u podnošenju kazne. Venijamin je možda kriv. Oni su mislili da jeste. Nema veze, oni ga neće pustiti da sam pati. Oni će podeliti njegovu kaznu. Oni će stati uz svog najmlađeg brata.

U svojoj žalosti »razdreše haljine svoje«. Nije moglo da bude pogreške u njihovoj tuži. Bili su presamićeni od bola. Ali, nisu želeli da napuste svog najmlađeg brata, bez obzira na ono što je uradio. Nema sumnje da je Venijamin protestovao i govorio da je nevin. Ali oni nisu slušali. Oni teško da su razmišljali o tome da li je on kriv ili nije. U svakom slučaju, on je bio njihov brat. Njegova nevolja bila je njihova nevolja. Oni više nisu bili kao ranije. Sada su bili porodica, ujedinjena porodica, a ne samo pojedinci. Oni su naučili svoju pouku i bili su ponizni ljudi koji su se bojali Boga. Nekad su bili sasvim ravnodušni prema patnjama očevog miljenika i bili su sasvim zadovoljni da ga prodaju u ropstvo. Ali više nije bilo tako. Njima je bilo žao zbog Venijamina. Njihova srca bila su preplavljena bratskim osećanjem. Njihovo međusobno poštovanje prema ocu ih je zbilu u porodicu i oni nisu nameravali da napuste nijednog njenog člana. Oni će stajati zajedno.

Tako »natovarivši svaki svoj tovar na svog magarca vratiše se u grad.« Josif je možda mislio da će ovim strateškim potezom dobiti *jednoga* brata. Sada je otkrio da ih je dobio *jedanaestoricu*.

25

Josif se pokazuje braći

Bila je to grupa pometenih i ožalošćenih ljudi koja je sada stajala pred moćnim egipatskim upraviteljom. U njegovim rukama bila je moć da ih osudi na život i smrt. Oni su bili zaustavljeni dok su odlazili iz zemlje i optuženi da su ukrali njegov srebrni pehar. Tu, na otvorenom putu, dok je svitao dan, zaustavio ih je njegov pristav, zatim su ih pretražili i pehar je bio pronađen u vreći njihovog najmlađeg brata.

Oni nisu znali kako je on tu dospao. Pristav je rekao da je bio ukraden i da će morati da se vrate i suoče s tom optužbom pred upraviteljom. Venijamin, iako je sebe proglašavao nevinim, kao da je bio kriv. Oni nisu mogli da budu sigurni u njegovu nevinost i bili su skloni da poveruju da je kriv. Ipak, oni ga neće napustiti. Svi su se vratili u upraviteljevu palatu.

Bilo je rano jutro i Josif još nije otišao iz kuće. Još jednom su se ovi ljudi poklonili pred njim. Oni nisu mislili da će ga ponovo videti. Ali, opet su bili pred njim, ponovo mu se klanjali. Bili su duboko uznemireni, optuženi za očiglednu krivicu. Josif im se obratio:

»Šta ste to učinili? Zar niste znali da čovek kao što sam ja može zacementovati doznati?«

Na ovo je Juda, govoreći za čitavu grupu, odgovorio:

»Šta da ti kažemo, gospodaru? Šta da govorimo? Kako li da se pravdamo? Bog je otkrio zločinstvo tvojih sluga. Evo, mi smo svi robovi tvoji, gospodaru, i mi i ovaj u koga se našla čaša.«

Josif nije hteo da to prihvati. Uzviknuo je: »Bože sačuvaj! Neću ja to; u koga se našla čaša on neka mi bude rob, a vi idite s mirom ocu svom.«

Oni su bili slobodni da idu, njih deseterica. Nije postojalo ništa što bi ih zadržalo, nikakve optužbe protiv njih. Oni mogu da odnesu žito svom ocu i svojim porodicama, kojima je ono bilo neophodno. Ali, moraju da se vrate bez Venijamina. On mora da ostane u Egiptu, i to u ropstvu.

Zapazite ispit na koji ih je Josif stavio. Koliko su oni znali, Venijamin je bio kriv i zaslužio je svoju sudbinu. On je to sam izazvao. Oni nisu imali nikakvog udela u tome. Da li će se ovih desetoro braće vratiti kući i ostaviti Venijamina samog, pod rukom egipatske pravde, da primi kaznu koju je sasvim jasno zaslužio? To je Josif želeo da zna. Dvadeset i dve godine ranije, oni ne bi dva puta razmislili o takvoj odluci. Oni su prodali Josifa u ropstvo iako su znali da je nevin. Da li će se sada ponašati drugačije prema Venijaminu, za koga misle da je kriv? Da li su ostali isti ili su se promenili? Josif je čekao da vidi.

Judin plemeniti govor

Sada sledi jedan od najlepših prizora u ovoj životnoj priči. Ovi ljudi nisu nameravali da odu i ostave Venijamina. Oni su procenili situaciju i ostali pored svog brata. Oni nisu želeli da idu kući bez njega. Ako odu, i on mora da ide s njima. Ako on ostane, onda će i oni podeliti njegovu sudbinu. Štaviše, oni ne mogu da izađu pred svog oca bez njegovog miljenika. Oni znaju da bi ga to ubilo. Pre dvadeset i dve godine, njih nije bilo briga. Oni su prodali Josifa i tako ga odvojili od oca. Ali, više nije bilo tako. Oni su voleli svog oca i voleli su Venijamina. Ostali su zajedno. Molba koju je Juda uputio nema premca u plemenitosti i u prirodnoj rečitosti u svetskoj literaturi na bilo kom jeziku.

»Ali Juda pristupiv k njemu reče: Čuj me, gospodaru; dopusti da progovori sluga tvoj gospodaru svom, i neka se gnev tvoj ne raspali na slugu tvog, jer si ti kao sam Faraon. Gospodar moj zapita slugu svoje govoreći: Imate li oca ili brata? A mi rekosmo gospodaru svom: Imamo starog oca i brata najmlađeg, koji mu se rodi u starosti; a njegov je brat umro, i on osta sam od matere svoje, i otac ga pazi. A ti reče slugama svojim: Dovedite mi ga da vidim svojim očima. I rekosmo gospodaru svom: Neće moći dete ostaviti oca svog; da ostavi oca svog, odmah će otac umreti. A ti reče slugama svojim: Ako ne dode brat vaš najmlađi, nećete videti lice moje.

A kad se vratismo k služi tvom, a ocu mom, kazasmo mu reči go-spodara mog. Posle reče nam otac: Idite opet, kupite nam hrane. A mi rekosmo: Ne možemo ići, osim ako bude brat naš najmlađi s nama, onda ćemo ići, jer ne možemo videti lica onog čoveka, ako ne bude s nama brat naš najmlađi.

A sluga tvoj, otac moj, reče nam: Znaete da mi je žena rodila dva si-na. I jedan od njih otide od mene, i rekoh: Zacelo ga je raskinula zver-ka; i do sada ga ne videh. Ako i ovog odvedete od mene i zadesi ga ka-ko zlo, svalićete me starog u grob s tugom. Pa sada da otidem k služi tvom, ocu svom, a ovo dete da ne bude s nama, kako je duša onog ve-zana za dušu ovog, umreće kad vidi da nema deteta, te će sluge tvoje svaliti starog slugu tvog, a oca svog, s tugom u grob. A tvoj se sluga podjemčio za dete ocu svom rekavši: Ako ti ga ne dovedem natrag, da sam kriv ocu svom do veka. Zato neka sluga tvoj ostane mesto deteta, da bude rob gospodaru mom, a dete neka ide s braćom svojom. Jer ka-ko bih se vratio k ocu svom bez deteta, da gledam jade koji bi mi oca zadesili?«

»Ja sam Josif!«

To je bilo dovoljno! Verovatno bi ovakva molba, da je bila upućena bilo kom običnom egipatskom službeniku, postigla svoj cilj. Josif je bio spreman da završi sve svoje pretvaranje, da zbací svoju masku, ot-krije svoj identitet i da prigrli ovu dragu braću na svoje srce. Oni su dokazali da su poštteni i da može da im veruje. Bio je potresen. Njego-va duša pokrenula se do same srži. Braća su se pokajala za ono što su mu uradili i za ono što su uradili ocu. Njihovo ponašanje pokazalo je da je njihovo kajanje u potpunosti iskreno. Naredio je da svi osim nje-gove braće izađu iz sobe, a kada je ostao sam sa svojom braćom, izveštaj kaže: »Pa briznu plakati tako da čuše Misirci, ču i dom Faraonov.« Povikao je: »Ja sam Josif; je li mi otac još u životu?«

Braća su ustuknula s osećanjem krajnje uznemirenosti. Bili su za-prepašćeni, zanemeli. Nisu mogli da pronadu reči da mu odgovore. Mogli su samo da zure. Ponovo im se obratio:

»Pristupite bliže k meni.« Kada su mu prišli, rekao je: »Ja sam Josif brat vaš, kog prodadoste u Misir.«

Braća su bila uverena da će dobiti ono što zaslužuju. Josif nije za-boravio ono što su mu uradili. Nije prestajao na to da misli, a sada ih je imao u svojoj vlasti. Oni su se strašno ogrešili o njega. Kakva će sa-da biti njihova kazna? Ali, njegove sledeće reči su ih postavile na pra-vi put.

On ih teši

»A sada nemojte žaliti niti se kajati što me prodadoste ovamo, jer Bog mene posla pred vama radi života vašeg.«

Oni nikako nisu mislili da će ishod njihovog postupka biti ovakav. Josifov glas bio je stvarno nežan. On ih je molio. Nije bio ljut smatrao je da je Bog vodio sve što se dogodilo.

Josif je potom rekao:

»Jer je već dve godine dana glad u zemlji, a biće još pet godina, gde neće biti ni oranja ni žetve. A Bog me posla pred vama, da vas sačuva na zemlji i da vam izbavi život izbavljenjem prevelikim. I tako niste me vi opravili ovamo nego sam Bog, koji me postavi ocem Faraonu i gospodarem od svega doma njegovog i starešinom nad svom zemljom misirskom.«

Počeli su lakše da dišu. Da li je moguće da on ni ne pomišlja da ih kazni? To se činilo neverovatnim. Nikada nisu čuli za tako nešto. Je-dva su čekali da čuju sledeće reči:

»Vratite se brže k ocu mom i kažite mu: Ovako veli sin tvoj Josif: Bog me je postavio gospodarem svemu Misiru, hodi k meni, nemoj oklevati. Sedećeš u zemlji gesemskoj i bićeš blizu mene, ti i sinovi tvo-ji i sinovi sinova tvojih, i ovce tvoje i goveda tvoja i šta je god tvoje. I ja ću te hraniti onde, jer će još pet godina biti glad, da ne pogineš od gladi ti i dom tvoj i šta je god tvoje.«

To je bila poruka koju je Josif želeo da braća prenesu ocu. Videći da im je veoma teško da poveruju u ono što su im čula otkrivala, da poveruju da je ovo stvarno njihov brat Josif, rekao im je:

»A eto vidite očima svojim, i brat moj Venijamin svojim očima, da vam ja iz usta govorim. Kažite ocu mom svu slavu moju u Misiru i šta ste god videli; pohitajte i dovedite ovamo oca mog.«

Ujedinjenje dugo razdvojene porodice

Kada je to rekao, otišao je pravo do Venijamina, zagrlio ga i zaplakao. Venijamin je zagrlio njega i dugo su plakali pre nego što su mogli da se saberu. Zatim ih je Josif sve poljubio i zagrlio dok je plakao s njima. Porodica je ponovo bila ujedinjena. Ljubav je tekla iz srca u srce. Njihovo razdvajanje bilo je završeno.

Josif je bio u potpunosti zadovoljan. On je ispitao svoju braću. Oni su veličanstveno prošli na ispitu. Njihov greh dovoljno je bio priznat. On je posebno želeo da zna kakva su njihova osećanja prema Venijaminu, da ih uporedi s osećanjima koja su nekada imali prema njemu. Ispitao ih je na razne načine. Bili su pokrenuti na intenzivnu ljubomoru i mržnju, kao u njegovom slučaju, kada je otac pokazivao posebnu naklonost prema njemu. Zato se on prema Venijaminu ponašao bolje nego prema ostalima. Oni nisu pokazali ogorčenost. Mislili su da ih je Venijamin doveo u nevolju. Ali, nisu ga prepustili njegovoj sudbini, koliko god da su mislili da je zaslužuje. Znali su kako da opraštaju. Znali su kako da vole. Znali su kako da podnose. Nisu imali zlobe prema svom najmlađem bratu. Pokazali su veliku privrženost prema svom starom ocu. Nisu hteli da dozvole da on opet bude povređen. Jednom su ga strašno povredili. Ali nikada više. Sve Josifove namere su se ostvarile. Svi njegovi uslovi bili su ispunjeni. On je saznao ono što je želeo. Bio je zadovoljan.

Dok su njihove suze tekle i dok su bili u međusobnom zagrljaju, imali su vremena za pomirenje. On ih je sve poljubio. Sve? Da, sve. Simeuna, onog okrutnog, koji je bio pokretač zločina protiv Josifa? Da, Simeuna. I Ruvima, nestabilnog. I Venijamina, koji nije imao krivice. I Judu, koji je kod jame odgovorio braću od prvobitnog plana ubistva. Svima je oprostio i sa svima se pomirio.

»Potom se braća njegova razgovarahu s njim.« Oni su, uglavnom, bili bez reči tokom ovog divnog prizora. Sada su dobili nazad svog brata. Slobodno su priznali svoj greh protiv njega. Zatražili su njegovo oprostjenje i velikodušno ga dobili. Njihovo dugo kajanje se završilo. Sada su mogli da pričaju. Bilo je dobro znati da je on živ, tako dobro što je porodica ponovo ujedinjena, tako dobro što je on gospodar u Egiptu. Kakvu priču će imati da ispričaju svom ocu!

Faraon je veoma zadovoljan

Dok su tako razgovarali, planirali i dogovarali, pred sobom su imali velike vizije o budućnosti. Dok su pričali, pročule su se vesti o onome što se dogodilo i širile su se kao šumski požar. Doprle su do Faraonove palate i ispričane su caru. On je bio veoma zadovoljan. Već je izvesno vreme bio pokrenut osećanjem duboke zahvalnosti Josifu zbog njegove službe egipatskom narodu. Sada je dobio priliku da to pokaže. Poslao je poruku ljudima iz Hanana. Rekao im je: »Šta ima najbolje u svojoj zemlji misirskoj vaše je.« On je ponovio Josifov poziv da se Jakov i njegovi sinovi presele iz Hanana u Egipat i da sa sobom povedu svoje porodice, stoku i imovinu.

Sada je došlo vreme da braća krenu kući. Imali su veliku poruku da odnesu svom ocu, od egipatskog Faraona, kao i od egipatskog premijera, i jedva su čekali da to urade. Karavan koji je Josif organizovao i pripremio za njih prevazilazio je sve njihove snove. Kola, nosači, sluge, životinje, sve što je bilo neophodno za prevoz oko pedesetoro ljudi, zajedno s njihovom imovinom. Oni su dobili izobilne zalihe za putovanje prema Hananu i za povratak. A Venijaminu je Josif ponovo dao više darova nego ostalima.

Pošto je dobro poznavao ove ljude, on im je doviknuo dok su odlazili: »Nemojte se koriti putem.«

26

Josif moj sin još je živ

Ovi ljudi, Josifova braća, bili su veoma ushićeni, dok su napuštali Egipat i vraćali se u Hanan, u logor svog oca. Kakvu priču su imali da ispričaju! Kakvu poruku su dobili da prenesu! Kako će se njihov otac obradovati! Venijamin je bio s njima. Simeun je bio s njima. A Josif je bio živ. Sve je to izgledalo previše dobro da bi bilo stvarno.

Vodili su impozantan i dugačak karavan kamila, magaraca i kola. Kola su bila natovarena najboljim što se moglo naći u Egiptu. Faraon se pridružio Josifu u pripremanju ovog karavana. On im je dao odeću, talante u zlatu i poslao sve zajedno s hranom koja će im biti potrebna za put. Ovi ljudi su u Egiptu pronašli sreću. Više od toga, pronašli su svog odavno izgubljenog brata. Još bolje od toga, ispalo je da je ovaj davno izgubljeni brat njihov spasitelj i spasitelj njihovih porodica. Najbolje od svega, on se pomirio s njima. Više nije postojala provalija između njih. On im je oprostio strašno zlo koje su mu naneli. Težina pod kojom je njihova savest uzdisala sve te godine sada se podigla. Ovi presrećni ljudi žurili su prema domu da svom ocu ispričaju divnu priču.

Jakovu mora da se kaže

O, da, njihov otac! I tu su morali nešto da isprave. Oni su se strašno ogrešili o njega. Nije trebalo da svom ocu ispričaju samo priču o Josifu u Egiptu. Trebalo je da on zna još nešto. A to je bilo kako je Josif dospao do Egipta. Bila je tu jama i prodaja u ropstvo, njegove molbe i umakanje njegove haljine u krv, prevara i velika laž. Jakovu mora sve

to da se kaže. Više nisu mogli da skrivaju. Sve je već predugo bilo skriveno. Biće srećni kada sve to konačno otkriju Jakovu. Onda će moći da stave tačku na sve. Josif im je oprostio. Verovali su da će im i otac oprostiti.

I tako su se približili Jakovljevom logoru. Videli su ih i vest da mu se sinovi vraćaju iz Egipta bila je preneti starom čoveku, koji je sedeo u svom šatoru. Ništa nije rečeno o dugačkom karavanu s kolima, kamilama i magarcima. Jakovljevo srce zakucalo je brže. Venijamin? Simeun? Da li je sve u redu? Sa sve većom nestrpljivošću očekivao je njihov dolazak.

Kada su konačno izašli pred njega, izgovorili su velike vesti: »Još je živ Josif, i zapoveda nad svom zemljom misirskom.« Bilo je to previše za Jakova. Savladalo ga je. On im nije poverovao. »A u njemu srce prene može.« Nešto čudno je zaposelo ove sinove kada mu govore tako fantastične stvari. On neće obratiti pažnju na to i možda će se oni urazumiti.

Venijamin! O, da, Venijamin je bio s njima. On je iskoraknuo i s ljubavlju pozdravio svog oca. Ali, onda je i on počeo da priča o Josifu i šta je Josif rekao, šta je Josif poslao i šta je Josif naredio. On je gurnuo Venijamina na stranu. Da li su svi njegovi sinovi izvan sebe?

Simeun? Da, Simeun je bio oslobođen i stajao je tu. Simeun je iskoraknuo i pozdravio svog oca. I on je počeo da priča o Josifu, o tome kako se Josif ponašao prema njemu, o gozbi u Josifovoj kući, o tome kako ga je Josif oslobodio i kako ih je Josif sve pozvao da se presele u Egipat. Jakov se iznervirao. Šta ih je sve spopalo? Venijaminov povratak može da prihvati - i zahvalan je zbog toga. I za Simeuna. Ali Josif, koga je dvadeset i dve godine oplakivao kao mrtvog! To ga je zaista zbunjivalo.

Josif je još uvek živ!

A zatim, osećajući dubinu očeve zbunjenosti, jedan od njegovih sinova je rekao: »Oče, izađi napolje da vidiš.« I izveli su ga napolje. On je posmatrao dugački red kola, opremljena na carski i bogataški način. Tu je, takođe, bio veliki karavan, sastavljen od kamila i magaraca, natovarenih egipatskim dobrima. Pokazali su mu odeću, srebro, hranu. Bio je savladan emocijama i sve više se predavao. Duh mu je oživeo. Počeo je da prihvata novu realnost. Uzviknuo je:

»Pa, stvarno! Sada verujem. Da, to baš liči na Josifa. On bi uradio ovako nešto. Josif, moj sin, još je živ! Pa dobro, idem onda da ga vidim pre nego što umrem.«

Odveli su ga nazad u šator. Bio je preplavljen veličinom razvoja ovog događaja, pokušavajući da sve upije odjednom. Bilo je to neverovatno! Josif je živ! Josif je gospodar čitavog Egipta. Josif ga poziva da se preseli u Egipat. Josif ga ohrabruje da dođe i da dozvoli da se on stara o njemu, da mu sve potrebe budu ispunjene, da živi u najrodnijem delu Egipta!

»Kažite mi,« povikao je, »šta je on rekao, šta je moj sin Josif rekao?«

Tako su oni počeli da pričaju dugu priču koja nikada nije mogla da mu dosadi. »Tako reče sin tvoj, Josif.« O, da. Od Josifa. U ovome nije bilo ničega drugorazrednog. »Bili smo s njim«, rekli su. »Pričali smo s njim. On nam je govorio. Reč koju ti donosimo rekao je sam Josif. Tako reče sin tvoj Josif.«

Šta je Josif rekao

Šta je Josif rekao? »Kažite mu,« rekao je Josif, »Kažite mom ocu da me je Bog podigao i učinio upraviteljem nad svom zemljom egipatskom, Kažite mu da za mojim pojasom vise ključevi svih egipatskih žitnica. Kažite mu da je sve blago najveće države na svetu na raspolaganju onome koga je dugo oplakivao kao mrtvog. Kažite mu da je Josif živ.«

»O, da,« rekli su oni. »Josif je imao još toga da nam kaže da ti prenesemo. A to je nešto što mi baš ne želimo da ti kažemo. Ali moramo nekada da ti kažemo, pa je možda najbolje da to sada uradimo.«

»O čemu je reč?«

»Upravitelj, tvoj sin Josif, rekao je: »Kažite mom ocu kako se sve ovo dogodilo. Kažite mu da sam bio prodat kao rob. Nemojte da sakrijete od njega da ste me vi prodali zbog srebra. Ispričajte mu sve o mojoj haljini. Kažite mu da sam bio bačen u tamnicu. Kažite mu da sam izašao iz tamnice i da sam bio podignut da presto Faraonov, deleći presto s najvišim monasima. Kažite mu da na svojoj ruci nosim pečatni prsten faraonove vrhovne vlasti. Kažite sve to mom ocu kada dodete kući. To se dogodilo Josifu.«

Zatim ispričajte mom ocu kako su podignute žitnice i kako su napunjene, pričajte mu o godinama izobilja i o godinama gladi. Kažite

mu kako su svi narodi dolazili kod mene po hranu i da su bili izbavljeni od gladi, baš kao i vi. Kažite to mom ocu i kažite mu da su žitnice tako pune da sam morao da prestanem da merim žito koje se nalazi u njima, jer se nije moglo izmeriti.

Kažite još nešto mom ocu, kažite mu za svu slavu moju u Misiru i šta ste god videli; pohitajte i dovedite ovamo oca mog.

Kažite mom ocu sve što ste videli. Sedeli ste za mojim stolom. Došli ste u moju palatu. Uživali ste u mom gostoprimstvu. Jeli ste moju hranu. Videli ste slavu najvećeg carstva na zemlji. Kada dodete kući kažite mom ocu da ja vladam nad svim tim. I kažite mu da je sve to za njega. Zelim da sve to podelim s njim. Kažite mu da me je Bog poslao pred vama kako bi vas sačuvao u velikoj gladi. Kažite mu da ga pozivam da dođe brzo, da vidi šta ga ovde čeka.

I kažite mom ocu još više. Kažite mu da je prošlo samo dve od sedam godina gladi. Biće ih još pet. U tih pet godina neće biti ni setve ni žetve. Glad će postati tako strašna da će žito moći da se nađe samo u mojim žitnicama. Kažite mom ocu da mora da dođe. Jedini način da se naš narod spasi je da on dođe. Kažite mu da nema drugog puta. On ne može bez mene. Niko drugi ne može da mu pomogne.«

Dođite u Egipat

»Štaviše, kada se vratite kući, pogledaćete oko sebe na sve ono što imate i videćete da mnogo toga ne želite da ostavite. Neki od vas će reći da će vas previše koštati da se preselite u Egipat. Niste u pravu. Faraon šalje ovu poruku mom ocu, a i vama: *A na pokušstvo svoje ne gledajte, jer šta ima najbolje u svojoj zemlji misirskoj vaše je. Zato kažite mom ocu da požuri i dođe kod mene, da ne okleva, već da dođe!*«

»Josif je to rekao?«

»Da, oče, Josif je to rekao. On želi da budeš s njim u Egiptu. On želi da odeš sa svim što imaš i sa svima nama i našim porodicama, sa stotom i imovinom. On će nam dati dolinu Gesem, a to je najrodniji, dobro navodnjen deo Egipta. Štaviše, Faraon se udružio s tvojim sinom Josifom u ovom pozivu. On nam je dao ova kola, ovu odeću, ovu hranu, kako bi naše preseljenje bilo što lakše.«

Ne treba da nas iznenadi što Jakov nije mogao sve da shvati kada je čuo ovu divnu priču. Bila je to zaista zapanjujuća priča. Ali, zar ona ni-

je samo i divan san? Ovi ljudi, njegovi sinovi, varali su ga mnogo godina. Da li ga i sada varaju? Možda je u redu da ide u Egipat i da vidi Josifa, sada kada je saznao da je živ. Ali da se tamo preseli! Da tamo ostane! To je nešto drugo. Bog mu je rekao da će mu dati ovu hanansku zemlju zauvek. Kakvog posla ima on u Egiptu?

Moguće je da njegovi sinovi žele da idu u Egipat iz nekog razloga koji skrivaju pred njim. Ponovo je pomislio na njihove ranije prevare. Moguće je da su izmislili ovu priču o Josifu kako bi slomili otpor za koji su znali da bi se pojavio na pomen selidbe u Egipat. Oni su bili sposobni za to, dobro je znao. Bilo bi bolje da sve još malo ispita. Pristao je da ide u Egipat i vidi Josifa. Ali, pretpostavimo da u Egiptu nema Josifa! Zašto je tako brzo pristao da ide i da ga vidi? O da, kola. On će još jednom da pogleda ta kola.

»Vidite, moji sinovi. Izgleda mi čudno što je moj sin Josif poslao takvu poruku. Mora biti da ste mu rekli koliko sam slab i on zna koliko sam star. Ako je ovaj upravitelj o kome pričate zaista moj sin Josif, on treba da razume da je nemoguće da čovek mojih godina, s mnogim slabostima, krene na takvo putovanje. To mi ne liči na Josifa. Jeste li sigurni da je taj čovek moj sin? To ne može da bude Josif. Da je to on, bio bi dirnut mojim slabostima. Dajte da opet pogledam ta kola.«

Ovo liči na Josifa

Tako su ga opet izveli napolje: »Šta je ovo« - pitao je. »To su kamile.« Još uvek su bile natovarene. One su donele veliku količinu žita koju je Josif poslao. »A ovo?« »To je, oče, karavan magaraca natovaren egipatskim dobrima koje je Josif poslao.« »A ovaj dugačak red kola - luksuznih kola?« »Ta kola, oče, poslao je Josif da njima dođeš u Egipat. On je mislio na tvoje slabosti. On je znao da će ti putovanje biti teško. Da bi ga olakšao, ti nećeš hodati i nećeš jahati na kamili ili magarcu, zato je poslao ova kola. Ti ćeš putovati bez muke, zajedno sa ženama i decom. Josif je na sve mislio.«

Stari čovek bio je ubeđen. »Shvatam! Shvatam! Ovo je drugačije. Zaista, ovo liči na Josifa. Da je blagosloven moj sin, moj ljubimac. On je sigurno živ. Zaista ću otići da ga vidim pre nego što umrem. Ali da

se preselim u Egipat! U to nisam siguran. Bog mi je rekao da Hanan treba da bude moj a zemlja. Moram da razmislim o tome.«

Jakov je bio uznemiren. Josif je govorio. Faraon je govorio. Njegovi sinovi su govorili. Svi su bili jedinstveni govoreći mu da se preseli u Egipat. Ali, Bog nije govorio - osim kada mu je rekao da Hanan treba da bude njegov dom.

Ipak, nije prošlo dugo i sve se promenilo. Bog mu je došao u noćnoj viziji i progovorio: »Jakove, Jakove.«

»Evo me,« odgovorio je Jakov.

»Ja sam Bog, Bog oca tvog; ne boj se otići u Misir; jer ću onde načiniti od tebe narod velik. Ja ću ići s tobom u Misir, i ja ću te odvesti onamo, i Josif će metnuti ruku svoju na oči tvoje.«

Te milostive reči sve su rešile za Jakova. Zaista je Josif živ. Ovo nije bio nikakav trik, nikakva prevara. Više nije bio uznemiren. Njegov um, njegovo srce, bili su mirni. Bog je bio u ovome. Sve je bilo u redu. On će još jednom zagrliti Josifa. Bog je bio dobar prema njemu u njegovoj starosti. Venijamin se vratio. Simeun je bio kod kuće. Njegovi sinovi su se promenili. Oni su zatražili njegovu oprostenu i on im je oprostio. Dugo razdvojena porodica ponovo je bila ujedinjena i niko nije nedostajao. A on ide Josifu i videće njegovu slavu. O, Bog je dobar!

Jakov dolazi u Egipat

Izveštaj kaže: »I pođe Jakov od Virsaveje; i sinovi Izrailjevi posadiše Jakova, oca svog i decu svoju i žene svoje na kola koja poslao Faraon po nj. I uzeše stoku svoju i blago svoje što behu stekli u zemlji hananskoj; i dođoše u Misir Jakov i sva porodica njegova. Sinove svoje i sinove sinova svojih, kćeri svoje i kćeri sinova svojih, i svu porodicu svoju dovede sa sobom u Misir.«

Kako je čudesno Bog godinama radio da bi doveo do ovoga - rđavi ljudi s rđavim motivima, ljubomora, mržnja, zloba, ropstvo, prevara, gnusne laži, utamničenje, zanemarivanje, gruba zaboravnost, snovi, carski položaj, dvorani, nacionalni prosperitet, nacionalna nevolja - sve je zajedno vodilo ka pravom vremenu za ispunjavanje Božjih namera. Tako je uvek bilo, tako će uvek biti.

Bog je želeo da Njegov narod u to vreme bude u Egiptu. Na putu su postojale velike prepreke. Ali, sve je bilo u Božjim rukama. Sve je bilo pod Njegovom kontrolom. On je znao kako sve da ujedini kako bi ostvario svoju volju. Taj karavan, taj ogromni niz kola na putu za Egipat, dokaz je duboke istine da sve ide na dobro onima koji ljube Boga.

27

Jakov odlazi u Egipat

Jakov i njegovih jedanaest sinova, s članovima svojih porodica, zajedno sa svojim stadima, krdima i mnogobrojnim slugama, ubrzo su bili spremni da krenu na uzbudljiv put i presele se u Egipat. Radosnog srca oni su se pripremali za ovo značajno putovanje. Shvatili su da je ono neophodno ako žele da se izbave od propasti stalne i sve gore gladi. Njihov brat, s kime su se potpuno izmirili, vladao je čitavim Egiptom i bio je na položaju na kom je mogao da im pruži sklonište i izdržavanje. Jedva su čekali da krenu u veliku avanturu koja će ih dovesti do novoga doma.

Brzo su obavili svoje pripreme. Njihova dragocena kućna imovina bila je pažljivo spakovana i spremljena u dugom nizu kola koja je Faraon poslao za tu namenu. U tim kolima uredili su mesto za Jakova i žene i decu. Prevoz kolima bilo je nešto novo. Sasvim je verovatno da su se u to vreme kola koristila i da se za njih znalo u Palestini. Neki spomenici prikazuju dvokolice koje su u to vreme bile korištene u Egiptu, ali ih ne nalazimo nigde drugde. Ali, ova kola poslata iz Egipta, poslata radi Jakovljeve udobnosti, bila su nešto novo - impozantne građe, prekrivena kako bi njihovi putnici bili zaklonjeni od sunca. Karavan je izgledao impresivno kada je krenuo iz Hevrona.

Virsaveja i uspomene

Brzo su došli do Virsaveje. Ona se nalazila na samoj ivici Hanana, na mestu koje se stapa s pustinjom. Virsaveja je u Jakovljevom umu probudila mnogo uspomena. Ona nije bila mesto uspomena samo za nje-

ga, već i za njegovog oca i dedu. U Virsaveji je Avram posadio lug i nazvao ga imenom večnog Gospoda. Isak je tu logorovao mnogo godina.

Prema tome, bilo je prirodno da se karavan zaustavi u Virsaveji kako bi se prinele žrtve. Jakov je prineo žrtve; uputio je molbe, zatražio je posebno prosvetljenje tokom ovog putovanja u Egipat. I tu je primio uverenje da će Bog ići s njim u Egipat i da će tamo Bog načiniti od njega veliki narod i da će ga sigurno ponovo izvesti iz te zemlje. Uz ovo milostivo osiguranje, nastavili su svoje putovanje.

Istaknuto je da Jakov nije bez mnogo oklevanja napustio Hanan i otišao u Egipat. Hananska zemlja imala je poseban značaj za njega. Bila je to zemlja obećanja. Bog je načinio zavet s njim o ovoj zemlji. Istina je da je on proveo dvadeset i jednu godinu izvan njenih granica. Ali, s obnovljenom verom, vratio se u nju, s verom koja je tek trebalo da postane njegova. Bez obzira na veliku težnju srca da sada ide u Egipat i zagrlj svog dugo izgubljenog sina Josifa, za njega je ipak bilo iskušanje da napusti Hanan. U Hananu se nalazila Makpelska pećina, u kojoj su bila pokopana tela Isaka i Avrama. Nije bilo lako da ih ostavi za sobom. Pored svega, Egipat je uvek bio neprikladno mesto za Izraeljce. I Isak i Avram su tamo kratko boravili, s lošim posledicama.

Novi dom

Zbog toga je Jakov bio veoma ohrabren kada je primio uverenje da je Bog s njim i da je u redu da ide u Egipat. Od Virsaveje je putovao lakšeg srca. Počeo je sa sve većom težnjom da očekuje veliki trenutak kada će se ponovo sjediniti sa svojim voljenim sinom Josifom.

Jakov i njegovi sinovi dobili su uputstva da idu direktno u Gesem. To je bilo područje u severoistočnom delu Donjeg Egipta. Jedan rukavac Nila okruživao ga je sa zapadne strane, a pustinja ga je zatvarala s istoka; Mediteransko more nalazilo se na severu, a smatra se da se dolina na jugu protezala verovatno sve do Crvenog Mora. Nad njom je vladao Faraon i tako je bila deo Egipta, ali se nalazila na granicama zemlje. Bila je to zemlja pašnjaka, sasvim prikladna za ispašu stada i krda. To područje Egipta bilo je najbliže Hananu. Nije se nalazilo daleko od Josifove rezidencije. To su, verovatno, bili razlozi koje je Josif uzeo u obzir kada je ovaj napredni deo Egipta odvojio za Jakova i njegove sinove.

U Virsaveji je Bog rekao Jakovu: »Ne boj se otići u Misir; jer ću *on-de* načiniti od tebe narod velik.« Ovo je imalo veliki značaj. Avram je dobio obećanje o potomstvu koje će biti tako brojno da se neće moći izbrojati. Nije bilo nikakvog dokaza da se to obećanje ispunilo. Avramovo potomstvo sastojalo se od šezdesetak ljudi. Njegovo povećanje bilo je teško ostvarljivo. Oni nisu mogli da očekuju bilo kakvo povećanje pored muke, teškoća i ratova u Hananu. Ta zemlja pripadala je moćnim, ratničkim plemenima koja su se borila i nisu dozvoljavala da budu potisnuta. Ona neće biti uklonjena sve do »četvrte generacije.« Njihovo vreme još nije bilo došlo. Izraelj nije u Hananu mogao da se umnoži i postane velik narod.

Ali, Egipat je bio drugačiji. On je nudio uslove koji su bili neophodni za ostvarivanje Božjih namera. Gesem je bio dobro navodnjen, izuzetno plodan i nudio je svaku priliku za njihov brzi rast. A bice tamo izdvojeni, odvojeni od drugih. Svaki pastir bio je mrzak Egipćanima. Iz tog razloga, nije moglo da dođe do međusobnog druženja niti mešovitih brakova. Oni su mogli da ostanu odvojeni, posebni, sami, daleko od Egipta i njegovog idolopoklonstva. To je trebalo da im pruži priliku radi koje je Josif bio poslat pre njih u Egipat i stavljen na takav položaj na kome je imao moć i uticaj da je mogao da im da ovu zemlju.

Susret oca i sina

Kada se karavan približio granici Egipta, Jakov je poslao Judu da Josifa obavesti o njihovom dolasku i da zatraži detaljnija uputstva o tome kako treba da nastave dalje. Josif nije poslao uputstva. Kada je saznao da mu se otac približio, njegovo srce je poskočilo i krenuo je da ga lično sretne. U svojim uglednim kočijama, praćen prinčevskom pratnjom, pojurio je da sretne svog oca, a srce mu je bilo ispunjeno težnjom, nežnošću i ljubavlju.

Njih dvojica nisu se videli dvadeset i dve godine. Rastali su se kada je Josif napustio očev logor veselo mahnuvši u znak pozdrava i krenuo da potraži svoju braću. Josif je tada bio mladić od sedamnaest godina. Sada je imao trideset i devet godina i bio je izvršni poglavar u čitavom Egiptu. Ovo je bio jedan od velikih trenutaka u njegovom životu. On će ponovo zagrliti svog starog oca i poštovače ga do kraja njegovog života.

On je potpuno zaboravio sjaj koji ga je okruživao i uzvišeni položaj koji je imao. On više nije bio upravitelj Egipta. On je bio Jakovljević sin. On je imao samo jednu misao, samo jednu težnju. Njegovo srce gorelo je od želje da vidi oca. I kada je ugledao dugački karavan u daljini, njegova težnja nije poznavala granice. On je brže poterao svoje kočije. Njegova želja više nije bila pod kontrolom. Josif je priskočio do prvih kola, koja su se zaustavila i iz kojih je izašao slabi starac. Josif je požurio svom ocu da rečima izrazi dobrodošlicu koju je dugo sastavljao.

Te reči nisu bile izgovorene. Kada su se njih dvojica pogledala u oči, savladala su ih osećanja. Reči su previše slabe da bi izrazile osećanja koja su preplavila njihovu dušu, poput talasa. Oni su se zagrlili i dugo tako ostali, dok su egipatski dvorani i Jakovljević sinovi suznih očiju posmatrali prizor. Izveštaj kaže: »Pade mu oko (Josif) vrata, i plaka dugo o vratu njegovom.« O, kakve misli su jurile kroz njihov um dok su bili tako zagrljeni. Konačno se Jakov nežno oslobodio, odgurnuo svog voljenog Josifa dovoljno daleko da može da ga pogleda od glave do pete. Odmarao je oči na svom sinu koga je toliko voleo. Tek tada je progovorio. Rekao je: »Sada ne marim umreti kad sam te video da si još živ.« Da li se, možda, setio svog nedavnog tugovanja: »Sve se skupilo na me«?

Predstavljanje oca i braće

Josif je, zatim, ponosno predstavio svog oca članovima plemstva koji su sačinjavali njegovu pratnju. On ih je, takođe, upoznao i sa svojom braćom. Kada su razmenjeni svi pozdravi, Josif je sazvao braću da im da posebne informacije i uputstva. Planirao je da povede neke od njih, ne sve, možda petoricu, da ih predstavi Faraonu. Dobro je znao kakva pitanja će im Faraon postaviti i želeo je da ih posavetuje kako da odgovore. On će se raspitivati o njihovom zanimanju. Bilo je važno da oni jasno kažu da su pastiri. To je bila istina koja će im pomoći da dobiju nastambu daleko od drugih stanovnika Egipta, u području gde će moći da budu sami, neometani od stranaca i druženja s Egipćanima. A što je najvažnije gde neće dolaziti u dodir s pokvarenim uticajem idolopoklonstva u zemlji. Egipćani su imali predrasuda prema pastirima i njihovo zanimanje poslužiće kao zid za odvajanje i od prezira, kako je Jo-

sif znao da će se Egipćani ponašati prema njima, kao i od štetnog uticaja od strane prevladavajućeg idolopoklonstva. Štaviše, to će im pomoći da dobiju veoma plodno područje delte Gesem.

Kada ih je poveo da ih predstavi Faraonu, oni su veoma pažljivo poslušali njegova uputstva. Zaista, išli su toliko daleko da su zahtevali da zbog svog zanimanja i radi svojih stada dobiju carsku dozvolu da se nastane u Gesemu. Njihova molba odmah je bila ispunjena, a car je naredio Josifu, ako on to odobrava i ako zna da su neka njegova braća sposobna za službu, da im da zaduženje carskih pastira.

Josif i Faraon

Posle ovog prijema, koji je protekao tako uspešno, Josif je s najvećim ponosom i najdubljom privrženošću poveo svog slabog oca pred cara i predstavio ga Faraonu.

Bio je to značajan razgovor. Ne znam s čime bih mogao da ga uporedim. Na prestolu je sedeo najmoćniji monarh tog vremena; pored njega se nalazio najsposobniji državnik tog vremena, koji ih je vešto vodio kroz strašnu nevolju gladi, a pred njima je stajao najstariji svetac na zemlji, naslednik obećanja koje je Jahve dao Avramu i Isaku. Nikada pre toga, kao i nikada posle, nije se sastala ovakva trojka.

Jakov je pokazao poštovanje. Ali, to poštovanje bilo je pokazano na način koji se obično ne vidi na dvoru. On je počeo razgovor blagoslovom. On je završio još jednim blagoslovom. Nije sakrivao svoju veru. On je koristio običan razgovor da bi ga pretvorio u posebnu priliku. On je svoju veru pokazao tako da ona bude na korist carskom blagostanju, tražeći od Boga naklonost za cara. On se nije stideo pred carem. On sam video je Cara nad carevima, licem k licu. On nije želeo da zbog toga prebacuje caru, već je pokazao svoju veru tako što ga je blagoslovio.

Car je postavio najprirodnije pitanje pod takvim okolnostima: »Koliko ti ima godina.« A Jakov je odgovorio: »Meni ima sto i trideset godina, kako sam došljak. Malo je dana života mog i zli su bili, niti stižu vek otaca mojih, koliko su oni živeli.« Pisac Poslanice Jevrejima mora da je imao ovaj odgovor na umu kada je pisao o patrijarsima da su bili stranci i došljaci.

Božji knez i egipatski car

Jakov je sasvim sigurno bio došljak. On je proveo dvadeset i jednu godinu kao stranac u Padan-Aramu. Kada se vratio u Hanan, i dalje je lutao od mesta do mesta. »Malo je dana života mog i zli su bili«, rekao je on. Malo u smislu da su njegovi očevi živeli duže od njega. Tara je živio 205 godina, Avram 175, Isak 180. Jakov je imao samo 130 godina kada je stajao pred Faraonom. »I Jakov požive u zemlji misirskoj sedamnaest godina; a svega bi Jakovu sto i četrdeset i sedam godina.«

Njegove godine bile su zle u smislu da su bile teške i pune iskušenja i nevolja. On je bio odvojen od svog doma i otišao je u izgnanstvo da bi najbolje godine proveo kao stranac u stranoj zemlji. Njegova služba Lavanu bila je puna teškog rada, provodio je dane na vrelom suncu, a noću se smrzavao. S velikom teškoćom otišao je od Lavana. Ona je morao da se sretne sa svojim uvređenim i opasnim bratom. U agoniji te strašne krize, susreo se s anđelom s kojim se borio. Božanski posetilac dodirnuo je tetivu na njegovoj butini i od tada je hramao kada je hodao. Strašna opasnost zadesila ga je u Sihemu, opasnost koja mu je osedela kosu, nabrala njegove obraze, ostavila ožiljak na njegovom srcu. Izgubio je voljenu Rahilju kod Efrata. Njegovu kasniju tugu već smo videli, kada je izgubio svog voljenog Josifa.

»Malo je dana života mog, i zli su bili.« Ipak, kada je ovaj patrijarh došao da stane pred najvećeg cara na zemlji, taj car se željno sagnuo da primi blagoslov. Jakov je blagoslovio Faraona. Sasvim je jasno, prema tome, da je Jakov bio veći čovek od najvećeg monarha u to vreme. Sam Bog mu je rekao: »Odsele se nećeš zvati Jakov, nego Izrailj (Božji knez); jer si se junački borio i s Bogom i s ljudima, i odoleo si.«

I tako je Jakov došao u Egipat, a njegovi sinovi naselili su se u Gese- mu. Izrasli su u veliki narod, baš kao što je Bog planirao.

28

Josif i njegov otac

Kada je Jakov zagrlio Josifa, prilikom svog dolaska u Egipat, osetio da mu je život onoliko ispunjen koliko je to razumno moguće i rekao je: »Sada mogu da umrem.« U njegovom životu nije bilo ničega za čim bi žudeo posle sastanka sa svojim voljenim Josifom. Ipak, dobio je još sedamnaest godina života. To su bile najzadovoljnije, najmirnije godine njegovog života, pune zadovoljstva zbog stalne zajednice sa svojim omiljenim sinom, moćnim egipatskim premijerom.

Izveštaj koji imamo govori nam veoma malo o Josifovom iskustvu i poslovima tokom tih godina. Ipak, očigledno je da je on ostao na svom uzvišenom položaju u Egiptu, iako je s godinama gladi prošla i njegova neposredna potreba za posebnom službom. On je i dalje bio velika ličnost u zemlji, spasitelj Egipta, koga su i narod i plemići veoma cenili. U njegovom napretku učestvovali su i njegovi rođaci, koji su nastavili da stanuju u dolini Gesem.

Tokom ovih sedamnaest godina zabeležena su samo dva događaja koja su zanimljiva za našu priču. Ona su povezana s poslednjim godinama Jakovljevog života, koje su bile radosne i bezbrižne zbog staranja i ljubaznosti njegovog voljenog Josifa. Prvi događaj bio je razgovor nasamo između oca i sina. Jakov je osetio da mu se približava kraj života. Slabosti njegovih godina stalno su ga uznemiravale. Njegove misli su se sve više i više okretale od ovoga sveta i usmeravale na svet koji će doći. On je mnogo mislio o svom odlasku. Znao je da će uskoro umreti. Verovao je da će se njegovi potomci jednog dana vratiti u Hanan, u Obećanu zemlju zaveta. On nije mogao da vidi nikakve dokaze

da će se to dogoditi uskoro. Izraelj još nije narastao do one mere kada bi mogao uspešno da istera Hananeje. Sasvim je bilo jasno da Josif ima još posla u Egiptu. I ostali njegovi sinovi bili su uspešni i bilo im je udobno u Egiptu, tako da nisu imali nikakav razlog da odu. Jakovu je bilo jasno da će umreti u Egiptu.

Sahrana u Obećanoj zemlji

On je mnogo razmišljao o tome kakav će uticaj njegova smrt da ima na veru i karakter njegovih potomaka. Ako bude sahranjen u Egiptu, bez davanja bilo kakvih uputstava o Božjem obećanju i Božjem zavetu, u kome je Jahve obećao da će mu dati Hanan u nasledstvo, zar to neće izgledati kao odricanje od svog prava na Obećanu zemlju? Zar to neće biti znak njegovim potomcima da trajno ostanu u Egiptu?

Takva mogućnost izazivala je nemir u Jakovu. On je imao dužnost koju je trebalo da obavi, svedočanstvo koje je trebalo da da. Tada je pozvao Josifa, jer je znao da u njega može da ima potpuno poverenje. Jakov je zahtevao od Josifa obećanje, zapečaćeno zakletvom, da njegovi ostaci neće biti sahranjeni u Egiptu. Umesto toga, treba da ga odnesu iz Egipta u Hanan i polože u Makpelsku pećinu, da spava pored Avrama i Sare, Isaka i Reveke, kao i njegove žene Lije.

Ne smemo da pomislamo da je njegov zahtev nastao samo zbog prirodne želje koju bilo koji čovek ima da njegovo telo leži pored njegovog naroda. Nešto daleko više pokrenulo je Jakova. Hananska zemlja, Božjim zavetom, bila je njegova. Ona nije još bila njegova. On je još nije dobio. Bila je njegova obećanjem. On je verovao u to obećanje. Jasno je video da će umreti pre nego što se to obećanje ostvari. Nema sumnje da će umreti u Egiptu, pre nego što budu dobili Obećanu zemlju.

Egipat nije njihov dom

Čak i u smrti žarko je želeo da ostavi svedočanstvo svojoj deci, svom potomstvu, da je sačuvao svoje pouzdanje da će njegovi potomci dobiti vlasništvo nad Hananom. Zato je naveo Josifa da se zakune da će odneti njegove ostatke i sahraniti ih u grobnici njegovih otaca. Tako će on posvedočiti svetu o svom izričitom verovanju u Božja obećanja i u budućnost njegovog potomstva.

Još je nešto bilo u njegovom umu. Želeo je da svi njegovi sinovi i svi njihovi potomci stalno budu svesni da Egipat nije njihov dom, da nije njihovo trajno mesto prebivanja. Oni nikada ne smeju da posmatraju Egipat kao svoje buduće nasledstvo. Oni nisu tu pripadali. Hanan je bio njihova Obećana zemlja. On je želeo da njihove misli, njihove nade, usmeri na Hanan, da u njihovoj duši upali žarku ljubav prema njihovoj domovini, da održi živom njihovu odlučnost da se vrate kada dođe Božje vreme za to i kada On otvori put. On ne želi da ih bilo šta zadržava u Egiptu, zato će naglasiti sve što može da ih podstakne da se vrate u Hanan. On sam biće sahranjen tamo kako bi pobudio njihovo interesovanje, ojačao njihovo oduševljenje. To su razlozi za molbu koju je uputio Josifu: »Nemoj me pogrepsti u Misiru; Nego neka ležim kod otaca svojih; i ti me odnesi iz Misira i pogrebi me u grobu njihovom.«

Josif je bio sasvim spreman da ispuni očeve želje. »Učiniću kako si kazao.« Tako je Jakovljeva briga o ovom pitanju bila u potpunosti uklonjena. On je znao da će Josif uraditi ono što je obećao.

Poslednji razgovor

Zabeležen je još jedan razgovor između Josifa i Jakova koji se odvio neposredno pre Jakovljeve smrti. Bile su prisutne još dve osobe, Josifovi sinovi, Jefrem i Manasija. Josif je dobio poruku da je njegov otac bolestan i sa svoja dva sina požurio je do očevog kreveta. Ljudi su Jakovu rekli da on dolazi, a starac je skupio svu preostalu snagu i uspeo da se podigne na postelji. Trebalo je da obavi važnu dužnost i bio je odlučan da to uradi.

Počeo je tako što je podsetio Josifa da mu se Bog dva puta javio u Vetilju. On je ponovio svom sinu suštinu velikih obećanja koja je dobio. Zatim je formalno usvojio Josifova dva sina, Jefrema i Manasiju, kao svoje sinove, izjednačujući ih s Josifovom braćom. Njegove reči bile su: »Sada dakle dva sina tvoja, što ti se rodiše u zemlji misirskoj pre nego dođoh k tebi u Misir, moji su, Jefrem i Manasija kao Ruvim i Simeun neka budu moji. A deca koju rodiš posle njih, neka budu tvoja i neka se po imenu braće svoje zovu u nasledstvu svom.« Tako je on Jefremu i Manasiji dao pravo prvenaštva koje je Ruvim izgubio. Ono je

s pravom pripadalo njima, kao Josifovim sinovima, koji je bio Rahiljin prvenac, kada ga je izgubio Ruvim, Lijin prvenac.

Tek tada je čovek na samrti shvatio da Josif nije sam. Sa njim su bila još dvojica koju nije mogao jasno da prepozna. On je pitao: »Ko su ovi?« Zatim je usledilo Josifovo predstavljanje svojih sinova njihovom dedi. Odmah je Jakov zatražio da oni priđu da ih blagoslovi. On ih je poljubio i zagrlio, u međuvremenu govoreći Josifu: »Nisam mislio da ću videti lice tvoje; a gle, Bog mi daje da vidim i porod tvoje.«

Prekrštene ruke

Oni su klekli pred njim. Manasija, najstariji, s leve strane, gde će se prirodno Jakovljeva desna ruka spustiti na njegovu glavu; Jefrem, mlađi, s desne strane, gde će se spustiti Jakovljeva leva ruka. Zatim je, na iznenađenje, stari čovek prekrstio ruke, stavljajući desnu na Jefrema, a levu na Manasiju. U tom stavu, pre nego što je Josif uspeo da progovori, on je ponovio reči: »Bog, kome su svagda ugađali oci moji Avram i Isak, Bog, koji me je hranio od kako sam postao do današnjeg dana, anđeo, koji me je izbavljao od svakog zla, da blagoslovi decu ovu, i da se po mom imenu i po imenu otaca mojih Avrama i Isaka prozovu, i da se kao ribe namnože na zemlji!«

Josif je bio uznemiren zbog položaja očevih ruku. Znao je da Jakov govori pod posebnim božanskim vodstvom i nije želeo da bude bilo kakve greške. Zato je skrenuo Jakovljevu pažnju na ono što je uradio i brzo je saznao da tu nema nikakve greške. »Znam, sine, znam.« Namerno je uradio to što je uradio, sprovodeći podsticaje Božjeg Duha i izrekao je blagoslov koji mu je Bog rekao da izrekne.

Došlo je vreme da Jakov napusti ovaj život, sedamnaest godina nakon svog dolaska u Egipat. Njegovi sinovi nalazili su se oko njegovog kreveta. On se svakome od njih obratio, govoreći im o njihovoj budućnosti. Tišina je zavlado među njima dok su ozbiljno čekali da dođe kraj. On je od Josifa primio obećanje da će njegovi ostaci biti odnešeni iz Egipta i sahranjeni u Hananu, u Makpelskoj pećini. Sada je na njima ležala ista odgovornost koju je Josif preuzeo u vezi s njegovim ukopom u Hananu. Zatim Jakov »diže noge svoje na postelju, i umre, i pribran bi k rodu svom.«

Josif je zakoračio bliže i zatvorio očeve oči. Teško da je to mogao da uradi bez najdubljih emocija. Preplavile su ga uspomene iz prošlosti. Setio se očeve popustljive ljubavi, skupocene haljine, očeve radosti zbog njegovog visokog položaja u Egiptu. Ovo je bio prvi put da mu se smrt tako približila. On je bio previše mlad da bi duboko osetio majčinu smrt. Imao je sedamnaest godina nepodeljene očeve pažnje. Tako je snažno i oštro osetio ovaj gubitak da su ga preplavila osećanja. Izveštaj kaže da »pade na lice ocu svom, i plaka nad njim celujući ga.«

Sahranjen u Hananu

Noseći ovaj teret bola, Josif je na sebe preuzeo da uredi sve za očev ukop i da sprovede njegov zahtev da bude sahranjen u Hananu. Telo je bilo oprano, zatim uvijeno u trake od tankog platna i počeli su dani tugovanja. A tugovanje za Jakovom bilo je javno tugovanje, kao i tugovanje u porodici. Zatražena je i dobijena Faraonova dozvola za sahranu u Hananu.

Bila je to imponantna pogrebna povorka koja je krenula iz Egipta. Dvanaestoro braće i njihove porodice, osim najmanjih, pratilo je veliki broj kočija i konjanika koji su bili Egipćani. Oni su krenuli iz zemlje Gesem ka hananskoj zemlji. Kada su došli do »gumna Atadovog«, zastavili su se na sedam dana da obave službe tugovanja. Njihovo tugovanje bilo je tako veliko da je privuklo pažnju stanovnika, koji su posle mestu dali ime »Žalost misirska«. Tu je izrailjski narod napustio svoj egipatski konvoj i nastavili su sami, s ostacima patrijarha da ih sa strahopoštovanjem sahrane u Makpelskoj pećini. Tako su ispunili očev smrtnički zahtev. Jakov je bio pokopan pored Avrama i Isaka.

Zatim se Jakovljevi dvanaest sinova okrenulo da se vrate svojoj deci, svojim domovima i stadima u Egiptu, kao i da nastave sa životom bez oca. Život jednog velikog čoveka se završio, čudesan život. Jakov je život otpočeo bez mnogo onoga što je bilo privlačno. On je po prirodi bio varalica, gospodar intrige i prevare. Ali, to je počelo da se menja posle vizije u Vetilju. Tu je po prvi put sreo Boga, licem k licu. Od tog trenutka započela je božanska obuka koja ga je pripremala za naslednika zaveta. Ta priprema imala je vrhunac u velikom iskustvu kod Fanuila, gde se njegova priroda promenila i gde je on postao Bož-

ji knez. Posle toga, dok su se njegove nevolje nastavljale, njegov pročišćeni duh vodio ga je da izraste u Božjeg čoveka. Život koji je počeo prevarom bio je promenjen u život potpune odanosti Bogu.

Kada su se braća vratila u Egipat i preuzela svoje uobičajene dužnosti, u mnogo čemu osetili su gubitak starog oca. U njih desetorici javio se nemir da će Josif možda poželeti da im se osveti i kazni ih zbog velike nepravde koju su mu naneli pre više od trećine veka. Istina, on im je oprostio; zaista, bio je više nego velikodušan prema njima, i kao da nikada nije ni pomišljao o osveti. Ipak, sada je bila uklonjena ruka njihovog oca koja je zadržavala. Sada nije bilo ničega što bi Josifa sprečilo da im se osveti zbog strašnog zla koje su mu naneli.

Oni su odmah izneli svoj nemir pred Josifa i rekli: »Otac tvoj zapovedi na samrti i reče: Ovako kažete Josifu: Molim te, oprost i braći svojoj bezakonje i greh, što ti pakostiše; sada oprost bezakonje slugama Boga oca tvog.«

Snovi ponovo ispunjeni

Ubrzo su otkrili da su sasvim pogrešno procenili Josifov karakter. Nije Jakovljeva prisutnost uticala na Josifa da bude ljubazan prema njima i oprost im. »A Josif zaplaka se kad mu to rekoše.« On nije mogao a da ne vidi da je još uvek predmet sumnje i nepoverenja kod svoje braće. To ga je ožalostilo i povredilo. Ali, njegove suze bile su jedini ukor koji im je uputio. Još jednom su oni pali pred njim, nesvesno ispunjavajući njegove stare snove. On ih je ohrabrio rečima: »Ne bojte se, zar sam ja mesto Boga? Vi ste mislili zlo po me, ali je Bog mislio dobro, da učini šta se danas zbiva, da se sačuva u životu mnogi narod. Ne bojte se dakle; ja ću hraniti vas i vašu decu.«

Josif je verno ispunio svoje obećanje i braća više nisu sumnjala u njega. Za narednih šezdeset i jednu godinu, koliko je još živio, imamo samo jedan izveštaj u dva stiha: »Tako življaše Josifu Misiru s domom oca svog, i požive sto i deset godina. I vide Josif sinove Jefremove do trećeg kolena; i sinovi Mahira sina Manasijinog rodiše se i odrastoše na kolenima Josifovim.« Ukupno je živio devedeset i tri godine u Egiptu, od kojih je osamdeset usledilo nakon njegovog uzdizanja na drugo mesto u carstvu. Sasvim je sigurno da je do kraja života zadržao poverenje i privrženost carske porodice, kao i naroda u Egiptu.

29

Josifova smrt

Smatra se da reči koje čovek izgovara dok razmišlja o smrti imaju posebno značenje. Misli koje iznese pre nego što zatvori oči, u svom poslednjem govoru, pre nego što zaspi, smatraju se vrednim čuvanja i citiranja. Poslednju misao koju je Josif izgovorio za nas sačuvalao je apostol Pavle. On je iznosi u Poslanici Jevrejima 11,22:

»Verom se opominja Josif umirući izlaska sinova Izrailjevih, i zapoveda za kosti svoje.«

Ovde, u završnim trenucima Josifovog života, dobijamo potpuno otkrivenje onoga što je Josifa održavalo tokom života, od početka do kraja, kroz sva raznolika iskustva kroz koja je prolazio i što ga je osposobilo da se bez straha suoči sa smrću koja se približavala. Izveštaj kaže:

»I zakle Josif sinove Izrailjeve i reče: Zaista će vas pohoditi Bog; a vi onda odnesite kosti moje odavde.«

Kako je ovo divna rečenica! Ona nam dozvoljava da bacimo pogled na onaj uticaj u njegovom životu koji ga je održavao tokom teških iskustava kroz koja je prošao i koji ga je i dalje hrabrio dok se suočavao s budućnošću. Ta budućnost njemu nije bila neizvesna. On je verovao u Boga. On je uvek verovao u Boga. Kada je bio mladić, Bog mu je otkrio da postoji važan posao koji treba da obavi, posao koji je deo Božje namere za Njegov narod. Josif nikada nije sumnjao - iako se činilo da je sve oko njega suprotno tome - da Bog vodi njegov život i njegove poslove, da upravlja svim neverovatnim događajima i da će, na kraju, sve izvesti na dobro, da će ishod biti onakav kakav je Bog planirao. Ova vera, izričito pouzdanje u Boga i Njegova senka providenja zaklanjala ga je i vodila kroz situacije koje bi inače bile nepodnošljive.

»Verom se opominja Josif umirući izlaska sinova Izrailjevih.« Josif ih je doveo u Egipat. Ali, on je znao da oni neće tu ostati. Egipat nije bio zemlja njihovog nasljedstva. Egipat nije bio njihov trajni dom. Niti njegov. On će uvek za njega biti zemlja njegove nevolje. Zato, dok se suočavao sa smrću, govorio je o odlasku svog naroda. Oni ne treba da ostanu. Ali zašto da ikada odu? Tu su narasli u narod.

Bog je rekao da treba da idu. A Josif je verovao Bogu. Bog je rekao njegovom velikom pretku, Avramu: »Znaj zacelo da će seme tvoje biti došljaci u zemlji tuđoj, pa će joj služiti, i ona će ih mučiti četiri stotine godina. Ali ću suditi i narodu kome će služiti; a posle će oni izaći s velikim blagom.«

Bog će ih izvesti

Tako je Josif znao da će izrailjski narod napustiti Egipat. Njegove kosti otići će s njima. Josif je voleo izrailjski narod. On je cenio izrailjski narod. Oni su bili njegov narod. Štaviše, bili su Božji narod. Bog je rekao Avramu: »Znaj *zacelo*.« Pre nego što je umro, Josif je rekao: »Zaista će vas pohoditi Bog.« Dva puta je to ponovio. Tu se nalazi sigurnost. Tako ih je on zakleo govoreći: »A vi onda odnesite kosti moje odavde.«

Za Josifa je postojao još jedan svet osim ovog. U tom drugom svetu živeo je istinski, kao što je živeo u ovome. Taj drugi svet postao mu je stvaran. Okruživao ga je u svakom trenutku. On je živeo kao da vidi Onoga koji je nevidljiv. Ono što mu se događalo i što je bilo teško za podnošenje, što je bilo nerazumljivo, bilo je tek privremeno i služilo je za ostvarivanje večne namere Onoga kome je služio. Nije mu bilo važno što ne razume sve što mu se događalo. Nije bilo potrebno da razume. On se nalazio u Božjim rukama i Bog je znao šta radi i zašto to radi. Bog će sve izvesti na dobro. Budućnost je bila sigurna i Josif je živeo za tu budućnost.

Ova karakteristična odlika Josifovog života tako se živo vidi u njegovom obraćanju braći na samrti: »Ja ću skoro umreti; ali će vas zacelo Bog pohoditi, i izvešće vas iz ove zemlje u zemlju za koju se zakleo Avramu, Isaku i Jakovu... Zaista će vas pohoditi Bog; a vi onda odnesite kosti moje odavde.« »Ovo nije moja zemlja. Ponesite moje ostatke

kada vas Bog povede odavde. Ja ću poći sa vama, i kada se probudim, probudiću se tamo gde pripadam, u mojoj zemlji.«

Nije teško da razumemo zašto je apostol Pavle, navodeći heroje vere u Poslanici Jevrejima, izabrao ovaj deo Josifovog života kao ubedljivi dokaz da Josif treba da bude uvršten u spisak dostojnih. »Verom se opominja Josif umirući izlaska sinova Izrailjevih, i zapoveda za kosti svoje.« U ovome je apostol Pavle video pozitivni dokaz da je Josif bio čovek duboke vere, da je u potpunosti verovao u Božja obećanja i da je žarko težio za njihovim ispunjavanjem. Tu se, takođe, nalazi i dokaz koliko je malo mislio o sebi kao o jednom od stanovnika egipatske zemlje, iako spolja gledano može da izgleda da je u potpunosti postao jedan od njih.

Vera nije bila ništa novo za Josifa. To nije bilo nešto što mu je došlo u njegovim kasnijim godinama. Njegov značajni život bio je obeležen verom od samog početka. Svet oko njega, koji je mogao da dodirne, oseti i vidi, bio je dovoljno stvaran, ali ništa stvarniji od nevidljivog sveta u koji je verovao. On nije mogao da pruži ruku i da ga dodirne; on je mogao da ga dosegne samo živom verom. A ta vera ne samo što je učinila da mu nevidljivi svet bude stvaran, već ga je i održala kroz sve nevolje koje su izgledale kao da se događaju pukim slučajem.

Ovaj stav uma i volje, koji je Josif stalno pokazivao ka nevidljivom svetu u koji je verovao, i koji mu je postao tako stvaran, bio je isti od samog početka. Od vremena kada je stajao pored kolena svog dede i slušao životne priče o njegovim precima i čudesna postupanja Jahvea s njima, kroz sve događaje izazvane providenjem u njegovom životu, on nikada nije sumnjao da se uvek i u svim okolnostima nalazi u rukama Onoga koji od početka vidi kraj i koji kontroliše sve u skladu sa savetom svoje volje čineći da okolnosti odgovaraju dalekosežnim namerama Njegovog plana. Ovo je bilo Josifovo pouzdanje u početku, kada je dobio svoje snove; to je bilo njegovo pouzdanje tokom čitavog života; to je bilo njegovo pouzdanje i na kraju, kada je došao do svršetka svog života i kada je gledao u budućnost. Bog će pohoditi svoj narod. Oni će ponovo biti odvedeni u svoju zemlju. Josif je to znao. A kada dođe vreme za to, njegove kosti ne smeju da ostanu u Egiptu. One moraju da idu kući.

Reči na samrtni velike duše

Josifova vera povelja ga je da veruje u Boga, da se osloni na Njega da će ispuniti Njegovu obećanu reč. »Koji u Njega gledaju prosvetljuju se, i lica se njihova neće postideti.« Tako je Josif živio i mogao je da proživi sva teška iskustva u svom životu. On je znao da Bog nešto čini od toga. On je bio zadovoljan da čeka. U međuvremenu, njegova vera pokazala se u svojoj najboljoj svetlosti, u njegovu korist, odvajajući ga od sadašnjeg i od okolnosti oko njega. Reči na samrtni ovog velikog Božjeg čoveka otvaraju prozor u njegovu dušu i otkrivaju koliko je on malo mislio i osećao da pripada redosledu stvari usred kojih je živio. Dok je živio, nada o nasleđstvu koje će doći gorela je u njegovom srcu kao skrivena svetlost, označavajući ga kao stranca, hodočasnika i došljaka, svuda osim na toj dragoj i blagoslovenoj zemlji. A kada je trebalo da se oprosti sa životom i ode na svoj počinak, to je imalo malo značenja. Njegova vera ga je odvojila od ovih okolnosti, kao i od onih koje su ranije prošle. Njegova nada probijala se izvan groba, dosezala je daleko u budućnost. To je bilo ono što je važno.

Tako se Josifovo odvajanje od svetovnog okruženja pokazalo u njegovim rečima na samrtni. Ipak, čitava njegova životna priča otkriva nešto pored ovoga. Ona pokazuje da njegovo odvajanje od svetovnih okruženja i njegovo upijanje nevidljive stvarnosti i nevidljivog sveta nije učinilo da on bude neprikladan za svoju zemaljsku okolinu i odgovornosti, niti ga je diskvalifikovalo za veliku i važnu službu njegovim bližnjima. Njegovo odvajanje nije preseklo neki nerv, ili uklonilo podsticaj za najveću službu čovečanstvu, čak iako su njegovi osnovni interesi ostali usmereni ka Bogu. Njegovo potpuno upijanje Božjih planova nije ga učinilo neprikladnim za njegovu dužnost na ovom svetu dok ga je istovremeno pripremalo za život u drugom svetu. Kada Boga stavi na prvo mesto, Božji čovek nikada neće zanemariti, zaboraviti, ili odbaciti svoju dužnost prema ljudima. Kada čovek voli Boga svim svojim srcem, umom i dušom, on će voleti svog bližnjeg kao sebe.

Josifove misli uvek su bile verom upravljene na Boga. Kada nevidljivo vlada u životu ljudi, ono mora da bude u njihovim mislima. Takva sigurnost dolazi samo verom. To vera može da uradi za čoveka - da učini Boga stvarnim, a nevidljivi svet realnim.

Štaviše, Josifova vera, kao što smo videli, usmeravala je i kontrolisala njegove želje. Kada nevidljivo vlada u čovekovom srcu, ono postaje ne samo predmet određenog znanja već i predmet najdražih želja. Ono prestaje da bude sumnjivo, blede, nesigurno i postaje poželjno. U poređenju s tim, sve ostalo postaje beznačajno.

Život koji je odvojen od ovog sveta i usmeren na nevidljivo ima, kao što smo videli u Josifovom slučaju, bezbrojne prednosti. Čovek koji živi za buduće i daleke ciljeve, koji su mu veoma poželjni i na koje je njegovo srce usmereno, biće bolji čovek od čoveka koji živi samo za danas, koji živi samo u sadašnjosti. Tako živeći, istrajavajući kao da vidi nevidljivo, on se nesvesno podlaže mentalnoj i moralnoj disciplini koja mu postaje beskonačna prednost.

Takav život izazvaće promenu karaktera koja će biti veoma korisna. Ono što navodi čoveka da živi u prošlosti i u budućnosti, uzdiže ga. Visoko iznad drugih ljudi nalazi se čovek kome je prošlost Božje otkrivenje - otkrivenje o Njegovom providenju s Golgotom u centru - a sva budućnost zajednica s Hristom i večna radost u svetu koji će doći.

Šta drugi svet čini

Život s takvom verom, kao što je Josif pokazao, čini još više. On menja centar ljudskog interesovanja s ovog sveta na drugi, sa zemlje na nebo. To je večno delo vere. O Avramovom drugom svetu nam se kaže: »Verom poslušaj Avraam kad bi pozvan da iziđe u zemlju koju htede da primi u nasleđstvo, i iziđe ne znajući kuda ide. Verom dođe Avraam u zemlju obećanu, kao u tuđu, i u kolibama življaše s Isakom i s Jakovom, sunaslednicima obećanja tog. Jer čekaše grad koji ima temelje, kome je zidar i Tvorac Bog« (Jevrejima 11,8-10).

Treba opet da se naglasi da takva vera, kao ona koju je imao i pokazivao Josif, ne čini da je čovek ravnodušan prema svojim dužnostima na ovom svetu. To je zamka sveta. Josifov život pobija tu zamku. On je bio veran i vredan u svim svojim dužnostima. On je bio energičan i duboko odan svojim gospodarima. On je ostao veran Jevrejini čitavog svog života. Ali, to ga nije navelo da zaboravi i zanemari Faraonovu službu. On je živio u nadi i veri u nevidljivo. To ga je zaista činilo drugačijim radnikom, učinilo ga je boljim svakim danom koji je prolazio.

On je jasno verovao da što vrednije, nesebičnije i odanije preda sebe svojim dužnostima i odgovornostima, to će više Bog kome služi ostvariti njegov veliki san, to će više Bog ostvariti svoju božansku nameru. Živeti za svet koji će doći i poštovati ga ne čini čoveka neprikladnim za ovaj svet. Živeti stalno kao građanin nebeskog carstva čini da je svaki čovek bolji građanin na ovom svetu. Vera u Josifovom srcu održala ga je da čitavog života vredno radi ono što je bilo potrebno u tom trenutku, bilo kao rob, ili kao zatvorenik, ili kao upravitelj nad poslovima velikog carstva.

Zaista, kao u Josifovom slučaju, dužnosti i odgovornosti koje pripadaju čoveku u ovom životu imaju veliku važnost kada on shvati stvarnost nevidljivog i kada živi svoj život s poštovanjem prema životu tamo. Onda nas događaji i okolnosti sadašnjeg života, koliko god da su puni bola i razočaranja, manje uznemiravaju, dok posao i dužnosti života dobijaju veću važnost kao priprema za ono što dolazi, ako sa obavljanjem sa staranjem i marljivošću.

Uzdignut iznad sveta

Takva vera kao što je Josif imao, umesto da oslabi čoveka za rad na ovom svetu, daje mu snagu za svaki posao koji treba da radi. Ponovo pogledajte taj spisak heroja vere u Jevrejima 11 i primetićete raznolikost ljudskih života koji su tu predstavljeni. Svi su oni, zbog svoje vere, postali prikladni za njihove zadatke i izbačeni od zamke koja je bila povezana s njihovim zanimanjem. Njihova vera uzdigla ih je iznad sveta i stavila ih na položaj da se svojim radom pozabave na vredniji i silniji način.

Mi koji živimo u ovom veku propovedanja jevanđelja imamo veće i jasnije otkrivenje o Bogu nego Josif. To treba da nas razvija u veri u sve što je Bog obećao - vera koja prevazilazi onu koju je imao ovaj patrijarh čija nas je priča toliko oduševila - kako bismo i mi mogli da imamo njegov mir, njegovu sigurnost, njegovu čvrstinu u događajima u našem životu. Onda će ta ista sila, koja je njega održala vernog, čvrstog i nepomerenog u svim okolnostima, učiniti da i mi imamo ne samo istu posebnost i snagu u životu, već i istu odanost prema Bogu, pod svim okolnostima. Ona će nam dati istu jasnu svetlost i nadu kada se budemo približili smrti.

»I zakle Josif sinove Izrailjeve i reče: Zaista će vas pohoditi Bog; a vi onda odnesite kosti moje odavde.« On je želeo da oni odu iz Egipta. Egipatski premijer mogao je da na smrti izda zapovest da se pripremi veličanstveni spomenik kao trajno mesto odmaranja njegovih kostiju. On je mogao da naredi da se njegovo telo mumificira i da se sagradi velika piramida za njega. Drugi veliki ljudi u Egiptu dali su takva naređenja. I njihovi spomenici i dalje stoje. Josif je želeo da se njegove kosti uklone iz Egipta i odnesu u drugu zemlju, u Obećanu zemlju.

Zašto ne velika piramida?

Zašto? Šta je pokretalo njegov um toliko da je želeo da njegove kosti budu u Hananu, a ne u Egiptu? Zašto je sahrana u Egiptu bila odbačena i naređena sahrana u Hananu? Josif je bio vladar u Egiptu. Prisutnost njegovog groba u Egiptu bila bi trajno svedočanstvo o velikom delu koje je obavio za taj narod, kao i svedočanstvo o vernosti jevrejskog Boga. Istiniti Bog protumačio je Faraonove snove. Tako je rekao Josif. Istiniti Bog dao je plan koji je spasio Egipat. Veličanstveni spomenik Josifu u Egiptu, neki trajni znak, možda veličanstvena piramida u kojoj bi ležale njegove kosti, imala bi dvostruki cilj u očuvanju uspomena na njega, dok bi istovremeno bio ispoštovan i pravi Bog. U toj piramidi bi Josifovo telo moglo da spava svoj dugi san, kao mumija, pored čuvenih Faraona iz prošlih vekova. Tako bi narod zemlje u kojoj je on imao tako veliki zemaljski uspeh, kao i svi posetioci iz drugih zemalja, imali podsetnik na taj veliki uspeh i možda bili usmereni ka pravom Bogu, koji je sve to ostvario.

Ništa od ovoga nije pokrenulo egipatskog velikog premijera kada je došlo vreme da on pogleda u budućnost. Ništa mu od toga nije bilo važno. Kada je razmišljao o smrti, Josifova vera donela mu je viziju o nečem drugom, nečem većem, nečem daleko poželjnijem od spomenika, od piramida, od ljudske pohvale.

Kada se Josif približavao kraju svog zemaljskog života, on nije izgubio pouzdanje da će Bog njegovih otaca ispuniti svoje obećanje Avramu, Isaku i Jakovu - obećanje da će im dati Obećanu zemlju u nasleđstvo. To obećanje nije još bilo ostvareno. Svi su spavali u Obećanoj zemlji. Josif je verovao da će oni ustati iz mrtvih i dobiti Obećanu ze-

mlju, kao što je Bog obećao. On je želeo da se njegove kosti odnesu u Hanan, gde će i on spavati zajedno sa svojim precima, tako da, onog velikog dana kada Avram, Isak i Jakov ustanu iz svojih grobova da dobiju svoje davno obećano nasleđstvo i on ustane s njima u tom vaskrsenju i da s njima učestvuje u daru Obećane zemlje.

Život bez kraja u večnoj Obećanoj zemlji

Tako Josif, kada se približio smrti, nije razmišljao o prolaznim stvarima - spomenicima, piramidama, uspomenama - ili o egipatskim stvarima i zemaljskoj slavi. Njegovo oko je verom prodiralo u stvari večnosti, u slavu vaskrsenja, u život bez kraja u dragoj zemlji obećanja, povezanoj s njegovim ocem, dedom i poštovanim pradedom, Avramom. Koja zemaljska slava može da se uporedi sa stvarima koje je Bog obećao?

Tako je Josif, kada je trebalo da umre, spomenuo svoje kosti, pošto mu je vaskrsenje iz mrtvih bilo veoma stvarno. On neće ostati mrtav. On će ponovo živeti. On nije želeo nikakav spomenik. On je gledao unapred ka životu, životu u Obećanoj zemlji. Avram je tamo čekao vaskrsenje, kao i Isak i Jakov. On će se odmarati tamo s njima i ustati s njima u trijumfalnom vaskrsenju iz groba. Kakav slavan način da se umre!

Tako je Josif došao do kraja svog dugog i uzvišenog života. Kroz sve to vodio ga je i održavao Bog njegovih otaca. Kroz veoma raznolike okolnosti njegovog šarolikog života - sedamnaest godina kao bezbrižan dečak u očevom logoru, deset godina u egipatskom ropstvu, tri godine u tamnici i osamdeset godina kao gospodar sveg Egipta, stariji državnik, poštovan kao spasitelj naroda - on je verovao u Boga. Bog ga nikada nije izneverio. Uvek je za Josifa On bio Jahve-jireh, Onaj koji će se postarati u svim okolnostima. Okolnosti su se menjale za Josifa. Bog se nije menjao. On je uvek bio isti.

Josif je umro. Ali, tu nije kraj. On je umro kao što je i živeo, u skladu s Beskonačnim. Bio je čovek koga je Bog poslao za određeno vreme. U dalekoj, bezvremenoj, beskrajnoj večnosti koja će doći, Bog koga je Josif voleo i kome je služio, uzeće svog vernog slugu k Sebi, da bude s Njim u neprekidnom skladu i beskrajnoj zajednici, u životu koji neće imati kraj.